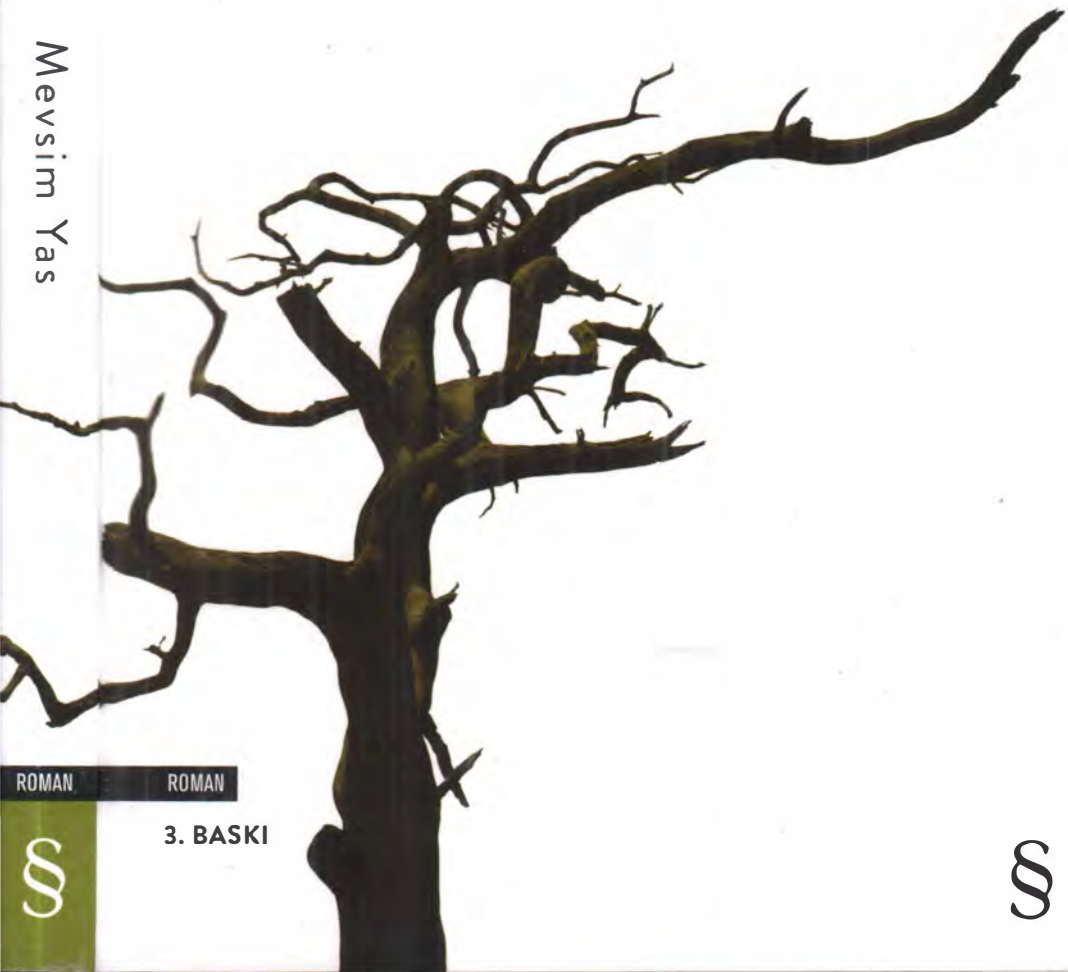
Mehtap Ceyran

Mevsim Yas

ROMAN

3. BASKI

Mehtap Ceyran

Mevsim Yas

ROMAN

MEHTAP CEYRAN

1979 yılında Batman'da doğdu. Politik nedenlerle 1994 yılında tutuklanarak on yıl hapis yattı. Eskişehir Anadolu Üniversitesi Adalet Bölümü'nde okudu. Halen Batman'da yaşamaktadır. İlk romanı *Mevsim Yas* 2017'de, ikinci romanı *Bekleyişin Şarkısı* ise 2019'da yayınlandı.

MEHTAP CEYRAN

MEVSİM YAS

§

Yayın No **1883**
Türkçe Edebiyat **763**

Mevsim Yas
Mehtap Ceyran

Editör: Mehmet Said Aydın
Kapak tasarımı: Adnan Elmasoğlu
Sayfa tasarımı: Muzaffer Aysu

© 2019, Mehtap Ceyran
© 2019, bu kitabın tüm yayın hakları
Everest Yayınları'na aittir.

1-2. Basım: Ekim 2019
3. Basım: Nisan 2021

ISBN: 978 - 605 - 185 - 432 - 8
Sertifika No: 43949

Baskı ve Cilt: Melisa Matbaacılık
Matbaa Sertifika No: 45099
Çiftehavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8
Bayrampaşa/İstanbul
Tel: (0212) 674 97 23 Faks: (0212) 674 97 29

EVEREST YAYINLARI
Ticarethane Sokak No: 15 Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: (0212) 513 34 20-21 Faks: (0212) 512 33 76
e-posta: info@everestyayinlari.com
www.everestyayinlari.com
www.twitter.com/everestkitap
www.facebook.com/everestyayinlari

Everest, Alfa Yayınları'nın tescilli markasıdır.

MEVSİM YAS

Annemin sokağının çocuklarına...

BİR

1

Mektup

Okuldan çıktığında hava kararmaya başlamıştı. Yürüyerek eve dönüyordu. Yorgun adımlarla sokağa girdi. Uzun zamandır geçmiyordu yorgunluğu. Dalgınlığında, unutkanlığında ve yorgunluğunda, bir süredir aldığı antidepresanların da etkisi vardı. Apartmanın önünde kapıcıyla karşılaştı. Kapıcı elindeki zarfı evirip çeviriyor, meraklı gözlerle inceliyordu. Zehra'yı görünce bir an telaşlandı. Kazağının kollarını çekiştirerek varlığından utandığı küçücük ellerini sakladı. Bir süre anlamsızca bakıştılar. Ardından parmak uçlarıyla tuttuğu zarfı Zehra'nın burnuna dayadı. Zehra kendini geri çekmese neredeyse gözüne sokacaktı. Densizdi bu adam, bunu çok önceden anlamıştı. Bu yüzden yüzüne bakmadan ve tek kelime etmeden büyükçe zarfı elinden çekip aldı.

Merdivenleri ağır ağır çıkarak eve girdi. Acıkmıştı, zarfı masanın üzerine atıp mutfağa yöneldi. Ev rutubetliydi. Havalansın diye pencereyi açtı. Bu kez de petrol kokusu doldu içeri, kapattı. Ev zaten buz gibiydi. Kapıcı kaloriferleri yine yeterince yakma-

mıştı. Bütün gün milletin kapısını dinlemekten, posta kutularını karıştırmaktan, sapıkça düşler kurmaktan apartmanı temizlemeye, çöpleri toplamaya, kaloriferleri yakmaya zaman bulamıyordu. Gerçi zaman bulsa da, tırtıkladığı paralarla alınan kömür ısınmaya yetmiyordu. Ucu posta kutusunun dışında kalmış bütün mektuplar muhakkak bu adamın elinden geçiyordu. Açabildiklerini okuyor, tekrar güzelce yapıştırıyor, yırtılacak gibi olanları ise kurcaladıktan sonra, belki yanımda açar okur diye, zarfın sahibini apartmanın kapısında bekliyordu.

Bir şeyler atıştırdıktan sonra çay demleyip bilgisayarını açtı. Haber sitelerine şöyle bir göz gezdirdi. Bütün gün ders anlatmıştı, bitkindi ama sınav kâğıtlarını bu gece okuması gerekiyordu. Kâğıtlar elinde, kanepeye oturdu. Tahmin ettiği gibi; birkaç parlak öğrencisi dışında diğerlerininki kötüydü. Birinci dönem bitiyordu, öğrencilerin birçoğuyla özel olarak da konuşmuş, onları yönlendirmeye çalışmıştı fakat sınıfın seviyesinde bir değişiklik yoktu. Saatler sonra gözlerini ovuşturarak kâğıtları bıraktı. O sırada masanın üzerinde duran zarfa takıldı gözü, aklından çıkmıştı. Gönderen belli değildi, yalnızca sağ alt köşede Zehra yazıyordu. Merakla açtı, içinden çıkan onlarca sayfaya şaşkınlıkla baktı. Eli alışkanlıkla sigara paketine uzandı, yine boştu, her zamanki gibi almayı unutmuştu. Çöp kutusunu karıştırıp bulduğu irice bir izmariti yaktı, mektubu yeniden eline aldı. Kendisine kimin, neden böyle bir mektup gönderdiğini anlayamamıştı. Ağırlaşan gözkapaklarına direnerek sayfalara göz gezdirdi ama merakı yorgunluğuna yenik düştü, sabah erken kalkmak zorundaydı. Mektubu bırakıp yatak odasına doğru yürüdü. Yorganın altında ısınmaya çalışırken bilgisayarını kapatmadığını hatırladı. Söylenerek salona girdi. Karanlıkta doğru tuşlara basmaya çalışırken henüz gönderilmiş bir e-postayı fark ederek açtı: "Kafanı keseceğim!"

Gönderen kısmında "Hizbullah" yazıyordu. Ciddiye almadı Zehra. Başıbozuk öğrencilerinin ergen şakalarını kaldıracak durumda değildi. Ev soğuktu, üstelik yorgundu, gözleri ağrıyordu. Yürüyüp yatağına girdi. Kafasını yastığa koyup gözlerini kapadı, ısınmaya çalıştı.

Uyandığında başı ağrıyordu. Bölük pörçük uyumuş, dinlenememişti. Ayaklarını sürüyerek salondaki kanepeye uzandı, altında hışırdayan mektubun sesiyle kendine geldi, okumaya başladı.

2.

Medet'le İlk Karşılaşma

Kafamın içinde bir kargaşa uğulduyor; mekânlar, olaylar, insanlar... O günleri cinayet ve intihar haberleriyle hatırlıyorum. Uzun bir yas tutuyorduk. Vagonları ölülerle dolu bir tren düşün, beni de o trenin gövdesi say. İnsan hayatı bir trenin vagonlarına benzer çünkü. Sana elindeki mektubu yazma sebebim, altında kaldığım bu yığının içinde hiç tamamlayamadığım bir eksiklik duygusu. Benden geriye ne kalacak bilmiyorum. En baştan başlamalıyım bu yüzden.

Şubat 1989, sekiz yaşındaydım. Annem henüz ölmemişti. O gün annem Medet'in Diyarbakır Cezaevi'nden dokuz yıl sonra sağ çıkışını sevinçle karşılamış, hemen bitişiğimizdeki bahçeli eve birlikte geçmiş olsun demeye gitmiştik. Kafası kazıtılmış sessiz bir adam karşı sedirde oturuyordu. Bu, Medet olmalıydı. Annem vitrinin yanındaki sedire oturdu. Ben de annemin arkasına iliştim. Kendimi, annemin sırtına yapıştırarak ufalıp yitmeye başladım. Odadaki tüm gözlerin görüş alanının dışına çıktığımdan emin

oluncaya kadar ufalmaya devam ettim. Gizlenmeye daha o zamandan başlamıştım. Kalabalıklar hep korkutmuştu beni. Kalabalığın algısı, kalabalığın ikircikliği, kalabalığın kusma biçimi... Tekinsizdir kalabalığın psikolojisi.

Odada birbiriyle uyumsuz birkaç parça eşyadan başka bir şey yoktu. İçinde bardak çanak olan eski bir vitrin, siyah beyaz bir televizyon, üç yaylı sedir ve havı dökülmüş halı. Tüm bu eşyaların içine doluşmuş kalabalık... Kalabalıkla eski eşyalar arasına sıkışmış, sıkılan bir adam.

Gözleri iri, bakışları yumuşaktı. Diğerlerine benzemiyor, odadaki varlığı, modern eşyaların arasına konmuş antika bir parça gibi eğreti duruyordu. Aynı şeyleri konuşmadıklarını, konuşulanlardan aynı şeyleri algılamadıklarını o zaman bile anlıyordum. Kadınların yorucu soruları, didikleyen bakışları onu bunaltmış olmalıydı. Parmaklarını birbirine geçirmiş, iki başparmağını birbirinin etrafında döndürüyor, çivisi atmış bir tulumba gibi, çenesi göğüs kemiğine değecek kadar önüne eğdiği başını arada bir kaldırıp sağa sola şaşkın bakışlar atıyordu. Gözlerimin başparmaklarına takılıp kaldığını hatırlıyorum. Ne zaman başladığını bilmiyorum ama yıllar sonra, huzursuz anlarımda aynı hareketi yaptığımı fark ettim. Çoğunlukla sıkıntılı anlarımda gelip parmaklarımı bulan Medet'in bu hareketi, bilinçaltıma kazınmış bir refleks olmuştu.

Diyarbakır Cezaevi'yle ilgili üzerinden ne kadar zaman geçerse geçsin, hafızamda canlılığını kaybetmeyen korkunç hikâyeler anlatılmıştı. Unuttuğumu sandığım ama aniden, günün orta yerinde hatırladığım kâbuslar gibiydi. İnsan unutmuyordu duyduğu, yaşadığı hiçbir şeyi, istese bile hafızası bırakmıyordu peşini.

Altı buçuk, yedi yaşlarındaydım. Ablam bir arkadaşının o günlerde tahliye olan ablasını ziyaret etmek istemiş, annem daha sonra sıkıştırıp ağzımdan laf alabilmek için yanına beni de katmıştı.

Bizimkine uzak ama benzer, fakir bir mahalleydi. Evlerin tamamı bakımsız, tek katlı ve iki göz odadan ibaret gecekondulardı. Sokakları lambasız, yolları asfaltsızdı. Birbirine çivilenmiş meyve kasası parçalarından yapılmış bahçe kapısı abartılı bir gıcırdamayla açıldı. O evi görene kadar kendimizi yoksul sanıyordum, içeri girdiğimizde varlıklıymışız gibi hissetmeye başladım. En azından bizim püsküllü sarı koltuğumuz, mutfak duvarına çakılmış tahta bir tabak çanak rafımız, annemin odasında yatak ve derme çatma bir elbise dolabı vardı. Hepsi babamın zenginlik zamanından kalmaydı. Bu evdeyse saydıklarımın hiçbiri yoktu. Birkaç kilim ve minderden ibaret dımdızlak bir evdi. Duvarları yalnızca sıvalı odaların, mutfak ve tuvalet kapılarının üzerinde rakamlar yazılıydı. Aklıma takılan bu ayrıntının basit nedenini ablam çıktığımızda açıkladı; evi zar zor yaptırmış ama kapı almaya paraları yetmemişti. Babaları da devlet hastanesinin attığı eski kapıları getirip odalara takmıştı. Ama tuvaletleri bizimki gibi bahçede değildi. Bu iyi bir şeydi. Yine de bu boyasız ve eşyasız ev bana korkutucu gelmişti.

Odaya girer girmez kalbim korkuyla çarpmaya başlamış, gözlerim kocaman açılmıştı. Tahliye olan kadının çok tuhaf bir görüntüsü vardı. Gerçeğe benzemiyordu. Cin olabilir miydi? Ablamın arkasına gizlenip oturdum. O zamanlar kömüre dönmüş yamyassı bir ağaca benzettiğimi hatırlıyorum onu. Ağzının iki yanı jiletle kesilmiş, sonra iri iri, özensiz dikişler atılmıştı. İki yanağında da neredeyse çene kemiğine kadar uzanan dikiş izleri vardı. Ağzını açtığında suratı dağılıyor gibiydi. Konuşurken küçük dilinin, gırtlağına yapışmış iğrenç bir ciğer parçası gibi ağzının ortasında sallandığını anımsıyorum. Saçları kırpık kırpık, gözleri yumuk, yüzü dikişliydi. Sigara yanıklarıyla delik deşik olan ellerinin derisi, buruşuk bir çarşafı andırıyordu. Bu dünyaya ait değil gibiydi. Görünüşü kadar davranışları da ürkütücüydü. Temizlemek için aynalı tepsiye yığdığı balıkların gözlerini tek tek oyuyordu. Bir ara

elindeki bıçağı bıraktı, Maltepe paketinden bir sigara çıkarıp yaktı. Sigara içmesi de bir tuhaftı. Ciğerlerindeki havayı tüketinceye kadar içine çektiği sigaranın dumanını burnundan püskürtüyor, bunu yaparken gözleri tuhaf bir hazla kırpışıyor, çiğ bir ışık gelip yüzüne yapışıyordu. Sigarası bitince izmariti avucunun içinde söndürdü. Korkudan donakalmıştım. Kız kardeşi bu durumu fark etmiş olmalı ki, "Korkma, bir şey yapmaz," dedi.

Fazla oturmadık. Ancak geçirdiğimiz kısacık zaman dilimi, dehşete kapılmama yetmişti. Eve dönerken ablam kenara çekmiş; "Gördüklerini anneme söylersen, ben de senin gözlerini o balıklarınki gibi oyarım," demişti. Bu tehdit çenemi tutmama yetmişti.

Medet'e geçmiş olsun demeye gittiğimiz gün de bu yüzden heyecanlıydım, karşılaşacağım cine dair onlarca hayal kurmuştum... Ne de olsa, o da avucunda sigara söndüren kızın çıktığı karanlık ve korkunç kuyudan geliyordu. Ama Medet'i görünce hevesim kursağımda kaldı. Hiçbir şey hayal ettiğim gibi olmadı. Cin değildi, dahası herkesten daha normal görünüyordu. Annemin omzunun arkasından Medet'i dikizlemeye devam ettim. Odadaki varlığımı tamamen sıfırlamak için tuttuğum nefesimle onu gözlüyor, sonradan her ince ayrıntıyı tekrar tekrar düşünmek isteyeceğimi bildiğimden, her hareketini dikkatle izliyordum. O günden sonra Medet'i gözetlemek hayattaki tek amacım oldu.

Tuvalete gitmek için odadan çıktığında yere yumuşacık bastığını fark etmiştim. Konuşurken de böyleydi. Tuvaletten döndüğünde bir an göz göze gelmiştik. Bana gülümsemişti. Gözleri bal rengiydi, öyle hatırlıyorum. Dişleri beyazdı. Bir yanağında gamzesi vardı. Saçlarının önü biraz dökülmüştü ama bu benim için bir kusur sayılmazdı. Uzun boylu ve iriyarıydı. Kesinlikle babamdan daha güzel bir adamdı. Belki de bana gülümsediği için o an böyle düşünmüştüm. Babam hiç güzel gülmezdi. Zaten bana da hiç gülümsememişti.

O günlerde Medet ve içinden çıktığı karanlık kuyuyla ilgili yüzlerce hayal kuruyordum. Günler geçtikçe, gerçekle hayali birbirine karıştırır, neyin gerçek, neyin benim karışık zihnimin kurgusu olduğunu ayırt edemez olmuştum. Medet artık bir masal kahramanıydı benim için. Kendi uydurduğum bir masalın kahramanı.

İki ay sonra annem aniden tutan bir karın ağrısıyla hastaneye kaldırıldı. İkinci gün öldüğünü söylediler. Cenazesini eve getirdiklerinde Medet'in ablası babama saldırıp yüzünü cırmalayarak, "Feride'yi sen öldürdün!" diye bağırdı. Eskiden de babamı sevmez, onunla neredeyse hiç konuşmazdı. O günden sonra Medet'in ablası bir daha evimize ayak basmadı.

Taziye boyunca kadınlar içeride, erkekler bahçede günlerce oturup konuştular. Odaya doluşan beyaz başörtülü kadınların bir kısmı Kuran okuyor, bir kısmı ağlıyor, geri kalanlar da durmadan kendi aralarında konuşuyorlardı. Eve ağır bir ölüm kokusu, kasvetli bir hava sinmişti. Bahçe dahil her taraf tıka basa insan doluydu. Korktuğum kalabalık bu kez evime, hayatıma, mahremime girmişti. Kalabalığın evimize çöreklendiği süre boyunca, bahçeye bakan pencerenin altındaki çeyiz sandığının arkasına gizlenip oturdum. Annemi toprağa gömdükten sonra evimize yığılıp durmadan tıkınan, ara sıra ağlayıp aralıksız dedikodu yapan ve sürekli kem gözlerle birbirini gözetleyen iğrenç kalabalıktan kendimi korumak için sandığın arkasından hiç çıkmadım.

Yalnızca arada bir kafamı pencereden uzatıp bahçeyi gözetliyordum. Medet her sabah geliyor, bahçemizdeki bir sandalyenin üzerinde gecenin geç saatlerine kadar tek kelime etmeden oturuyor, çok üzgün görünüyordu.

Yedinci gün bir anlığına göz göze geldik. Gözlerinde bir iyilik geziniyordu. O, bir araya gelince canavarlaşan, ağzını açarsa herkesi, her şeyi yutacakmış gibi duran kalabalığa benzemiyordu. Zaten onlardan uzak ve ayrıksıydı. Gözlerindeki bu ifade içime

dokunmuştu. Medet'inki acıma değildi, yalnızca kendi başına bir iyilik haliydi. Annemin öldüğünü o an idrak etmiş, acımıştım kendime. Evdeki kalabalığın ezici davranışları, yedi gündür bunu engellemişti.

Taziyenin son günüydü. Annemin helvasını yapıp mahalleye dağıtmışlardı. Sevaptır diye, o helvadan zorla bana da yedirmeye çalışmışlardı. Odanın ortasına kusmuştum. Ölen birinin ardından, neden illa bir şeyler yiyip içmek gerektiğini hiç anlayamadım. Hayatım boyunca da başsağlığına gittiğim hiçbir taziye evinde, ölünün helvasını ağzıma sürmedim, bir bardak su dahi içmedim. Taziye evlerinde durmadan tıkınan insanlar her zaman iğrendirmiştir beni.

Ev boşalmıştı. Rutubet lekeleriyle kaplı duvarların içinde eğreti duruyordu varlığım. O boşlukta büyüyen kimsesizliğe benzeyecektim artık. Bildiğim her şeyi bir anda unutmuştum. Güvenlik duvarlarım yıkılmıştı. Fakat biliyordum, yine de bir şekilde hayatta kalacaktım. Her zaman geride kalanlarla yaşar insan. Hayat geride kalanlardan ibarettir. Bununla yaşamayı öğrenecektim ben de.

Annemin ölümünden üç ay sonra babam aniden ortadan kaybolmuş ve bir hafta sonra üzerinde beyaz takım elbise, kolunda da kibirli bir kadınla çıkıp gelmişti. Mahalleli birkaç gün boyunca babamın uçkuruna düşkünlüğünü konuştu. Kadınlar kendi aralarında, "Bir sene bile bekleyemedi, her şey atadan gelir, zaten bunların sülalesi de böyle soysuzdu," dedi. Sonra her şey unutuldu, bu mesele de mahalledeki diğer her şey gibi kapanıp gitti. Üvey annem, beyaz etek ve ceketten oluşan takımının içine civciv sarısı bir gömlek giymişti. Atkuyruğu yaptığı saçlarını sallarken, sefil bir gecekondunun değil de şatafatlı bir malikânenin hanımı gibiydi. Bileğinde sallandırdığı çantası ve kibirli bakışlarıyla evi dolaştı.

Karşılaştığı manzaradan pek memnun kalmamıştı ama yine de babama fakirhanemizi bir saadet yuvasına çevireceğini söyledi.

Babam bir süre sonra dışarıda işi olduğunu söyleyerek evden ayrıldı. Üvey annem de ilk günden işe girişti. Annemden kalan tüm eşyaları toplayıp arka odaya yığarak fazla eşyalar odası oluşturdu. Bizi de o fazlalıkların içine attı. Ablamla bana, "Bundan sonra bu odada yatıp kalkacaksınız. Benden izinsiz evin başka bir odasına ve mutfağa katiyen girmeyeceksiniz," dedi.

Yatak odasına, çeyizindeki dantelli örtüleri serdi. Mutfaktaki tabak çanağı toplayıp yerine yenilerini dizdi. Ablamı gönderip komşudan getirttiği davul fırında susamlı kek yaptı. Akşama doğru giyindi, süslendi. Hevesinde şaşılacak bir şey yoktu, çünkü henüz nasıl bir cehenneme düştüğünü bilmiyordu.

Akşam babam eve döndüğünde üvey annem cilveli bir sesle, tuvalet ve banyomuzun bahçede olmasından yakındı. Ardından yatak odasına boy aynası ve yeni bir yatak istedi. Babam ses çıkarmadı. Yalnızca bir an boş gözlerle üvey annemin suratına baktı, sonra da tekrar yüzünü televizyona çevirdi. O gece, alışık olmadığımız bir sükûnetle geçti.

Ertesi günü üvey annem, kahvaltı sofrasında zeytine uzattığım elime vurdu. Benim kirli, bitli, sümsük olduğumu, midesini bulandırdığımı söyleyerek zeytin kabını kendi önüne aldı. Ablam bu hakareti sindiremedi ve ona, "Kız kurusu, kart canavar!" dedi.

Üvey annem deliye döndü. Sofradaki bütün tabak çanağı kırdı. Ama bu bile öfkesini dindirmeye yetmemişti. O akşam babama, gözyaşlarıyla yalan yanlış bir yığın şey anlatıp ablamı dövdürdü. Babam annemi sık sık döverdi ama bize dokunmazdı. İlk kez dövdüğü ablamın dudağı patlamış, gözü morarmıştı. O gün sofamız ayrıldı. Artık aynı evde, ayrı sofralarda yemek yiyecektik.

Babam ablamı dövdüğü sırada kaçıp üvey annemin bizi tıkıştırdığı odadaki bir tarafı kırık, ters çevrilmiş kanepenin altına sığın-

mıştım. O günden sonra, evdeki tüm vaktimi o kanepenin altında geçirir oldum. Bir fareden farksızdım. Dışarı çıktığım zamanlardaysa günümü Medetlerin bahçesini gözetleyerek geçiriyordum. Medetlerle bizim bahçemiz arasında, birkaç tuğlası kırılmış bir duvar vardı. Birkaç tuğla da ben kırmıştım, duvardaki delik genişlemişti. Her gün o delikten gözetliyordum Medet'i.

İlk zamanlar Medet iki elini ardında kenetleyip sabahtan akşama kadar bahçede dolaşıyor, yorulunca duvarın dibine geçip yüzünü güneşe veriyordu. Evin içine neredeyse hiç girmiyordu. Bahçede yemek yiyor, yorulduğunda dut ağacının altındaki sedire uzanıp dinleniyordu. Sık sık, bahçe duvarındaki deliğe gözümü dayamış halde onu gözetlerken yakalıyordu beni. Önceleri sürekli yanına çağırıyordu. Ama her seferinde kaçtığımı görünce beni kendi halime bıraktı.

Zamanla da alıştı onu dikizlememe. Hatta beni ortalıkta görmediğinde sorar olmuştu. Ben de alışmıştım onun varlığına, aramızda sessiz bir iletişim oluşmuştu. Hayatımda eksik olan her şeyin yerine onu koymuştum.

Bir sabah yine uyanır uyanmaz bahçe duvarındaki deliğe koştum. Fakat Medet'i göremedim. Bir iki saat bahçeyi gözetledim, evin kapısını, pencerelerini, içeride dolaşan ev halkını... İçim korkuyla doldu, varlığımı başkasının ilgisinde arayacak kadar yalnızdım. Onunla tamamlanıyordum adeta. Medet giderse yerine kimi, neyi koyacağımı bilmiyordum. Tüm gün ağzıma lokma koymadım. Kanepemin altından hiç çıkmadım. Dizlerimi karnıma çekip neredeyse kıpırdamadan ve gözümü kırpmadan bir böcek gibi orada bekledim. Akşama doğru meraklanıp yine duvardaki delikten bakmaya gittim. Birkaç saat sonra Medet geldi. Cezaevinden çıkalı beş ay olmuş, işe başlamıştı. Beni öyle kırgın, kederli görünce, bana doğru bir adım attı fakat her zamanki gibi kaçacağımı düşünmüş olmalı ki, vazgeçti. Bütün gece bahçede otur-

du, ben de küskün gözlerle duvar deliğinden onu izledim. İkinci günün sabahı yine aynı yere koştum. Fakat bu kez Medet yerine, katlanmış bir kâğıt buldum o delikte. Bana bir not bırakmıştı. Sevinçten neredeyse kalbim yerinden çıkacaktı. Koşup kanepemin altına girdim. İkinci sınıfı bitirmiştim ama okumam hâlâ zayıftı. Medet'in yazdıklarını daha rahat okuyabilmek için azmedip okumayı iyice söktüm. Medet artık her gün, önceki gün gittiği yerler, yaptığı şeyler, okuduğu kitaplar ve daha bir sürü şeyle ilgili bana bir not bırakıyordu. Ben de okuduktan sonra, o küçük notların köşelerine şekiller, yıldızlar, çiçekler çizip saklıyordum.

Yaz tatili böyle geçti. Ertesi gün ben okula, ablam da dikiş nakış kursuna başlayacaktı. Bu nedenle erkenden uyuduk. Gece yarısı bağırışlarıyla uyandım. Babam, gizli kumarhanesinden zilzurna sarhoş dönmüştü. Ablamla üvey annemi salonda sıraya dizmiş, evin içinde beni arıyordu. Ablam kanepemin altını göstermedi.

"Nereye gitmiş, bilmiyorum," dedi.

Bize vebalıymışız gibi davranan üvey annem, odamıza hiç girmediği için, gizli sığınağımın yerini bilmiyordu zaten.

Babam, "Nerede bu kız?" diye bas bas bağırıyordu. Usulca sığınağımdan çıktım. Odanın kapısını açıp salona girdim. Babam beni görünce karnıma bir tekme savurdu, sıyırıp geçti. "Sıraya geç kancık!" diye bağırdı.

Önceleri sadece ablamı dövüyordu. Şimdi üvey annemi de dövmeye başlamıştı. Onu artık çirkin buluyor, beğenmiyor, aşağılıyordu. Fakat yine de her gece şiddet faslı bittikten sonra düzüşüyorlar, babam boşalırken şehvetle, "Kaltaaak! Kaltaaak!" diye bağırıyordu.

O gece babamın elinde bir şişe ucuz şarap vardı. Her zaman rakı içer, sadece parasız kaldığı zamanlarda şarap alırdı. Hizbullah korkusundan, eve içki getirirken şişesini gazetelere sarar, üzerine ekmek koyardı. Ortalık bu gazete kâğıtlarıyla doluydu. Yine çok içmiş, suratı dağılmış, gözleri kan çanağına dönmüştü. Şarabın

dibini kafasına dikip şişeyi salona bakan ve kapısı olmayan mutfağın ortasına fırlattı. Cam kırıkları bütün eve dağıldı. Kimseden çıt çıkmıyordu. Az sonra yüzünü buruşturup geğirdi. Bu dünyada hiçbir şeye inancı kalmamış biri gibiydi.

Konuşmaya başladı. Konuştukça öfkelendi, küplere bindi, uyduruk bahanelerle önce ablama, ardından da üvey anneme saldırdı. Onları duvardan duvara çarptı. Tekme ve yumruklarla ikisine birden art arda kuvvetli darbeler vuruyor, bir yandan da, "Ben sizin Allah'ınızım!" diye bağırıyordu.

Silikliğimden mi bilmiyorum, bana vurmuyordu. Küçük olduğum için bana acıdığını sanmıyorum, belki de bu kadar silik olduğum için benden tiksiniyordu. Zaten bana hep marazlıymışım gibi davranıyordu. Ama her gece üvey annemle ablama yaptığı işkenceyi bana seyrettiriyordu. O vurmadıkça ben daha çok siliniyordum.

Dayak faslı bittikten sonra ben kanepemin altına, ablam da sessizce ağladığı yatağına döndü. Babam yine böğürerek üvey anneyle düzüşmeye başladı. Sonrası karanlık...

Gece kan ter içinde uyandım. Dilim damağım kurumuştu. Tuhaf bir kâbus görmüş, korkmuştum. "Su," dedim. Cevap vermeyince kanepemin altından yukarı doğru sürünüp kafamı çıkardım. Ablam yatağında yoktu. Telaşla odadan çıkıp ablamı aramaya başladım. Bahçede, duvar kenarına çömelmişti. Elinde bir kutu hap vardı. Geçip karşısında durdum, dikkatle yüzüne baktım. Kararsız bakışlarını gözlerimde gezdirdi, "Babamdan nefret ediyorum," dedi. Dudakları titriyordu. Sonra bir hışımla hapları elinden attı ve bana sarıldı. Dokunuşundaki yalnızlığı hissettim.

Ablam henüz on beş yaşındaydı. Mahallenin en güzel kızlarından biriydi. Annem gibi uzun boyluydu ama onun gibi iri değil, ince yapılıydı. Yürürken hafif salınırdı. Uzun kirpiklerinin çevrelediği gözleri siyahtı. Burnu küçük, dudakları kalındı. Işıl ışıl

parlayan siyah saçları omuzlarına dökülürdü. İlkokulu bitirdikten sonra babam okula devam etmesine izin vermemişti. Bu nedenle mahallenin diğer kızlarıyla birlikte dikiş nakış kursuna başlamıştı. Onun için her şey daha zordu. Annemi kaybetmek ona daha ağır gelmiş olmalıydı. Hayattaki tek mutluluğu, minibüs şoförü sevgilisinin ona gönderdiği mektuplardı.

Ertesi gün okuldan döndüğümde ablamı evde beni beklerken buldum. Bir yere gideceğimizi söyledi ama önce mektubu verecektim. Her gün, yazıp bir kibrit kutusuna koyduğu aşk mektubunu sevgilisine götürüyor, karşılığında, yine kibrit kutusuna yerleştirilmiş bir mektup getiriyordum. Mektubu sevgilisine verip babamın dükkânına yürüdüm. Üvey annem öğle yemeği için gidip babamdan para almamı istemişti. Babamın, camlarında Müslüm Gürses, Ferdi Tayfur gibi şarkıcı posterlerinin asılı olduğu berber dükkânında, sigara dumanları arasında kaybolmuş bir grup erkek oturuyordu. Usulca babama yaklaşıp üvey annemin verdiği kâğıdı uzattım. Üç kuruş para verdi, "Bir paket makarna, bir de ekmek al," dedi.

Kuruş artmadı verdiği paradan. Zaten hiçbir zaman artmazdı. İyi bilirdi babam parasının hesabını. Yiyeceğimizi her gün, öğün öğün aldığımız için, ben de bilirdim. Sabah yüz gram zeytin, bir ekmek; öğlen bir paket makarna, bir ekmek. Akşam yemeğinin malzemesini ise ya kendi getirir ya da çırakla eve yollardı. Akşam yemeklerinde tenceremizde tavuk, et gibi şeyler de pişerdi bazen, çünkü babam akşam yemeklerini çoğu zaman evde yerdi.

Makarna ile ekmeği bana tiksintiyle bakan üvey annemin önüne bıraktım. Bir şey demedi. Ablam kolumdan tutup beni odaya çekiştirdi. "Acele et, geç kalacağız," dedi. Heyecanlıydı. Nereye gideceğimizi söylememişti. Giydiğimde küçük bir hamamböceğine benzediğim siyah okul önlüğümü üzerimden çıkardım.

Kol ağızları sökülmüş delik deşik kazağımı üzerime geçirdim. Aceleyle evden çıktık.

Karşıyaka Köprüsü'ne kadar koşarak gittik. Köprüyü geçince ablam koşturmaktan vazgeçti fakat hâlâ hızlı yürüyorduk. Akyürek Mahallesi'ne ulaştığımızda tren yolunun geçtiği sokağa girdik. Biraz daha yürüdük ve ara sokaklardan birine saptık. İlk iki binayı geçince ablam durdu. Etrafı kontrol etti. Olağanüstü bir şey görünmüyordu. Dışarıdan bir hapishaneyi andıran, pencereleri korkuluklu binanın demir kapısından içeri daldık. Üst kata çıkıp büyük bir salona girdik.

İçerisi çok kalabalıktı. On beş-on altı yaşlarındaki kızlı erkekli gençlerden oluşan kalabalığın neredeyse tamamı aynı anda konuşuyor, kimin ne dediği anlaşılmıyor, yalnızca bir uğultu yükseliyordu. Çoğunun elinde filtresiz sigara, fotokopiyle çoğaltılmış kitaplar ve gazete yazıları vardı. Sigara dumanından neredeyse göz gözü görmüyordu. Geniş salon ters çevrilmiş meyve kasalarıyla doluydu. Gençler kasaları salonun başından sonuna kadar sıralar halinde dizmiş, üzerlerine oturmuştu. Ablam beni çekiştirerek arka tarafa yürüdü, boş bulduklarımıza biz de oturduk.

Az sonra içeri iki kişi girdi. Onları fark eden kalabalığın sesi kesildi, kasaların gıcırtısı dindi. Bir anda sessizlik hâkim oldu salona. Erkek olanı başımla işaret ederek ablama kim olduğunu sordum. "Azat," dedi. "Diğer kız da Viyan, benim arkadaşım," diye ekledi.

Siyasi bir toplantıya gelmiştik. Toplantı bittiğinde hava kararıyordu. Koşarak eve döndük.

3.

Oğlunun Kemikleri Mutlaka Bulunacak!

Mektubu okumayı bıraktı Zehra, yorulmuştu. Yazılanlar Taha'yı hatırlattı, ürperdi. Taha kaçırılalı neredeyse bir hafta olmuştu ancak hâlâ bir haber yoktu. Saate baktı, okula geç kalmıştı. Yine müdürle takışacaktı. Aceleyle giyinerek okula koşturdu. Öğlen okuldan henüz çıkmıştı ki, Fesla aradı. Avukat ve Kevser'le birlikte Taha için emniyete gidiyorlardı.

Zehra'nın can sıkıntısı katlandı. O gün okulda kötü bir gün geçirmişti. Öğrencilerinden biri, dersin ortasında yumruğunu neredeyse yüzüne değdirerek tehdit etmişti. Üzerinde tiner yakaladığı öğrenci, derste savurduğu tehditler yetmiyormuş gibi, teneffüs zili çaldığında, koridorda parmağını sallayarak, "Seninle görüşeceğiz!" demişti. Canı burnundaydı zaten, sabah sabah bir de bununla uğraşmak zorunda kalması sinirlerini iyice harap etmişti. Okuldan da öğrencilerden de bıkmıştı. Bu haydutların alayları, tehditleri, ağzına kadar üst üste istiflenmiş sınıflar, ne idüğü belirsiz eğitim sistemi canına tak etmişti. Yapabileceği düzgün bir iş olsa gözünü kırpmadan istifayı basacaktı...

Bir devlet okulunda sekizinci sınıfların dersine giriyordu Zehra. Öğrencilerinin büyük kısmı sokakta mendil, çekirdek, sakız satan, anacaddelerde araba camı silen, bazıları ise tiner çeken çocuklardı. Köyleri boşaltılınca Batman'daki gecekondu mahallelerine göç etmek zorunda kalmıştı aileleri.

Okul dağıldığında üzerinde tiner yakaladığı öğrenciyi, kapıda kendisini beklerken buldu. Çocuk, cebinden çıkardığı bıçağı göstererek, "Bunu senin yanına bırakmam," dedi. Ardından da kimse gördü mü diye etrafını hızla kolaçan ederek kaçıp gitti. Fesla'nın telefonu bunun üzerine geldi. Taha'dan günlerdir haber yoktu. Öğrencisi tarafından tehdit ediliyordu. Sevgilisinden ayrılmıştı. Her şey berbattı.

Aşktan çok bir hastalığa benzetiyordu yaşadığı ilişkiyi. Bir suç gibi yaşamışlardı her şeyi. Dengesiz, hırçın bir adamdı Reşad. Zehra bunu biliyordu ancak nedense aşk sandığı bu cendereden bir türlü çekip çıkaramamıştı kendini. Reşad onu hırpalamış ve aşağılamıştı. Alengirli ruh halleriyle, gelgitleriyle, duygusuzluğu ve düşüncesizliğiyle yaralamıştı.

Zehra okulun kapısında öylece kalakaldığını fark etti. O ana kadar, yanından geçen insanların, caddedeki araba kalabalığının, durmadan bağıran minibüs muavinlerinin, yolun diğer tarafındaki iki dut ağacının gölgesinde oturan yaşlı teyzenin farkında değildi. Zihni bir an için bir balonun içine hapsolmuştu sanki. Etrafında akan hayatı fark ettiğinde derin bir uykudan uyanmış gibi ürperdi. Üzerine bir ağırlık çökmüştü. İçini kaplayan sıkıntı yüzünden nefes alamadığını hissediyordu.

Önce annesinin mezarına mı, yoksa Taha'nın dükkânına mı gideceğine bir an karar veremedi. Son anda aklına Taha'nın öğretmenevindeki odasına uğramak geldi, belki bir iz bulabilirdi. Taha evini aniden boşaltması gerektiğinde geçici olarak öğretmenevinde kalmak istemiş, Zehra da ona yardımcı olmuştu.

İçeri girdi. Gözleri şaşı resepsiyonist telefonuna dalmış mesaj yazıyordu. Zehra'yı görünce telefonu bıraktı.

"Buyurun Hoca Hanım," dedi.

"Taha'nın odasına çıkacaktım," dedi Zehra.

"Taha Bey yok. Eşyaları yukarıda duruyor ama bir süredir gelmiyor. Birkaç kez aradık ulaşamadık. Şehir dışına çıktığını düşündük. Gelir herhalde bugünlerde."

"Haberim var," dedi Zehra.

Anahtarı alıp Taha'nın ikinci kattaki odasına çıktı. Yatağın üzerindeki birkaç parça giysi dışında pek eşya yoktu. Biraz dağınıktı. Döneceğini düşünerek çıktığı anlaşılıyordu. Resepsiyonistin ya da emniyetin eline geçmemesi gereken bir şey var mı diye hızlıca bakındı Zehra. Pencerenin ahşap çerçevesinden içeri su sızıyor, pervazdan damlıyordu. Islanan zemindeki kabarmış defteri o esnada fark etti. İçgüdüsel olarak alıp çantasına attı. Anahtarı resepsiyoniste teslim edip öğretmenevinden ayrılarak minibüse bindi. Yeni cezaevinin önünde inip sahipsizlikten bazı mezarların dümdüz olup kaybolduğu, çerçöp dolu mezarlığa girdi. Ortalıkta kimse görünmüyordu. Etrafa şöyle bir göz gezdirdi, mezarlıktan çok, belediye çöplüğüne benziyordu. Annesinin kemikleri de bu çöp yığınının içindeydi. İçi burkuldu. Kafasını kaldırıp mezarlığın bitişiğindeki devasa beton yığınına, hapishaneye baktı. Dip dibe inşa edilen mezarlıkla hapishane birlikte tuhaf bir görüntü oluşturuyordu.

Annesinin mezarına doğru yürüdü. Mezarın etrafındaki briketlerden birine oturdu. Çantasından bir sigara çıkarıp yaktı. Boş gözlerle bir süre etrafa bakındı. Neden gelmişti ki mezarlığa şimdi? Annesinin cesedi çoktan çürümüş olmalıydı. Belki de bu toprağın altında ona dair hiçbir şey kalmamıştı. Her defasında boş bir toprağa bakmak için mi geliyordu buraya? İnsanlar neden giderlerdi ki mezarlıklara? Mezarlığın içinde dolaşmaya başladı. Uzaktan gördüğü bir mezar taşı dikkatini çekti. O tarafa doğru

yürüdü. Son zamanlarda yanından ayırmadığı fotoğraf makinesini çıkardı, yağlıboyayla siyaha boyanmış mezar taşının birkaç fotoğrafını çekti. Üzerinde ne isim ne de doğum ve ölüm tarihi vardı. Bir süredir fotoğraf çekmeye başlamıştı. Belki yüzlerce mezar taşı fotoğrafı çekmişti, ancak böylesine ilk kez rastlıyordu. Mezara baş ve ayak şahidelerini diken kişi, herhalde bu ölünün dünyada izi kalmasın istemişti.

Hava kararmak üzereydi. Sabahtan beri midesinde hissettiği ağrı da krampa dönüşmüştü. Elini midesine bastırarak yola doğru yürüdü.

Fesla bir daha aramamıştı. Taha'dan haber alıp almadıklarını merak ediyordu. Minibüse atladı, doğruca Taha'nın aktar dükkânına gitmeye karar verdi. Güzel Un Fabrikası'nın önünde minibüsten indi. Yılmaz Güney Sineması karşıda, caddenin diğer tarafındaydı. Sinemanın önünde, bir sütun üzerine yerleştirilen ışıklı tabelada Yılmaz Güney'in yumruğunu havaya kaldırdığı fotoğrafa şöyle bir baktı.

Fabrikanın köşesinden içeri doğru saptı. Yolun karşısına geçip kaldırımdan yürümeye devam etti. Şen Ortaklar Meyhanesi'ni geçip Taha'nın dükkânının kapısında durdu. Biraz zor açılan cam kapıyı iki eliyle iterek içeri girdi. Sait, Taha'nın koltuğuna oturmuş, birkaç gün önce Nusaybin yakınlarında çıkan toplu mezarın yerel gazetede yayımlanan fotoğraflarına dalmıştı.

Kapının tıkırtısını duyunca, kafasını kaldırıp baktı. Zehra'yla selamlaştılar.

"Taha'dan haber yok mu?" diye sordu Zehra. "Yok," dedi Sait üzüntüyle.

"Bizimkiler emniyetten dönmedi mi?" "Buraya gelen olmadı."

"Bir gelişme olursa bana da haber verin olur mu? Merak ediyorum."

"Olur," dedi Sait.

Kapıdan çıkarken Zehra, tekrar Sait'e döndü, "DNA sonuçları açıklandı mı?" diye sordu.

Sait'in yüzü bulutlandı, "Açıklanmadı daha, bekliyoruz," dedi.

Zehra geri döndü, Sait'in ellerini güç vermek istercesine avuçlarına alıp sıktı. "Merak etme, oğlunun kemikleri mutlaka bulunacak," dedi.

Sait başını kederle önüne eğdi. Zehra aktardan çıktı. Midesindeki ağrı hâlâ geçmemişti. Adımlarını sıklaştırarak eve yürüyüp apartmana girdi. Kimseyle karşılaşmak istemiyordu, bu yüzden ses çıkarmamaya özen göstererek merdivenleri tırmandı, yavaşça kapısını açıp içeri girdi. Üzerini değiştirdikten sonra mutfağa gitti. Susamıştı, bir bardak su doldurup içti. O sırada ayağının üzerinden bir fare yavrusu zıplayarak geçti ve mutfak tezgâhının altındaki delikten kayboldu. Evdeki bütün delikleri defalarca kapatmıştı ancak fareler her seferinde, daha üzerinden üç gün bile geçmeden Zehra'nın kapattığı delikleri tekrar açıp evin içinde fink atmaya devam ediyorlardı. Usanmıştı artık. Bu eve taşındığına pişman olmuştu. Evin eksikleri saymakla bitmiyordu; içi fare yuvasıydı, çatısı akıyordu, kapıcısı düzenbazdı. Üstelik bu eski eşyaların içinde yaşamaktan, kendisini de eskimiş gibi hissediyordu.

Sinirleri bozulmuştu yine. Ne yapacağını bilemedi, sigara yakmak için çantasını hırsla yerden aldı, eline sudan şişmiş defter çarptı, tamamen unutmuştu. Merakla ve zarar vermekten korkarak sayfaları çevirdi, yazılar silinmemişti ama hâlâ ıslak olduğu için sayfalar yırtılabilirdi. Saç kurutma makinesiyle defteri kurutmaya karar verdi. Gözüne çarpan cümlelerden bunun Taha'nın günlüğü olduğu anlaşılıyordu. Makinenin tekdüze sesi Zehra'yı adeta hipnotize etmişti. Bir elinde makineyi tutarken diğer eliyle defterin sayfalarını çevirerek en başa dönüp okumaya başladı.

4.

Aralık/2006

Aralık ayının ilk günleri... Hava soğuk. Aralık kalmış perdenin kenarından camın buğulandığını görüyorum. Son günlerde çok yağmur yağdı. Bugünse sis kaplamış etrafı. Görüş mesafesi neredeyse sıfıra inmiş, her gün izlediğim karşı binanın çatısı bile kaybolmuş. Bu görüntü tuhaf bir duygu uyandırıyor içimde. Dünyanın neresinde olduğumu algılamakta güçlük çekiyorum. Yerimi yadırgıyorum. Tuhaf, oysa doğduğum, büyüdüğüm şehir burası.

İlk kez bir günlük tutacağım. Son günlerde ölüm tehditleri alıyorum. Hissediyorum, az zamanım kaldı. Benden sonra bu günlüğün bulunacağını, başkaları gibi Fesla'nın da okuyacağını düşünmek bir nebze yatıştırıyor beni. Telaşlı bir yazma isteği içerisindeyim. Geç kaldığımı hissediyorum. Çok önce başlamalıydım günlük tutmaya. Bütün tanıklıklarımı kayıt altına almalıydım. Nasıl bir kötülükten söz ettiğimi çoğu insanın anlayabileceğinden kuşkuluyum. Her şey içimde saklı; görüntüler, fotoğraflar, sesler...

Bu sabah yine bir sıkıntı çöktü omuzlarıma. Var olmanın ağırlığı diye tanımlayabilirim ancak. Hayatımın dökümünü yapıyorum sanki, öyle bir vakitteymişim gibi hissediyorum. Hayretle izlediğim dünya, yenilgilerle sürdürdüğüm yaşam ve buruk bir aşkın tortusu seriliyor önüme.

Çocukluğumdan beri hep aynı sıkıntının etrafında dönüp durdum. Bu sıkıntı ilk kez dayımın öldürüldüğü gün gelip yakaladı beni. Dayımın sokağın ortasına yığılmış cesedini gördüm. Annem çıldırmış gibiydi. Etraftaki insanlar dayımı Hizbullahçıların öldürdüğünü konuşuyorlardı. Hayretle izliyordum olan biteni. Aklım almıyor ancak kalbim gördüklerimin gerçek olduğunu söylüyordu.

O gün annem, evdeki tüm seccadeleri topladı, sandığa kapatıp üzerine tokmaklı bir kilit vurdu. Babamın dinî kitaplarını pencereden dışarı fırlattı, tespihlerini parçalayıp boncukları çöpe attı.

Küçük yaşta tüm ailesini kaybetmiş, kimsesiz olduğu için mahallenin camisinde büyümüştü babam. Bu nedenle çevrede din adamı gibi karşılanır, saygı ve değer görürdü. Babamla sessizce, annemin Allah'a inancını yitirmesini izliyorduk. Babamın gözlerini derin bir keder kaplamıştı. "Yapma hanım, Allah'a küsülmez, tevekkül et," dedi. Fakat o, babamı da dünyayı da duymuyordu artık. Annem o gün sustu. Bir daha da konuşmadı. Kısa zaman sonra davranışlarından aklını yitirmeye başladığını fark ettik. Bir yıla varmadan da kardeşinin acısına dayanamayarak öldü.

Annemler üç kardeşti. Birkaç yıl önce teyzem aniden hastalanıp ölmüştü. Annem o günlerde de derin bir üzüntü yaşamış, teselliyi dayımın varlığında bulmuştu. Dayım öldürüldüğünde ise hayatla bütün ilişkisini kesti.

Babam çocukluğumda, dinî bilgisini büyük bir hevesle bana da aktarmak istemiş, namaz kılmayı, Kuran okumayı öğretmişti. Hayatta en büyük isteği hatip olmamdı. O zamanlar sık sık Kuran

okurdum. Sesimin güzel olduğunu söylerlerdi. Babamın bana öğrettiği şeylerden biri de mevlit okumaktı. Her kandil gecesi, odanın ortasına oturur, Mevlid-i Şerif'i açardım. Annem bereket getirsin diye, büyükçe bir aynalı siniye birer avuç pirinç, bulgur, mercimek, nohut, fasulye, şeker ve diğer tahılları dizer, siniyi getirip önüme koyardı. Bereket duası okuyup tahılların üzerine üfler ve mevlit okumaya başlardım. Babam gözyaşlarıyla dinlerdi.

Annemin ölümünün yedinci günü komşularla tutulan yas sona erdi. Babam annemin mevlidini benim okumamı istedi. Tüm ısrarlarına rağmen kabul etmedim. Bana aldığı dinî kitapları ve Mevlid-i Şerif'i babama geri verdim. Hizbullahçıların dayımı öldürmesi, annem gibi benim de hayata dair tüm düşüncelerimi sarsmıştı. Dinle ilgili her şeyi Hizbullah bağlantılı saymaya başlamıştım. Allah'a ve dine inanmaktan korkuyordum artık.

Annemin ölümünden sonra babam, neredeyse bütün çocukluğunu ve gençliğini geçirdiği camiye tekrar yerleşti. Bahçe işlerine bakacak, orada yatıp kalkacaktı. Bense Mersin'de yatılı okul kazanmıştım. Bu şehirden uzaklaşmak iyi gelirdi belki. Böyle olmasını umuyordum giderken. Olmadı. Çocukluğumda açılmış yaralar derinleştikçe derinleşti. Üniversite yıllarımda ise daha ağır buhranlar yaşadım. Neredeyse tamamen içime kapanmıştım. İnsanlardan kaçıyordum. Gece gündüz içiyordum. Bir alkolikten farksızdım. Sardığım cigaralar, çektiğim afyonlar beynimi uyuşturuyordu. Çoğu zaman gecenin bir vakti, döküntü pavyonlardan birinin kapısında buluyordum kendimi. Bazı gecelerin sonunda, hesabı ödeyemeyince öldüresiye dövülüp kaldırım kenarına atılıyordum. İçimde yumruk gibi sıkışıp kalmış bir şey vardı, bir türlü dışarı atamıyordum. Hayatla kurduğum bağ gittikçe inceliyor, karanlığa daha çok gömülüyordum. Babam öleli birkaç ay olmuştu. Cenazesine bile yetişememiştim, kaldığı caminin ahalisi tarafından gömülmüştü.

Ziraat mühendisliği okuyordum. Gerçi okula uğradığım, derslere girdiğim yoktu. Son sınıftaydım, sınavlara da girmeyince okuldan atıldım. Her şeyi bırakıp Batman'a döndüm. Bıraktığım gibiydi her şey. Çocukluğumdaki gibi kasvetli, huzursuz bir taşra karşılamıştı beni. Ruhumdaki sıkıntı da yerli yerinde duruyordu.

Bu sabah yine aynı sıkıntıyla, hıçkırarak ağlama isteğiyle dolu uyandım. Tarif edemediğim, adlandıramadığım bir duygu bu. Aniden gelip ruhuma çörekleniyor, kalbimi sıkıştırıyor, ellerini boğazıma dolayıp sıkıyor. Ruhumun çırpındığını, bedenimdeki tüm kanın çekildiği hissediyor, uçurumlar boyunca yuvarlanıyorum. Başı sonu belirsiz bir boşluk hissinden başka bir şey yok içimde.

Ev buz gibi. Sıkıntımı dağıtmak için odadan odaya titreyerek dolaştım bir süre. Fesla'nın ince, durgun yüzü gözlerimin önüne geldi. Bana keder veren şeyleri unutmak için Fesla'yı hatırlamaya çalışıyorum. Fesla'yı hatırlamaksa başka türlü bir keder veriyor.

Televizyonda Batman için yoğun kar yağışı uyarısı yapılıyor. Ekrandaki görüntü çocukluğumun geçtiği evi, sokağımızı hatırlattı. Bu fotoğrafın içinde, Fesla'nın yüzü tüm netliğiyle canlandı: Kar yağmaya başladığında hayretle açılan gözleri, aralanan dudakları, beyhude bekleyişi... Aynı sokakta büyüdük Fesla'yla. Sonra okul nedeniyle uzun ayrılıklar girdi araya ama işte yine bulduk birbirimizi.

Fesla kar yağmaya başladığında bahçe kapısının kenarında duvara yaslanıp sokağın sonuna doğru bakarak beklerdi. Neden yapardı bunu hâlâ bilmiyorum fakat bekleyişindeki hüznü o zaman da hissedebiliyordum. Bazen günlerce sürüyordu bu bekleyiş. Tuhaf bir merakla, onu pencere kenarından izliyordum. Neyi beklediğini bilmek, ben de onun beklediğini beklemek istiyordum. Belki de çocukluğumdan beri âşıktım ona, bunu kendime bile söylemekten çekinmiştim. Şimdi de yanımda olmasını, sokağın başından çıkıp gelmesini tüm ruhumla, benliğimle istiyorum.

Ev pislik içinde, günlerdir içimden hiçbir şey yapmak gelmiyor. Bulaşıklar tezgâhı kaplamış, birkaç gün önce ocakta unutup yaktığım çaydanlık aralarında kapkara parıldıyor.

Temizlemek için ellerimi uzattığımda gördüğüm uzun tırnaklarım, birbirine karışmış saçım sakalım, solgun yüzüm... Üzerimdeki ağırlığı atamıyorum bir türlü; sürekli bir uyku hali...

Dün gece sarhoşken dayım öldürülmeden önce çektirdiğimiz fotoğrafı, sakladığım eşyaların arasından çıkarıp saatlerce baktım. On üç yıl geçti aradan. Dayımın cinayetinin haberini, aynı gün akşam baskısında manşetten girmişti yerel gazete. Birkaç saat sonra sokağımızın görüntülerini yayımlamıştı ulusal televizyonlar ve cinayetten hemen önce polis ablukaya almıştı mahallemizi. Herkes her şeyi önceden biliyor gibiydi. Tarih yaşandıkça yazılmıyor, yazıldıktan sonra yaşanıyordu. Hayatlarımız, devletin tahrif ettiği hikâyelerdi. Önceki gece Fesla'ya bir mektup yazdım. Karşısına geçip duygularımı anlatacak cesaretim yok. Mektup cebimde sokaklarda yürüdüm. Şehri kaplayan sis dağılmış, yağmur başlamıştı. On beş-yirmi metre sonra dönüp arkama baktım. Biraz sonra aynı hareketi tekrar ettim. Gayri ihtiyari yapıyorum bunu, bir tür refleksle. Hayatım tam düzene girecek derken bir süre önce yine altüst oldu. Kültür sanat işleri yapan bir dernekte tango kursu başlatmıştım. Üniversitedeyken dans hocası bir arkadaşımdan öğrendim tango yapmayı. Kursla ilgili ilanlar bastırıp Yılmaz Güney Sineması'nın çevresine astım. Liseli gençlere ücretsiz verecektim kursu. Gidecek yer, yapacak bir şey olmayan bu sınırlı hayatlarında bir değişiklik olsun istedim. Bir şeyler yapalım, bir şeyler yaşadığımıza inandırsın bizi istedim. Şehirde hızla yayıldı haber, dinî çevreler tepkiyle karşıladı ama esas Hizbullahçıların tavrının ne olacağını merak ediyordu ben de dahil herkes.

İlk ders günü, Hizbullahçılar yerel gazeteye bir açıklama gönderdiler ve kurs derhal kapatılmadığı takdirde yaşanacaklardan

sorumlu olmayacaklarını ilan ettiler. Bugünlerde ise doğrudan bana yöneldi ölüm tehditleri. Geçen gün fark ettim sokakta kendimi kolladığımı. Yolda yürürken sık sık dönüp arkama bakıyorum. Seslere karşı duyarlaştım. Yüksek bir ses duyduğumda irkiliyorum. Yanımdan hızlı bir araba geçtiğinde kalp atışlarım hızlanıyor. Korku, tuhaf ve yorucu bir duygu!

Birkaç kez dönüp arkama baktığımı fark ettiğimde olduğum yerde durdum. Bu ruh halinden kurtulmadan yoluma devam etmek istemedim. Güç bulmak için Fesla'ya yazdığım mektuba dokunmak tek çareydi, öyle yaptım. Yolun karşısında kendi yazıhanesine bir kaçak gibi kimseye görünmeden giren Tahsin'e ilişince gözüm, sık sık tekrarladığı cümle üzerine bir kez daha düşündüm: "İnsan öyle bir karanlıktır ki, ona ulaşmak neredeyse imkânsızdır. Daha az incinmek için en iyisi yalnızlıktır."

Fesla'ya ihtiyacım vardı, sokağının köşesinde beklemeye başladım. Her gün işe gitmek için saat yedi buçukta evden çıkardı, bugün biraz gecikti. Mektup elimde, ona doğru yürümeye başladım. Kalp atışlarım hızlandı. Hâlâ yağmur yağıyordu. Islanmıştım fakat yine de vücudumda tuhaf bir sıcaklık hissettim hatta terlemeye başladım.

Sabahın bu saatinde beni karşısında görünce şaşırdı Fesla. Gözlerini her zamanki gibi kocaman açtı. Aramızda bir adım mesafe, soluğu yüzüme değiyor...

"Bir şey mi oldu Taha?" dedi.

Mektubu telaşla cebime koydum. Tesadüfen karşılaşmışız gibi bir tavır takındım. Avukatla buluşacağız, buralardaymış gibi şeyler uydurdum.

"Bu saatte mi?" diye sordu.

Büyüyen gözlerini üzerimde gezdirdi. Sık sık kalın dudaklarını aralayıp küçük küçük nefesler alıyordu. Çocukken de böyle yapardı, nefes almak için balıklar gibi dudaklarını aralardı. Rengi

biraz sararmış gibi geldi bana. Yüzü yorgundu. Sorusuna cevap vermeyi unutmuştum. Üstelemedi, işe geç kaldığını söyleyip gitti.

Bir süre olduğum yerde kıpırdamadan ardından baktım. Yağmurda ıslanmamak için hızlı hızlı yürüyor, rüzgârdan dağılan saçlarını toplamaya çalışıyordu. Minibüse bindiğini görünce rahatladım. En azından daha fazla ıslanmayacaktı. Üşütüp hastalanmasından korkuyordum.

Fesla gözden yitince aktara döndüm. Kepenkleri kaldırırken tam karşıdaki duvarda Hizbullah imzalı bir tehdit gördüm. Bir adım daha atmışlardı. Tedirgin oldum. İçeri girince yine mektuba gitti elim, tek dayanağım oydu. Yağmurda hafifçe ıslanan mektubu kuruttum. Kafamı dağıtmak için müşteri siparişlerini hazırlamaya başladım, romatizma için macun, astım için bitki karışımı... Avukat telaşla girince içeri, işin ciddiyetini anladım. Bu işin sonu iyi değil diyor, kaygılanıyordu. İçimdeki sıkıntı iyice büyüdü. Akşama meyhaneye gidelim dedik, içmek iyi gelecekti.

Avukat çıkınca, dükkânın kapısından yağmuru izlemeye başladım. Fesla'nın rüzgârda savrulan ıslak saçları geldi gözlerimin önüne. Beni avutan tek şey onun varlığıydı. Bu hayale sokulmak için gözlerimi kapattım.

5.

Çıkmaz Sokak

Zehra günlüğün sayfalarını tamamen kurutmuştu. Bazı sayfalar birbirine yapışmış, mürekkebi akmıştı ama okunuyordu. Bu belirsizlikte günlüğü Fesla'ya verip vermeme konusunda kararsızdı, onu daha fazla üzecek bir şey yapmak istemiyordu. Bütün bunlar aklından geçerken huzursuz bir uykuya daldı. Gördüğü kâbuslar yüzünden yine sık sık sıçramıştı yataktan. Sabah uyandığında bitkindi.

Kahvaltısını yaptıktan sonra, mantosunu giyip evden çıktı. Apartmanın karşısındaki duvara yeni yazılar yazılmıştı. Birkaçını hızlıca okudu. Öğrencileri arasında gizli bir âşığı olmalıydı, böyle düşündü Zehra.

Çarşıya doğru yürürken kafası da ruhu da karmakarışıktı, hâlâ Reşad'la yaşadığı hastalıklı ilişkinin etkilerini atlatamamıştı. İlişkinin son ve en sert zamanlarında kullanmaya başladığı antidepresanları almaya devam ediyordu. Bu yüzden son günlerde iyice dalgınlaşmıştı. Yolda yürürken insanlara çarpıyor, özür dilemeyi bile akıl edemiyordu.

Boynundaki atkıyla ağzını burnunu kapattı. Bu soğuk günler geçmişteki karanlık günlerin geri döneceğinin işareti gibi gelirdi. Çocukluğunun karanlık günlerini, cinayetleri, ayaklanmaları, bir anda şehri silip süpüren toz fırtınalarıyla bağdaştırarak anımsardı. Etrafa bakındı. İçi karamsarlıkla doldu.

Belediyenin önü kalabalıktı, muhtemelen içeride bir etkinlik vardı. Panzerler, akrepler ve dinleme araçlarıyla polis de her zamanki yerindeydi. Son günlerde şehirde yabancı tiplerin çoğaldığı, kontrgerillanın yine etrafta dolaştığı haberleri yayılıyordu; kalabalık tedirgindi.

Yanlarından geçerek ilerledi, kaldırıma park etmiş lüks arabalara, umursamadan omzuna çarpıp geçen insanlara söylenmekten yorulmuştu. Cumhuriyet Meydanı'na vardığında Atatürk heykelinin etrafında yine gündelikçi hamalların iş beklediğini gördü.

Ziraat Bankası'nın bitişiğindeki tezgâhın önünde durdu. Şehrin meşhur kaçak sigaracısı Nuri, "Hoş geldin Zehra Hoca!" dedi.

"Hoş bulduk," dedi Zehra.

"Ben de bugün sizi görmeye gelecektim." "Hayırdır Nuri?"

"Hiç," dedi önce. Sonra, "Annem yeni bir falcı bulmuş da onu haber verecektim," dedi.

"Yaa?" dedi Zehra, ilgileniyormuş gibi bir tavır takınarak.

Nuri, Zehra'nın ilgilendiğini görünce sevindi.

"Petrolkent Mahallesi'nde bir kadın varmış, kurşun döküyormuş, muska yapıyormuş, cin çıkarıyormuş. Dün annem, sırtımdaki cini çıkarsın diye beni ona götürdü."

"Çıkardı mı bari?"

"Zamanla çıkacak," dedi. "Ama dünden beri daha iyiyim." Tanıştıkları ilk günden beri muhabbetleri hep böyleydi, şaşırmadı Zehra.

Sigarasını alıp yoluna devam etti, engelli olan Nuri arkasından topallayarak seğirtti, "Uğurlar olsun Zehra Hoca," dedi. Bacakla-

rının arasına bir U harfi çizilmiş gibiydi, iki bacağının ortasında yuvarlak bir boşluk, sırtının sağ tarafında küçük bir kambur vardı.

Şehrin en eski, genellikle dar gelirlilerin alışveriş yaptığı ve günün her saati kalabalık olan çarşısına girip tezgâhların arasına karışmışken izlendiğini hissetti. Olduğu yerde durdu. Etrafa göz gezdirdi. Sürekli hareket halinde, yürüyen, alışveriş yapan, sohbet eden yüzlerin hepsine yabancı ama bir o kadar da aşinaydı. Kuruntu yaptığını düşündü, yürümeye devam etti.

Çarşıya, boydan boya seyyar satıcılar dizilmişti. Ortalık her şeyi satan tezgâhlar ve her şeyi satın almaya hevesli insanlarla doluydu. Yerlere serdikleri bezlerin üzerine ayakkabı, kot pantolon, gömlek ve kazak koymuş satıcıların başında pazarlık yapan insanlar toplanmıştı. Elbise mağazaları kırık dökük mankenleriyle kaldırımlara kadar taşmıştı. Biraz ilerledikten sonra aynı hisse yine kapıldı. Bir çift göz onu izliyordu. Aniden arkasına döndü. Belli belirsiz birinin, Avrupa Pasajı'nın sokağında gölge gibi süzülüp kaybolduğunu gördü. Ancak kim olduğunu seçemedi. Onu takip eden kişi her kimse, Zehra'nın takip edildiğini anladığını fark etmişti.

Tuhaf bir korku duydu. Adımlarını hızlandırdı. Cadde kalabalıktı. Arabalar dip dibe, neredeyse itişerek ilerliyordu. Çarşı esnafının sesini sonuna kadar açtığı Kürtçe halay havalarına, korna sesleri karışıyordu. Tam bir keşmekeşti. Elma Sokağı'nın girişine ulaştığında nefes nefese kalmıştı Zehra. Sağını, solunu, arkasını iyice kontrol etti. Onu izleyen kimseyi göremedi. Biraz daha ilerleyip bir çıkmaz sokağa saptı. Tamamen harabeye dönmüş sokakta in cin top oynuyordu. Her tarafı dökülmüş, terk edilmiş binaların kapısı, penceresi yoktu. Bir kısmının dış cephesi ise tamamen simsiyah bir isle kaplanmıştı. Zehra huzursuzlukla kıpırdandı. Etraf sessizdi. Çıkmaz sokaktaki en son kapıya gitti, iki saate yakın neyi beklediğini bilmeden öylece durduktan sonra sokaktan çıktı. Geldiği yoldan dönmeye karar verdi ama çarşı boşalmış gibiydi,

etrafta tuhaf bir durgunluk vardı. Neler olup bittiğini Nuri'ye sormak istedi, o da yerinde yoktu. Tezgâhta duran çocuk, "Abim camiye gitti," dedi.

Meydanda olağandışı bir hava vardı. Atatürk heykelinin karşısındaki karakolun etrafı panzerlerle çevrilmiş, çeşitli noktalara keskin nişancılar yerleştirilmişti. Tedirgin gözler etrafa, karakola ve birbirine bakıyordu. Oyun havaları çalan tezgâhlar müziği susturmuş, çenesi düşük çarşı kalabalığının uğultusu kesilmişti. Birlikte yürüyen ama birbirine bakmayan, birbirleriyle konuşmayan sessiz insanların bir kısmı çarşının sonundaki gecekondu mahallelerine, bir kısmı ise belediyeye doğru gergin ve telaşla yürüyorlardı. Esnaf kepenklerini indirmeye başlamıştı. Bir şey olmuştu ama ne?

Kalabalık, belediyenin önünde yoğunlaşıyordu. Zehra içlerine dalıp geçmeye çalıştı ama mümkün değildi. İnsanlar kenetlenmiş gibi sıkışmış, neredeyse birbirini ezerek, tepeleyerek ilerlemeye çalışıyordu. Bir yandan da bağırışlar yükseliyor, kimileri yumruklarını göstererek tehditler savuruyordu. İnsanlar akın akın belediyeye doğru geliyordu. İpragaz Mahallesi tarafından ellerinde taş ve molotof kokteyli olan bir grup Tüpraş Caddesi'nde slogan atmaya başlamıştı.

Kalabalığın uğultusu büyüyüp kimse kimseyi anlamaz, dinlemez olunca, olayların çığırından çıkmak üzere olduğunu anladı Zehra. Sıkıştığı yerden zorlukla sıyrılıp ara sokaktan Eski Tekel Caddesi'ne saptı. Her taraf polis kaynıyordu. TOMA'lar ve akreplerle ara caddeler, kavşaklar, köşebaşları tutulmuştu. Ağır silahlı özel harekât polisleri yüzlerine kar maskesi geçirmişti.

Sebebini bilmediği bu olağanüstülükten tedirgin oldu. Neden biraz önce sormamıştı ki? Bir süre daha etrafa bakıp anlamaya çalıştı, ne yapacağını bilemedi. Olaylar iyice patlak vermeden eve dönmeye karar verdi.

Hava iyice azıtmıştı. Fırtına, insanları dört duvar arasına hapsederken ağaçların yaprakları şehri hayaletler basmış gibi tuhaf, derin bir uğultu çıkarıyordu. Zehra, Koçerler Kahvesi'ne vardığında soluğu kesilmişti, durdu. Yağmurdan sırılsıklam olmuş, romatizma ağrıları tutmuştu. Çocukluğundan beri vücudunda dolaşan bu hastalık, kış aylarında başına bela oluyor, çoğu zaman da onu hastanelik ediyordu. Daha birkaç gün önce, belediye otobüsünde eklemleri şişmiş, nefesi kesilmiş, vücudu adeta kilitlenmişti. Onu hastaneye götüren otobüs şoförü, sara hastası olduğunu sanmış, "Sokağa yalnız çıkma," diyerek nasihat vermişti. Her zaman hıncahınç erkekle dolu olan kahve de kepenkleri indirmişti. Saçağın altına sığınıp yağmurun biraz dinmesini bekledi. Daha da bastırınca eve doğru koşturmaktan başka çaresi kalmadı. Sokağa girdiğinde gördüğü manzara ise aklını başından aldı. Kapıcı kendisi gibi üçkâğıtçı olan yöneticiyle bir olmuş, daha ucuza getirebilmek için aldıkları açık kömürü apartmanın önüne yığdırmıştı. Yağmurla birlikte bütün sokak kömür karasına bulanmıştı. Ayakkabıları, paçaları berbat oldu, sinirle etrafına bakındı, o an kapıcıyı görse parçalayabilirdi. Biraz sakinleşmek için Fesla'ya uğramaya karar verdi. Bodrum kattaki dairesinin kapısını çaldı. Kapıyı açan Fesla kötü görünüyordu, yüzü solmuş, zayıflamıştı. Taha kaybolduğundan beri tamamen içine kapanmıştı. Fesla'yı böyle görünce kapıcıyı da kömürü de unuttu.

Kaç gündür oturup baş başa konuşamamışlardı. Hizbullah'ın Taha'yı kaçırmasından çok etkilenmişti Fesla, öldürülmesinden korkuyordu. Bu ihtimal Zehra'yı da korkutuyordu ve onu nasıl teselli edeceğini bilmiyordu. Bu yüzden içeri girmedi, birkaç dakika kapıda ayaküstü konuştuktan sonra, tekrar uğrayacağını söyleyerek yukarı çıktı.

Ev yine soğuktu. Geçen gün 4 numaradaki adam, kaloriferi yakmadığı için kapıcıya saldırmış, yönetici elinden zor almıştı.

Ama kapıcı uslanmıyordu, bugün yine kaloriferi yakmamıştı işte. Önce salona geçip televizyonu açtı. Yerel kanalda haberler henüz başlamamıştı. Sabahtan beri bir şey yemediğini fark etti, acıkmıştı. Mutfağa yöneldi, çatı damlıyordu yine, halı ıslanmıştı. Toplayıp ev sahiplerinin eski eşyalarının arasından çıkardığı başka bir halı serdi yerine. İyice eprimiş, birkaç yerini fareler kemirmişti ama yine de idare ederdi. Tezgâhın altındaki dolaptan birkaç plastik kap çıkarıp damlayan yerlerin altına koydu. Sonra biraz makarna haşladı ve biber salçasıyla kavurdu. Dolapta biraz tavuk da vardı. Önceki gün ev sahibi yaşlı karıkoca getirmişti. Bir zamanlar moda olan ve tosbağaya benzeyen yuvarlak kırmızı davul fırında tavukları ısıttı. Belki de bu fırın yaşlı kadının çeyizinden kalmıştı. Kim bilir kadın içerideki kanepenin üzerinde kaç kez kocasıyla sevişmiş, bu fırında kaç kez yemek pişirmişti. Evdeki hangi eşyaya dokunsa, aklından böyle şeyler geçiyordu. Yaşlı kadın, bir ömrü bu eşyalarla tüketmişti. Sonra da eskittiği hayatı getirip Zehra'nın üzerine atmıştı.

Yemekleri tepsiye dizip salona geçti. Kanepeye oturup televizyonun sesini açtı, haberler başlamıştı. Yerel kanalın, TRT spikerlerine özenen sunucusunun, mimiksiz yüzü ve donuk gözleriyle sunduğu; "Bugün öğle saatlerinde Batman Belediye Başkanı'nın odası kurşunlandı," haberi flaş haber olarak girdi. Belediye başkanı o sırada özel kalem müdürünün odasında olduğu için yaralanmamıştı. 1979'da, Batman'ın solcu belediye başkanı silahlı bir saldırı sonucu öldürülmüştü. Bu girişim şehri bu yüzden bu kadar altüst etmişti. Halk belediyenin önünde toplanmış, göstericiler polisi taşlamış, polis gaz sıkmış, olaylar büyümüştü. Ölü yoktu ama çok sayıda yaralı ve gözaltı vardı. Şimdilik ucuz atlatılmıştı.

Haberlerin devamını dinlemeden televizyonu kapattı, bulaşıkları yıkayıp salona döndü. Haberler iyice canını sıkmıştı, isimsiz mektubu okumaya devam etti.

6.

Hafızamı yazıyorum

Hafızası karşısında neden aciz bir varlıktır ki insan?

Seninle böyle konuşuyor olabilmeme şaşırıyorum biliyor musun? Bu yaşa geldim hiç kimseyle konuşmadım. Sadece kelimeler döküldü ağzımdan. Burada, olduğum yerde sıkıştım kaldım. Geçenlerde neyi fark ettim biliyor musun; bugüne dek hiç bağırmadığımı... Kendi sesime yabancıyım. Belki de bu yüzden hayatla kötü, hastalıklı bir ilişkim oldu hep. Neye sığınacağımı bilemedim. Galiba hep hatırlamaktan ibarettim.

Hatıralarımı değil, hafızamı yazıyorum sana. Dışarıda korkunç bir yağmur yağıyor, duyuyor musun? O günlerde de hep yağmur yağardı. Bulutların karabasan gibi çöktüğü başka bir şehir daha var mıdır yeryüzünde, bilmiyorum. Gökten yağmur yerine çamur yağıyordu.

Okuldan çıktığımda, öğle saatleri olmasına rağmen hava karanlıktı. Dizlerime kadar çamura batarak eve doğru yürümeye başladım. Eski belediye binasının önünde sessiz bir kalabalığa rast-

ladım. Daha önce bağıran ve bağırmaktan sesi kısılan kalabalıklar görmüştüm ancak böylesine ilk kez rastlıyordum. Kendi aralarında konuşan birkaç kişiye kulak kabartınca intihar eden genç bir kadının cenazesini taşıdıklarını öğrendim. Yolda cenazeye yetişmeye çalışan üçerli beşerli kadın grupları gördüm. Hepsinin yüzünde aynı ifade, dilinde aynı suskunluk vardı. Karşıyaka Köprüsü'nü geçip birkaç yüz metre ilerideki evimize koşarak gittim. Kesilen soluğumu kapının önünde düzeltmeye çalışırken mahallede de bir sessizlik olduğunu fark ettim. Bir süre etrafa göz gezdirdim. Henüz saat erkendi ama bulutlardan dolayı hava kararmış için belediye sokak lambalarını yakmıştı. Daha geçen hafta yenilenen lambaların neredeyse yarısı yine taşlanıp kırılmıştı. Geriye kalan tek tük lambaların sokağa verdiği cılız sarı ışık, ortalığı daha da tenhalaştırıyordu.

Bir süre sonra bahçe kapısından içeri girdim. Birkaç basamaklı merdiveni çıktım, evimizin kapısını çaldım. Üvey annem pencereden baktı. Beni görünce kapıyı açmadı, ablamın evde olmadığını anladım. Ya kursa ya da mahallenin gençleriyle siyasi bir toplantıya gitmiş olmalıydı. Ablam yokken üvey annem beni eve almazdı. Hava çok soğuktu, ıslanmıştım, her tarafım çamur içindeydi ve açtım. Çaresiz, kapıdan döndüm. Hâlâ sokakta kimse yoktu. Medetlerin bahçesine süzüldüm. Sessizce kapılarına gidip kulağımı dayadım. Mahallemizde o sabah Hizbullah'ın bir mezar evi bulunmuştu. İçeridekiler bu konuyu konuşuyorlardı.

Medet'in sesini duyuyordum. "Sabah işe giderken caminin birkaç sokak arkasındaki bir evin önünde kalabalık toplanmıştı," dedi. "İçlerine dalıp bahçe kapısına gittim. Polis barikat kurmuştu. Bahçe duvarının üzerinden baktım. Kazı hâlâ devam ediyordu. Her yeri delik deşik etmişlerdi. Bahçeden çıkardıkları insan kemikleri, toprağın üzerinde duruyordu. Korkunç bir koku yükseliyordu evden. Nefes almak mümkün değildi. Az sonra terörle

mücadele şube müdürü geldi. Kapıda biriken mahalleliyi dağıtmadıkları için polislere sövüp saymaya başladı. Dağılmamakta direnen mahalleliyi tartaklayarak biraz uzaklaştırdılar. Evin etrafında çevik kuvvet polislerinden bir çember oluşturdular. İçeride neler olduğunu göremedim. Diğerleri gibi ben de bu saate kadar orada bekledim. O koku burnumdan gitmiyor... Normalde devlet böyle baskın yapıp evlerini teşhir etmezdi. Ne oldu da yaptılar, anlayamadım," dedi.

"Birkaç güne kalmaz anlaşılır," dedi Medet'in enişte si. Demek mahallemizdeki sessizliğin sebebi buydu; Hizbullah'ın mezar evi! Soğuktan donmaya başlamıştım. Bahçedeki odunluğa girdim. Odunların üzerinde oturup ablamın gelmesini beklemeye başladım. Evde olmadığı zamanlarda, gidip onu burada beklediğimi biliyordu.

Aradan birkaç saat geçmiş, ablam hâlâ gelmemişti. Normalde bu kadar gecikmezdi, merak etmiştim. Kalkıp sokağın başına gitmeye niyetlenmiştim ki, bir kadının çığlıklar atarak Medetlerin bahçe kapısından içeri girdiğini duydum. Odunluktan kafamı çıkarıp baktım. Birkaç ev ötedeki komşumuz Münire Teyze'ydi. Medet, karısı, aynı avluda oturan ablası, enişte si ve yeğeni koşarak bahçeye çıktılar. Onları görünce içeri doğru çekildim. Çığlıklar atarak ağlayan Münire Teyze'ye doğru yürüyen Medet beni gördü. Yerimden çıkmayarak olan biteni odunluğun kapısından gözetlemeye başladım. Kadın kendini bahçede yerden yere atıyor, yüzünü gözünü cırmalıyordu. Bir ara sesi kesildi. Olduğu yere, çamurların içine yığılıverdi. Kimse ne olduğunu anlayamamıştı. Medet içeri koşup kolonya getirdi. Münire Teyze'nin ellerine yüzüne dökerek onu kendine getirmeye çalıştılar. Tırnaklarıyla suratını parçalamıştı, yüzü kanlar içindeydi. Biraz kendine geldiğinde ancak anlatabildi.

Kızıyla birlikte hazırladığı yemeği ocağa koymuşlardı. O sabah kendisini Hasankeyf Kalesi'nden atarak intihar eden kızın taziyesine gidecekti. Uzaktan akraba sayılırlardı. Üzerindeki yelekle eşarbını değiştirdikten sonra bahçeye çıkmıştı. Kızına seslenerek yemeği yakmaması için uyarmıştı. Henüz yüz metre yürümemişti ki, evlerinin tarafından bir silah sesi duymuştu. Eve nasıl geri döndüğünü hatırlamıyordu. İçeri girdiğinde, babasının silahıyla şakağına tek kurşun sıkan kızının ölüsünü, holün ortasında bulmuştu. Cesedi hâlâ orada duruyordu...

Kızın cesedi orada dururken nasıl bunları anlatabilmişti, şaşırmıştım. Belki de zaman kazanmak istiyordu: gördüğü şey gerçek olmasın diye. Ölüm karşısındaki kati çaresizliği kabul etmek ağır geliyor olmalıydı.

Kadını çamurların içinden kaldırdılar. Sesi soluğu kesilmişti. Medet'le ailesi, evlerine koşturdu. Ben de arkalarından koştum. Kapısına vardığımızda Medet beni durdurdu. "Sen içeri girme, bizim eve git, orada bekle," dedi. Dinledim Medet'i. Sessizce arkamı dönüp yürüdüm. Diğerleri girerken Münire Teyze eve girmedi, bahçenin kapısında bekledi. Korkuyordu belli ki, kendi kapısının eşiğinden girememesi bana bile ağır gelmişti... Odunluğa döndüm.

İki hafta kadar önce, mahallemizde iki kız daha intihar etmişti. Birinin cinayet olduğu konuşuluyordu. Fakat anlatıldığına göre, diğeri intihardı. O kızı tanıyordum, ablamla aynı kursa giderdi. Adı Feyme'ydi. Sabah kardeşlerine banyo yaptırmış, kahvaltı hazırlamıştı. Kardeşleri kahvaltı ederken, odalardan birine girip kapıyı kilitlemişti. Anahtar deliğine bir bez sıkıştırıp kendini asmıştı. Kızın babası hapishanedeydi. Bu yüzden intiharına mahalleli daha da çok üzülmüştü. Darbenin ikinci günü tutuklanmıştı babası. Yıllardır içerideydi. Çıkmasına altı-yedi yıl daha vardı. Hapishaneden çıkana kadar Feyme'nin intiharı babasından saklanacaktı.

Diğeri için ise abisi tarafından öldürülüp intihar süsü verildiği, polisin olayın cinayet olduğunu bildiği halde üzerine düşmediği, örtbas edildiği söyleniyordu. Uzun yıllar kızın abisini mahallede gören olmamıştı. Nerede olduğunu, ne iş yaptığını kimse bilmiyordu. Pek gelip gitmez, geldiği zamanlarda da gece gizlice eve girermiş. Ablamın kursundaki kızlardan biri anlatmıştı.

"Abisini daha önce görmemiştim. Bir ayağı aksıyordu. Orta boyluydu, omuzları yapılıydı. Yanındaki polis amiriyle aralarında sessizce bir şeyler konuşuyorlardı. Sonra birlikte çıkıp gittiler. Silah sesini duyunca komşular kapıya yığılmıştı.

Zaten ben de silah sesine koşmuş, abisini de o zaman görmüştüm. Narin benim ilkokuldan beri arkadaşımdı. Ortaokulu da beraber okumuştuk. Ben meslek lisesine gidince okullarımız ayrılmıştı. Ancak komşu olduğumuz için, bu pek bir şeyi değiştirmemişti. Neredeyse her gün görüşürdük. Arka bahçelerimiz birbirine bakardı. Arada alçak bir duvar vardı, o duvarın üzerinden atlardım. Narin'in oturup kalktığı odaya her zaman arka bahçeye bakan pencereden girip çıkardım. O da pencereden girip çıkardı bizim eve. Kapıdan dolanmaya üşenirdik. Her şeyimizi anlatırdık birbirimize. Fakat o meseleden bana hiç söz etmemişti. Duyduğuma göre, tayinle Batman'a atanan bir astsubay varmış. Bu adam okulun dağılma saatlerinde hep lisenin kapısında beklermiş. Orada tanışmışlar. Bir ilişkileri olmuş, ailesi bu meseleyi duymuş. Zaten Narin kaç gündür evden çıkmıyor okula da gitmiyordu. Arka pencereyi kapatıp perdeyi çekmişlerdi. Bir gün önce gidip annesine sormuştum, 'Hasta,' demiş, içeri girmeme izin vermemişti. Ama böyle bir şeyin olabileceğini tahmin etmemiştim.

Bir saat sonra Narin'in abisiyle polisler geri döndü. Savcı da gelmişti. Narin'in cesedi hâlâ içeride olmalıydı. Mahalleli kapıdan ayrılmıyor, herkes içeride ne olduğunu merak ediyordu. Kapının eşiğinde duran polislerden biri Narin'in intihar ettiğini söyle-

di. Abisi sinirli hareketlerle koridorda dolaşıyor, üst üste sigara yakıyordu. Savcı çıktıktan sonra, cenaze önce hastaneye, ardından da mezarlığa götürüldü. Sessizce gömüldü. Cenaze kaldırılırken kimse ağlamadı, evin önüne taziye çadırı kurulmadı, yası tutulmadı. Ailesi, Allah'a karşı gelip kendini öldürdüğü için taziye kabul etmeyeceklerini açıkladı.

Annem, Narin'in ölümüne çok üzülmüştü. Onu da kızlarından biri sayardı. Elinde büyümüştü ne de olsa. İnanmamıştı Narin'in intihar ettiğine. İlk gece hiç uyumadı. Ondan sonraki günler de her oturup kalktığında, 'Bir cana kıymak büyük günah,' dedi. Her gün Narin'in ruhuna fatiha okudu. Yedinci gün de, kimseye duyurmadan helva kavurup bize yedirdi. 'Bari ruhu orada huzur bulsun,' dedi.

Narin öldükten iki gün sonra mezarlığa gittiğimde abisini gördüm. Aksayan ayağından tanıdım onu. Kardeşinin mezarına tükürüyordu. O günden sonra yine ortalıktan kayboldu. Bir daha da gören olmadı onu."

Odunlukta ablamı beklerken bunları hatırlamıştım. Münire Teyze'nin bahçe kapısında öyle sessizce bekleyişi, eve giremeyişi içime dokunmuştu. Az sonra Medetler döndü. Medet kapıyı açıp baktı, odunların arkasına saklanmıştım, beni görmedi. Eve gittiğimi sandı. Onlar içeri girdikten sonra, kulağımı evin kapısına dayayıp dinlemeye başladım. Kızın cesedi otopsi için hastaneye götürülmüştü. Akşama doğru gömülecekti.

Ablamın sesiyle yerimden sıçradım. "Şimdi de kapı mı dinliyorsun sıçan?" dedi. Elimi tutup beni çekiştirerek eve götürdü. Odamıza girdik.

"Münire Teyze'nin kızı ölmüş," dedim.

"Biliyorum, gelirken gördüm, kapıları çok kalabalıktı. Cenazeyi hastaneden alıp mezarlığa götüreceklermiş. Çok üzüldüm," dedi ablam ve konuyu kapattı. Benimle böyle şeyleri konuşmaktan her

zaman kaçınırdı. Konuştuğumuz şeylerin beynime yerleştiğini, bunlarla ilgili saçma sapan hayaller kurduğumu söylerdi.

"Acıktın mı?" diye sordu. Kafamı salladım. Yattığı sedirin altından bir parça ekmek ile helva çıkarıp uzattı. "Yemeğe kadar bununla idare et," dedi.

Yedikten sonra, kanepemin altına girdim. Ayağım bir şeye takıldı. Uzanıp aldım; bir muska! Üvey annem her tarafı babama, kendisine, ablama ve bana yaptırdığı muskalarla doldurmuştu. Son zamanlarda evin her yerinden muskalar dökülüyordu. Babamla evleneli bir yılı geçmişti ancak henüz çocuğu olmamıştı. Sarhoşken, babamın cebinden çaldığı paralarla gizlice doktora gitmiş, doktor yaşı sebebiyle yumurtalarının zayıfladığını, çocuğunun olmayabileceğini ancak yine de Allah'tan umut kesilmeyeceğini söylemişti. Bu olaydan sonra doktorlardan vazgeçmiş, hocalara, muskacılara dadanmıştı. Babama neden muska yaptırdığı malumdu. Kendisinin de çocuğu olsun diye yaptırıyordu. Fakat ablama ve bana ne için muska yaptırdığını bir türlü anlayamıyordum.

Babamın sesini duydum. Beni soruyordu. Eve geldiğini fark etmemiştim. Hemen kanepenin altından çıktım.

"Bit yuvasında," dedi üvey annem. Artık evdeki herkes sığınağımı öğrenmişti. Babam da kanepenin altında yaşadığımı biliyordu. "Tez zamanda o kanepeyi at, yoksa evi bit basacak," diye söylendi üvey annem.

Babam odanın kapısını açtı. Korkuyla kanepeme sarıldım. Göz göze gelmemeye çalışarak babamın hareketlerini kontrol etmeye, ne yapacağını kestirmeye çalışıyordum. Aşağılayıcı bir tavırla, ters ters bakıyordu bana. Ancak tek kelime etmedi. Birkaç dakika sonra kapıyı çarpıp odadan çıktı. Ben de arkasından koşup gözümü anahtar deliğine dayadım. Neler olacağını merak ediyordum. Kanepem gidecek diye korkudan ölüyordum. Babam anahtar deli-

ğinden onu dikizlediğimi fark etti. Gözlerini koca koca açarak kapının anahtar deliğine dikti. Hemen geri çekildim. Odamızın kapısı, neredeyse babamın oturduğu koltuğun karşısındaydı.

İki dakika sonra gözümü tekrar anahtar deliğine dayadım. Babamın dikkati dağılmıştı. Televizyonda Emel Sayın'ın yılbaşı gecesi verdiği konserin tekrarı vardı, onu izliyordu. "Mevsimler Yas Tutup, Çöller Ağlasın" şarkısını söylüyordu Emel Sayın. Üvey annem, babama bir bardak çay getirdi. Çayın rengi biraz bulanıktı, yine içine sidiğini karıştırmıştı. Gittiği hocalardan veya kocakarıların birinden tavsiye almıştı, birkaç gündür babamın çayına kendi sidiğini karıştırıyordu. İçirirse babamın ona bağlanacağını, el üstünde tutacağını anlatıp duruyordu mahalledeki tek arkadaşı Gurbet'e. Gurbet de onun gibi kocasından şiddet görüyordu. Üvey anneme anlattığına göre kocasının bir sevgilisi vardı. "Orospu" daha on yedi on sekiz yaşlarındaydı. Tazeliği ve fingirdekliğiyle kocasının aklını başından almıştı. Elin kahpesi kocasının parasıyla keyif sürüyordu. Gurbet de evde çocuklarının başını yıkayacak sabun bulamıyordu. Üvey annem, bütün gün Gurbet'le birlikte gezmedik hoca, muskacı kapısı bırakmıyordu.

Babam çayın rengini görünce yüzünü ekşitti. Bir yudum içince, "Bu çayın tadı iyi değil," dedi ama yine de sonuna kadar içti. Bardak boşalınca üvey annemin yüzüne bir memnuniyet ifadesi yerleşti. İçirdiği sidiğine güvenmiş olsa gerek, kanepemi atmadığı için babama söylenmeye başladı.

"Senin bitli çocuklarından da, pireli evinden de bıktım," dedi. Çocuğu olmadığı için gözyaşı döküyor, babama, ablama ve bana beddualar ediyordu. "Biri orospu, biri bitli; kızların eve uğursuzluk getiriyor. Madem uğursuz kızların her bir ihtiyacını görüyorlardı, madem sana yetiyorlardı, neden benimle evlendin? Onları altına alıp yatsaydın ya!" dedi.

Her zamanki gibi zehirli dili çözülmüştü. Babam üvey annemin tafralanmasına illet olurdu zaten. Fakat söylediği son söz, onu adeta çıldırttı. Ağzından köpükler saçarak oturduğu yerden fırlayıp üvey annemin boğazına sarıldı, ağzını burnunu dağıttı. Ablam duvara yapışmış, korkuyla izliyordu. Üvey annemin yüzü kanlar içindeydi, kafasını kollarının arasına gömerek çömelmişti. Babam durmadan bağırıyor, hakaretler, küfürler ediyordu. Sıra ablama gelince hiddetten kısılmış sesiyle, "Orospu," diyerek saldırdı. Ablamın çığlıkları kulaklarımı yerinden söküyordu fakat kanepemi bırakmayı göze alamıyor, çıkamıyordum odadan. Çıkarsam, babam tutup kanepemi atabilirdi. Zaten bütün bu kavganın sebebi kimseye bir zararı olmayan kanepemdi.

Dayak faslı bitince gözümü anahtar deliğinden çektim. Sessizce gidip kanepemin altına girdim. Sonra babamın ayak seslerini duydum. İşte yine geliyordu. Telaşla kanepemin altından çıktım. Yüreğim korkuyla çarpmaya başladı. Babam kapıyı açtı, kanepeme yapıştım. Bu kez göz göze geldik. Doğduğum günden beri belki de ilk kez o gece babamın gözlerinin içine, gözlerimi kaçırmadan bakıyordum. Kanepemi vermemeye kararlıydım. Ne olursa olsun veremezdim. Babam bir süre kararsız kalarak kapının eşiğinde durdu. Sonra öfkeyle kapıyı çarptı. "Allah hepinizin belasını versin," dedi. Evden çıkıp gitti.

Ablam odaya döndüğünde yüzü solgundu, hâlâ ağlıyordu. Ama ablamın canını acıtacak asıl şey bu olmayacaktı... O gece mahallemizde bir felaket daha yaşandı. Zaten bu olaydan sonra ablamın bakışları bir daha eskisi gibi olamadı.

Saatler sonra, gündüz intihar eden kızını defnedip mezarlıktan dönen Münire Teyze, evde ikinci kızının cesedini buldu. Onlar mezarlıktayken, iki yaş küçük olan kardeşi de ablasının ardından tuzruhu içerek intihar etmişti. Bir anda kıyamet koptu mahallede. Münire Teyze ne durumdaydı bilmiyorum. O gece bahçelerine de,

evlerine de girmeye cesaret edemedim. Öylece sokakta, kalabalığın içinde bekledim. Yalnızca bir ara bahçe kapılarından kafamı uzatıp baktım. Münire Teyze'nin benim yaşlarımdaki küçük kızı merdivenlerin bir ucuna çömelmiş oturuyordu. Acımıştım ona.

"Kırgınlık," derdi intihar eden her genç kızın ardından Medet'in eniştesi. Sokağımızın kızlarını küstürmüşlerdi. Birer birer öldürüyorlardı kendilerini. Kimse onları görmüyordu. Onlar ise görünür olmak istiyorlardı. Kırıldıklarını herkes, bütün dünya bilsin istiyorlardı. Çok ani ve sertti cevapları. Görünür olmak için kendilerine böyle bir yol bulmuşlardı. Artık genç kızların birbirini intihara sürüklediği bir yerdi burası. Salgın bir hastalığa tutulmuş gibi, her genç kız, bir diğerinin ardına ilikliyordu ölümünü. Şehir bu hastalıktan nasıl kurtulacağını bilmiyordu. İntihar her geçen gün biraz daha hayatın kendisi oluyordu... Bir günde iki kızını toprağa vermişti Münire Teyze. Bütün ayrıntılarıyla gözlerimin önünde hâlâ, o gece köpekler bile ağlıyordu sokağımızda!

Ablam inanamadı, gidip kızın cesedine baktı. Döndüğünde bakışları tuhaftı. Bir şey demedi, ağlamadı, duvarın dibine çömeldi. Kalabalık, mahalleyi işgal etmiş gibiydi. Adım atacak yer yoktu. Polisler, gazeteciler, devrimciler, Hizbullahçılar... Şehirde kim varsa sokağımıza yığılmıştı. Bir ara, ablamla gittiğimiz siyasi toplantıda konuşma yapan Viyan'ı gördüm. O da gelmişti. Yüzü solgundu. Elinde rulo haline getirdiği bir kâğıt vardı. Medet de az ileride duvara yaslanmıştı, eniştesi hemen yanımdaydı. Bir şeyler mırıldanıyordu. Sonra bir ara, "Kader," dediğini duydum. Benim yaşlarımdaki oğlunun elini sıkı sıkı tutmuştu. Belli ki Allah'a sığınıyordu.

Çocukla göz göze geldik. Aynı yaştaydık. Benzer şeyler hissediyor olmalıydık. İyi çocuktu Medet'in yeğeni. Pek konuşmazdık ama bazen Medet'in bana yazdığı notları getirip duvardaki deliğe koyardı. Okulda zor durumda kaldığımda bana arka çıkardı. Ayrı

sınıflardaydık, bu yüzden teneffüslerde beni bulur, yiyeceklerini benimle paylaşırdı. Benim tek çocukluk arkadaşımdı. Bir de ortak arkadaşımız Münire Teyze'nin en küçük kızı vardı. Herkes çok üzgün görünüyor, bakışlarını birbirinden kaçırmak için başka taraflara bakmaya çalışıyordu. Kalabalığın içinde biraz dolaştıktan sonra gidip ablamın yanına çömeldim.

Ölen küçük kardeş ablamın çocukluktan beri en yakın arkadaşıydı. Ablam o gece büyük bir sarsıntı yaşadı. Bütün gece ağzını bıçak açmadı. Gece bir vakit yatağa girip yorganı kafasına çekti. Bense ikisinin de öldüğüne inanamıyordum hâlâ. Ölümü algılamakta güçlük çekiyordum. Annemin ölümüne de hiçbir zaman tam anlamıyla inanamamıştım. Bir gün bir yerlerden çıkıp gelecekti sanki. Her gün ölümlerin yaşandığı şehirde, mahallede, sokağımızda bu konudan başka bir şey konuşulmuyor olmasına rağmen, havada kalan bir şeydi benim için.

Bir süre sonra, birkaç dakika aralıklarla iki korna sesi duydum. Ablam uyanıktı fakat kafasını yorganın altından çıkarmadı, yerinden kıpırdamadı. Babam henüz gelmemişti, üvey anneme görünmeden sessizce odadan çıkıp bahçe kapısına koştum. Sevgilisi, karşısında beni görünce ablamın uyuduğunu sandı. Elindeki kibrit kutusunu uzatıp ona vermemi söyledi. Alıp içeri döndüm. Kutuyu ablamın yastığının altına sokup yerime süzüldüm.

Babam çok geç bir saatte, zilzurna geldi yine. Ablam yaylı sedirde, ben kanepemin altında uyuyor numarası yaptık. "O kanepeyi atacağım," diye bas bas bağırdı. Odasına gitti. Birkaç kez böğürdü. Ardından kesik bir ses duydum: "Kaltak!"

7.

Boşluklarımız

Gözlerini ovuşturdu Zehra. Uzun bir mektuptu, tamamını tek seferde okuyamayacaktı.

Gözlerini kapatıp boynunu ovdu bir süre. Reşad'la ilişkisinin ağırlığını atamamıştı hâlâ üzerinden. Bir ilişkinin insanın ruhunda nasıl bu kadar derin yaralar açabileceğini düşünüyordu. Nasıl bu kadar hırpalanabilmişti? Neden Reşad'ın darbelerine açık tutmuştu kendisini? Neden bu kadar yoğun psikolojik şiddet gördüğü halde arkasını dönüp gidememişti? Cevap Reşad'a karşı hisleri ya da onun özellikleri değildi elbette, insanı bir başkasına bağımlı kılan, yalnızlıklarıydı.

Hayatına giren erkeklerle, çocukluğunun boşluklarını doldurmaya çalıştığını sonradan anlamıştı Zehra. Belki de bitmiş bir ilişkiyi bile bu yüzden hayatından çıkaramıyordu. Reşad'la ilişkisinin, mahremiyeti yerle yeksan olmuş bir duyguyu bunca zaman arkasında sürüklemesinin anlamı da buydu. Kaybetmekten ve yalnız kalmaktan korkuyordu. Çocukluğundan beri vazgeçe-

bilmeyi öğrenememişti; bu yüzden böyle darmadağındı şimdi. Kimden küçücük bir şefkat görse, ona dört elle sarılıp hayatının vazgeçilmezi saymıştı. Büyük boşlukları vardı hepimizin, çok büyük... Belki de kendimizi hiç tanımıyorduk. Yaralarımızın yerini bilmiyorduk. Onları hangi yollarla bulabileceğimizi, nasıl ilişki kurabileceğimizi, nasıl bir arada yaşayabileceğimizi bilmiyorduk. Bu yüzden tüm boşluklarımızı marazlı insanlar dolduruyordu.

Bunları düşünerek kanepeden kalktı. Uyuşan ayağını sürüyerek mutfağa gitti. Sigara paketine baktı, yine boştu. Çöp kutusundan bir izmarit seçti, pencere kenarına oturup yaktı. Kalbinin içinde, bir yerlerde susmuş bir ses vardı. Bu öyle acıtıyordu ki canını. Ruhunun, dudaklarının arasından çıkacağını sanıyordu. Son günlerde kaç kere boğazı düğümlenmiş, lokmasını yarım bırakıp sofradan kalkmıştı. Bu sarsıcı ilişkinin geride bıraktığı iz, neredeyse ölüm acısına benziyordu, bitkisel hayattaymış gibi hissediyordu kendisini.

Taha'nın günlüğü masanın üzerinde duruyordu. Zehra'nın içi sızladı. Taha onun en iyi arkadaşı, sırdaşıydı. Reşad'ı ilk günden beri sevmemiş, yakıştıramamıştı Zehra'ya. "Bu adamı bırak, hak etmiyor seni," demişti. Sonradan olacakların tamamını biliyormuş gibi, yaşayacağı bütün üzüntüleri birer birer anlatmıştı.

Neredeydi şimdi acaba Taha? Ne durumdaydı? Yaşıyor muydu? Herkes çok üzgündü ama hiç kimsenin canı Fesla'nınki kadar yanmamıştı. Taha ve Fesla'nın çocuklukları beraber geçmişti. Ayrı kaldıkları yılların ardından tekrar bir araya geldiklerinde nasıl derin bir hüzünle birbirlerine baktıklarını görmüştü Zehra. Kendi dertleriyle uğraşmaktan Fesla'yla yeterince ilgilenememişti, suçluluk duydu. Bodrum kata inip kapısını çaldı, açan olmadı. Akşamları gittiği bir kafe vardı, oraya gitmiş olmalıydı. Eve yakındı, hem Fesla'yı görürüm hem de biraz kafam dağılır diye düşünerek kafeye gitmeye karar verdi. Biraz yürüdükten sonra

duraksadı, takip edildiğini hissetmişti. Arkasını döndüğünde, birinin benzin istasyonunun bitişiğindeki ara sokağa koşarak kaçtığını gördü. Karanlıkta kim olduğunu seçemedi, hareketleri tuhaftı. Gündüz çarşıda da takip edilmişti. Kafası karıştı. Kim, neden takip ediyordu? Hizbullah adıyla gelen mesajla bir ilgisi var mıydı gerçekten? Ergen öğrencilerinden biri olmalı, diye düşündü, her gün gelip apartmanın karşısındaki duvara aşk yazıları yazan da herhalde aynı kişiydi.

Adımlarını hızlandırdı, öğretmenevini geçip büfeden sigara aldıktan sonra karşısına çıkan ilk ara sokağa saptı. Sokaktaki kadın kuaförünün ışığı yanıyordu. Gündüz kepenk indirmişti bütün esnaf; kuaför, akşam açılmış olmalıydı. Geçerken içeri doğru şöyle bir baktı Zehra. Kuaförün ergen kalfası, yüzünde ağır bir makyaj, bacak bacak üstüne atmış, sigara tüttürüyordu. On üç-on dört yaşlarında ancak vardı. Patronun yokluğundan faydalanıyor olmalıydı. Sokağın sonuna doğru yürümeye devam etti, köşebaşındaki kafeye girdi.

Masaların tamamı doluydu. Tanıdıklara başıyla selam verdi. Fesla kapıya yakın masada yalnız oturuyordu. Zehra yanına geçip oturdu.

"Eve uğradım yoktun, burada olabileceğini düşündüm." "Hava almak için çıktım," dedi Fesla.

"Nasılsın?"

"Her zamanki gibi." "Solgun görünüyorsun." "Yorgunum biraz."

Aram, "Çaylar kaçak mı olsun?" diye seslenince, Zehra başını salladı. Konuşmadan içtiler.

Bir süre sonra, "Zehra," dedi usulca Fesla. "Öldürmüşler midir?"

Kafası karmakarışıktı Zehra'nın, anlayamadı. "Kimi?" dedi. "Taha'yı."

Böyle bir soru beklemiyordu. Ne diyeceğini bilemedi, sessiz kaldı. Taha'nın nerede, ne durumda olduğunu kimse bilmiyordu.

Ancak Fesla günlerdir bu korkuyla yaşıyor, bu düşünceyle yatıp kalkıyordu. Zehra bir şeyler söylemeliydi artık.

"Öldürmemişlerdir," dedi. "Bence öldürmek için değil, biraz gözdağı vermek için kaçırmışlardır."

"Domuz bağı..." diye, tekrar söze başladı Fesla. Ancak, Zehra cümlesini tamamlamasına izin vermedi. "At bu düşünceleri kafandan," dedi. "Geç oldu, kalkalım mı artık?"

"Olur," dedi Fesla.

Eve kadar konuşmadan yürüdüler. Apartmandan içeri girdiklerinde, Fesla durup Zehra'nın gözlerinin içine baktı.

"Biraz uyumaya çalış. Sabah konuşuruz," dedi Zehra. Fesla kafasını eğip sessizce merdivenlerden indi. Zehra eve girer girmez bir sigara yaktı. İçinde tuhaf bir boşluk vardı. Uykusu yoktu. Taha'nın günlüğünü alıp masaya oturdu.

8.

Aralık/2006

Saatlerdir topraklarını havalandırmakla uğraştığım bitkilerin arasında kayboldum. Kafam dağınık yine. Mektubu bir an önce Fesla'ya vermeliyim. Bütün işlerimi tamamlamalıyım. Hiçbir şey yarım kalmamalı.

Nefes alamadığımı hissettim, dükkânı kapatıp çıktım. Tek amacı aynı yöne yürümekten başka bir şey değilmiş gibi görünen, tedirgin kalabalığın içimde yarattığı boşlukla Yılmaz Güney Sineması'na vardım. Ancak içeri girmek istemiyordum. Bu saatlerde, ateşli devrim tartışmaları yapılırdı muhakkak. Bir yanda kurtuluş fikriyle yanıp tutuşan ateşli ajitatör gençler, bir yanda ağır politik tartışmalar yürüten üçerli-beşerli gruplar, diğer yanda yerel seçimlerde kazanılan belediyelerden nasıl nemalanırım üzerine kafa yoran rant düşkünleri. Tamamı devrim tartışmalarına dahildi. İçeri girmedim.

Nasib'in aynı sokaktaki dükkânına yürüdüm. Nasib yeni gelen kitap kolilerini açıyordu. Ortalık toz içindeydi. Kolay gelsin diyerek girdim içeri.

"Sağ ol Taha, geç otur," dedi. Koliden bir kitap alıp sayfalarını kontrol etti. "Orijinali gibi olmaz tabii ama bugün gelen postanın baskısı iyi." Biraz daha çevirdi kitabın sayfalarını, "Bazı yerlerinde kaymalar olmuş, arada eksik sayfalar da var ama olacak o kadar, bu baskıları yapan adamlar kitap nedir bilmezler. Hem haramdan sağlam iş, rahat lokma çıkmaz," dedi.

Sabahattin Ali'nin bir kitabını istedim. Gözlüklerini takıp bir süre rafları taradı.

"Hah, buldum işte," dedi. Tozlanmış kitabı sarı bir bezle sildi. Kitabı masaya koyup ilk sayfasını açtı. "Korsan Kitap Satıcısı Nasib" yazıp, altına "Hicran" imzasını attı. Birkaç saniye yazıyı ve imzasını inceledi. Kederle izliyordum Nasib'i. Sattığı her kitabı imzalardı. Müşterileri buna çoktan alışmışlardı. Zamanında çok dedikodular dönmüş, hikâyeler uydurulmuştu Nasib'in Hicran'ına dair. Şehir halkının neredeyse tamamı ortak olmuştu bu efsanelere. Kahvehanelerde, berberlerde, kadın kuaförlerinde konuşulmuştu günlerce. Bazıları öyle uçuk kaçıktı ki, bunları Nasib'in kendisi bile hayretle dinlemişti. Asıl hikâyeyi ise şehirde bilen üç kişi vardı. Onlar da sessizliklerini hiç bozmamıştı.

Nasib, küçük bir poşetle birlikte kitabı bana uzattı. Fesla'ya yazdığım mektubu cebimden çıkarıp kitabın arasına koydum. Mektubu başka türlü veremeyeceğimi anlamıştım. Çarşıya doğru yoluma devam ettim. Yağmur dinmişti ama hava hâlâ soğuk ve rutubetliydi. Dörtyol ağzında yirmili yaşlarda beş altı polisin beklediğini gördüm. Merak ve korkuyla etrafı izliyorlardı. Şehre yeni atanmış olmalılardı. Devletin mimlediği bir taşraya gelmenin ne demek olduğunu anlamaya çalışan bakışlarındaki çocuksu tedirginlik hayret vericiydi. Ellerini ağızlarına dayamış, soluklarıyla avuçlarını ısıtmaya çalışıyorlardı. Davranışları içimde tuhaf bir merhamet duygusu uyandırdı. Fakat biliyordum, kısa zaman içinde bu çocuksu merak ve korkularını yitirecek, sertleşeceklerdi.

Yine aynı sıkıntı bu kez ağırlaşarak kapladı içimi. Dünyaya tanıklık etmek gibi bir misyonumuzun olması; bizi uyumsuz ve mutsuz kılan işte bu gerçekti. Bunu iliklerime kadar hissediyordum.

Bilgisayarcı kardeşler Halis ve Cemal'in annesinin romatizmaları için macun hazırlamıştım. Dükkâna girdim, buyur ettiler, tam kalkacakken önüme bir bardak çay kondu. Ayıp olmasın diye içerken duvardaki göğsünde çapraz fişeklik takılı, eşkıya elbiseleri giymiş bir adamın fotoğrafına takıldı gözüm, kim olduğunu sordum.

"Büyük büyük dedem," dedi Halis heyecanla. "I. Dünya Savaşı'nda Ruslara karşı savaşmış. Öncesinde eşkıyaymış aslında. II. Abdülhamit'in ardından 114. İslam halifesi olan, V. Mehmet, yani Sultan Reşad padişah olduktan sonra büyük büyük dedem dağa çıkıp eşkıya olmuş. Padişah II. Abdülhamit'i severmiş ama nedense Sultan Reşad'la yıldızı barışmamış. Sultan Reşad'ın fetvalarını kabul etmemiş, kara kuru gövdesine bakmadan koca Osmanlı Devleti'ne kafa tutmuş. Ancak kader işte, eşkıyalığı uzun sürmemiş rahmetlinin, birkaç yıl anca kalabilmiş dağda. 1916'da Ruslar, Muş ve Bitlis'i işgal edince eşkıyalığı bırakıp yurdunu savunmak için devlet güçlerine katılmış. Topçu birliğine almışlar onu. On altı bin kişilik Rus güçlerine karşı bin dört yüz kişi savaşmışlar. Çok büyük kahramanlıklar çıkmış ortaya, her biri birer cengâvermiş adeta. O günlerde işte, asteğmeniyle birlikte Ruslara esir düşmüş."

Halis'in, dedesinin hikâyesini bu denli iştiyakla anlatması şaşırtmıştı beni. Çayımdan bir yudum aldım, Halis hâlâ bana bakıyordu. Belli ki, bir soru sormamı bekliyordu, aslında merak etmiyordum ama yine de devamını sordum.

"Biz de tam bilmiyoruz," dedi Halis. "Geriye bu fotoğraf kalmış, bir de madalya. Anneannemin anlattığına göre, eve o madalya geldikten sonra musibetlerin ardı arkası kesilmez olmuş. Anneannemin annesi bakmış olacağı yok, madalyayı tavada kurşun niyetine eritip üzerimizdeki nazar dağılsın diye sokağımıza dökmüş.

Ama dediklerine göre bunun da bir faydası olmamış. Anneannem, her zaman hayıflanarak anlatırdı. 'O madalyayı geldiği yere, kışlaya geri göndermeliydik. O günden sonra postal sesleri eksilmedi sokağımızdan,' derdi."

"Yok be, hepsi yalan," dedi Cemal. "Anneannem kaçığın tekiydi. Her gün başka bir hikâye uydururdu. Her zaman elinde bu eşkıya fotoğrafıyla gezerdi ama Allah bilir ya, belki de bu bizim dedemiz bile değildir. Belki de gizli âşığıdır. Olur mu, olur! Hemen getirip astın dükkâna."

"Tövbe de, o bizim büyük büyük dedemiz," dedi Halis, suratını asarak.

İşlerim olduğunu söyleyip çıktım. Avukata rastladım. Önceki gece gözaltına alınan bir grup gencin ifadesinde bulunmak için geceyi karakolda geçirmiş, sözleştiğimiz gibi meyhaneye gidememiştik.

"Bu akşam da var mı bir şeyler, gider miyiz?" diye sordum.

"Hasankeyf yakınlarında bir toplu mezar bulunmuş, oraya gidip bakacağım. İşim bitince uğrarım sana, oradan çıkarız. Sen nereye böyle?"

"Çarşıya kadar gidip geleceğim," dedim. "Akşama görüşürüz o zaman," dedi avukat.

Yoluma devam ettim. Meydan kalabalıktı. Nuri, her zamanki yerindeydi. Selamlaşıp geçtim, yüz metre kadar ilerideki Japon Pasajı'na girdim. İkinci kata çıkıp babamın eski ahbabı olan Samed Amca'dan bir paket kaçak çay aldım.

Pasaj hiç değişmemişti, çocukluğumdaki gibiydi her şey. Buraya her geldiğimde düşünürdüm bunu. Hoş, şehirde ne değişmişti ki. Evler, dükkânlar, sokaklar, yoksulluk, keder, ortak hafıza, her şey aynıydı.

Dükkâna döndüğümde Zehra kapıdaydı. "Çok oldu mu geleli?" diye sordum.

"Az önce geldim," dedi.

Üşümüştü, içeri girince elektrikli sobayı oturduğu sandalyeye yanaştırdı. Tezgâha geçip kahve yaptım. İçeriyi yumuşak bir kahve kokusu sardı.

"Menengiç kahvesi mi?" diye sordu Zehra. "Evet," dedim.

"Fesla'yı aradım, telefonu kapalıydı. Merak ettim. Bugün görüştünüz mü?" diye sordu.

"Görüşmemiştik, gece eve de uğramamıştı."

Zehra bitkin görünüyordu. "Reşad'la tamamen bitti mi?" diye sordum. Başıyla onayladı. Yüzü asıldı iyice. Konuyu açmakla hata etmiştim belki de. Hayvan herifin tekiydi Reşad. Kızı nasıl da yaralamıştı. Ona ne diyeceğimi bilemiyordum. Yanındaki sandalyeye oturdum, kolumu omuzuna attım, saçlarını okşadım. Gözyaşları koluma dökülüyordu.

Sait girdi içeri, Zehra'nın ağladığını görünce telaşlanmıştı. "Kötü bir şey mi var?" diye sordu.

"Yok bir şey Sait Abi. Biraz yorgunum," dedi Zehra. Ayağa kalktı, arkasını dönüp gözlerini sildi. Eve gidip dinleneceğini söyleyerek çıktı.

Sait üzülmüştü Zehra'nın bu haline. "Reşad meselesi mi?" dedi. Başımı salladım. Sait geldiğinde genellikle dükkânı ona bırakır çıkardım. Genç sayılabilecek yaşta emekli olmuştu. Küçük yerdi burası. Tek seçenek olan kahvehaneleri de oldum olası sevmediğini, sigara dumanıyla ağırlaşmış, boğucu atmosferinde nefes alamadığını söylerdi.

O günlerde benim dükkâna takılmaya başlamıştı. Zamanla işlerle de ilgilenir oldu. Sonra sonra tek uğraşı bu haline geldi. Sabah erkenden gelip, gece geç saatlere kadar şifalı bitkileri öğütüp yağları şişeleyerek üzerlerine isim etiketlerini yapıştırarak vakit geçiriyordu. Dükkânı beraber idare eder olmuştuk. Ben de memnundum Sait'in kendine bir uğraş edinmesinden.

Kitap cebimde, mektup içinde. Fesla'yı iş çıkışı görmek için hastaneye gittim, yine çok kalabalıktı. Zar zor alt kata inip dörde kadar Fesla'nın çıkmasını bekledim. Radyoloji teknikeriydi. Göz göze gelince yine heyecandan ne yapacağımı bilemedim, sanki acelem varmış gibi, başımla selam verip yan taraftaki koridora yürüdüm. Koridorun başında arkama dönüp baktım. Merdivenlerden yorgun adımlarla çıkıyordu. Çaresiz gözlerle gidişini izledim. Mektubu verememiştim yine. Cesaret edememiştim. Canım sıkıldı. Biraz oyalandıktan sonra, ben de hastaneden çıktım.

Dükkâna döndüğümde Sait önüne bir sürü gazete yığmış, eski toplu mezar haberlerini okuyordu. İlişmedim. Toptancı yeni bitkiler getirmişti. Zencefil, kakule, adaçayı, kekik, ayrık kökü, civanperçemi, hindiba, haşhaş, dar-ı fülfül, çörek otu, biberiye, fesleğen ve reyhanı cam kavanozlara doldurdum. Tezgâhın üzerini silip temizledim. Son günlerde yalnız kalmaya, kendimi dinlemeye korkuyordum neredeyse. Kafamı dağıtmak, oyalanmak için yoktan işler yaratıyordum.

Sait'in telefonu çaldı, telaşlandı. "Ne oldu abi, hayırdır?" dedim.

"Yeni bir toplu mezar bulunmuş. Avukatla kazı alanına gideceğiz," dedi Sait.

Aceleyle dükkânı kapattık. Yağmur yağmaya başlamıştı yine. Avukatı yol üstünde beklediği yerden alıp Hasankeyf'e doğru yola çıktık. Sait arabayı çıldırmış gibi kullanıyordu.

"Sakin ol, kazı bitmek üzere, bilerek sana geç haber verdim. Kemikler daha adli tıbba gidecek, kimlere ait olduğu tespit edilecek. Birkaç saattir oradaydım. Az önce döndüm Batman'a. Aslında kazı alanına gelip beklemene de gerek yok," dedi avukat.

"Ben oğlumu kemiklerinden tanırım," dedi Sait kati bir sesle. Kimseden çıt çıkmıyordu. Yirmi dakika sonra kazı alanına ulaştık. Hasankeyf yakınlarında kırsal bir yerdi. Yağmur, toprağı bataklığa döndürmüştü. Kazı yapılan alanın etrafını kırmızı beyaz bir

bantla çevirmişlerdi. Avukat alana girdi, ancak askerler Sait'le bana izin vermedi. Uzakta durup bekledik. Yağmur burada daha şiddetli yağıyordu. Birkaç dakikada sırılsıklam olmuştuk. Sait gözünü topraktan ayırmıyordu. Yarım saat kadar sonra kazı bitti. Kemikler çıkarılmıştı.

Avukatın tüm girişimlerine rağmen Sait'in kemikleri görmesine izin verilmedi. Kazılan yerin üzeri kapatılınca, "Hadi biz de gidelim artık," dedi avukat. O da çok ıslanmıştı.

Bu kez direksiyona ben geçtim. Yol boyunca Sait sessizliğini korudu. Batman'a girdiğimizde avukata dönüp "Gidip başhekimle konuşalım, gerekirse yalvarırım, çıkan kemikleri bana göstersinler. Elbiselerde, mezardan çıkan herhangi bir şeyde, belki oğluma ait bir şey vardır. Görürsem tanırım. Yalnızca bir kere bakayım, koklayayım. Ben oğlumu kokusundan bile tanırım," dedi. Avukat birkaç saniyeliğine duraksadı. Nasıl anlatması gerektiğine karar veremiyor gibiydi. "İzin vermezler," dedi. "Başhekim bu konuda yetkili değil. Kemikleri geçici olarak hastaneye getirdiler. Adli tıbba gönderilecek. Bir haftada sonuçlar belli olur."

Sait dinlemiyordu avukatı. Devlet hastanesine gittik. Başhekim çıkmıştı. Telefon numarasını buldu avukat. Aradılar, telefonu kapalıydı. Sait'in gözleri ifadesiz bakmaya başlamıştı, elleri titriyordu. Cebinden bir sigara çıkarıp yaktı. Arabaya bindirdik Sait'i, hastaneden ayrıldık.

"Nereye?" diye sordum. Sait cevap vermedi. "Meyhaneye," dedi avukat.

9.

İstiklal Mahkemesi

Sabah okuldan verdikleri sevk kâğıdıyla hastaneye gidip üç günlük rapor almıştı Zehra. Kafasını toparlayamadığı için derste çocuklarla iletişim kurmakta zorlanıyordu. Birkaç gün dinlenmeye ihtiyacı vardı. Eve girdiğinde elektriğin kesik olduğunu fark etti. Salona geçip kanepede uyudu.

Uyandığında öğle olmuştu. Üç saate yakın uyumuştu. Şimdi kendini daha iyi hissediyordu. Elektriği kontrol etti, gelmişti. Çay demledi. Kahvaltı edip bir sigara yaktı. Can sıkıntısından ne yapacağını bilmiyordu. Televizyonda kanalları karıştırdı bir süre, çoğunlukla kadın ya da yemek programı vardı, bir şey bulamayınca kapattı.

Mutfağa geçip bu kez radyoyu açtı. Dolabın üst rafından kek malzemelerini çıkardı. Yuvarlak cam kapta harcı çırpmaya başladı. Radyodaki müziğin ritmine göre hızlanıp yavaşlıyordu hareketleri. Hamur, kıvamını alınca tepsiye döküp üzerine susam serpti, fırına attı. Ardından bir tepsi peynirli, maydanozlu poğaça yaptı. Onların

üzerine de çörekotu serpti. Keki çıkarıp poğaça tepsisini fırına attı. Çıkan bulaşıkları yıkayıp mutfağı toparladı. Poğaçalar pişmek üzereydi. Apartmandan sesler geldiğini duyunca kapıyı açtı, merdiven boşluğuna doğru eğilip aşağı baktı. Kapıcıyla 4 numaradaki adam yine tartışıyorlardı. Zehra bir süre dinledi. Kapıcı bu ayki aidatların üzerine beş lira fazladan yazmış ve bu parayı da cebine atmıştı. Sinekten çıkacak yağa muhtaç gibi hareket ediyordu bu adam. Bu küçük hesaplar karşısında tiksinti duyuyordu Zehra. 4 numaradaki adam aidata itiraz edip yöneticinin kapısına dayanınca anlaşılmıştı durum.

Poğaçaları tamamen unutmuştu. İçeri koşup fırının kapağını açtı, hafif yanık koksa da son anda kurtarabildi. Tepsiyi çıkarıp mutfak tezgâhının üzerine koydu.

O esnada kapı çaldı. Ev sahibi yaşlı karıkoca, kapıcının bulduğu izolasyoncularla birlikte gelmişti. Zehra birkaç gün önce, ev sahiplerine damlayan çatıyı yaptırmazlarsa evden çıkacağını söylemişti. Tehdidi işe yaramıştı anlaşılan. Adamlar ölçü alıp öğleden sonra tekrar geleceklerini söyleyerek gittiler, yaşlı çift de onlarla birlikte çıktı.

Kendisine kahve hazırlayıp koltuğa geçti. Sigara içerken dalgın dalgın radyo dinlemeye devam etti bir süre. Yapacak bir şey bulamayınca giyinip evden çıktı. Yılmaz Güney Sineması'na doğru yürürken Nasib'in dükkânının camındaki yazıyı gördü uzaktan: "2006'nın En Yeni Korsan Kitapları Geldi." Hangi kitapların geldiğini merak etti.

Nasib'de her türlü kitap bulunurdu. Sık sık sansürlenen günlük gazeteyi de, yasaklı kitapları da tezgâh altında tutar, tanıdığı müşterilere el altından satardı. İçeri girip gazeteden istedi Zehra, yine sansürlüydü, ilk sayfası simsiyah basılmıştı. Yeni gelen kitaplar henüz düzenlenmediği için sonra bakacaktı. Gazeteyi alıp sinemanın kafeteryasına gitti. Kafeterya tenhaydı, masalar-

dan birine geçip oturdu. Nizamettin, nemli bir bezle masayı silip Zehra'nın önüne çay bıraktı. Ön taraftaki masalardan birinde, Taha'nın "İstiklal Mahkemesi" lakabını taktığı sendikacının oturduğunu gördü. Selamlaşmamak için o tarafa bakmadı. Zehra da sevmezdi bu adamı. Zarafet barındırmayan davranışları, avamlığı, münasebetsiz konuşmaları, alelade esprileriyle onu itici bulurdu. Yalnızca bunlar da değil, kötücüldü adam, Zehra bunu her zaman hissetmişti. Taha'nın taktığı lakap, belki de bu nedenle çok yerindeydi. İstiklal Mahkemesi tek kişilik bir askeri mahkeme gibiydi. Herkesi yargılardı. İnsanların her davranışını kötüye yorar, hoşlanmadığı kişiler hakkında asılsız söylentiler yayar, yanlış, yalan ve hatta iftiraya varan ithamlarını uluorta anlatırdı. Niyet okumasıya insanları fişlerdi. Yaptığı siyasi dedikoduların zaman zaman ağır sonuçları olurdu.

Taha'nın ona bu lakabı taktığını bilen hemen herkes, İstiklal Mahkemesi diye söz ederdi ondan. Solcu bir sendikanın yöneticisi olması, hakkındaki izlenimi değiştirmediği gibi, bu tür konuşmaları da engellemezdi. Zaten çoğuna göre, kişisel çıkarları için sendika yönetimine girmişti.

Nizamettin üçüncü çayı getirip masaya bıraktı. Zehra, çay bardağının üzerinden tüten buharı izlerken aklına mektup geldi, çantasından çıkardı. İlk gün pek de önemsememişti bu mektubu, ancak birkaç gündür zihnini kurcalamaya başlamıştı. Kimin göndermiş olabileceğini çok düşünmüş ve sonunda Kevser'den şüphelenmeye başlamıştı.

10.

İnsanın Boşluğunu Ne Doldurur

İnsanın boşluğunu kapatacak bir cümleye ihtiyacım var şimdi. İnsanın boşluğunu ne doldurur?

Zaman acıları ağırlaştırıyormuş, sonradan anladım. O günlerde, okulda da evde ve sokaktaki gibi ketumdum. O gün derste sözlü sınav vardı. Öğretmen sıraların arasında ağır adımlarla geziniyordu. Bir ara bana döndü, "Tahtaya kalk," dedi. Kalktım. Bir soru sordu. Mecbur kalmadıkça konuşmadığımı biliyordu. Tahtaya dönüp cevabı yazmak için tebeşiri elime aldım. "Hayır, yazmayacaksın!" diye bağırdı. "Sözlü cevap vereceksin."

Öğretmenin sorusuna tek kelimelik bir cevap verdim. Kürtçe konuştuğumun farkında değildim. İki dilli hayatımda hangi dili nereye koyacağımı bilmiyordum. Nerede hangi dili konuşmam gerektiği konusunda kafam karışıktı. Öğretmen hırsla yanıma geldi. Suratımın ortasına bir yumruk indirdi. Yüzümün sağ elmacıkkemiği oracıkta morardı. Bir an gözümün yuvasından fırladığını sandım ama hiç sesim çıkmadı. Şaşkındım, öğretmenimin neden

hiddetlendiğini anlayamamıştım. Korku dolu gözlerle ona bakıyordum. Kulağımdan tutup beni kenara çekti. Öğrencilere sırayla gelip yüzüme tükürmelerini söyledi. 37 mevcutlu sınıfımızda, 36 arkadaşım tek tek gelip yüzüme tükürdü. Çok incindim. Bir süre tek ayak üzerinde bekledikten sonra öğretmen beni saçımdan tutup sırama sürükledi. Elinde kalan saç tellerimi tiksinerek silkeliyordu. Bağırıp çağırıyor, hiddetle bir şeyler söylüyordu. Fakat ben artık hiçbir şey anlayamıyordum. Hâlâ yüzüne bakıyordum. Tek bir soru vardı aklımda: Neden? Bunun için kimi suçlayacağımı bilemediğimden, Allah'ı suçlamaya başlamıştım. O beni sevmiyordu. Hayatımdaki her şey onun yüzünden kötüydü.

Okuldan eve dönerken sessizliğimin içinde kaybolmuştum. Uğradığım haksızlık beni ezmişti. Tüm dünyaya ve Allah'a küsmüştüm. Sokağımıza girdiğimde, kafamı kaldırıp kimsenin yüzüne bakmadım. Eve vardığımda, gizlenerek odamıza gittim. Ablama görünmeden ters çevrilmiş kanepemin altına girdim. Çürüyen suratımın ortasındaki kapkara lekeden utanıyordum. Tüm arkadaşlarım yüzüme tükürmüştü. Yalnızlığımı kanepemin altındaki kalın karanlığa sığıştırmak istiyordum. Çok içerlemiştim. Ömrümün geri kalanını, bu kanepenin altında kimsenin dokunmadığı bir böcek olarak tüketmek istiyordum. Evet, böcek olmak istiyordum. Kimsenin ilişmediği, küçücük, görünmez bir sürüngen!

Ablam odaya girdi. "Hadi çık o delikten küçük sıçan, bak Medet not bırakmış, getirdim," dedi. Kıpırdamadığımı görünce ayaklarımdan tutup beni kanepenin altından çekti. Yüzümü görünce rengi sarardı, "Ne oldu?" dedi. Birkaç kelimeyle anlattım. Sonra üzüntüyle, "Allah bizi sevmiyor," dedim.

Bir an ablamın yüzünde düşünceli bir ifade belirdi. Ancak hemen akabinde ifadesini değiştirdi. Suratına sahte bir gülümseme iliştirerek, "Uyduruyorsun," dedi. Şen bir havayla lafının arkasına birkaç şaka ilikleyiverdi. Medet'in notunu elime sıkıştırırken, göz-

lerimin içine baktı, "Bunların hepsi senin hayal gücünün ürünü, uydurma," dedi.

Medet'in notunu avucuma alıp sıktım. Ablamın gözlerinin içine bir kez daha baktım, ona inandım. Belki de bunları ben uyduruyorum, diye düşünmeye başladım.

"Hadi kalk, dükkândaki toplantıya gideceğiz," dedi. Dükkân dediği yer bir birahaneydi. Evden çıktık. Bir süre yürüdükten sonra üç katlı, eski bir binanın önünde durduk. "Burası," dedi ablam. Daha çok bir iş merkezine veya hana benziyordu. Binanın darabalı kapısından geçtik. İkinci kata çıktık. Koridorun sonundaki birahanenin boyaları dökülmüş demir kapısından içeri girdik. Çok büyük bir salonu ve üç odası olan mekân, yapılacak toplantı için bir araya gelmiş insanlarla tıka basa doluydu. Salona baştan aşağı plastik sandalyeler dizilmişti. Girer girmez Viyan'ı gördüm. Hemen kapının kenarında duruyordu.

"Hoş geldin," dedi ablama. Bana bakmadı bile. Sonra ne olduysa yeni fark etmiş gibi aniden dönüp, "Ne oldu yüzüne böyle?" diye sordu parmak uçlarıyla dokunarak.

"Ben uydurdum," dedim.

Anlamadı, benimle uzun uzadıya ilgilenecek vakti de yoktu. O sırada, salondaki gençlerden biri Viyan'a seslendi. Bunun üzerine ablama döndü, "Neyse siz geçip oturun, toplantı şimdi başlayacak," dedi.

Bu gizli toplantıda onlarca insan vardı. Ablam salona göz gezdirdikten sonra, ön sıralarda bize yer buldu. Durmadan birbiriyle konuşan, susmak bilmeyen kalabalıktan tuhaf bir uğultu yükseliyordu. İnsanların konuşacak bunca şeyi nereden bulduklarını, neden bu kadar çok konuştuklarını, neden birbirlerini bu kadar yorduklarını bir türlü anlayamıyordum. Benim için yeryüzündeki her şeyin kısa ve basit birer açıklaması vardı. İnsanlar neden bir

şeyi anlatmak için kendilerini bu kadar paralıyorlardı? Neden hiç kısa cümleler kurmayı denemiyorlardı?

Sıkılmıştım. Ağzını birbirinin kulağına dayamış kalabalık kafamı şişiriyordu. Kimilerinden kahraman, kimilerinden hain diye söz ediyorlardı. Birbiri ardına bağladıkları siyasi dedikodularını salondaki kalabalığın arasında döndürüyorlardı. Kimileri için kariyerist, kimileri için sosyal faşist, kimileri için subjektif ajan, kimileri için küçük burjuva, kimileri için sosyal hamal, kimleri için bozguncu, kimileri için bireyci, bencil diyorlardı. Birbirlerini eleştiri yağmuruna tutarak neredeyse linç ediyorlardı. Tüm bu konuşmalara, dedikodulara rağmen, tırnaklarını kemirmeye başlayan Viyan'daki gerginlik, salonun geri kalanına da hâkimdi, bunu hissedebiliyordum.

O sırada Medet'in kapıdan içeri girdiğini gördüm. Şaşırmıştım, bu toplantıya gelmesini beklemiyordum. Yüzü solgundu, gözleri kızarmış, dudakları kuruyup çatlamıştı. Beni görmedi. O gün sabah saatlerinde, şehirde bir faili meçhul cinayet daha işlenmiş, Medet'in en yakın arkadaşı öldürülmüştü. Önceden kararlaştırılan bu toplantının amacı başkaydı aslında ama cinayetle birlikte gündemi değişmişti.

Medet, o sabah çarşı merkezinde öldürülen arkadaşının cesedinin devlet hastanesine kaldırıldığını duymuş, koşarak hastaneye gitmişti. Hastaneyi ablukaya alan polis ailesi dahil kimsenin içeri girmesine izin vermemişti. Medet arkadaşının hastane kapısında, perişan halde bekleyen ailesinin yanında, bir süre sessizce bekleyip çarşıya dönmüştü. Defnedilecek cenazeye şehir halkının katılımını sağlamak için bir matbaada bildiri bastırmıştı.

Gizlice bastırılan bildiriler, mahallelerde dağıtılmak üzere toplantıdaki insanlar arasında bölüştürüldü. Ardından yerel gazeteye gönderilmek üzere, başka bir bildiri üzerine konuşuldu. Metne son şekli verilip birahanenin garsonunun eline tutuşturularak gazeteye

gönderildi. Toplantı sona ermişti. Salondan çıkarken, Viyan bana da bir bildiri verdi. "Bunu istediğin birine verebilirsin ama sokakta elinde dolaştırma, tehlikeli olabilir," dedi.

Beni hesaba kattığı için sevinmiştim. Bildiriyi kutsal bir şeymiş gibi katlayıp kazağımın altına sakladım. Çok heyecanlıydım, ablamı eve kadar arkamdan koşturdum. Eve varır varmaz da bildiriyi bahçe duvarındaki deliğe koydum. Bildiriyi Medet'ten başka kimseye vermek istemiyordum. Zaten hayatımda bir şeyimi verebileceğim başka kimse de yoktu.

O gece Medet'in duvardaki deliğe koyduğu notu aldıktan sonra saatlerce evlerini gözetledim ama hiç görünmedi. Mutsuz, kaygılı sığınağıma döndüm. Gece babam eve gelince beni çağırdı. İçkiden gözleri kan çanağına dönmüştü. Leş gibi kokuyordu. Üvey annem sidiğini içirdiği günden beri babamdan sadece sigara ve alkol değil, aynı zamanda sidik kokusu da alır olmuştum. Gerçi ben de çok temiz sayılmazdım. Genelde sümüğümü kazağımın koluna siliyordum. Ayrıca, üvey annem tuvalete gittiğimde kıçımı yıkamadığımı, bok koktuğumu söylüyordu her zaman. Onunki biraz hasettendi ama elbiselerim ayda bir yıkandığı ve pek sık banyo yapmadığım için zaman zaman ben de biraz kötü koktuğumu fark ediyordum. Banyo yapmak için piknik tüpünün üstünde su ısıtıyorduk. Aynı tüpün üzerinde yemek de pişiyordu. Erken bitince babam olay çıkardığı için tüpü sık sık kullanamıyorduk. Buna rağmen en çok babamın kokusundan tiksiniyordum. Üvey annemle ablam, hazır ola geçmiş bekliyorlardı. "Bunu kafanıza koyun, ben sizin Allah'ınızım," dedi babam. Sonra yüzümü gördü. Yanağım şişmiş, mosmor olmuştu. "Ne olmuş bunun suratına?" diye öfkeyle sordu. Beni merak ettiğinden değil, bir kavga sebebi yaratmak istediğinden elbette. Ben de ablam da, sağ yanağımdaki morartının yeni bir kavga ve dayak sebebi olacağını biliyorduk. Korkudan yaprak gibi titriyordum.

"Okulda koşarken düşmüş," diye yanıt verdi ablam nedense. "Sümsük," deyip yüzüme tükürdü babam. "Bir oğlum olsaydı, sizin gibi sümsük, beş para etmez mi olurdu?"

Üvey annemin muskaları, büyüleri de kâr etmemiş, takdiri ilahi işte, ikisine bir oğul ihsan etmemişti. Babam duvara bir yumruk attı. Sabahtan akşama kadar, sefil berberinde müşterilerinden gizlice kafayı çekip dinlediği Ferdi Tayfur'un şarkı sözlerinden birkaçını ardı ardına savurdu ve en sonunda; "Kadere isyanım var," diye bağırdı. Kadere isyan eden bir adamdan çok, sarhoş bir şaklabana benziyordu.

Ablam kendini tutamadı, hafifçe gülümsedi. Babam ablamın toparlayamadığı yarım gülümsemeyi yakalayınca çıldırdı, boğazını sıkıp duvara yapıştırdı. Yüzüne bir yumruk attı. Saçlarını eline dolayıp yerlerde sürükledi. "Sen benimle alay mı ediyorsun kancık?" diye bağırıyordu. Ablama yaklaşamıyordum. Yaklaşırsam ve bir yerini tutmaya çalışırsam babamın daha çok hırslanacağını, onu daha çok döveceğini biliyordum. Her seferinde böyle olmuştu. Zevkten dört köşe olmuş üvey annem de kılını kıpırdatmıyordu. Her gün kendisi de dayak yediği halde, babam ablamı döverken nasıl olup da yüzünde haz dolu bir ifade belirebildiğine, her seferinde hayret etmekten kendimi alamıyordum.

Babam ablamı bir kenara savurup bu kez onun üzerine yürüdü. "Seninle evleneceğime taşla evlenseydim kart orospu!" dedi.

"Allah'ın takdiri, ne yapayım, olmuyor, benim ne suçum var?" diye mırıldandı üvey annem. Ağzının içinde geveleyerek mırıldandığı birkaç kelime, babamı hepten zıvanadan çıkardı. Gerçi üvey annem tek kelime etmese de sonuç aynı olacaktı. Babam için bahane bulmak dert değildi. Kan çanağına dönmüş gözlerini yuvalarında döndürerek, "Beni kandırdınız. Sen de, anan da, baban da orospu evladıymışsınız. Sülalesini siktiğimin kaltağı," diye bağırmaya başladı. Çocukları intihar eden, hapse atılan, öldü-

rülen mahallelinin canı zaten burnundaydı. Mahallenin erkekleri babamı kaç kez uyarmıştı. Ancak kimseyi taktığı yoktu.

Herkesin, çocukların bile siyasi bir davanın ucunu tuttuğu bu şehirde, babamın ne ayak olduğunu kimse anlayamamıştı. Tek özelliği tüm gün kafayı çekip arabesk dinlemesiydi. Babam bas bas bağırırken Medet'in bir hışımla bahçe kapımızdan içeri girdiğini gördüm. Koşarak babamın üstüne atıldı. Kolunu arkasında bükerek duvara yasladı.

"Bana bak, aklını başına topla, bacaklarını kırmayayım," dedi. "Herkesin acısı kendine yetiyor zaten, kimse senin lağım kokan ağzını dinlemek zorunda değil. Terbiyesiz herif, utanmıyor musun çocuklara eziyet etmeye? Bu çocukları üzersen canını yakarım demedim mi sana kaç defa! Şakam yok bilirsin! Bu çocuklar sahipsiz değil! Bir daha onlara eziyet ettiğini duyarsam seni gebertirim! Gözüm üzerinde, ona göre ayağını denk al," dedi. Yüzümdeki morluğu görünce babamın yaptığını sanmış, daha da sinirlenmişti.

"Sen mi yaptın bunu?" diye bağırdı.

"Ben dokunmadım, okulda düşmüş," dedi babam korkuyla. Minnetle baktım Medet'e. O iyiydi. İyi olmak, Medet gibi bir şeydi. Babamı yere savurdu. Eğilip duvar dibine çömelmiş olan ablamın başını öptü. Sonra birkaç saniye saçlarımı okşadı, kederle baktık birbirimize. Çıkıp gitti.

Ertesi sabah okula gitmedim. Bir parça ekmekle helva yiyip ablamla devlet hastanesine gittik. Bir insan seliyle karşılaştık orada. Sonradan gazetelerin yazdığına göre elli bine yakın insan vardı hastanenin önünde. Medet'in arkadaşının cenazesini morgdan aldılar. Hiçbir şey göremiyordum. Kalabalık yürüyüşe geçmişti. Kaşla göz arasında ablamı kaybettim. İnsanları iterek ilerlemeye çalışıyordum ama aralarında sıkışıp kalmıştım, yürümek neredeyse imkânsızdı. Mezarlık yolunda polislerle cenaze kalabalığı arasında çatışmalar başladı. Büyük bir kargaşa yaşanıyordu. Ablamı hâlâ

bulamamıştım. Yanımda orta yaşlı bir kadının yürüdüğünü fark ettim, tedirginlikle elini tuttum. Kadın elimi avucuna alıp sıktı. Bir şeyler söyledi ancak duyamadım.

Cenaze kalabalığı mezarlığa yaklaştığında olaylar büyüdü. Artık göz gözü görmüyordu. İnsanlar kaçışıyor, çatışmalar sokak aralarında devam ediyordu. Elini tuttuğum kadın da kaçmıştı. Öylece yolun ortasında kalmıştım. Tozdan dumandan hiçbir şey göremiyordum. Nereye gideceğimi bilmiyordum. Tam karşımdaki dar sokağa doğru koştum. Sokaktaki evlerden birinin kapısını iterek bahçesine daldım. Nerede, hangi mahallede olduğumu bilmiyordum. Atılan gaz bombaları nefesimi kesmişti, boğazım ve gözlerim yanıyordu. Biraz kendime geldiğimde, bahçe kapısından başımı uzatıp sokağı gözetlemeye başladım. Yaralılar caddede ve sokağın ortasında yatıyorlardı. Ambulans seslerini duydum. Özel harekât polislerinin, göstericileri tartaklayarak zırhlı araçlara doldurduklarını görüyordum. Korkudan soluğum kesilmişti. İçeri girip bahçe kapısını sıkıca kapattım.

Evin içinden birbirine karışmış kadın sesleri geliyordu. Tedirginlikle kapıya yaklaştım, hafifçe kafamı kaldırıp pencereden içeri baktım; siyah çarşaflı birkaç kadın salonda oturuyordu. Kadınlardan biri ayağa kalkınca, hemen eğildim. Koşarak bahçedeki tuvaletin arkasındaki boşluğa gizlendim. Ne yapmam gerektiğine bir türlü karar veremiyordum. Burada mı kalmalıydım, sokağa mı çıkmalıydım? İkisi de güvenli gelmiyordu.

Aradan biraz zaman geçmişti. Bahçe kapısının tıkırtısını duydum. Yüreğim ağzıma geldi. Konuşmalar çoğalınca hafifçe eğilip baktım. Sakallı üç erkeğin, evin kapısına doğru yürüdüklerini gördüm. Hemen geri çekildim. Sesler kesilinceye kadar bekledim. Sonra tekrar başımı uzatıp ortalığı kolaçan ettim. Kimse görünmüyordu. Bahçe kapısına doğru koştum. Demir bahçe kapısını, ses çıkarmadan yavaşça açarak sokağa fırladım. Bu sırada evde-

kilerden biri beni görmüş olmalıydı. Sakallı bir erkek arkamdan koşmaya başladı. Korkudan ölmek üzereydim, deli gibi koşuyordum. Bir ara arkama dönüp baktım. Adamın sakalları kızılımsı bir renkti. Bir tek bunu görebilmiştim. Neredeyse nefes almadan koşmaya devam ettim. Nereye koştuğumu bilmiyordum. Daha önce buralara gelmemiştim, bu yüzden yönümü seçemiyordum. Hava kararmaya başlamıştı. Sezgilerime dayanarak bir sokaktan çıkıp diğerine giriyordum. Yorgunluktan bitap düşmüştüm. Bir an duraksayınca arkamdaki ayak seslerinin kesildiğini fark ettim. Durdum. Arkama dönüp baktım, kimse yoktu. Dörtyola varmıştım. Kaygılı bir kararsızlıkla yolların dördünü de süzdüm. Tam karşımdaki yoldan devam etmeye karar verdim. Sokakta ne bir insan ne de bir ses vardı. Hava kararmış, sokak lambaları yanmıştı. Sokağı aydınlatmaktan çok, dalgalı gölgeler yaratan cılız sarı ışıkların altında yürümeye devam ettim. Sokağın sonunda bir anacaddeye çıktım. Biraz yürüyünce imam hatip lisesinin önünde buldum kendimi. Buradan ötesini biliyordum artık. Geçide kadar koştum. Kavşaktan Karşıyaka tarafına döndüm. Köprüye vardığımda artık kendimi evimde hissediyordum. Fakat yine de koşmaya devam ettim.

Talihsizlik bir kader gibi peşimdeydi adeta. Çatışmalar sırasında sığındığım sokakta, onca ev içinde gidip Hizbullah'ın örgüt evini bulmuştum. İçerideki çarşaflı kadınları gördüğümde durumu anlamış, sakallı adam arkamdan koşmaya başladığın da ise tehlikenin büyüklüğünü sezmiştim. Yalnızlığımdan mı şanssızlığımdan mı bilmiyorum, bir şekilde yanlış bir şey yapıyor, durmadan belayı üstüme çekiyordum.

Sokağımıza girince ablamı beni beklerken buldum. Birbirimizi kaybedince, başıma bir şey gelmiş olmasından korkmuş, sokağın başında beklemeye başlamıştı. Yanıma gelip saçlarımı düzeltti.

"Çok korktun mu?" dedi, cevap vermedim. Hâlâ tuhaf bir gerginlik vardı etrafta. Bunu hissedebiliyordum.

Eve gidince ablam sedirin altından çıkardığı bir parça ekmek ile bir avuç kuru üzümü elime verdi, alıp kanepemin altına girdim. O gün olup biten her şeyi baştan düşünmeye, yeniden kendime anlatmaya başladım. Beynimin içinde, ablamın sesine benzeyen bir ses, "Uyduruyorsun," dedi. İnandım. Belki de benim hafızam lanetliydi.

11.

Autumn Leaves

Mektubu katlayıp çantasına koydu Zehra, devamını sonra okuyacaktı. Her zaman gittikleri kafede Kevser'i bulabileceğini düşündü. Mektubu yazanın o olup olmadığını öğrenmeliydi. İçeri girdiğinde ortalığı kaplayan sigara dumanı sarı bir bulut gibi yüzüne çarptı. Aram'a Kevser'i sordu. O da başıyla arka masalardan birini işaret etti. Kevser yalnız oturuyordu. Önünde bir tomar kâğıt vardı. Kafasını eğmiş, bir şeyler yazıyordu. Belki de mektubun devamıydı. Zehra bir an duraksadı. Yazmayı bıraktığında yanına gitmek daha doğru olacaktı.

Bir süre kapıda dikildi. İçerisi kalabalıktı. Kevser bir an kafasını kaldırıp bakmış, Zehra'yı görmezlikten gelmişti. Arka masalardan birine geçip oturdu. Çalan "Autumn Leaves" şarkısı içerideki havayı yumuşatıyordu.

Az sonra gelen avukat, Zehra'nın masasına oturdu. "Dalmışsın, hayırdır?" dedi avukat.

"Öyle oturuyordum."

"Neye canın sıkılıyor, yine Reşad meselesi mi?"

Zehra kederle baktı avukata. Uzun zamandır görmemişti Reşad'ı. Buralara uğramıyordu bir süredir. Düşüncesi bile ruhunu sıkan bu ilişkiyi bir an önce unutmak istiyordu. Cevap vermedi, kafasını dağıtmak için mönüyü alıp karıştırmaya başladı. Bir yandan da Kevser'i gözetlemeye devam ediyordu. Yazmayı bir bıraksa hemen yanına gidecek veya onu kendi masasına davet edecekti.

Aram'dan yeni bir çay istediği sırada Kevser kalktı. Masaya dağılmış kâğıtları toplayıp çantasına koydu. Zehra seslendi, yaklaşınca da, "Bugünlerde pek görüşemiyoruz, zamanın varsa kahve içelim mi birlikte?" dedi.

Kevser gözlerini Zehra'dan kaçırarak çok işi olduğunu söyledi ve aceleyle kafeden çıktı. Hiç böyle davranmazdı, Zehra şaşırdı. Şüpheleri artmıştı, mektubu Kevser yazıyor olabilirdi gerçekten.

Kevser'in ardından o da kafeden çıktı.

Saat bir buçuğa geliyordu. İzolasyoncuların geleceğini hatırladı. Eve doğru hızlı hızlı yürüdü. Kapıcının karısı başını zemin kattaki evinin penceresinin parmaklıklarına dayamış, sakız çiğneyerek mahalleyi izliyordu.

"Şafi evde mi?" diye sordu Zehra.

Ön dişlerinden ikisi eksik olan kadın, yamuk yumuk ağzını yaya yaya, "Ne yapacaksın kocamı?" dedi.

Münasebetsiz bir şey söyleyecek oldu Zehra, sonra vazgeçti. Henüz birkaç adım atmıştı ki, bu kez kapıcının sesini işitti. Karısının arkasından pencereye yanaşmıştı. Karısı ona nefretle bakıyor, kapıcı ise sırıtıyordu.

"Buyurun, beni emretmişsiniz," dedi yılışık bir tavırla. Zehra iğrenerek baktı, "İzolasyon için gelen oldu mu?" diye sordu. "Gelmediler, sabahtan beri kapıda bekliyorum, soğuktan telef oldum, az önce içeri girdim," dedi kendini acındırarak. Bunun üzerine karısı pis bir kahkaha attı, yalan söylüyordu, belliydi. Karısı, yatak

maceralarını, kapıcının fantezilerini apartmandaki herkese anlatmayı âdet edinmişti. Apartmanın eşiğinde, komşulardan birine anlatırken Zehra da duymuştu bir keresinde.

Kahkaha üzerine, kapıcının apartman kapısına hiç çıkmadığını, izolasyonculara hiç bakmadığını, evinde başka şeylerle meşgul olduğunu anladı; bir daha yüzlerine bakmadan içeri girdi. "Gelirlerse ben yukarı çıkarırım," diye arkasından bağırdı kapıcı. Karısı bir kez daha pis pis güldü. Zehra iyice öfkelenmişti. Girişte, adamın apartmanı yıkamak için merdivenlerin başına koyduğu hortumu gördü. Kulak kabarttı, ses yoktu. Hortumu alıp dairesine koştu. Telaşla kapıyı açıp içeri girdi. Hortumu fazla eşyaların durduğu terastaki depoya götürüp ev sahiplerinin eşyalarının altına sakladı.

Az sonra apartmandan gürültüler gelmeye başladı. Yavaşça koridora yürüyüp kulağını kapıya dayadı. Kapıcı tek tek dairelerin kapısını çalıyor, hortumu soruyordu. Şimdi Zehra'nın bir kat altında oturan ev sahibi karıkocanın kapısındaydı. Yaşlı kadın kapıcıya kuşkulu bir ses tonuyla art arda sorular soruyordu. Sonunda, "Sattın mı yoksa hortumu?" dedi. Kapıcı ağzının içinde bir şeyler homurdandı ve yukarı çıktı. Zili çaldı, Zehra birkaç dakika bekledikten sonra kapıyı açtı.

"Hortumu merdivenlerin başına koymuştum, yok olmuş, gördünüz mü?" diye sordu. Bir yandan da hortumu görürüm diye kapı aralığından kafasını uzatmış, içeri doğru bakıyordu.

"Görmedim," dedi Zehra. Kapıcı bir şeyler daha söyleyecek oldu ancak Zehra konuşmayı uzatmasına fırsat vermeden kapıyı yüzüne kapattı.

Mutfağa geçip radyoyu henüz açmıştı ki bu kez de yalıtım için geldiler. İşçiler çalışırken hortumu Zehra'nın çaldığından şüphelenen kapıcı, koridorla mutfak arasında huzursuzlukla dolanıyordu. Yitip giden hortumun acısından, gözlerini odaların kapalı kapı-

larına dikip sıkıntıyla uzun uzun bakıyordu. Kapıcının bu hali Zehra'nın hoşuna gitti, başka eşyalarını da çalmaya karar verdi.

Birkaç saat sonra yağmur bastırınca adamlar çıkıp gitti. Devamını yağmur dinince yapacaklardı. Onlar çıkınca, Zehra mutfağa geçti. Ocağın büyük gözünde aceleyle yaptığı kahveyi alıp bilgisayarın başına oturdu. Birkaç gündür e-postalarına bakmamıştı. Açar açmaz gözüne bir mesaj çarptı:

"Aradığın şey, şu anda karşımda duruyor."

Hizbullah

Ne demekti şimdi bu? Taha'dan mı söz ediyordu? Kötü bir şaka sandığı gönderi, gerçekten Hizbullah'tan olabilir miydi? Allak bullak oldu. Diğer mesajları okumadan bilgisayarı kapattı. Bir sigara yakıp pencereden dışarı baktı, yağmur şiddetini artırmıştı. "Yok canım, öğrencilerimden biridir," dedi içinden. Hizbullahçıların ona mesaj göndereceklerine ihtimal vermek istemiyor, mantıklı gelmiyordu. Taha'nın günlüğünü ondan bir iz bulma umuduyla okumaya devam etti...

12.

Aralık/2006

Gidebilecek bir yerimin olmaması ne acı. Biliyorum, başka bir yer yok. Aslında hiçbir zaman bir başkası olamayacağız, başka hiçbir yere gidemeyeceğiz, hiçbir yer başka bir yer olmayacak ve hiçbir şey yaşananları değiştiremeyecek.

Sıkışmış hissediyorum kendimi.

Bir temsil izler gibi seyrediyorum, geriye doğru işleyen günlerin keşmekeşini. Her sabah düne uyanıyorum. Tuhaf bir zaman akışı bu. Saatin üçken iki, ikiyken bir olması gibi, hayat tersine akıyor. Zamanı genişleten bu değişmezlik içinde, sık sık gerçeklik duygumu yitirdiğimi hissediyorum. Toplu mezarlar kazılıyor, içinden çuvallar dolusu kemik çıkarılıyor. Şaşırmıyorum artık. Tiksiniyorum bu yüzden kendimden. Belki de daha çok acıyorum kendime. İnsan nasıl normalleştirebilir bütün bunları... Sait'in dağılmış yüzüne dalıp gitmiştim, avukatın hafifçe koluma dokunmasıyla kendime geldim. Girişin sağ tarafındaki üçüncü masada oturuyor-

duk, meyhane kalabalıktı. Garson masaya yetmişlik rakı, yanına da peynir ve çerez getirdi. Kadehleri doldurdum. Tavanın çeşitli yerlerine yerleştirilmiş sarı ışıklar, meyhaneye dumanlı bir hava veriyordu. Her zaman sessiz olurdu Şen Ortaklar Meyhanesi. Sigara dumanları arasında kaybolmuş yüzler masalarına kapanıp, adeta mırıl mırıl konuşurdu.

Müziğin sesi kısıktı ancak tınılar kulağımı dolduruyordu. Yumuşak, dokunaklı bir sesin söylediği bu Kürtçe şarkı bir yerlerden tanıdıktı.

Çocukluğumun geçtiği sokağın görüntüsü geldi gözümün önüne. Başka bir dünyaya varıyordu sanki daracık sokağımızın sonu. Tek göz evler, yıkılmış briket bahçe duvarları, o bahçelerdeki ocaklarda pişen yavan yemekler, delik ayakkabıların sürüdüğü ayaklar, yıpranmış elbiseler, kıtlık... Sonu sarı bir yoksulluğa varan sokağımızın hatıraları, hafızamın derinliklerine gizlenmiş olayları tazeliyordu. Suskun kadınlar, yorgun erkekler, şaşkın çocuklar, yalnızlık. Sararmış bir yalnızlık...

Çalan şarkıyı birdenbire hatırladım; çocukken sokağımızdan sürekli geçen bir minibüsten geliyordu. Minibüs şoförü her gün teybin sesini sonuna kadar açarak defalarca sokaktan geçiyor, sevdiği kıza aşkını ilan ediyordu. Şarkıyı her duyuşumda sokağa koşuyordum. Annemin, sonunda Mecnun olup çöllere düşeceğini söylediği minibüs şoförünü her seferinde görmek istiyordum.

Düşüncelerimden sıyrılıp masamıza yeni katılan Nasib'e de bir kadeh doldurdum.

Sait'in yüzü sıkıntıdan iyice ağırlaşmıştı. Hasankeyf'ten döndüğümüzden beri, ağzından neredeyse tek kelime çıkmamıştı. Ne zaman bir toplu mezar bulunsa Sait böyle dağılırdı. Yine içine kapanmış, büzülmüş, küçücük olmuştu. Nasib durumu anladı, avukatla fısıldaşmaya başladı.

"Sait, abim sayılır. Birkaç yaş var aramızda, aynı mahallede büyüdük. Çocukken her akşamüstü, mahalledeki boş sahada başka mahallelerin takımlarıyla maç yapardık. Sait hem birkaç yaş büyük hem de cüsseli olduğundan takımın kalecisiydi. Bir gün İluh Mahallesi'nin takımıyla maç yaparken düşüp dizimi yaralamıştım. Sait beni kucaklayıp mahallenin çıkıkçısına götürmüştü. Kemiğime bir şey olmamıştı. Bu yüzden sıyrılan dizimi ilaçlayıp sarmıştı çıkıkçı. Sonra kafamı iki elinin arasına alıp gözlerimin içine bakmış, 'Sarılık var sende oğlum,' demişti. 'Sarılığın geçmesi için kulağının ardından kirli kan akıtmak lazım. Temizleyeyim mi sarılığını?' diye sormuştu. Hiç düşünmeden, 'Temizle,' demişti Sait kararlı bir abi tavrıyla. Bense ürkekçe Sait'in gözlerine bakmakla yetinmiştim. Çıkıkçı, jiletle kulağımın arkasına bir çizik atmış, yarayı sıkarak biraz kan akıtmıştı. Kulağımın arkasından, boynuma doğru inen bu yara izi o zamandan kaldı. O günden sonra, Sait'ten bir hatıra gibi baktım bu yara izine.

Hayat akıp geçti. Ben on dokuz yaşlarındaydım, Sait askerliğini yapıp gelmişti. Araya çok zaman girmeden de evlenmiş, şimdi kemiklerini aradığı oğlu doğmuştu. O zamanlar ben de birkaç yıl sonrası için evlilik hayalleri kuruyordum. Benden birkaç yaş küçük bir kıza âşık olmuştum. Onu ilk gördüğüm gün anlamıştım, kaderimin onunla akıp gideceğini. Çok güzeldi. Büyülü gözleri önüme adeta bambaşka, ışıltılı bir dünya sermişti. Bunca derdin, kahrın, yoksulluğun içinde, aniden bir yaşam kıvılcımı gibi karşıma çıkmıştı. Siyah uzun saçlarından, sedef yüzünden, endamından dakikalarca gözlerimi alamamıştım.

Konuşmaya başladık. Onu her gördüğümde ilk kez görüyormuş, sesini her duyduğumda ilk kez duyuyormuş gibi hissediyordum. Geceleri yatağıma uzanıp sabahlara kadar onu düşünüyordum. Genç yaşımda beni yakalamış bir hastalık gibiydi bu tutku. Daha az yer, daha az konuşur olmuştum. Artık günün

her vaktinde, yalnız kalabileceğim bir yere ihtiyaç duyuyordum. Onu hayal etmek, her zaman kederliymiş gibi görünen gözleriyle konuşmak bana haz ve acı veriyordu. Hayat karşıma nasıl bir yol çıkarırsa çıkarsın, ondan asla vazgeçmeyecektim, artık yalnızca onunla nefes alabilecektim, bunu hissedebiliyordum.

Derken, bir gün, dünya tersine döndü. Bir cehennemin içinde buldum kendimi. Ondan sonra anlamsız, maksatsız geçti hayat benim için."

Kederle dinliyordum Nasib'i. Hicran'dan söz ediyordu. İçim burkuldu. Bir an göz göze geldik. Acıyla baktık birbirimize. Bir dönemin hafızasını tazeliyor gibiydik. Nasib sözüne devam etti. "Benim çocukluğumu, gençliğimi, hayatımın sırlarını bilen neredeyse tek kişidir Sait. O dönemdeki yakın arkadaşlarımdan birkaçı öldürüldü, kimisi hapishaneye atıldı, kimi Hizbullah'a katılıp ortadan kayboldu, kimi de dağa çıktı. Zaman, salyalarını genç ömürlere akıtan bir canavar gibi, bütün çocukluk arkadaşlarımı yuttu. Geriye kalanlar da kanadı kırılmış kuşlar gibi her biri bir yana savruldu. O günlerden geriye kala kala bir ben, bir de Sait kaldık. Bizim vaziyetimiz de ortada işte," dedi. Avukatın aklı Nasib'in âşık olduğu kadında kalmıştı. "Hicran mı?" diye sordu. Nasib, Hicran'ın adını duyunca, tenine kızgın demir basılmış gibi irkildi. Masada bir şeyler arıyor, bulamıyor gibiydi. Kadehini tek yudumda içti. Gözlerini kapatıp derin bir nefes aldı. Sonra aradığı şeyi bulmuş gibi pakete uzandı, bir sigara çıkarıp yaktı.

Bir yetmişlik daha istedim. Elimi, masanın kenarında duran kitabın üzerine koydum. Fesla'ya yazdığım mektup içindeydi. Kitabı hafifçe aralayıp mektuba dokundum. Nasib'in bana baktığını fark edince hemen elimi çektim. Garson rakıyı getirdi, masayı temizleyip peynir ve çerezleri yeniledi. Avukat, Nasib'e dükkânın karşı duvarındaki tehdit sloganını anlatıyordu.

"Batman'daki Hizbullahçıların bazılarını tanırım," dedi Nasib. "Daha çocukluktan mahalleden bildiklerim var. Kimileriyle beraber büyüdük. Sonradan Hizbullah'a katıldılar. Hiçbiri kötü değildi başlangıçta. Hiçbirimiz değildik. Sait'le ortak arkadaşımız Kudret mesela. En yakın arkadaşımdı. Mahalledeki herkes ona 'Kudo' derdi. Bahar ve yaz aylarında, her gün okuldan sonra otogarda su satardık. Ortaokulu bitirdiğimiz yıl, annesi Kudret'i camiye Kuran öğrenmeye gönderdi. İlk zamanlar camiden döndükten sonra, orada yaptıkları her şeyi bana anlatırdı. Anlattığına göre, sakallı bir adam onları caminin bodrum katına indirip çeşitli dinî hikâyeler, cennet ve cehennemi anlatıyormuş. Zamanla sertleşti Kudret'e anlatılan ve onun da bana anlattığı hikâyeler. Ortaokulu bitirmiştik. Kudret'in yüz hatları da sertleşmişti, daha az gülüyordu artık. Allah yolunda bir şeyler yapmak gerektiğini, bunun mükâfatının da cennet olacağını söyleyip duruyordu. O dönem ben de devrimcileri destekliyordum. O yaz Kudret'le aramızda soğuk rüzgârlar esmeye başladı. Artık birbirimizi gördüğümüzde lafımızı tartarak konuşuyorduk. Liseye başladıktan birkaç ay sonra ilişkimiz tamamen kesildi. İki karşıt kulvardaydık artık. Bazen sokakta karşılaştığımızda birbirimize bakardık öylece, sonra selamlaşmadan başımızı önümüze eğer, yürür giderdik yolumuza. Hiç kabullenemedim Kudret'in Hizbullah'a katılmasını. O da benim devrimcileri desteklememi, biliyorum.

1991 senesiydi. Liseyi bitireli birkaç yıl olmuştu. Hizbullah, devrimcileri destekleyen birini sokakta satırla öldürmüş, bunun üzerine çatışma başlamıştı. Evden çıktığımda kendimi çatışmanın ortasında buldum. Arada kalmıştım. Kudret Hizbullahçıların arasındaydı. Beni görünce telaşlandı. Kendi arkadaşlarının beni yakalarlarsa öldüreceklerini biliyordu. Gözü üzerimdeydi. Ben de Kudret'e bakıyor, onun için endişeleniyordum. Bir ara Kudret bana doğru koştu, yakamdan tutup duvara yasladı. 'Nasib, çabuk

buradan kaç, seni yakalarlarsa öldürürler. Şimdi beni savur, karşıdaki ara sokağa doğru koş,' dedi. Çocukluğumuzda, otogarda su sattığımız zamanlardaki gibi bakıyordu.

Kudret'i savurup karşımdaki ara sokağa doğru koştum. Sokağın başına henüz varmıştım ki, bir el silah sesi duydum. Döndüğümde Kudret'i yerde kanlar içinde gördüm. Devrimciler Kudret'i öldürmüştü. Ne desem az kalır, zor günlerdi," dedi Nasib. Kadehine uzandı, bitmiş olduğunu görünce bıraktı. Herkes birer sigara yaktı, rakıları tazeledik.

"Zaten bir yıl sonra da Taha'nın dayısı öldürüldü. O da mahallemizdendi," dedi Sait.

O günü hatırladım. Dayım yere yığılmıştı. Annemin çığlıkları, sağa sola koşan insanlar...

"Belki benim sonum da dayımınki gibi olur," dedim. Nasib bana şefkat ve acıyla baktı.

"Beni en çok kahreden de bu değişmezlik," dedi Sait. "Dünya yüzyıl önce neyse, şimdi de o. Oğlum öldürüldü, cesedini göremedim. Bir mezarı bile yok. Kemikleri nerede, hangi kurda yem oldu, bilmiyorum. Her gece rüyamda oğlumun kemikleriyle konuşuyorum," dedi.

Saat gece yarısını geçmişti. Meyhane boşalmıştı neredeyse. Biz de çıktık.

13.

Zaman Genişliyor

Taha'nın günlüğünü bıraktı Zehra. Bir sigara yakıp ikili koltuğa oturdu. Son günlerde sigarayı artırmıştı. Günde iki paket içiyordu neredeyse. Sıkılıyordu. Bazı dönemlerde zamanın neden bu kadar ağırlaştığını anlayamıyordu. Normalde bir çırpıda geçen günü, şimdi doldurmak için adeta özel bir çaba sarf etmesi gerekiyordu. Zaman geçmiyordu. Uyuyordu, uyanıyordu, yemek yiyordu, Taha'nın günlüklerini ve kimden geldiğini bilmediği mektupları okuyordu, sokağa çıkıyordu... Yine de zaman geçmiyordu. Gidecek fazla bir yer de yoktu şehirde. Yılmaz Güney Sineması ve Tov Sanat Kafe'ye her gün gitmekten, aynı yüzleri görmekten, aynı cümleleri kurmaktan, aynı şeyleri duymaktan sıkılmıştı.

Reşad'ın boşalttığı yeri dolduramıyordu. Zamanı genişleten etkenlerden biri de buydu galiba. Bir türlü kafasından tamamen atamıyordu onu. Bazen neredeyse, hafızasını tümden değiştirmek istiyordu. Ancak insan hafızasını, geçmişini değiştiremezdi, yaşanmamış kılamazdı hiçbir şeyi, bunun farkındaydı.

Ağır bir yıkıma yol açmıştı bu ilişki. Öyle ki, yeni bir güne nasıl başlanır, bir yemek ağız tadıyla nasıl yenir, ağız dolusu nasıl gülünür, içten bir muhabbet nasıl kurulur bilmiyordu artık. Ruhunda derin bir çatlak açılmıştı. Bu vasat, pespaye ilişki, adeta çekip almıştı bütün enerjisini, psikolojik bütünlüğünü bozmuştu.

İnsan çoğu zaman kendisine duygusal ve psikolojik şiddet uygulayan insana doğru çekiliyordu. Yalnızlıktan mı, nevrotiklikten mi kaynaklanıyordu bunu? Neden?

Nevrotik bir kahraman gibiydi Reşad. Durmadan değişen duygu durumu, gelgitleri, hiddeti, öfke krizleri, pişmanlıkları, özürleri, sevecenliği! Ne zaman, hangisi gerçek Reşad'dı? Zehra da bilmiyordu. Erkekliğin bütün hallerini sonuna kadar giyinmiş hasta bir adama âşıktı. Ve gördüğü şiddet karşısında, sükûta sığınarak bir meşru müdafaa pozisyonu almıştı. Susarak korumaya çalışmıştı kendisini. En kötüsünü yapmıştı yani.

Kapı çaldı, gelen Fesla'ydı. Zehra, Taha ile ilgili bir gelişme olup olmadığını sormak için Emniyet Müdürlüğü'ne gideceklerini o zaman hatırladı. Sabah Fesla'nın koşarak apartmandan çıktığını görmüş, merak etmişti.

"Sabah nereye gidiyordun?" diye sordu. "Hizbullahçıların derneğine," dedi Fesla.

Zehra, Fesla'nın hangi dernekten söz ettiğini anlamıştı. "Nasıl gidersin o derneğe tek başına? Çok tehlikeli," dedi. Bunu söylerken Fesla'nın gözlerini aradı ama o bakışlarını duvarda bir noktaya sabitlemişti.

"Sonra ne yaptın?" diye sordu.

"İçeri giremedim, kapısında bekledim biraz, sonra döndüm." Zehra bir şeyler daha söyleyecek oldu ama Fesla'nın yüzündeki bezgin ifadeyi görünce vazgeçti. Mantosunu ve atkısını aldı, çıktılar. Merdivenleri ağır ağır indiler. Birinci kata vardıklarında,

kapıcıyla karşılaştılar. Yine kazağının kollarını çekiştirerek küçük ellerini sakladı. Zehra'ya kinayeli bir bakış atarak Fesla'ya hortumu sordu. Haberi olmadığını söyleyip geçti Fesla. Hava kararmaya başlamıştı. Kevser sokağın başındaydı, emniyete birlikte gideceklerdi. Çok sessiz ve durgun görünüyordu, Zehra'nın sorduğu bir iki soruya kısa yanıtlar verdi. Zehra, Kevser'in ondan kaçtığını düşündü, canı sıkıldı. Neden böyle davrandığına bir türlü anlam veremiyordu. Ondan şüphelenmekte haklı mıydı? Nasıl öğrenecekti? Doğrudan sormak doğru olur muydu? Bir türlü karar veremiyordu.

Emniyet Müdürlüğü'nün kapısında kimliklerini bırakıp içeri girdiler. İçerisi kalabalık ve hareketliydi. Merdivenlerden birinci kata çıktılar. Taha'yı, Güvenlik Şube'ye soracaklardı. Koridorda karşılaştıkları Güvenlik Şube polislerinden birine nereden bilgi alabileceklerini sordular. Polis onları köşedeki odaya götürüp oturttu ve beklemelerini söyledi.

Yarım saat sonra çıktılar. "Arıyoruz," demişlerdi; hepsi bu. Fesla'nın yüzü gölgelenmiş, gözlerindeki cılız ışık sönüp gitmişti. Kevser ise bir sükût abidesi gibi yanlarında duruyordu, yüzü ifadesizdi.

Sıkışık trafikte durmadan korna çalan, birbirine küfreden şoförlerin yanından cadde boyunca konuşmadan yürüyüp sinemanın kafeteryasına girdiler. Nizamettin oturdukları masayı temizleyip çay getirdi.

"Gazete yok mu?" diye sordu Fesla.

"Bu saatten sonra kimse okumaz diye masalardan topladım. Getireyim mi?" dedi Nizamettin. "Getir," dedi Fesla.

Kevser camdan dışarıyı izliyordu. Bir süre sessizce oturduktan sonra, "Ben şu diğer masadaki arkadaşların yanına geçiyorum," deyip kalktı. Kevser'in işaret ettiği masada kısa filmciler oturuyordu. Zehra bir an, ben de mi gidip aralarına karışsam, diye

aklından geçirdi, sonra vazgeçti. Filmlerinden ve göz diktikleri ancak bir türlü alamadıkları festival ödüllerinden başka bir şey konuşmuyorlardı.

Fesla, Nizamettin'in getirdiği gazeteleri okumaya başladı. Zehra sıkılmıştı. Oyalanacak bir şey bulamayınca, mektubun devamını okumaya karar verdi, çantasından çıkardı.

"O ne?" diye sordu Fesla.

Karşı masada oturan Kevser de kafasını kaldırmış Zehra'nın elindeki kâğıt tomarına bakıyordu. Zehra'yla göz göze gelince, Kevser hemen kafasını diğer tarafa çevirdi. Fesla hâlâ Zehra'ya bakıyor, cevap bekliyordu.

"Hiç, ders notları," diyerek geçiştirdi.

14.

Bit Şişelerim

Cenazenin üzerinden birkaç ay geçmişti. Hizbullah, Viyan'ı kaçırmış, Medet de bir Avrupa ülkesine kaçak yollardan geçip siyasi ilticada bulunmaya karar vermişti.

1990 yılının sonlarıydı. Medet o günkü notunda gideceğini yazmıştı. Merak etmememi, bana her gün yazacağını söylemiş, yanında götürmek için benden bir eşyamı istemişti. Düşündüm, Medet'e verebileceğim hiçbir şeyim yoktu. Ucunu dişlediğim beyaz bir silgim vardı. Sağa sola bakındım, bulamadım. Okul çantamı odanın ortasına döktüm, defterlerimin arasını karıştırdım. Son olarak kanepemin altına baktım, oradaydı. Silgiyi aldım, koşarak bahçeye çıktım, duvardaki deliğe koydum. Medet bahçede bir sandalyeye oturmuş, ona vereceğim şeyi bekliyordu. Beni görünce hızlıca geldi. Silgiyi alıp cebine koydu. Birkaç dakika öylece bana baktı. Elini duvardaki delikten uzatıp saçlarımı okşadı ve arkasını dönüp gitti.

Gözlerinin dolduğunu fark ettim. Benden ayrılmak onun için de çok zor olmuştu. Yurdunu, hayatını, her şeyini bırakıp gidiyordu.

O gün Medet yok oldu. Nereye gittiğini bilmiyordum. Karısı da ortalarda yoktu, beraber gittiklerini düşündüm. Bir hafta sonra karısı döndü ancak Medet yoktu. Sekiz ay hiç görmedim onu. Hayatımda büyük bir boşluk oluşmuştu. Derin bir yalnızlığa gömülmüştüm. Her gün sabahtan akşama kadar, Medet'in orada olmadığını bildiğim halde, duvardaki delikten evlerini gözetlemeye devam ediyordum.

Yirmi gün sonra Medet'ten bir mektup geldi. Bana yazdığı mektubu, babamın eline geçmesin diye kendi evine göndermişti. Medet'in karısı duvardaki delikten gizlice verdi mektubu bana. Medet tembihlemiş olmalıydı. Mektup, Adana Cezaevi'nden geliyordu. Avrupa yolunda yakalanıp hapse atılmıştı. Bunu öğrenmek çok ağır geldi, yokluğunda tamamen içime kapandım. Medet'in hapiste olmasını kabullenemiyordum. Hayatta beni seven, beni gören tek kişiydi o. Üzüntüden her geçen gün biraz daha erimeye başladım. Sekiz ay boyunca bana mektuplar yazdı. Yazdıklarından fazla bir şey anlamıyordum ama yine de yalnızlığımı azaltıyorlardı. Tıpkı notlarına yaptığım gibi, mektuplarının da kenarlarına çiçekler, resimler çizip saklıyordum.

1991 yılının başlarında verem olmuştum. Giderek ağırlaştı durumum, ayağa kalkamaz hale geldim. Ablam beni dispansere üç tekerlekli el arabasına koyarak götürüyordu. Daha önce hiç görmediğim büyüklükte iğneleri göğsüme batırıp su çekiyorlardı. İlaçlarımı ise ablam, terzi olan komşumuzun diktiği elbiselerin eteklerini teyelleyerek kazandığı üç beş kuruşla alıyordu.

Arada sırada da annemin uzaktan akrabası olan zengin bir dul kadının evini temizliyor, tuvaletini yıkıyordu. Babasının yanı sıra, kocasından da hatırı sayılır bir mal varlığı kalmıştı kadına.

Zengindi ama merhametli değildi. Bizim sefaletimizden faydalanıyordu. Karşılıksız tek lokmasını, tek kuruşunu vermezdi. Ben verem olmadan önce, bazen bana balkondan seslenirdi, "Gel sana şeker vereyim," diye. Yanına gittiğimde, kolumu tutar beni tuvalete sürüklerdi. "Önce tuvaleti yıka," derdi. Tuvaleti yıkattıktan sonra elime iki bayram şekeri sıkıştırıverirdi.

Dikiş nakış kursunu bırakmıştı ablam. Ben hastalanınca da dul kadının tuvalet ve banyosunu her hafta yıkamaya başladı. Kadın da karşılığında bir avuç ceviz, kuru üzüm veya helva veriyordu. Bütün evi temizlediği zamanlarda ise biraz et suyu ve birkaç kuruş para. Kuvvetlenip çabuk iyileşeyim diye ablam et suyunu bana içirirdi, üvey annem görmeden cevizleri gizlice ağzıma tıkardı. Eline geçen birkaç kuruşla da dalak alır, Medet'in ablasının evinde pişirir ve yine getirip gizli gizli bana yedirirdi.

Babam, ablamın kadının evini temizlediğini bilmiyordu. Öğrense burnunu keserdi. Bir ara ablam eline geçen parayla bana bir kavanoz bal almıştı. Bunu gören üvey annem hemen o akşam babama söyledi. "Kızın orospuluk yapıyor, kazandığı parayla iki bacı sabahtan akşama kadar yiyip içiyorlar," dedi.

Babamın gözü döndü. Bir anda ok gibi fırladı sarı koltuğundan. Ablama görülmemiş bir dayak attı. İkinci gün ablam yataktan kalkamadığı için beni dispansere götüremedi. Kan kusuyordum. Halsizliğimden, Medet'in yazdığı mektupları bile okuyamıyordum. Ablam gidip Medet'in karısından mektupları alıyor, getirip bana okuyordu. Üç ay hapisteymiş gibi yattıktan sonra, yavaş yavaş ayağa kalkmaya başladım. Ancak iyileşmem uzun zaman aldı.

Hastalığımdan dolayı okula da gidememiş, Medet dönmeden on gün kadar önce yeniden başlamıştım. Öğretmenim kafamda bit olduğunu fark etmişti. Bütün sınıfta bit kontrolü yapmış, saçlarımı kestirmemi söylemişti.

Ciğerlerimi sömüren hastalık yetmiyormuş gibi, bitler de kafamın derisini kemirip tüketmişlerdi. Yataktan kalkamadığım o günlerde ablam, arkadaşının hapisten çıkan ablasıyla ilgili bir şey anlatmıştı. Balıkların gözlerini oyan o kızın, bitleri küçük şişelere koyup biriktirdiğini, evlerinde düzinelerce sıralanmış bit şişesi gördüğünü söylemiş, kafamdaki bitleri toplayarak oyalanmam için, elime birkaç tane küçük ilaç şişesi vermişti. O günden sonra, saçlarımda yakaladığım bitleri şişeye atmaya başladım. Şişenin içindeki hareketlerini dakikalarca izliyordum. İyileşip ayağa kalktığımda, bit şişelerimi kanepemin altına sakladım.

1991 yılının sonlarına doğru bir gün Medet aniden çıkıp geldi. İki gün sonra ablam beni bahçelerine, Medet'in eniştesinin yanına götürdü. İyi bir adamdı. Japon Pasajı'nda bir dükkânı vardı. O pasajdaki tüm dükkânlar gibi o da elektronik eşya, eşarp, züccaciye gibi kaçak eşyalar satardı. Ablamla birkaç kez gitmiştik dükkânına. Benim yaşlarımdaki oğlu da, okul saatleri dışında hep orada, babasının yanında olurdu.

Medet'in eniştesi bizi sevgiyle karşıladı. Beni bahçenin ortasına koyduğu sandalyeye oturttu. Kafamın ortasına alüminyum bir tas yerleştirip tasın etrafındaki saçlarımı kırpmaya başladı. Oğlu bana kederle bakıyordu. Belime kadar gelen saçlarım gitti! Ardından bir ilaç sürdü, akşama kadar yıkamadan beklersem kafamda hiç bit kalmayacağını söyledi.

O sırada bahçe kapısından içeri giren Medet halimi görünce çok üzüldü, çok kötü kestiği için de eniştesine kızdı. Ben de çok üzgündüm. Yerden saçlarımı topladım, götürüp kanepemin altına sakladım.

Akşama doğru ablam küçük tüpün üzerinde bir tencere su ısıttı. Beni bahçedeki banyomuzda yıkadı ve elbise getirmeye gitti. Banyoda, ablamın gelmesini beklerken birkaç el silah sesi duydum. Ardından da bağrışmalar. Banyoda çırılçıplak uzun süre

bekledim. Geldiğinde soğuktan donmak üzereydim, titriyordum, dişlerim takırdıyordu. Beni o halde görünce üzüldü. Sesleri duyunca heyecanlanmış, ne olduğunu anlamak için sokağa çıkmış, beni unutmuştu. İnce hastalıktan henüz kurtulmuştum. Kemiklerimin üzerinde bir tek deri kalmıştı. Ablamın gözlerinde kendisini suçlayan gölgeler gördüm.

Üzerimi giydikten sonra bahçe duvarındaki gözetleme deliğine koştum. Az önce mahallemizin bir genci evinin bahçesinde kurşunlanarak öldürülmüştü. Ablam kolumdan tutup çekti, içeri götürdü beni.

"Çok üşüdün, bak yine hastalanırsın, bu defa kurtçuklar etlerini kemirir," dedi. Bir an vücudumun her tarafında kurtçukların gezindiğini, etlerimi kemirdiğini hayal ettim.

Babam o gün eve çırakla yemeklik malzeme yerine, yüz gram zeytin, iki yüz elli gram toz şeker, yüz gramlık bir paket çay ve ekmek göndermişti. Akşam yemeğimiz bunlardan ibaretti. Üvey annem bize on zeytin vermişti. Ablam yarısını bana verdi. "Her zeytini dört lokma yaparak ye," dedi. Sonra telaşla kalktı, yaylı sedir ile üstündeki yatağın arasına elini soktu. Naylon bir poşete sarılı bir parça helva çıkardı. Çok sevindim. Ablam helvayı ne kadar sevdiğimi bilirdi. "Dul kadının tuvaletini yıkadım, o verdi," dedi.

Her geçen gün biraz daha yoksullaşıyorduk. Babam her tarafından arabesk sızan, sigara dumanı ve ayyaş arkadaşlarının ağız kokusuyla dolu berberinden kazandığı tüm parayı içkiyle kumarda yiyordu. Son günlerde borçlular kapıya dayanır olmuştu. Hatta tefecinin biri, borcuna karşılık babamdan ablamı istemişti. Üvey annem de, "Ver gitsin, hem bir boğazdan, hem de borçlardan kurtuluruz," demişti. Babamsa sessiz kalmıştı.

O günlerde iyiden iyiye borç batağına batmıştık. Her şey kötüye gidiyordu. Gerçi bizim için fark eden bir şey yoktu. Çünkü biz her

zaman açtık. Üzerimizdeki pılı pırtı bakılacak gibi değildi. Üvey annem gelin olurken kendisine alınan giysileri giyiyordu hâlâ. Benimse elbiselerim artık küçük geliyordu. Her yanı sökülmüş, pörsümüş, hepi topu iki tane olan kazaklarımın kolları kısalmış, neredeyse dirseklerime gelmişti. Ablamın küçülen bir iki giysisini giymeye başlamıştım. Ablam da kursta kendisine birkaç parça şey dikmişti, onunla yetiniyordu.

Annem ölmeden önce bana bir bez ayakkabı almıştı. Ayaklarım büyüdüğü için artık o da küçük geliyordu. Arkasına basarak terlik gibi ayağıma geçiriyordum. Sol tekinin başparmağıma denk gelen yerinde koca bir delik açılmıştı. Parmağım dışarı çıkıyor, bu yüzden okuldaki bazı çocuklar benimle alay ediyordu. Kıştı. Ayaklarım bileklerime kadar çamur oluyordu. Böyle okula gidiyordum, dönüşte bir misli çamuru da eve taşıyordum. Birkaç yerinden yamalanmış tek bir çorabım vardı. O çorap da nereden gelmişti, kim almıştı bana, hiç hatırlamıyorum. Her gün evin bahçesindeki banyomuzda, çamura bulanmış çorabımı yıkayıp kapının arkasındaki çivilere asarak kurutuyordum. Ablam da âdet olduğunda, döşek yüzünden keserek yaptığı ve kullandığı bezleri yıkayıp o çivilere asardı.

Evde babam dışında kimsenin paltosu yoktu. Doğru düzgün bir hırkam olduğunu bile hatırlamıyorum. Ablam eski kazakları söküp bana bir süveter örmüştü. Renk renk çizgili bir süveterdi. Okula giderken, giydiğimde kendimi hamam böceklerine benzettiğim siyah önlüğümün üzerine geçiriyordum. Yılbaşına bir gün vardı. 1992 senesine giriyorduk. O gün, bıyıklarına kına yakan ve kafasına kınaladığı bir peruk takan müdür yardımcısı beni odasına çağırdı. Küçük bir paket kuru üzüm, bir paket süt, bir de ayakkabı verdi. Ayakkabıyı çok beğenmiştim, fakat eve nasıl götüreceğimi bilmiyordum. Babamın hışmından korkuyordum. Hiçbir ihtiyacımızı karşılamaz, kimseden yardım kabul etmemize

de izin vermezdi. Kuru üzümle sütü süveterimin içine sakladım. Okul dağıldıktan sonra, okulun kapısındaki kaldırıma oturup ayakkabılara bakarak bir saat kadar bekledim. Ne yapacağıma bir türlü karar veremiyordum. Ayakkabılar çok güzeldi, onlardan vazgeçemiyordum. Sonunda her şeyi göze alarak eve götürdüm.

Ablam, okulda çocukların yılbaşı eğlencesinde, kendi aralarında çekiliş yapıp hediyeler aldığını, ayakkabının da çekilişte bana çıktığını söyledi babama. Pek inanmış gibi görünmüyordu ama belki de ilk defa sesini çıkarmadı. Her zamanki gibi, yüzü yırtılmış, içinden süngerleri atmış, püsküllü sarı koltukta oturuyordu. Biz de karşısında ayakta dikiliyorduk. Ayakkabılar elimdeydi. Gözlerini her zamanki ifadesiyle yüzüme dikti. O bakışın nasıl bir şey olduğunu hiçbir zaman tarif edemedim. Acıma mı? İğrenme mi? Hakir görme mi? Ne? Sevgi olmadığı kesindi. Biz babamla hiç sevmedik birbirimizi.

Babam çıkıp gidince, odamızda gizlice sütü içtik, kuru üzümleri yedik. Olay çıkmadan bu meselenin kapanmasına ikimiz de sevinmiştik.

"Müdür yardımcısı takma saç takıyor," dedim ablama. Bir kere kafasından düştüğünü, kafasının dımdızlak kel olduğunu görmüştüm.

"Uyduruyorsun," dedi. Ablamın yüzüne baktım. Ayakkabılarımı alıp kanepemin altındaki fare deliğime götürdüm, onlarla uyudum.

Gece yine sarhoş geldi babam. Sıraya dizdi hepimizi. Ablama, "İçeriden sopayı getir," dedi. Ablamın korkudan rengi sarardı. Yuvarlak, kalın bir sopaydı, titreyerek gitti getirdi. Ablamla üvey annemi öldüresiye dövdü. Bizce bir sebebi yoktu ancak o her zaman bir sebep buluyordu.

Kumarda para kaybetmişti. "Sizin uğursuzluğunuz!" diye bağırdı. Gözü dönmüş gibiydi. Mutfağa koştu, et bıçağını kapıp geldi.

"Hepinizi doğrayacağım, parçalara ayıracağım, parçalarınızı kimse bulamayacak!" diye bağırıyordu. "Önümde diz çökün," dedi. Üçümüz de önünde diz çöktük. "Sen bizim Allah'ımızsın deyin," dedi.

"Sen bizim Allah'ımızsın," dediler ablamla üvey annem. Ben konuşmuyordum zaten. Yürüyüp sarı koltuğa oturdu. Yorulmuştu. Dinlenip tekrar devam edecekti. Koltukta, hafif yan dönerek uzun uzun osurdu. İğrenç sesler çıkardı. Ardından odaya pis bir koku yayıldı.

Babamın pörsümüş yüzüne baktım. Bıçak hâlâ elindeydi. Bana döndü. "Senin de dilini kesmeye karar verdim," dedi. "Nasılsa konuşmuyorsun, hiçbir işe yaramıyor dilin." Elindeki bıçağı sallıyordu. "Buraya gel," dedi. Yerimden kıpırdamadım. Ayağa kalkıp bana doğru bir adım attı.

"Ağzını aç," dedi.

Açsam kesecekti belki de, açmadım. Neden bilmiyorum, korkmuyordum. Hiçbir şey hissetmiyordum. Bütün sinirlerim alınmıştı adeta. Vazgeçti. Geçip yerine oturdu. Neden bana dokunmadığını anlayamıyordum. Beni sevmiyordu, merhamet de değildi bu, öyleyse neydi?

Biraz dinlendikten sonra tekrar başladı. Ablamla üvey annemin çığlıkları sokağa taşıyordu. Devriye gezen polis arabası bahçe kapımızın önünde durdu. Polisler koşarak içeri girdi. Bıçak hâlâ babamın elindeydi. Bıçağı alıp babamın ellerini arkada kenetleyerek duvara yapıştırdılar.

Biraz hırpalanınca bir anda duruldu babam, sesi yumuşadı, tizleşti. Polislere, "Abi siz yanlış anladınız," dedi. Babamı alıp polis aracına götürdüler. Polislerden biri bizimkilere, "Şikâyetçi misiniz?" diye sordu. Ardından da ekledi, "Şikâyetçi olsanız da, en fazla bu gece alıkoyar, sabah bırakırız. Bizim yapabileceğimiz bir şey yok."

"Şikâyetçi değiliz," dedi ikisi de.

Babamı araçtan çıkarıp kapıya getirdiler. Polislerden biri, "Bana bak orospu çocuğu, aklını başına topla, canımızı sıkma bizim, bir daha yaparsan ağzını burnunu dağıtırız," dedi. Babam süt dökmüş kedi gibi içeri girip doğruca odasına gitti. O gece üvey annemle sevişmedi, böğürmedi, kaltak diye inlemedi. Dalağına basılmış bir hayvan gibi, sesini kesip yattı.

Zaman hızla akıp geçiyordu. Sonbahar gelmişti. Yapraklar sararmış, havalar iyiden iyiye serinlemişti. O sabah yine herkes uyurken uyanıp bahçe duvarındaki deliğe koştum. Medet'in bıraktığı notu aldım. Akşam yazdığı notları, her sabah işe giderken duvardaki deliğe bırakıyordu. Ekim ayının ilk yarısını geçmiştik. İnce bir yağmur çiseliyordu. Toprağın kokusunu hâlâ tam iyileşememiş, hastalık yorgunu ciğerlerime çektim. Bahçedeki tuğlaların üzerine oturup notu okudum.

Sonra usulca kalkıp içeri girdim. Ablam odanın ortasına serdiği gazetenin üzerine kahvaltı hazırlamıştı. Yüzüne baktım, solgun görünüyordu. Kahvaltıya oturdum ama boğazımdan lokma geçmiyordu. Ablam yine dul kadının tuvaletini yıkayıp helva getirmişti, onu da yemedim.

"Hasta mısın?" diye sordu. Cevap vermeden kanepemin altına girdim. Bit şişelerimi kucağıma alıp dizlerimi karnıma çektim. Bütün gün sığınağımdan çıkmadım. Akşama doğru ablam beni çekip çıkardı. Çok kederliydim, bu halim ablamın dikkatinden kaçmamıştı.

"Neyin var?" dedi.

"Medet'i öldürecekler," dedim.

Uzun uzun yüzüme baktı. Ablamda bir farklılık vardı. Yüzü bir göl gibi, kıpırtısız ve durağandı.

"Sen küçüklüğünden beri böyleydin," dedi dalgın bir sesle. "Masalların birbirini pataklayan insanlarla, işkencecilerle, zalim-

lerle, katillerle doluydu. Kahramanların hep intihar etti, öldü, öldürüldü, hep acı çekti ve sen bunun için kendini suçladın. Ama bu bir rüya ya da masal değil. Büyüyorsun artık. Her şeyi olduğu gibi kabul et ve bununla yaşamayı öğren," dedi. Ablamın gözlerine baktım, benimle konuşan o değil bir başkasıydı sanki. İlk defa bana uyduruyorsun dememişti. Öğleden sonra babam ablamı bahçeye çağırdı. Ablam ağır adımlarla babamın yanına gitti, ben de arkasından. Babam kaynak makinesine benzer, ucundan ateş fışkıran bir aleti küçük tüpün başına takmış, kelle ütüyordu. İki küçük kuzu kellesinden birini üttükten sonra kenara koydu.

"Bıçağı getir, kelleyi ayıkla," dedi. Denileni yapmaya başladı ablam. Ben de ayakta dikilmiş onlara bakıyordum. Medet'in notunda yazdığı şey aklımda dönüp duruyordu. Bir ara gözlerimin kardığını hissettim. Gözlerimi açtığımda, bahçede yerde yatıyordum. Dudaklarım kurumuştu, halsizdim. Ablam başımda oturmuş, sessizce ağlıyordu. Kendime geldiğimi gören babam bağırdı.

"Kes zırlamayı, ölmedi ya, bayıldı, tansiyonu düşmüştür. Kendine geldi işte, hadi geç ayıkla şunu," dedi.

Üvey annem az ötede durmuş, beni süzüyordu. "Ablası yemek vermemiştir, kızın gezmekten kardeşine baktığı yok ki, ondan düşüp bayılmıştır bitli," dedi.

Babam, kes, der gibi bir el hareketi yaptı. Ablam beni bırakıp bıçağı tekrar eline aldı. Gözü bendeydi. O sırada dikkati dağıldı, elindeki bıçak kaydı, avucunun ortasını yardı. Babam bıçağı yeni bilemişti, bu yüzden kesik derindi. Bayıldığımda bana nasıl bakmadıysa, dönüp ablama da bakmadı babam. Kelle işine devam etsin diye üvey annemi çağırdı. Ablam koşarak içeri girdi, ben de arkasından gittim. Eli çok kanıyordu, durdurmak için avucuna bir bez bastırdı. Sonra, "İğneye iplik geçir, bana ver," dedi. Dediğini yaptım. Yarılan avucunu, kendisi dikmeye başladı. Canı çok yanıyor olmalıydı.

O akşam kelleye elimi sürmedim. Yiyecek başka bir şey de yoktu, bir parça ekmek yedim. Ablam da yemedi. Yatağına yatıp yorganı kafasına çekti.

Ertesi gün evi hacze geldiler. Babam kumar borcuna karşılık senet imzalamış, ödeyemeyince de icralık olmuştu. Siyah beyaz televizyonu ve buzdolabını çıkardılar önce. Ardından yerdeki halıyı topladılar. Babamla üvey annemin üzerinde yattığı yatağı yere atıp, demir karyolayı ve kimi yerleri kırık elbise dolabını aldılar. Bizim odamıza girdiklerinde ters çevrilmiş dökküntü kanepeme yapıştım. Haciz memurlarından biri kanepeme doğru bir adım attı, ben kanepeme daha çok yapıştım, adamın gözlerinin içine bakıyordum. Ne olursa olsun kanepemi vermemeye kararlıydım. Adamlar deli veya engelli olduğumu düşünmüş olmalılar, kanepeme dokunmadılar. Ablamın üzerinde yattığı yaylı sediri alıp gittiler.

Komşunun oğluyla babama haber gönderildi. Az sonra koşarak geldi. Üvey annem, "Bitlinin kanepesini almadılar," dedi. İçine dert olmuştu. Babamın her zaman üzerinde oturduğu, her tarafından süngerleri atmış, tek kişilik sarı koltuğu da kalmıştı.

"Bu gece hepsini geri kazanırım," dedi babam ve tekrar çıkıp kumara gitti. Ama o gün, evden çıkan hiçbir eşya dönmedi. Birkaç gün içinde hayatımdan çıkıp gidecek ve bir daha dönmeyecek her şey gibi.

15.

Kadim Yalnızlık

Sinemanın kafeteryası yavaş yavaş dolmaya başlamıştı. Kısa film gösterimi saat yedide başlayacaktı. Kevser, Nasib ve Fesla yan masaya geçmişlerdi. Zehra saate baktı, on beş dakika vardı. Mektubu çantasına koydu. O sırada fazla kiloları zaman zaman alay konusu olan Rohat girdi içeri. Bitişikteki masaya oturdu. İçerideki kimsenin varlığıyla ilgilenmiyordu. Nizamettin'den çay isteyip bir sigara yaktı.

Saçı sakalı birbirine karışmıştı. Dalgın görünüyordu yine. Filtresine kadar içtiği sigaranın ateşinden, yeni bir sigara daha yakıyordu. Son zamanlarda insanlardan da kaçmaya başlamıştı. Birkaç gün önce yine burada, birlikte çay içmişlerdi. O gün biraz içini dökmüştü Zehra'ya.

"Bu ülkede insanca bir gün yaşamadık. Mutlu bir gün yaşamamıza izin vermediler," demişti. "Gördüğü her beyaz arabayı devlet sanan ve sırf bu yüzden anacaddelerde yürümeye korkan nesiller yetişti bu ülkede. İnsan gibi nasıl yaşanır tasavvur bile

edemedik. Asık suratlı çocuklar, gençler yarattılar bizlerden. Daha ciddi meselelerimiz vardı çünkü. Onlar her gecemizi ihtilal renklerine boyadıkça, biz her gece devrim düşleri gördük. Bizim de payımıza direnmek düştü."

Şairdi Rohat. Birkaç şiir kitabı yayımlanmıştı. Ancak herkes onu son şiir kitabı *Kadim Yalnızlık* ile tanırdı. Perver'le ilişkisinden sonra başlamıştı bu kitaba, Perver'in ölümüyle de bitirmişti.

Perver altı ay önce yüksek bir binadan atlayarak intihar etmişti. Hayatı yalnızlıklarla geçmiş bir kadındı. Rohat onun hikâyesini Zehra'ya anlatırken dudaklarını ısıra ısıra kanatmıştı. Babasını küçük yaşta bir iş kazasında kaybetmişti Perver. Annesi yeniden evlenince, halasında kalmaya başlamıştı. Ancak halası ve eniştesi onun varlığından rahatsızdı. İki yıl sonra, halası onu amcasının yanına yollamıştı. Evin ağır işlerini ona yaptıran yengesi, sık sık büyümeye başlayan memelerinin uçlarını sıkarak ona şiddet uygulamıştı.

Liseyi bitirdikten sonra, gizlice ders çalışıp üniversiteyi kazanmıştı. Ancak amcası ve yakınları üniversiteye gitmesine itiraz etmişlerdi. Üniversiteye giden kızların sonunda orospu olduğunu, üniversiteye gideceğine evlenmesini, koca ekmeğinin minnetsiz olduğunu, dizini kırıp kocasının dizinin dibinde oturmasını söylemişlerdi. Ancak Perver her şeyi göze alarak üniversiteye gitmişti. Kısa süre sonra da kampüsün yemekhanesinde iş bulup çalışmaya başlamıştı. Hem çalışıp hem okuyarak üniversite hayatını tamamlamıştı.

Batman'a geri döndüğünde, yakınları bunca yıl o büyük şehirde tek başına ne yaptığını sorgulamaya, alttan alta laf dokundurmaya başlamışlardı. Artık hiçbiri ona karşılıksız yatacak yer, yiyecek ekmek vermek niyetinde değildi. Üniversiteye gidip okumayı biliyorsa bir işe girip para kazanmayı da bilmeliydi.

Gündüzleri tezgâhtarlık yapıp geceleri sabaha kadar ders çalışarak hazırlandığı memur yerleştirme sınavını üç yıldır kazanamamıştı Perver. Umudunu yitirmişti artık. Ailesinden gördüğü şiddet de Perver'in içine düştüğü boşluğu günden güne derinleştirmişti. Pantolon giyerek ailenin namusuna laf getirdiği gerekçesiyle amcasından birkaç kez öldüresiye dayak yemişti. Her seferinde dudağının patladığını, gözünün morardığını görmüştü Rohat. Perver'in amcasından gördüğü şiddet bu kadarla da sınırlı değildi. Çocukken onun evinde kaldığı zamanlarda amcası defalarca dudaklarına yapışmış, memelerini emmişti. Cinsel organına sürtünüp ona arkadan tecavüz etmişti.

Bu olayı anlatırken ağlamıştı Rohat.

"Kırk yıl aynı günü yaşadım ben," demişti. "Her gün aynı günü yaşattılar bize bu ülkede. Durmadan zamanı tekrar ederek yaşadık. Çok yorulmuştum, Perver çıktı karşıma, ilk kez insan gibi hissediyordum kendimi. Küçük heyecanlar duyuyor, sevinçler yaşıyordum. Perver'le hayatı bir yerlerinden yakalarım sanmıştım. Ataletimi üstümden atacaktım, direncim artacaktı. Yalnızlığımızı paylaşacaktık. Değersizleştirilmek kader değil, bize yöneltilmiş bir suçtu çünkü. İyileşemesek bile tutunabilecektik belki, kim bilir..."

"Uğraştığın bir şey var mı şimdilerde?" diye sormuştu, o gün Zehra.

"Şiir yazmayı bıraktım. Hayatla ilgili her şeyi bıraktım aslında. Bazen akşamları iki kadeh atıp kanun çalıyorum, kafamın içindeki sesi susturmak için. Kahırdan ve yalnızlıktan azar azar ölüyorum. Ölüşümü izliyorum. Hepimizin vaziyeti az çok bu değil mi?"

Zehra, Rohat'ı izlerken, o gün yaptıkları konuşmayı hatırlamıştı. Çok yalnız ve kırgın görünüyordu. Belki de bundan sonra ona daha fazla zaman ayırmalı, onunla daha fazla zaman geçirmeliydi.

Saat yedi olmuştu. Sinemanın ding dong zili çaldı. Film başlayacaktı. Herkes masalardan kalkıp ağır ağır salona doğru yürüdü.

Rohat yerinden kıpırdamadı. Bir sigara daha yakıp yağan yağmuru izlemeye devam etti.

Film yirmi dakika sürmüştü. Salondaki kalabalık tekrar masalardaki yerlerini aldı. Zehra'nın gözleri Rohat'ı aradı ama yoktu. Onlar içerideyken gitmiş olmalıydı.

Yönetmen yerel gazetelere filmiyle ilgili röportaj veriyordu, etrafına insanlar toplanmıştı. Zehra, Fesla'nın yanına yürüdü. İkisi de filmi beğenmemiş, pornografik bulmuşlardı. Filmin neredeyse her sahnesi kan ve gözyaşıyla bezenmişti. Son zamanlarda savaş pornografisi tadı veren filmler yapmak neredeyse moda olmuştu. Ne tarafa baksalar, acıyı sömüren bir mağdur dili görüyorlardı artık.

Sinemanın arka kapısından çıktılar. Kevser içeride, Nasib'in yanında kalmıştı. Hâlâ yağmur yağıyordu. Eve kadar hızlı adımlarla yürüdüler. Sokağın başında Nuri'yle karşılaştılar. Sırılsıklamdı.

"Ne yapıyorsun bu yağmurda burada Nuri?" diye sordu Zehra.

"Hiiiç, geçiyordum Zehra Hoca," dedi Nuri. Kahverengi deri montunun yakasını kaldırdı. Boynunu eğip kamburunu biraz daha öne çıkardı ve topallayarak sokağın sonuna doğru seğirtti. Zehra arkasından baktı. Bakışlarında her zaman bir mahzunluk vardı Nuri'nin. Az önce de görmüştü aynı ifadeyi Zehra. Garip çocuktu doğrusu. Gerçeküstü bir dünyada yaşıyordu. Bir ara Zehra'ya, arkadaşlarıyla birlikte fincanla ruh çağırdıklarını, dileğinin gerçekleşip gerçekleşmeyeceğini gelen ruha sorduğunu ve ruhun dileğinin gerçekleşeceğini söylediğini anlatmıştı. Zehra, Nuri'nin dileğinin kamburundan kurtulmak olduğunu düşündü.

İyice ıslanmış ve geride kalmıştı. Fesla'nın apartmana girdiğini arkadan görebildi. Adımlarını hızlandırarak o da içeri girdi. Posta kutusunda ucu dışarıya taşmış büyükçe zarfı fark etti, yine aynı kişiden geliyordu, zarfı çantasına koydu Zehra. Posta kutularının altındaki sandalyenin üzerinde kapıcının küçük el radyosu duruyordu, onu da mantosunun cebine attı.

16.

Aralık/2006

Aynada siluetimi inceliyorum; çökmüş yanaklarımı, dışarı fırlamış elmacık kemiklerimi, sararmış yüzümü... Görünüşüm hiçbir şeyi ele vermiyor hâlâ. Yüzüme bakan hiç kimse çürüdüğümü, ruhumda kurtçukların dolaştığını anlayamaz henüz. İnsan kendisinin yegâne tanığıdır. Karanlığını, çıkmazlarını, boşluklarını, ruhunun kuytuluklarını ondan iyi hiç kimse bilemez.

Azar azar çürüyerek tükeniyorum. Yatağıma uzanıp bir nüzul hastası gibi günlerce çıkmamalıyım belki de. Tavana dikilmiş gözlerim dışında, vücudumun hiçbir yerini kıpırdatmamalıyım. Beyaz çarşaflar serili yatağımda iyileşinceye kadar kalmalıyım. İyileşebilir miyim hakikaten, bunu bilmek istiyorum.

Bu sabah yine yataktan kalkamadım. Saatlerce yatağın içinde dönüp durdum, gülünç umutlara kapılıp hayaller kurdum, sonra azarlanmış bir çocuk gibi tekrar içime büzülüp kurduğum hayallerden vazgeçtim. Bütün günümü evdeki dergi ve kitapları manasızca karıştırmakla geçirdim. Fesla'nın işten çıkıp gelmesini

bekliyorum. Dün ve önceki gün gelmedi, bugün gelecek, inanıyorum. Kulağım kapıda. Kendi anahtarı olduğu için zili çalmaz hiç. Kapının diğer tarafından gelecek anahtar sesini bekliyorum.

Saat beşi geçiyor. Hastaneden çoktan çıkmış olmalı. Perdeyi aralayıp sokağın başına doğru baktım. Yoktu. Yağmur henüz dindi, her yer ıslak. Gelmeyecek belli ki. Fesla da Kevser de evime çoğu zaman beni görmek için değil sahaflarda bile zor bulunan dergi ve gazete arşivimi karıştırmak için iş çıkışı uğrarlar. Ama bugün yine gelmedi.

Onu mutlaka görmek istiyorum. Bugün yine, ruhumu bulandıran bir şey var içimde. Ağzına kadar huzursuzlukla doldurulmuş bir fıçı gibi hissediyorum. Katlanamıyorum hiçbir şeye; insanlara, eşyalara, buzdolabının motorunun sesine, hiçbir şeye! Onu görmek beni teselli edecek tek şey.

Kafamı dağıtmak için evden çıktım. Yürürken sokak çocuklarının birinin etrafında toplandığını gördüm. Ne konuştuklarına, hareketlerine istemsizce dikkat kesildim. Yirmili yaşlardaki torbacı okul kapılarında ve mahalle içlerinde malını sattırmak için ikna konuşması yapıyordu. Çocukların bazıları çoktan razı olmuş, bazılarıysa tedirginlikle nasıl kurtulacağını düşünüyordu. Göz göze gelmemeye çalışarak adımlarımı sıklaştırdım. Benzin istasyonunun önünden geçerken Tahsin'in yazıhanesinin ışıklarının yandığını gördüm. Pencere kenarında bir insan gölgesi vardı. Tahsin yine perdenin arkasından dışarıyı gözetliyor olmalıydı. Yazıhanenin kapısına baktım, kilitli gibi görünüyordu ama Tahsin beni pencereden görünce kapıyı açtı. Avukat da içerideydi. Siyah deri koltuklardan birine oturdum. Derin ve rahat bir nefes aldım. Sabahtan beri, kafamın içinde bir ses durmadan konuşmuştu, yorulmuştum. Dinlenmek istiyordum şimdi. Avukat ve Tahsin içeri girdiğimde halimi fark etmişlerdi, üzerime gelmediler. Tahsin, Mardin'den getirttiği Süryani şarabını açtı. Bir sigara yakıp arkama yaslandım, sohbete arada bir kurduğum kısa cümlelerle katıldım.

Gece saat on bire doğru, avukatla birlikte Tahsin'in yanından ayrıldık. Hava çok soğumuştu. Avukat ceketinin yakasını kaldırarak ellerini ceplerine soktu. Bense kitabımı koltuğumun altına sıkıştırdım. Avukat, "Neden günlerdir bu kitabı yanında taşıyorsun?" diye sordu.

"İçinde bir mektup var, birine vermek istiyorum," dedim. "Öyle mi, ben de başka bir anlam çıkarmıştım. Ölümüyle bir bağlantı kurmuştum kendimce. Son günlerde yaşadığın sıkıntılar nedeniyle..."

"Bu ülkede herkesin sonu az çok Sabahattin Ali'ye benzer. Kimi kahrından, kimi de işte böyle," dedim.

Biraz ileride ayrıldık. Fesla'nın oturduğu apartmanın kapısına gittim. Ellerimi ve yüzümü camlı kapıya yaslayıp, içeri, bodrum kata inen merdivenlere doğru baktım. Kimse görünmüyordu. Mektup elimde, bir süre orada öylece bekledim.

Eve dönerken arkamdan yavaşça gelen bir araba duyunca dönüp baktım. Arabanın içinde sakallı iki adam ve ellerine siyah eldivenler geçirmiş çarşaflı bir kadın gördüm. Tedirginlikle kenara çekildim. Yanımdan geçip giderlerken tuhaf bir korku hissettim. Gördüğüm kişiler Hizbullahçıydı, şehirde bir tek onlar böyle giyinir ve sakal uzatırdı.

Eve girip kül tablasındaki izmaritleri görünce, ben çıktıktan sonra Fesla'nın geldiğini anladım. Evden ayrıldığıma pişman oldum, canım sıkıldı. Yere oturdum, sehpanın üzerindeki tabakaya uzanıp bir cigara sardım. Dumanı içime çektikçe zihnim berraklaştı. Hizbullah, Fesla, aşk. Çeşitli görüntüler gözlerimin önünde belirip kaybolmaya başladı. Öldürülen dayım... Aklını yitiren annem... Hicran... Çocukluğumda karşı komşumuz olan Kevserlerin maviye boyalı tahta bahçe kapısı... Kevser'in unutamadığı intiharlar... Çocukluğum... Ergenliğim... Gençliğim... Okul hayatımda yaşadığım savrulmalar... Babam... Kafamda mezarlıklar, cesetler uçuşmaya başladı. Her şey havada uçuşuyordu, hiçbirini yakalayamıyordum. Halının üzerine boylu boyunca uzandım.

İKİ

17.

Eski Bir Bavul

Medet'in bana yazdığı notlar ve mektuplar arasında bir baş dönmesi gibi geçiyor günler. Durmadan geri sarıyor hafızam. Unuttuğum, yazmadığım ya da eksik kalmış ayrıntılar tekrar tekrar çıkıyor karşıma. Bunları da yazmalıyım sana. O gün, Medet'in elinde eski bir bavul vardı. Bütün hayatını, hatıralarını o bavula sıkıştırmıştı. 1991 yılının sonlarıydı. Karla karışık yağmur yağıyordu. Karısı, bir gün öncesinden Medet'in döneceğini haber vermişti. Medet nihayet tutuklu olduğu Adana Cezaevi'nden salıverilmişti. O gün okulu astım. Sabah erkenden kalkıp duvardaki deliğe gözlerimi dayadım. Ellerim buz keserek saatlerce gelmesini bekledim. Islanmıştım. Ancak yağmur da soğuk da umurumda değildi. Beklemenin ne kadar yorucu ve yaralayıcı olduğunu, bana bir asır gibi gelen sekiz aydan sonra, en iyi o gün anlamıştım. Elindeki bavulu, bahçedeki odunluğun kapısına bıraktı. Karısı, ablası, eniştesi ve yeğeni sevinç çığlıkları atarak bahçeye koşup Medet'in etrafını sardı. Kucaklaşmaların ardından, "Siz içeri geçin,

geliyorum," dedi. Ailesinin içeri girmesini bekledi ve duvardaki deliğin yanına gelip çömeldi. Kaçmadım bu kez. Elini duvardaki delikten uzatıp saçlarımı okşadı. "Büyümüşsün. Büyüdükçe annene daha çok benziyorsun ama gözlerin hiç değişmiyor," dedi ve gülümsedi. Dalgın bakışlarında kederli bir ifade belirip kayboldu. Göğüs kafesinin içini görebiliyordum. Kırgınlığı bile zarifti. Medet annemi çok severdi. Bana yazdığı notlarda da sık sık anneme çok benzediğimi söylerdi.

Hâlâ saçlarımı okşuyordu. Bana sevgi sözcükleri söylüyordu, alışık değildim böyle şeyler duymaya. Annemden sonra, hayatımda ilk kez biri beni seviyordu. Ablamı bir yetişkin gibi görmediğim için sevgisini de öyle algılamıyordum. Boğazım düğümlendi. Gözlerim doldu. Nedense Medet'in karşısında ağlamaya utandım. Kafamı önüme eğip insanüstü bir çabayla gözyaşlarımı tutmaya çalıştım. Annem beni severdi fakat okşayan, öpen biri değildi. Hatırladığım kadarıyla, hayatımda saçlarımı okşayan ilk ve sonrasında da tek insandı Medet. "Sana bir şey getirdim," dedi. Gelirken otobüste yazdığı notu ceketinin iç cebinden çıkarıp kuklaya benzer, tahta bir bebekle birlikte duvardaki deliğe koydu. "Burada bekleme, kuş gibi ıslanmışsın, bize gel," dedi.

Sesini yarım yamalak işittim. O bunları söylerken, bebeği ve notu almış içeri doğru koşuyordum. Odaya girdiğimde sevgilisine mektup yazmakla meşgul olan ablam bana baktı, "Medet geldi mi?" diye sordu.

"Evet," dedim.

Mektubu bırakıp kalktı. Çok ıslandığım için beni azarlayarak giysilerimi değiştirdi. Saçlarımı kuruttu ve Medet'i görmek için evlerine gitti. Bense Medet'in notunu avucumda sıkı sıkı tutuyor, gözlerimi tahta bebekten ayıramıyordum. Bir süre sonra ablamın saçlarıma sardığı havluyu odanın ortasına fırlatıp kanepemin altına girdim. Notu ve bebeği göğsüme yaslayarak bir süre soluğu-

mu dinledim. Heyecanım biraz dinmişti, sığınağımdan çıktım. Notu okuduktan sonra ben de koşarak Medetlere gittim. Kapı aralığından odayı gözetlemeye başladım. Hem şehirde, hem de mahallemizde âdetti: Hapisten çıkana günlerce ziyarete gidilirdi. Medet döneli daha birkaç saat olmasına rağmen komşular, eş dost ve arkadaşları evi tıka basa doldurmuştu. Sedirli odada oturuyorlardı. Büyük bir oda sayılmazdı ama bazı eşyalar seneler içinde değişmişti. İçeride üç sedir, birkaç sehpa ve bir de camekânlı vitrin vardı. Sedir örtüleri pililiydi. Medet hapisten çıkacak, misafir gelip gidecek diye, karısı, örtüleri terzi olan komşumuza yeni diktirmişti. Örtülerin zemini hardal rengiydi, üzerinde yeşil ve kahverengi yapraklar vardı. Yere Medet'in annesinin çeyizinden kalma, kırmızı ve yeşil renklerinin ağırlıkta olduğu el dokuması bir İran halısı serilmişti. Köşedeki, eskimiş yuvarlak fiskos masasının üzerine plastik çiçekler yerleştirilmiş ve odanın duvarları cırtlak bir maviye boyanmıştı.

Medet bakışlarını odadaki eşyaların üzerinde gezdirirken, elindeki çayı karıştırıyordu. Yüzü zayıflamış, ufacık kalmıştı. Suskundu. Diğer sedirlere dizilen arkadaşları ise art arda sigara yakıyorlardı. Gözleri dumandan yanmış olmalıydı, sık sık gözlerini kırpıştırıyordu. Karısı usulca odaya girip boş çay bardaklarını topladı. Çıkarken içeri biraz hava girsin diye kapıyı aralık bıraktı. O sırada Medet onları gözetlediğimi gördü. Başını eğip bana doğru baktı. Az geri çekilerek, kapının kenarından izlemeye devam ettim.

Karşıdaki sedirde ufak tefek, gözlüklü, hafif kambur bir arkadaşı oturuyordu. Sağ yanağının ortasında kocaman siyah bir ben vardı. Arada bir parmağıyla gözlüklerini yukarı kaydırarak ve iyi göremiyormuş gibi gözlerini kısarak bana bir bakış atıyordu. Onun yanında oturan iriyarı, uzun boylu, suratı biraz çirkince olanı ise her lafında yanındakini tersliyor, sanki onunla bir husumeti varmış da bunu açık edemiyormuş gibi davranıyordu. Pencere

kenarındaki sedirde oturan üçüncü kişi ise esmer ve iri gözlüydü. Pek konuşmuyor, ölçülü ve anlaşılır cümleler kuruyor, daha çok dinliyordu. Medet'e benziyordu biraz hal ve hareketleri. Onun gibi sade, durgundu. Bir sessizlik çökmüştü odaya. Kendi evinde yabancılık çekiyormuş gibi bir hali vardı Medet'in. Sık sık odadaki eşyalara takılıyordu bakışları. İlk kez görüyormuş gibi bakıyordu her şeye; bir ayağı sallanan sehpaya, rengi kararmış bakıra benzeyen radyoya, iki düğmesi kırılmış siyah beyaz televizyona... Sonra tekrar radyoya...

Diyarbakır Cezaevi'nden çıktığı zaman, enişte sinin dükkânından alıp getirmişti bu radyoyu. Erivan Radyosu'ndan ne güzel şarkılar dinlemişti o günlerde. Êyşe Şan'ın odaya yayılan o muhteşem sesi hâlâ çınlıyordu kulaklarında belki de. Üç yıl geçmişti aradan. Zaman mı hızlı akıyordu yoksa biz bunca acının, yokluğun içinde yaşamaya fırsat mı bulamıyorduk, buna Medet de karar veremiyor olmalıydı.

Bakışları, köşedeki minderde oturan ablasının çizgileri derinleşmiş, yorgun yüzündeydi bu kez. Dağıtılmış hayatının kahrını en çok hapishane kapılarında karısı ile iki ablası çekmişti. Küçük ablası genç yaşta ölünce, iki kardeş kalmışlardı geriye. Arkadaşları gitmek üzere kalkınca, ben de eve döndüm. Hava kararmıştı. Babam gelmek üzereydi. Ablam annemden kalma mavi çiçekli beyaz örtüyü sedirin üzerine örtmüştü. Yıkanmaktan rengi kaçmış mavi çiçeklerin üzerine oturmuş, terzi komşumuzun diktiği elbisenin eteğini teyelliyordu. Babamın önceki akşam içip odanın köşesine fırlattığı izmaritlerden birini morarmış dudaklarının arasına almış içiyordu. Birkaç gündür her sabah uyandığında, babamın odanın köşesine tırnağıyla sektirerek fırlattığı izmaritleri topluyor, adeta emerek içiyordu.

"Elime geçen ilk parayla bir paket sigara alıp koyacağım. Babamın pis ağzının artıklarını içmeyeceğim," dedi, gözlerimi dikmiş ağzındaki izmarite baktığımı fark edince.

"Sigaraya mı başladın?" diye sordum. Duymazdan geldi. Medet hapishaneye girmeden önce, her gün bıraktığı notların içine bir lira koyuyordu. Biriktirmiştim onları. Medet'in bana verdiği her şeyi kadim bir hatıra gibi saklıyordum ama ablama kıyamadım. Kanepemin altındaki zulamdan bozuk paraları çıkarıp önüne koydum. Kederle baktı bana. Medet'in verdiği paraların tek kuruşunu harcamadığımı anladı. "Neden harcamadın?" diye sorarken, biriktirdiğim şeyin bozukluklar değil, hatıralarım olduğunun farkındaydı. Paraları avuçlayıp tekrar önüme itti.

"Birazdan bu elbiseyi terziye teslim edeceğim. Para verecek. O parayla alırım sigara," dedi.

O sırada, muska yaptırmak için gittiği hocadan dönen üvey annem, odamızın kapısını açtı. Pilili siyah eteğinin üzerine, yeşil bir gömlek giymişti. Üzerine de gelin olduğu zamandan kalma, kolları ve ceplerinin kenarları tüylenmiş eski siyah hırkasını geçirmişti. Yanına şemsiye almadığı için fena ıslanmıştı. Çenesinin altında bağladığı eşarbının kenarlarından dışarı taşmış ve yüzüne yapışan saçları suratını daha da çirkinleştirmişti. Gözlerini kısarak nefret dolu bakışlarını üzerimizde gezdirdi.

"Kimden çaldınız o paraları, sürtükler!" dedi. Hemen sedirin üzerindeki paralarımı toplayıp kanepemin altına sakladım. Kapıyı çarpıp mutfağa gitti. Bir saat kadar sonra babam bağırtıyla eve girdi. Sıraya dizildik hemen. Elinde otuz beşlik bir rakı şişesi vardı. Geçip sarı koltuğuna oturdu. Beni ve ablamı karşısında yere oturtup üvey anneme masa kurdurdu. Getirdiği bir parça helvayı tabağa koydurup üzerine limon sıktı. Cebinden çıkardığı fıstıkları masanın üzerine koydu. Gözüm helvaya takılmıştı. Üzerine limon sıkınca tadı nasıl oluyordu acaba? Babam helvayı

çok sevdiğimi biliyor muydu? İşini bitirince üvey annem de sıraya geçip yanımıza oturdu.

"Kalk," dedi babam, "içeriden teybi getir."

Üvey annem seğirtti. Yatak odasına koşup çabucak getirdiği teybi babamın kucağına koydu. Kırık dökük kasetçaları çalıştırmak için bir süre uğraştı babam. Bu arada sövüp sayıyor, "Kitabını sıktığımin teybi!" diye söyleniyordu. Sonunda çalıştı. Derin bir nefes aldık. Çalışmazsa, onun da faturasının bize çıkacağını biliyorduk.

Orada öyle anlamsızca oturmaktan sıkılıyordum. Gözlerimi boyaları pul pul dökülmüş, sıvaları açığa çıkmış salonumuzun duvarlarında gezdirmeye başladım. Duvarların bazı yerleri küften yeşilimsi bir renk almıştı. Damlayan tavanda sidik sarısına benzer koca koca lekeler oluşmuştu. Evde yakacak fazla eşya kalmadığı ve o gün komşulardan biri bir teneke odun ya da kömür getirmediği için, altı delinmiş sac sobamız yanmıyordu. Oda çok soğuktu. Bir buz kütlesinden farksız olan yaslandığım duvarın soğuğu sırtımı kesiyordu. Az sonra dışarıda bir uğultu koptu. Rüzgâr, hınçla boğazı sıkılan bir insan gibi boğuk, çığlığa benzer tuhaf sesler çıkarıyordu. Kapı altlarından ve pencerelerden içeri sızıyor, el ve ayaklarımızı donduruyordu.

Rüzgârın sesine dikkat kesildiğimiz sırada aniden teypten boğuk bir ses çıktı. Yerimizden zıpladık. Feri kaçmış, merhamet dileyen gözlerimiz babama yönelmişti. Çaresizlikle bakıyorduk.

Babam Ferdi Tayfur'un kasetini çıkarıp tekrar taktı teybe. Bu kez düzgün çaldı. Derin bir nefes aldık. Babam koşarak bahçedeki tuvalete gidip geldikten sonra tekrar püsküllü sarı koltuğuna kuruldu. Samsun paketinden bir sigara çıkarıp yaktı. Rakısını yudumlarken arada ağzına birkaç tane fıstık attı. Ferdi Tayfur'un kederli şarkısıyla ezilmiş bakışlarını, buz kesen odanın duvarlarında gezdiriyordu. Konuşmaya başladı. "Kumarı bıraktım!" dedi.

Gözlerini kısarak bakışlarını her birimizin üzerinde gezdirdi. Tepkimizi ölçmek ister gibiydi. Boş gözlerle bakıyorduk babamın karanlığına. Ne beklentimiz olabilirdi? Neyimizi eksiltir ya da çoğaltırdı kumarı bırakması. Karanlığı ellerinde değildi, ruhundaydı babamın.

Rakısını bitirdikten sonra ağır ağır koltuktan kalktı. "Bir işim var, hemen gidip geleceğim," dedi. Kumara gittiğini biliyorduk ancak zerre kadar umurumuzda değildi. Fakat geceleri evden çıkmaya nasıl cesaret ettiğini anlayamıyorduk hiçbirimiz. Hava kararıktan sonra kimsenin adımını dışarıya atmaya cesaret edemediği, cinayet haberlerinin birbirini izlediği şehirde, nasıl oluyordu da babama bir şey olmuyordu, buna da akıl sır erdiremiyorduk. Kendimize ve birbirimize itiraf edemediğimiz bir duyguyla, her gün kapıdan kendisi yerine, ölüm haberinin girmesini bekliyorduk.

18.

Kırmızı Kar

"Ne okuyorsun? Dalmışsın," dedi.

Zehra kafasını kaldırdı, Sait başında dikilmiş, merakla ona bakıyordu. Telaşla mektubu katlayıp çantasına koydu. "Hiç, önemsiz bir şey," dedi, geldiğini fark etmemişti. "Otursana Sait Abi." "Balkondaydım, seni görünce ben de geleyim dedim. Sıkılıyordum zaten," dedi Sait. Yolun karşısındaki binanın teras katında oturuyordu.

"Dükkân kapalı mı bugün?"

"Açmadık, tüm şehir kepenk indirmiş, biz de indirdik." "Sen nasılsın?"

"Nasıl olayım işte. Gercüş yakınlarında bir toplu mezar olduğu söylentisini duydum. Önceki gün avukatla birlikte savcılığa gittik. Avukat dilekçe verdi. Savcıyla defalarca konuştu ama kazı emri çıkaramadı. Her söylentiyi ciddiye alırsak kazılmamış bir karış toprak kalmaz memlekette, demiş."

"Yapacak başka bir şey yok mu yani?"

"Avukat üst mahkemeye şikâyette bulunacak. Ne sonuç çıkar, bilmiyorum. Olmazsa sonunda kazmayı küreği alıp kendim kazacağım. Oğlumun nerede uyuduğunu bilmek istiyorum. Kefensiz yatıyor, kemikleri her neredeyse! Çocuğumu kefenleyip başında bir dua okumak hakkım değil mi?"

Yüzündeki ifadeyi görünce üzüldü Zehra. Sait nefes alamaz olmuştu yine, aniden ayağa kalktı. Hava alacağını söyleyerek pastaneden çıktı. Siyah paltosunun omuzlarında ve çoğu beyazlamış saçlarında biriken kar tanelerine gözden kaybolunca kadar baktı Zehra.

Garson, kahvaltı tabaklarını masaya dizince, göz gezdirdiği gazeteyi yan tarafa bırakıp kahvaltısını yapmaya başladı. Ekmeği tavadaki yumurtanın az pişmiş sarısına batırarak ağzına götürürken, garson bal rengi gözlerini tedirginlikle Zehra'ya dikmişti.

Az sonra, kepenkleri yarı aralık pastanenin cam kapısını biri tıklattı. Garsonun tedirginliği daha da büyüdü. Şehirdeki bütün esnaf kepenk indirdiği halde, sabah erkenden gelip pastaneyi açması akıl kârı değildi; katliam olacağı söylentilerinin dolaştığı bir günde hem de! Zehra'yı içeri aldığına da pişman olmuştu belli ki. İsteksizce gidip içeriden kilitlediği kapıyı açtı. Gelen Tahsin'di. Üstündeki karları silkeleyerek bir sandalye çekti, Zehra'nın yanına oturdu.

"Çok güzel yağıyor," dedi.

Zehra pastanenin cam kapısından, savrularak kaldırımlara dökülen kara baktı.

"Sokaklar bomboş, karı görünce çıkıp dışarıda biraz yürümek istedim," dedi Tahsin.

"Ben de okula gitmiştim sabah ama kırsaldaki operasyon yüzünden ortalık gergin, okullar tatil edilmiş. Burayı açık bulunca, bir kahvaltı edeyim dedim."

Tahsin dalıp gitmişti. Karın yağışını izliyordu.

"Kar beni çocukluğumdan beri hüzünlendirir," dedi. "Neden?" diye sordu Zehra.

"Rahmetli anneannemi ve tutmaya ant içtiği asırlık yasını hatırlatır. Kırmızı kar nedir bilir misin, duydun mu hiç?"

"Hayır, duymadım."

Garson kahvaltı masasını topladı. Pişirdiği üç fincan kahveyi getirip masaya koydu ve geçip yanlarına oturdu. Zehra kahvesinden bir yudum aldıktan sonra bir sigara yaktı.

"Bir zamanlar bu topraklara kırmızı kar yağmış," dedi Tahsin. "1915'te, on üç yaşındaymış anneannem. Çocukluğum onun hikâyesini dinleyerek geçti. 'Saçları oğlancıklar gibi kazıtılmış sekiz-on kız çocuğuyduk,' derdi. 'Silvan yakınlarında bir köye götürdüler bizi. Ayaklarımız çıplaktı. Üstümüz başımız yırtılmıştı. Dizlerimize kadar kara batarak yürüyorduk. Köye vardığımızda, topraktan bir evin duvar dibine sıraladılar bizi. Kırmızı kar yağıyordu. Köyün yetişkin ve ileri gelen erkekleri gelip karşımıza geçti. Her birimizi biri seçip aldı. Bazıları aldıkları kızları büyütüp kocaya verdiler. Bazıları da kendilerine ikinci veya üçüncü eş olarak seçmişlerdi. Ben o gün, güzeller güzeli bir Kürt kadınına kuma olarak gittim. Adı Dilber'di. Büyük ninen. Eve girdikten sonra, bekletildiğim odanın kapı aralığından Dilber'in tülbentini ağzına kapamış, ağladığını gördüm. Çocuktum ve çok korkuyordum. Bir saat sonra köyün imamı geldi. Üzerime basma kumaştan uzun bir etek giydirdiler, başıma örtü örttüler. Önce Müslüman yaptılar beni. Sonra deden cebinden, kırmızı kurdeleye geçirilmiş üç tane beşi bir yerde çıkarıp önüme koydu. İmam, nikâhımızı o altınlar üzerine kıydı. Altınları boynuma taktılar. On üç yaşında kadın oldum ben. O gece kocam olmuştu artık o adam. Deden yani, toprağı bol olsun, hiç sevmedim onu. Benden otuz yaş büyüktü. Merhametli biri değildi, bana da Dilber'e de çok eziyet etti,' derdi rahmetli. İlkokula başladığım yıl, okuldan döndüğümde annean-

nem beni yanına oturtur, saçlarımı okşayarak o günleri anlatırdı. Sonra babaannem girerdi söze. Babamla annem amca çocuklarıydı. Babaannem anneannemin eltisiydi. O da, o günlerin bire bir tanığıydı. Aralarında altmış-yetmiş yıllık kadim bir dostluk vardı. 'Zaman, hiçbir yarayı iyileştirmiyor, hiçbir suçu temizlemiyor ve hiçbir gerçeği değiştiremiyor,' derdi babaannem. 'Ermeniler, bizim aynı ana babadan olma gibi öz kardeşlerimizdi. Aynı sofradan yemek yer, aynı tastan su içerdik. Çok zulüm gördüler, çok incindiler. Vakti zamanında buralar hep Ermenilerle doluydu, şu gördüğün topraklar onların da yurduydu. Sonra o güzel insanlardan geriye kalanların ellerine, ata diye bir avuç kemik verdiler. Ermeniler, ezeli dostlarımızdır bizim, yavrum,' derdi." "Çok şaşırdım. Ailenin bir kısmının Ermeni olduğunu bilmiyordum," dedi Zehra. "Öyle," dedi Tahsin.

Garson, neredeyse soluksuz dinliyordu. Tahsin bir sigara yaktı. Garson toparlandı, boş fincanları kaldırıp birer kahve daha getirdi. Kar yağışı hızlanmıştı, lapa lapa yağıyordu artık. Bir süre sessizce yağan karı izlediler.

"Anneannem çok güzel bir kadındı," diye devam etti Tahsin. "Burnunun sol tarafında altın bir hızma takılıydı. Çenesinde piramit şeklinde üç noktalı dövmesi vardı. Ellerine de dövmeyle bazı desenler işlenmişti. Katliamdan kısa bir süre önce anneannem âdet görünce, annesi bu dövmeleri yaptırmış. O zamanlar âdet gören her kızın yüzünün ve ellerinin çeşitli yerlerine dövme yapılırmış. Bu dövmelere acı geçmişinden kalan bir iz gibi bakardı anneannem. Halkının uğradığı kırımı hiç unutmadı. Her yıl o tufanın yıldönümünde, yedi gün sürecek bir yas tutmaya başlardı. Siyah elbiseler giyinip kendisini bir odaya kapatırdı. Yedi gün boyunca saçlarını taramaz, kimseyle konuşmaz, kuru ekmek ve sudan başka bir şey yiyip içmezdi. Yas bitene kadar evimizde

televizyon açılmazdı, kimse gürültü yapmaz ve gülmezdi. Evdeki herkes anneannemin yasına hürmet ederdi.

Yedinci gün babaannem usulca anneannemin odasına girer, kınalı saçlarını tarardı. Yas böyle sonlanırdı. Çocukluğumda, babaannemin hep anneannemin saçlarını taradığını hatırlıyorum. Anneannem on üç yaşında o köye gittiği günden beri, kendisinden on yaş büyük olan babaannem, tam altmış sene, bir kefareti, bir vicdan borcunu öder gibi anneannemin saçlarını taradı.

Anneannem, '*Ezé sed sal şîn bikim!*' derdi hep. Yani, soykırımdan geçirilen halkı için yüzyıl yas tutacağını söylerdi. Onun bu sözü evimizde bir vasiyet olarak kabul edildi. Anneannem ölünce annem devraldı asırlık yası. Şimdi her yıl 24 Nisan'da annem siyahlar giyinip bir odaya kapanıyor. Yedi gün boyunca saçlarını taramıyor, kimseyle konuşmuyor, kuru ekmek ve sudan başka bir şey yiyip içmiyor. Yedinci gün teyzem sessizce annemin odasına girip saçlarını tarıyor ve yas böyle sona eriyor. Soykırımın yüzyılı dolunca, asırlık yas da son bulacak," dedi Tahsin.

Pastanenin camlı kapısından bir süre daha karı izlediler. Az sonra Zehra vedalaşıp kalktı, çarşıya doğru yürüdü. Her zaman tıklım tıklım olan çok katlı otoparkın kapısı boştu; gündelikçi işçilerin sıraya geçip iş bekledikleri Cumhuriyet Meydanı'ndaki Atatürk heykelinin etrafı da. Kar, heykelin sol tarafındaki tren garını beyaz bir örtü gibi örtmüştü. 1950'lere dair siyah beyaz bir kartpostal gibi görünüyordu. Meydandaki polis karakolunun yanından ilerledi, Nuri'nin tezgâhının da kapalı olduğunu fark etti. Sigarası azalmıştı, canı sıkıldı biraz. Telaşla koşturan iki kişiden başka kimseyi göremedi meydanda. Yürümeye devam etti. Elma Sokağı'nı ve Ulu Cami'yi geçip soldaki ilk caddeye saptı. Elli metre kadar yürüyüp soldaki ikinci sokağa girdi. Çaresiz kaldığı, sığınacağı tek bir liman, üst üste koyacak tek bir taşın bile kalmadığını hissettiği zamanlarda yaptığı gibi boşaltılmış, yakılmış,

paramparça edilmiş çıkmaz sokağa gidip son kapının önünde neyi beklediğini bilmeden beklemeye başladı. Gerçekle ilgisi olmayan bir geçmiş hayal etti önce. Hatırladığı bütün anları daha güzel anlarla değiştirdi. Atılan ilk tokadın yerine bir gülümseme iliştirdi; tokat yok oldu. Aşağılamaların yerine iltifatlar, küçümsemelerin yerine hayranlıklar, yokluğun yerine varlık koydu. Bütün bunlarla birlikte hayali bir geçmiş yazdı kendine. Çıkmaz sokaktaki kaldırıma oturup başını ellerinin arasına alarak, bütün ince ayrıntılarıyla sırtında taşıdığı, onu hasta eden geçmişinden kurtuldu. Teker teker, anbean yerine güzelini, mutlusunu koyarak değiştirdi bütün kötü anıları. En ince ayrıntısına kadar düşünüp artık burada oturmasını kifayetsizleştirecek bir geçmiş tahayyül etti kendine. Zehra tek kişilik bir ayin yaparcasına hafızasını temizlerken ne kadar zaman geçtiğini fark etmedi. Ellerinin arasındaki başını kaldırıp karşısında duran harabeye baktığında, ilmek ilmek ördüğü hayali geçmişi darmadağın oldu. Geçen hiçbir şeyi değiştiremiyordu. Geçmişin tozu bugünün hatta yarının da üzerine siniyordu, geçmiş kokuyordu bugün ve yarın. Geçmiyordu.

Kırgınlıkla ve çaresizlikle eve döndü.

19.

Aralık/2006

Bu sabah yine sebepsiz bir huzursuzlukla başladım güne. Her şey canımı sıkıyor. Havanın kapalı olmasına bile içerliyorum manasızca. İş makinesi gibi çalışan buzdolabının motorunun sesi beynimde uğulduyor. Katlanamıyorum artık bu sese. Buzdolabını pencereden aşağı atıp parçalandığını izlemek istiyorum. Duvardaki rutubet lekeleri kafaları ezilmiş devasa böceklerin yeşilimsi salyaları gibi görünüyor gözüme. İyice zayıflamış vücudumdan tiksiniyorum. Çürümüş bir et yığını gibi geliyor bana uzuvlarım. Bacaklarım, kollarım berbat bir halde. Her yanım kıllarla kaplı. Uzayan tırnaklarım ölmüş olduğum duygusunu yükseltiyor. Eşyalarla bozulan ilişkim gibi vücudumu ve varlığımı da yadsıyorum. Azar azar yaşama becerimi yitiriyorum belki de.

Daha çok hatırlamaya başladım son günlerde. Fakat her şey darmadağın zihnimde. Çoğu zaman bir sıraya oturtamıyorum. Her şey birbirine karışıyor, kırılan bir kum saatinden ortalığa

saçılmışım gibi. Hatırlamak zamanı yavaşlatıyor. Doğru sıralamayı bulmak için kendimi zorladığımda ise yalnızca bahçemizin görüntüsü kalıyor geriye. İşte o zaman kendiliğinden sıraya giriyor her şey. Bahçemizde kaynatılan kefenler, yıkanan cesetler, pişen yemekler... İnsanın iyileşemeyeceğine en çok bahçemiz inandırıyor beni.

Sigaranın izmariti elimi yakınca kendime geldim. Fesla'nın önceki gece içtiği sigaraların ruj lekeli izmaritleri kül tablasında. Buzdolabının hırıltıyı andıran sesi hâlâ kulaklarımda uğulduyor. Yorganı kafama kadar çektim. Yatağın içinde büzüldüm, iki büklüm oldum. Kimseyle konuşmadan, hiçbir şeye değmeden, günlerce hiç kıpırdamadan burada, böylece durabilirim.

Salondan tıkırtılar geliyor, Fesla olabilir mi? Anahtar sesini duymadım, nöbetten çıkıp doğruca buraya gelmiş olmalı. Bir umut fırladım yataktan, salonun eşiğinde durup bir süre baktım ona, gelmişti. Saçlarım ve sakallarım uzamıştı, pijamalarım kirliydi, berbat görünüyordum.

Hiçbir şey olmamış, kendi yalnızlığımda boğulmuyor, düşüncelerimin ortasında çürümüyormuşum gibi odaya girdim. Selam verip televizyonu açtım, pislik içindeki odanın her tarafına yayılmış gazeteleri, dergileri, kokmuş çorapları, izmaritleri, kuruyemiş kabuklarını, boş bira şişelerini toplayarak mutfağa götürdüm. Fesla sessizce beni izliyor, anlamaya çalışıyordu. Etrafa bakınırken masanın üzerindeki kitaba takıldı gözü, yaptığım işi bırakıp telaşla elime aldım kitabı, kanepeye geçip okur gibi yapmaya başladım. Saçmalıyordum. Fesla bu kez kuşkuyla bakmaya başladı, bir şeyler gizlediğimi sezmişti ama sormadı, geçip karşımdaki kanepeye oturdu.

"Sabahattin Ali mi o?"

Yüzüme bakıyordu. Yüzümdeki her noktayı şefkatle inceliyordu. Bakışları tenimi delip ruhuma kadar ulaşıyordu. Yüzü ciddileşmişti.

"Son günlerde çok zayıfladın. Canını sıkan bir şey mi var? Bu halin kaygılandırıyor beni."

Yüzünden düşünceli ifadeler geçiyordu. Ben de onun yüzünü inceliyordum. Birbirimizin içini seyrediyorduk adeta. Huzursuzca kıpırdanıyordu oturduğu yerde. Nefes almak için sık sık dudaklarını aralıyor, gözlerinde hüzünlü gölgeler oluşuyordu. Altdudağının kenarı çatlamış, hafif kanamıştı. Arkadan tokayla tutturarak küçük bir topuz yaptığı saçları biraz dağınık görünüyordu. O da zayıflamıştı, yüzü solgundu. Gözlerini kocaman açmış, anlatmadıklarımı da okumak istercesine bakmayı sürdürüyordu. Bakışlarıyla bana dokunduğunu, yüzümü ve saçlarımı okşadığını hissediyordum.

"Dükkânın karşısında yazılar varmış, Kevser söyledi." "Kimin yazdığını bilmiyoruz," dedim yalan söyleyerek.

"Önemsiz bir şey, telaşlanacak bir şey yok. Korkma." Gözlerimin içine bakıyordu. Korkuyla bir kısılıp bir aralanıyordu gözleri. Bana inanmak istiyordu, bunu hissedebiliyordum.

"Ben gideyim artık, nöbetten çıktım, yorgunum. Sonra uğrarım yine."

Uğurlarken kitap hâlâ elimdeydi. Bir an uzatıp vermek istedim. Yine cesaret edemedim. Nasıl bir tepki vereceğini kestiremiyordum. Davranışlarımdaki tuhaflığı fark etti, bir kez daha yüzümden okumaya çalıştı.

"Bir şey mi oldu?"

Yarım ağız, yok bir şey, deyip bir söz daha söylemesine fırsat vermeden içeri kaçtım. Kapı sesini duyunca rahatladım. Bir an gözlerimi kapatıp derin bir nefes aldım. Bir kez daha görmek istedim onu. Perdeyi aralayıp arkasından baktım. Apartmanın bah-

çesinden çıkınca, o da dönüp pencereye baktı, beni gördü. Hemen geri çekildim. Bir iki dakika bekleyip tekrar baktığımda gitmişti.

Yağmur yeniden başladı. Günlerdir, dinmek nedir bilmiyor. Mektubu bir kez daha okudum. Bunaldım yine. Evde duramayacaktım, dükkâna gitmek en iyisiydi, oyalanırdım. Kitabı da yanıma alarak çıktım. Aktarın kapısında geldiğimde etrafta yabancı kimse var mı diye bakındım, her şey olağan görünüyordu. İçerisi buz gibiydi, elektrikli sobayı açtım.

Az sonra içeri giren Kevser kötü görünüyordu, telaşlandım. "İyi hissetmiyorum kendimi Taha. Hastalığım tekrar nüksediyor galiba. Çok bunaldım, artık hiçbir şeyi kaldıramıyorum. Kim bana ne kötülük yaptıysa, kim benim canımı yaktıysa, hepsi yanlarına kâr kaldı. O günleri unutamıyorum. Son zamanlarda uyuyamaz oldum yine. Bir an dalsam kâbuslar görerek uyanıyorum. İştahım yok, çok çabuk sinirleniyorum. Vücudum kaskatı kesiliyor. Bazen birinin söylediği olumsuz bir söz günlerce kafamın içinde dönüp duruyor. Ağlama krizlerine tutulmaya başladım yine. İnsanlarla konuşmamak, selamlaşmamak için yolumu değiştiriyorum resmen. Her an kötü bir şey olacakmış hissine kapılıyorum, ne yapacağımı bilemiyorum." Belki de tekrar psikolojik destek almalıydı. "Aylarca ağır antidepresanlar kullandım, doktora gittim, biliyorsun. Bir ara iyiydim. Son günlerde kötüleştim yine. Hiç geçmeyecek bir hastalık bu. Bazen intihar etmeyi düşüyorum. Aklımdan böyle şeyler geçiyor."

Düşünme böyle, unutmaya çalış bazı şeyleri, deyince haklı olarak kırıldı Kevser, bu kadar kolay değildi, biliyordum. O günlere dair birkaç görüntü, acıyla gelip oturdu içime. Çocukken de böyle kırılgandı Kevser. O zamanlar da kabullenememişti yaşananları. Aniden ayağa kalktı. "İçim sıkılıyor, çıkıp biraz yürüyeyim, belki iyi gelir," dedi, ısrar ettiysem de oturmadı.

Akşamüzeri Sait gelince, dükkânı ona bırakıp çıktım. Aklım Kevser'de kalmıştı. Olabileceği birkaç yere uğradım, bulamayınca Nasib'in dükkânına gittim. Birkaç kişi kitap almış, Nasib'in imzalamasını bekliyorlardı. Gözleri eskisi kadar iyi görmeyen Nasib gözlüğünü taktı, her zamanki imzasını attı. Kevser'in her zaman gittiği kafeteryaya da uğradım, yoktu. İnsanlardan kaçıyordu.

20.

Simsiyah Mezar Taşı

Zehra günlüğü kaldırıp kitapların arasına koydu. Fesla uğradığında görsün istemiyordu. Bilgisayarını alıp mutfağa geçti. Yeni mesajlar gelmişti.

> *"Saat altıda benzin istasyonunun yanındaki inşaata gel. Üçüncü kata çık ve orada bekle. Çok önemli bir şey öğreneceksin..."*
>
> *Hizbullah*

İkinci bir mesaj daha vardı.

> *"Eğer gelmezsen, bir daha evine sağ salim dönemeyeceksin..."*
>
> *Hizbullah*

Şakaları yoktu. Öğrencilerinden biri olduğunu düşünmekle hata yaptığını anladı. Tedirginlik içinde ne yapması gerektiğini düşünürken çalan zilin sesiyle yerinden sıçradı. Korkuyla yürüyüp delikten baktı, Fesla'ydı. Kapıyı açtı. Çok bitkin görünüyordu.

"Bugün de Taha'dan bir haber yok. Ne yapacağımı bilmiyorum. Beklemekten bıktım," dedi.

"Geç otur, içeride konuşalım," dedi Zehra. Mutfağa geçtiler. Fesla ikili koltuğun üzerinde duran bilgisayarın yanına oturdu. Zehra telaşla gidip kapağını kapattı. Fesla'nın bir de mesajları dert etmesini istemiyordu.

"Dün apartmanın kapısında Nuri ile karşılaştık. Sana vermem için elime bir zarf tutuşturdu. Dün unuttum getirmeyi. Ama bu sabah erkenden gelip zarfı geri aldı," dedi Fesla.

"Hangi Nuri?" "Kaçak sigaracı."

"Hımm, açıköğretime kaydolmak istiyordu, bilgilerini getir yardımcı olurum demiştim. Onunla ilgili bir şey olmasın?"

"Bilmiyorum, açıp bakmadım."

"Neyse, uğradığımda sorarım. Sen bugün çalışmıyor musun?"

"Sabah hastaneye gidip rapor aldım. Taha aklımdan çıkmıyor, çalışamıyorum. Kendimi iyi hissetmiyorum."

"Bugün valilik okulları tatil etmiş. Ben de sabah okula gittiğimde öğrendim. Şehir çok sessiz. Operasyona tepkiler yüzünden çatışmalar çıkacağı, büyük bir katliam gerçekleşebileceği konuşuluyor, korkuyorum. Sen gelirken herhangi bir olay var mıydı?"

"Diyarbakır Caddesi'ne sıralanmış zırhlı araçlar dışında bir şey görmedim. Kimse yoktu ortalıkta, sokaklar boştu. Zaten hava berbat."

Bir süre kar yağışını izleyerek sessizce oturdular. Sırf Fesla, Taha ile ilgili sorular sormasın diye Zehra konuşmuyordu.

"Hizbullah, Taha'yı öldürmüş olabilir mi? Sürekli bunu düşünmekten alamıyorum kendimi," dedi Fesla, Zehra'nın gözlerinin içine bakarak. Zehra ayağa kalktı.

"Geçen gün mezarlıkta siyaha boyanmış bir mezar taşı gördüm. İlk kez böyle bir şeye rastladım. Fotoğrafını çektim, gel sana da göstereyim," dedi. Fesla'nın sorusunu duymazdan gelmişti. Bunları konuşmanın kimseye faydası yoktu.

Zehra çantasından fotoğraf makinesini getirdi, mezar taşının fotoğrafını Fesla'ya gösterdi.

"İnsan neden böyle bir şey yapar ki, neden bir mezar taşını siyaha boyar? Üzerinde de hiçbir şey yazmıyor. Ne bir isim ne de doğum ve ölüm tarihi."

Fesla, Zehra'nın anlattıklarını sessizce dinliyordu. Yorum yapmadı.

Biraz sonra, "Ben kalkayım mı artık," dedi Fesla. Zehra ısrar ettiyse de, "Gideyim," dedi, "yorgunum."

Fesla çıkınca mutfağa dönüp tekrar bilgisayarı açtı. Gelen mesajlara bir kez daha baktı. Buluşmaya henüz dört saat vardı. Biraz evin içinde gezindi, çamaşırları makineye attı, akşamdan kalma bulaşıkları yıkayıp evi topladı. Sonra televizyonu açtı, kanalları gezdi, sıkılıp kapattı. Tekrar saate baktı. Zaman geçmek bilmiyordu.

21.

Uyduruyorsun!

Babam o akşam yoktu. Ablamla yemeğimizi rahat rahat odamızda yedikten sonra kulağımı Medetlerin kapısına dayamak üzere evden çıkmaya hazırlanıyordum ki, önce şiddetli bir patlama, ardından da üst üste silah sesleri duyuldu. Hepimiz yüzüstü yere yattık. Ev öyle bir sallanmıştı ki saldırı bize yapıldı sandık. Ancak az sonra dışarıdan çığlık ve bağrışmalar duyduk. Silah sesleri kesildikten sonra ablamla el ele tutuşup bahçeye çıktık. Üvey annem de arkamızdan geldi. Her zamanki gibi sokak lambaları yanmıyordu. Mahalle zifiri karanlıktı. Komşular birer birer balkon ışıklarını yaktılar, böylece sokağımız biraz aydınlandı. Komşularımızdan birinin Medet'in eniştesine seslendiğini duydum. O zaman saldırının Medetler'in evine yapıldığına anladım. Ablamın elini bırakıp bahçelerine doğru fırladım. Ablam da arkamdan koştu ancak yakalayamadı beni. Kapıda Medet'le çarpıştım. Kolumdan yakalayıp bana sarıldı. Çok korktuğumu anlamıştı.

"İçeri girme, tehlikeli. Korkma, kimseye bir şey olmadı," dedi.

Boş gözlerle Medet'e bakıyordum. Ablamı yanına çağırdı, beni ona teslim etti, elimi bırakmaması içinde tembihledi. Mahalleli kapılara çıkmıştı. Bir kısmı da Medetlerin kapısına gelmişti. Sokağımız yavaş yavaş kalabalıklaşıyordu. Kaygıyla bakıyordum etrafa. Hâlâ tam olarak neler olduğunu anlayamamıştım. Medetlerin evinin camları yerle bir olmuş, bahçenin her tarafına cam parçaları savrulmuş, çerçeveler yerinden çıkmış, bahçeye bakan iki odanın ön duvarları tamamen yıkılmıştı. Ev neredeyse bir enkaza dönüşmüştü. Hizbullahçılar, bahçelerine bomba atmıştı.

Medet ve ailesi, bir süredir bu tür saldırılardan korunmak için geceleri bodrum katındaki kilerde uyuyordu. Arka odadan bodrum kata inen bir merdiven vardı. Kilere oradan girip çıkıyorlardı. Medet'in çocukluğunda annesi kışlık yiyecekleri saklamak için yaptırmıştı bu kileri. Tenekelere doldurdukları kavurmaları, plastik bidonlara bastıkları peynirleri, samana gömdükleri armut, elma, nar gibi meyveleri, ceviz, kuru üzüm, pestil ve leblebi gibi çerezleri toptan alıp burada saklarlardı. Son günlerde ortam iyice kızıştığı için hava kararır kararmaz kilere iniyorlardı. Gaz lambası yakıp akşam yemeklerini orada yiyor, çaylarını içiyor ve gece orada uyuyorlardı. Saldırı sırasında kilerde oldukları için kimseye bir şey olmamış, sağ salim kurtulmuşlardı.

Haber tüm şehre yayılmış olmalıydı ki bir iki saat sonra devrimciler ellerinde sopa, taş ve silahlarla sokağımızı doldurmaya başladılar. Bir öfke seli Medetlerin kapısına akıyordu. Bir ara sokağın diğer ucunda babamı gördüm. Kalabalığı görünce mahalleye girmedi. Hızlı adımlarla geldiği yöne doğru geri gitti. Korkmuş olmalıydı. Ne zaman mahallede ciddi bir olay çıksa ortalık tamamen durulmadan eve gelmezdi. Polis, olay sonrası ev baskınlarında onu da gözaltına alır ve başına bir iş gelir diye korkardı. O gece nerede, kimin evinde kalırdı hiç bilmezdik.

Slogan, küfür ve bağrışma sesleri duyulmaya başladı. Hizbullahçılar da ellerinde satır, bıçak, sopa ve silahlarla sokağın diğer başına doğru yığılmaya başlamıştı. Medet araya girmek ve çatışmayı durdurmak için çırpınıyordu. Onu iterek kenara savurduklarını gördüm. Çatışma bir anda başlamıştı. Göz gözü görmüyordu artık. Bahçemize sığındık. Kapıdan arada bir başımızı uzatıp kime ne olduğunu anlamaya çalışıyorduk. Bıçakla yaralanmış birkaç kişinin duvar dibinde yattığını gördüm. Sonra bir silah patladı. Hemen bahçeye girdik, kapıyı kapatıp duvara yaslandık. Biri öldürülmüştü ama öldürenin ve öldürülenin kim olduğunu anlayamamıştık. Silah sesleri çoğaldı. Çığlıklar, bağrışmalar... Kalbim yerinden çıkacakmış gibi atıyordu. Bir ara bacaklarımın arasından paçalarıma doğru ılık bir şeyin süzüldüğünü hissettim. Korkudan altıma işemiştim.

Silah sesleri susunca başımı bahçe kapısından dışarı uzattım. Sokağımız baştan sona yerde yatan ölü ve yaralılarla doluydu. Ortalıkta kimse görünmüyordu. Medet de yoktu. Kaldırım taşları kıpkırmızıydı. Ablamı iterek sokağa çıktım. Yerde yatanların arasında Medet'i aramaya başladım. Kim ölü, kim yaralı ayırt edemiyordum. İnleme sesleri geliyordu ama kimden geldiğini anlayamıyordum.

Sokağın başındaki sivil polislerin yanına üniformalı polisler de gelmişti. Oradan bana bağırdıklarını duydum ama ne dediklerini anlamadım. Sokakta kırmızı bir ışık yandı, ardından ambulans sesleri duydum. Siren sesleri korkutmuştu beni. Yerdeki insanların üzerine basarak koştum, bahçeye girip kapıyı kapattım. Ablam kolumdan yakalayıp azarladı. Medet'i bulamamıştım.

"Sokağımızdaki herkes ölmüş," dedim ablama. Boş bir ifadeyle yüzüme baktı, "Uyduruyorsun," dedi. O sırada Medet'in duvar deliğinden seslendiğini duydum, o tarafa koştum. "Ben evin altındaki kilerdeyim, merak etme. Sakın sokağa çıkma," dedi. Şaşkın-

lıkla Medet'e bakıyordum. "Korkma, unut bu gece gördüklerini, tamam mı?"

Sonraki birkaç gün mahallede zaman durmuş gibiydi. Herkes evlerine kapanmış, geride korkulu bir sessizlik kalmıştı. Dört beş gün sonra hayat biraz normale dönmüş, en azından sokakta insan sesleri duyulmaya başlamıştı. Sabah erkenden, kuşlar yesin diye duvar kenarına ekmek kırıntıları bırakmaya çıkmıştım. Medet'in bana seslendiğini duydum. Kaç gündür görmemiştik birbirimizi. Saçlarımı okşayıp notunu deliğe bıraktı.

Hemen içeri girip okumaya başladım. İşinden ilk kez söz ediyordu. Aslında öğretmen olduğunu yazmıştı. Ancak ilk tutuklanmasında memurluktan atılmıştı. Cezaevinden çıktıktan sonra eniştesi, Japon Pasajı'ndaki yerinin bitişiğindeki dükkânı kiralayarak Medet'e iş kurmuştu.

Ablam babamın geldiğini söyledi. Notu aceleyle kanepemin altına saklayıp sıraya geçmek için odadan çıktım. Ancak babamı göremedim. Soran gözlerle baktım ablama. Tuvalete gitmişti. O sırada babam bağırarak gazeteyi istedi. Ablam gazeteyi alıp tuvaletin kapısına koştu. Ne zaman tuvalete gitse, oradan bağırıp gazeteyi istiyordu. Ablam gazeteyi kapının altından içeri doğru uzattı. Bahçedeki tuvaletimizin önünde derme çatma tahta bir kapı vardı. Alttan ve üstten yarımşar metre kadar açıktı. Ev sahibimiz, bir tahta parçasını kapı niyetine getirip tuvaletin önüne çakmıştı. Öyle ki tuvaletin önünde biri çömelse içeridekini görebilecekti.

Babamın osuruk sesleri geliyordu. Ağır bir koku evin içine kadar yayılıyordu. Midem bulandı, bir kez daha iğrendim babamdan. İşini bitirince girdi odaya, gözleri yine kan çanağıydı, dili dönmüyordu, çok içmişti. Suratı kararmış, çatlamış dudakları morarmıştı. Kalçasındaki şark çıbanı yüzünden kıçını biraz yan dönerek sarı koltuğuna oturdu. Kopuk kopuk saçma sapan şeyler

söylüyordu. Arada bir kalkıp ablamla üvey anneme saldırmaya çalışıyor ancak ayakta durmaya bile takati olmadığı için kıçının bir tarafını kaykıltarak tekrar koltuğa yığılıyordu. Su istedi, üvey annem koşturdu. Suyu içtikten sonra öğürerek salonun ortasına kustu. Kusmukları üzerimize sıçradı, leş gibi kokmaya başladı ev. Nefretle baktım babama, yüzüm buruştu. O haline rağmen gözünden bir şey kaçmıyordu. Görmüştü tepkimi, bakışlarını üzerimde sabitledi. Öne arkaya sallanıyordu.

"Kancık," dedi, dili dolanarak. "Adam oldun da benim kusmuğumdan mı tiksiniyorsun." Üvey annemin laflarıyla konuşuyordu. "Sen önce götünü yıkamayı öğren sidikli, bitli sıçan. Fare gibi kanepenin altında yaşıyorsun, senin hayvandan, böcekten ne farkın var. Olsan ne, olmasan ne!"

Üvey annemin ağzı keyiften tepsi gibi yayılmıştı. Ablam kaygıyla yüzüme bakıyordu. Babam kancayı bana takmıştı bir kere. Susmuyordu. Aşağılayıcı sözleriyle ruhumu yaralamaya çalışıyordu. Bir an, bir böceğe benzediğimi hayal ettim. Küçük ve iğrenç bir böceğe benziyor olabilir miydim gerçekten? Evet, bir böceğe benziyordum ben, simsiyah bir hamam böceğine.

Birkaç dakika için söylediği hiçbir şeyi duymaz oldum. Sesini tekrar işitmeye başladığımda, ona bir erkek çocuk vermediği için, kendine de küfürler ederek Tanrı'ya verip veriştiriyordu. "İbneyim sana inanırsam, kancığım, orospu çocuğuyum, insan evladı değilim," diyordu. Sümükleri ağzının içine kadar akıyordu. Birazdan oturduğu koltukta sızdı, çenesi kapandı. Sofra kurulmadı o akşam evde. Her yer kusmuktu. Üvey annem ortalığı ablama temizletti. Karnımız açtı. Ablam yatağının altından bir parça helva çıkardı ama ekmek yoktu. "Mutfaktan çalalım. Helvayı ben getirdim, ekmeği de sen çal," dedi. Kabul ettim. İlk kez evde iş çeviriyorduk. Kapıyı sessizce açtım. Babam koltukta horluyordu. Üvey annemse yatak odasına gitmişti. Parmak ucunda yürüyerek kapısı olmayan

mutfağa girdim. Üvey annem ekmek torbasını duvardaki çiviye asmıştı. Çok yüksekti, elim yetişmiyordu. Ekmek torbasını yakalamak için zıplayınca, duvara çivilenmiş olan tahta tabak rafına çarpıp küçük tepsiyi düşürdüm. Üvey annem sese koştu. Beni mutfakta yakalayınca kıyameti kopardı. Bir yandan avazı çıktığı kadar bağırıyor, bir yandan da kollarımı çimdikliyordu. Babam gürültüye uyandı. Biraz kendine gelmişti.

"Ne oluyor lan?" diye bağırdı.

Üvey annem mutfaktan yiyecek çaldığımı söyledi. "Kızların hırsız, git bak, bu bitlinin fare yuvası para dolu. Gece biz uyurken gelip senin cebinden paraları çalmış," dedi. Babam parasının çalındığı lafını duyunca deliye döndü. Odamıza koşup kolunu kanepemin altına soktu. Medet'in bana verdiği demir paraların tamamını alıp cebine koydu. Medet'in hapisten çıktığında getirdiği tahta bebeğimi de kırıp paramparça etti.

"Benden çaldığın paraları götürüp bunlara mı veriyorsun?" dedi. Gözü dönmüş gibiydi. Ablama saldırdı. "Bu sıçana sen hırsızlık yaptırıyorsun değil mi kaltak?" diye bağırıyordu. Ablamın yüzü, gözü kan içinde kalmıştı. Paraları alıp üvey annemle beraber yatak odasına gitti. Kederle yatak odasının kapısına bakıyordum. Çekip almak istiyordum babamın elinden paralarımı. Onca zaman kutsal bir emanet gibi saklamıştım onları. Şimdi babam hepsini götürüp kumar masasında sarhoşların eline sayacaktı. Odanın kapısının kapandığını görünce umutsuzluğa kapıldım. Kanepemin altına girip dizlerimi karnıma çektim.

Uyku tutmadı o gece. Evdeki seslere kulak kabartıyordum. Yine sevişiyorlardı ama bunca denemeye rağmen çocukları olmuyordu. Gündüz üvey annemi, komşumuz Gurbet'le birlikte hocadan getirdiği okunmuş suyu yatağının etrafına, babamın sarı koltuğuna ve evin bütün köşelerine serpiştirdiğini görmüştüm. Gurbet o sırada çok tuhaf bir şeyden söz etmişti. Gittikleri kocakarı, bir sargı

bezinin içine çeşitli otlar koyup ağzını bağlamıştı. Sonra küçük bir top haline getirdiği içi bitki dolu olan sargı bezini parmağıyla iterek üvey annemin rahminin içine yerleştirmişti. Gurbet, üvey anneme, "İlişkiye girmeden önce çıkar, sonra tekrar yerleştir. Ama parmağınla iyice it ki yeri sağlam olsun," demişti. Sesleri duyunca bunları hatırladım.

Gece bir ara odamızın kapısının yavaşça açıldığını duydum. Sürünerek kanepemin altından çıkıp baktım, ablam yatağında yoktu. Ben de aynı sessizlikle odadan çıktım. Bahçedeki banyomuzun ışığı yanıyordu. Oraya gittim. Soluğumu tutup kapı aralığından içeri doğru baktım. Ablam eline babamın kör jiletlerinden birini almış bileğini kesmeye çalışıyordu. Bileğindeki hafif kesikten kan sızıyordu. Kapıyı iterek tamamen açtım. Şaşkınlıkla ablama baktım.

"Ne yapıyorsun! Öldürecek misin kendini?" dedim.

"Eğer ölmezsem bileklerimi kestiğim için babam beni dayaktan öldürür," dedi.

Kaygılı bakışlarımla kendine geldi, jileti elinden attı, içeri girdi. Ben de arkasından yürüdüm. Odaya girdiğimde, ablam yatağına girmiş, ağlıyordu. Hıçkırıklarını yutuyordu ağlarken. Sesini benden başka kimse duymuyordu.

Bir süredir sevgilisine mektup yazmıyordu. Her gece gelip kapıda korna çalan sevgilisine çıkıp bakmıyordu bile. Benimle de eskisi kadar ilgilenmiyordu artık. Bütün gün yataktan çıkmıyor, seslendiğimde duymuyordu. Bir durgunluk vardı üzerinde. Hıçkırıkları kesilince ben de dalar gibi oldum. Fakat kısa bir süre sonra tekrar uyandım. Huzursuzdum. Bir türlü uyku tutmuyordu. Bir yandan bozuklukları, bir yandan kırılan oyuncağımı, bir yandan da ablamı düşünüyordum. Sabaha karşı uykuya dalabildim.

22.

Fincana Çağrılan Ruh

Radyoyu açtı, çalışmadı. Bu kez lambanın düğmesine bastı. Yanmayınca elektriğin yine kesildiğini anladı Zehra. Pencerenin önündeki koltuğa döndü. Saate baktı, Hizbullah'la buluşmasına daha zaman vardı. Karı izlemeye devam etti. O sırada aşağıda, sokakta dolaşan Nuri'yi gördü. Mantosunu giyip merdivenleri hızla indi. Anacaddeye kadar çıkıp etrafa bakındıysa da Nuri'yi göremedi.

Köşebaşında bir süre bekledi, üşüdü, Nuri de görünmüyordu. Eve girmek için arkasını döndüğünde, Nuri'yi bir anda karşısında buldu. Sırtındaki kamburu dikleştirip bacaklarının arasındaki U'yu biraz da kendisi açtı. Zehra'nın karşısında pozisyon alır gibi bir hali vardı.

"Ben de seni arıyordum Nuri, yukarıdan pencereden gördüm seni." Nuri soran gözlerle baktı.

"Birkaç saat önce çarşıya gitmiştim, senin tezgâha da uğradım ama kapalıydı. Şimdi seni camdan görünce aşağı indim. Bana bir paket kaçak sigara getirir misin, diye soracaktım."

"Bugün şehirde katliam olacakmış. Herkes kepenk indirmiş, ben de kapattım. Ben devrimciyim," dedi Nuri böbürlenerek. Sonra, Zehra'nın kulağına eğildi. "Dün gece yine fincana ruh çağırdık. Ruh bana dedi ki, eğer devrim olursa geleceğin çok parlak. Devrim olduğunda Batman'ın kaymakamı ben olacakmışım."

Zehra, karşısında bir saflık abidesi gibi duran Nuri'ye baktı.

Onay bekliyordu belli ki.

"Umarım öyle olur," dedi Zehra. "Kaymakam olur muyum?"
"Olursun elbette."

Nuri'nin dudakları sevinçle titredi. Gözleri mutluluktan parıldıyordu.

"Sigara getirecek misin bana?" diye sordu Zehra bu kez. "Yanımda var." Cebinden bir paket çıkarıp Zehra'ya uzattı. "Parasını sonra veririm, olur mu?"

"Olur."

Zehra apartmana yöneldi. Soğuktan elleri donmuştu, ayrıca saat altıda Hizbullah adına mesaj gönderenle buluşacaktı. Daha iki buçuk saat vardı gerçi ama yine de yerinde duramıyordu. Korktuğu halde zamanı kolluyor, saatin bir an önce dolmasını bekliyordu. Anacaddede güvenlik güçlerinin hareketlendiğini fark etti. Durup bir süre onları izledi. Polis araçları ve özel harekâtçılar Diyarbakır Caddesi'nden çekiliyordu. Bunu hayra mı şerre mi yormalıydı? Tedirgin oldu, iyice üşümüştü. Titreyerek apartmana girdi. Kapıcı ortalıkta yoktu ama yeni satın aldığı belli olan palto bütün gün oturduğu, sigara içip sakız çiğneyerek günü akşam ettiği sandalyenin arkasında asılıydı. Paltoyu kaptığı gibi yukarı koştu. Heyecandan elleri titriyordu. Aceleyle kapıyı açıp içeri girdi. Anahtarı birkaç kez çevirerek kapıyı kilitledi.

Kapıcının paltosunu sakladıktan sonra terasa çıktı, belediye tarafından aşağı doğru bir insan selinin yürüdüğünü gördü. Diyarbakır Caddesi'ndeki kalabalığın sonu görünmüyor, sloganlar

yükseliyordu. Halk askerle gerilla arasında canlı kalkan olmak için Beşiri kırsalına doğru yürüyüşe geçmişti. Polisler bu yüzden çekilmiş olmalıydı. Büyük olasılıkla kalabalığı Beşiri yakınlarında asker karşılayacaktı. Anlaşılan çatışma da orada yaşanacaktı. Umarım kötü şeyler olmaz, diye içinden geçirdi Zehra.

Az sonra özel araçlar, şehir içi ve ilçe minibüsleri konvoy halinde geldi. Kalabalığı on beş dakika mesafedeki Beşiri'ye taşımaya başladılar. Soğuğa ve kar yağışına aldırmadan yarım saatten fazla sokakta akan insan selini izledi. Burnunu hissetmeyecek kadar üşüyünce içeri girdi. Apartmandan gürültüler geliyordu. Kapıcı tek tek dairelerin kapısını çalıp paltosunu soruyordu. Onun ziline de bastı ama Zehra kapıyı açmadı.

Buluşmaya az kalmıştı fakat o kısacık zaman bir türlü geçmek bilmiyordu. Saate bakarken bir an sabırsızlıktan öleceğini sandı. Lambanın düğmesine bastı, elektrik hâlâ gelmemişti. Mutfaktaki koltukta Taha'nın günlüğünü eline aldı.

23.

Aralık/2006

Meyhaneden çıktığımda yağmur dinmişti. Diyarbakır Caddesi'ne doğru yürüdüm. Şehrin nemli kokusunu içime çekerek, üşüyen ellerimi ceplerime sokuşturdum. Yürürken yanımdan gelip geçen insanlara bakıyordum. Tüm ifadeler birbirine benziyordu; silik, durgun. Benim yüzüm de bu ifadesiz yüzlere benziyor olmalıydı.

Sarhoştum. Üzerimden ağır bir alkol kokusu yayılıyordu, kendi kokumu duyabiliyordum. Paltomun düğmelerini açıp silkeleyerek havalandırdım.

Fesla'nın evine gidip her şeyi anlatacaktım. Çektiğim aşk acısını, duyduğum yalnızlığı, korkularımı, zavallılığımı, her şeyi... Onu ne kadar çok sevdiğimi, onsuz nefes alamadığımı, geçmişi hiç unutamadığımı, annemi çok özlediğimi, tırnaklarımın her geçen gün biraz daha uzadığını, yatağımda çürüyüp gittiğimi, çok yakında Hizbullahçıların beni öldüreceğini bir bir söyleyecektim. Sonra da yazdığım mektubu kitabın arasından çıkarıp ona uzatacaktım.

Mektubu okurken yüzünde beliren acı gülümsemeyi izleyecek, aşağılayıcı bakışlarına maruz kalacaktım. Beni küçümsemesine sonuna kadar izin verecek, karşısında güven duygumu yitirecek, çaresizliğe kapılacaktım. Bana tiksintiyle baktığını sezdiğimde ise insanın incindikçe yabancılaşan bir varlık olduğunu söyleyerek beni mazur görmesini isteyecektim. Yaşadığım tam olarak buydu. Beni en iyi o anlamalıydı. Aşkıma karşılık vermese bile, en azından beni aşağılamamalıydı.

Kararımdan vazgeçmeden, bir an önce Fesla'nın evine varmalıydım. Adımlarımı hızlandırdım, biraz ileride Tahsin'le karşılaştım.

"Ne bu halin, çok sarhoşsun, yazıhaneye çıkalım, sana bir kahve yaptırayım," dedi.

İşim olduğunu, hemen gidip geleceğimi söyledim ama bırakmadı. Koluma girip beni yazıhaneye götürdü. Midem bulanıyordu, tuvalete girip kustum. Tahsin'in aşağıdaki pastaneden söylediği kahve ve sigarayla biraz kendime geldim ama başım çatlıyordu.

"İyi misin, bu halin ne?" dedi Tahsin.

Geçiştirdim, hava alma bahanesiyle kalktım. Fesla'nın evine yürüdüm. Sokak lambalarının aydınlığı, yerlerdeki küçük su birikintilerinin üzerinde ışıldıyordu. Hava çok soğuktu, ayaz yüzümü kesiyordu.

Yabancı gözlerle bakıyordum her şeye. İçimde derin bir boşluk hissediyordum. Fakat yine de onun için dünyanın bütün acılarına katlanabileceğimi bilmesini istiyordum. Gözlerimden yaşlar akmaya başladı. Ellerimle yanaklarımı siliyor fakat akmalarına mani olamıyordum. Hıçkırıklara boğulduğumda apartmanın kapısından ayrıldım.

24.

Kibrit Kutusundaki Mesaj

Hizbullah'ın verdiği adrese vardığında hava kararmış, kar yağışı yerini kirli bir yağmura bırakmıştı. İnşaatın içi zifiri karanlıktı, üçüncü kata çıkan merdivenleri telefonunun ışığıyla aydınlattı Zehra. Durduğu pencereye yakın nokta, sokak lambasının loş ışığıyla biraz olsun aydınlanıyordu, beklemeye başladı. Az sonra karanlığın içindeki bir çift göz tarafından izlendiğini hissetti. Soluğunu duyabiliyordu. Ancak hiç hareket etmiyor ve konuşmuyordu. Birkaç dakika sonra ayağının önüne bir kibrit kutusu fırlatıldı. Boğuk bir ses yankılandı.

"Kibrit kutusunu al, git. Yeni mesajı bekle!"

Kibrit kutusunu aldı, merdiven boşluğuna çıktı. Karanlık merdivenleri hızla inip kendini dışarı attı. İnşaatta nefesini tutmuştu, uzun uzun soluklandı. Yağmur altında hiçbir şey düşünemeden koşturarak yürüdü, bir an önce uzaklaşmak istiyordu. Taha'nın kaçırılması, belediye başkanının odasının kurşunlanması, günlerdir şehri kuşatan kar yağışı ve ardından gelen kirli yağmur... Şehrin üzerine bir kâbus çökmüştü.

Sinemanın kafeteryasına vardığında sırılsıklamdı, masalardan birine oturdu. Nizamettin, kurulanması için biraz peçete ve sıcak çay getirdi. Kurulanıp kibrit kutusunu avucuna aldı ama açıp okumaya bir türlü cesaret edemiyordu. Güç almak ister gibi çayından bir yudum aldı, bir sigara yaktı, cesaretini toplayıp notu çıkardı, küçük bir kâğıda iki satır yazılmıştı.

"Allah her kulunu bir gün mükâfatlandırır. O gün çok yakındır!"

Hizbullah

Anlayamamıştı. Ne demekti bu? Aklından geçen onlarca düşüncenin hiçbirinin ucu bir yere bağlanamıyordu. Bir an gerçeklik duygusunu yitirmiş gibi etrafına bakındı. Kafası kumdan kale gibi dağılmıştı. Tekrar okudu.

"Allah her kulunu bir gün mükâfatlandırır. O gün çok yakındır!"

Ölümü, Taha için bir mükâfat sayıyor olabilirlerdi. Bu kanaate vardı. Hizbullah'ın Taha'yı öldüreceğini düşündü. Başka ne anlamı olabilirdi ki? Fesla'ya bu olaydan hiç söz etmemeye karar verdi ama kime söylemesi gerektiğini bilmiyordu. Notu katlayarak kutusuna geri koyup çantasına attı. Hayatında yolunda giden tek bir şey yoktu. İlaç bile fayda etmiyordu artık. Kendisini bir yere kapatıp herkesten ve her şeyden uzak durmak istiyordu ama mümkün değildi. Taha'ya ne olduğu belli değildi, Fesla perişandı; tanıdığı herkesin hayatı depremden sonra çatlaklarla ayakta kalan harabeler gibiydi. Başka çaresi yoktu kimsenin, kendi hayatını bırakıp da başka bir hayat yaşayamıyordu. İsimsiz mektubu düşündü, Taha'nın günlüklerini, Sait'i, Tahsin'i, Rohat'ı... Reşad'ı düşündü

sonra, sanki aşk insanı bir süreliğine de olsa bütün bunlardan azade kılıyordu. Sonra hem gerçeklikle hem de ilişkinin yıkıcılığıyla baş etmek gerekiyordu. Çantasındaki kibrit kutusuna, masaya, etrafına bakındı. Sanki sahne sahne uzaklaşıyor, kamera gittikçe daha geniş bir açıdan alıyordu şu anı. Zehra küçülüyordu gitgide. Kamera uzaklaştıkça Zehra'yla birlikte ona ait olan her şey de küçülüyordu. Küçülünce önemsizleşir mi diye düşündü Zehra... Kafasının içindekileri de böyle uzaklaşa uzaklaşa küçültmek istedi. Nizamettin'in sesiyle kendine geldi;

"Taze çay var, getireyim mi?"

"Getir," dedi Zehra. Nizamettin, çayı önüne koydu. Eve gitmek istemiyordu. Zaten yerinden kalkacak takati de kalmamıştı.

25.

Yavaşlıyor Hayat

Kapı aralığından izliyordum Medet'i, hâlâ allak bullaktı. Ablası hastaneden çıkalı birkaç gün olmuştu. Hizbullahçılar, pazardan dönen ablasına satırla saldırmış, yüzünün bir tarafını neredeyse parçalamışlardı. Kafasının tamamı sargılar içindeydi. Doktor, yüzünde derin bir iz kalacağını söylemişti. Bir süre ablasıyla sohbet ettikten sonra, eline bir kitap alıp oturmuştu. Medet'in bu derin üzüntüsü, bana geçen yıl en yakın arkadaşının öldürüldüğü zamanı hatırlatmıştı. Eve gidip kanepemin altına girdim ve bit şişelerime sarılarak o günleri düşünmeye başladım.

Arkadaşı öldürüldükten iki hafta kadar sonra bir gün, bavulunu getirip salonun ortasına atmıştı Medet. Ülkeyi terk etmeye karar vermişti. Son günlerde o da ciddi ölüm tehditleri almaya başlamıştı. Ama bir türlü bavulu doldurup ağzını kapatamıyordu. Birkaç gün salonun ortasında öylece beklemişti bavul. Sonunda gidip kederle yanına oturmuştu, sessizce eşyalarını içine yerleş-

tirip fermuarını çekmişti. Tren garına doğru yürürken yenilmiş hissediyordu kendini...

Medet'in yazdıklarıyla kafamda oluşturduğum görüntüler arasında yuvarlanıp gidiyordum. Çoğu gerçeği, kendi uydurduğum bir hayal sanıyordum. Olaylar, mekânlar, canlılar, ölüler birbirine karışıyordu.

Ölüm her yere sinmişti, şehir ceset kokuyordu. Medet sık sık eline yüzüne tütün kolonyası döküyordu. Kolonya şişeleri tükeniyor ancak koku olduğu yerde kalıyordu.

Bana, şehrin ölü koktuğunu yazdıktan sonra ben de her yerde o kokuyu almaya başlamıştım. Hayal gücüm kamçılıyordu beni, ölülerin kokmuş etlerini yiyip içiyoruz sanıyordum. Yediğim her şeyi kusuyor, durmadan ellerimi yıkıyordum. Sonunda üvey annem suratıma tokadı yapıştırdı; "Sabunu bitirdin zilli," dedi. O günden sonra ellerimi çamurla ovmaya başladım.

Akşamları dışarı çıkmıyordu Medet. Sokak tekin değildi. Şehir bir mezarın içine giriyordu geceleri. Perdeler çekiliyor, ışıklar söndürülüyor, ses kısılıyordu. Ev baskınları, polis operasyonları, tutuklamalar, kaçırılmalar en çok geceleri oluyordu. Sabahları boş arazilerden cesetler toplanıyordu. Kuyulardan uzuv parçaları çıkıyordu. Her yerden kafa, kol kusuyordu toprak. Hangi ev Hizbullah'ın mezar evi, bastığımız hangi toprağın altında biri gömülü, suyundan içtiğimiz hangi kuyu ceset dolu bilmiyorduk. Savaş her şeyi kirletiyordu.

Mahallemizde yine bir mezar ev bulunmuştu. Dokuz ceset çıkarılmıştı evden. Domuz bağıyla bağladıktan sonra öldürdüğü insanları evin bir odasını kazıp oraya gömmüş, üzerine de beton dökmüşlerdi. Evin bodrumundaki sığınakta ise o gün öldürüldüğü sanılan bir kadın cesedi bulunmuştu, Viyan'dı.

Ablam bunu öğrendiğinde diline bir neşter vurulmuş gibi, günlerce tek kelime etmemiş, ağzına lokma koymamıştı. Yatağına girip

sessizce tutmuştu Viyan'ın yasını. Bana ise tamamı uydurma gibi geliyordu anlatılanların. İkinci gün Medet işten çıktıktan sonra Viyan'ın ailesine taziyeye gitmişti. Ellerini önünde kavuşturup usulca kapıdan girmişti. Ev sahipleri dışında kimse yoktu. Tek göz bir evdi. Tuvalet ve banyo bahçedeydi. İçeride yüzü eskimiş birkaç sünger, eski bir kilim ve bir sandıktan başka bir şey yoktu. Evin bir köşesindeki süngerlerden birinde, kemiklerinin üzerinde bir tek derisi kalmış kanser hastası babası yatıyordu. Boy boy, küçücük çocuklar birbirlerine yapışmış oturuyorlardı. Anne perişandı. Viyan onların en büyük çocuklarıydı. Lise son sınıftaydı. Söyleyecek bir şeyi yoktu.

Medet taziye evinden ayrıldıktan sonra mahalleye dönmüş, televizyon tamircisinin bitişiğindeki kahvehaneye girmişti. Birkaç arkadaşı içerideydi, bir sandalye çekip yanlarına oturmuştu. Kahve kalabalıktı, içerideki gençlerin kimisi okey oynuyor, kimisi de laflıyordu. Çoğu işsizdi. Sıkıntıdan bütün günlerini kahvede geçiriyorlardı. Yaşlılar ise bakışlarını çevirmiş televizyon izliyorlardı. Haziran ayının son günleriydi. Çöl sıcaklarının kavuruculuğu bir an olsun dinmiyordu. Ter ve sigara kokusu kahvenin içini cehenneme çevirmişti. Medet hâlâ üzerinden atamamıştı Viyan'ın ölüm haberinin ve ailesinin yaşadığı sefaletin etkisini. Bu yüzden arkadaşlarının anlattıklarına odaklanamıyor, konuşulanları bölük pörçük duyabiliyordu.

Kahvehanenin basık ve sıcak havası, ter ve sigara kokusu başını döndürmüştü. Kusacağını anlayınca ağzını kapatıp tuvalete koşmuştu. Kustuktan sonra yüzüne su çarpmış, ardından çayların parasını ödeyip kahvehaneden çıkmıştı.

Akşamüzeriydi. Sokak kalabalıktı. Herkes kendi küçük hayatının kaygısında, bir an önce işlerini bitirip hava kararmadan evine dönmenin telaşındaydı. Birkaç yüz metre ötedeki evine yürüyerek gitmişti Medet. Hava hâlâ çok sıcaktı. Duş aldıktan sonra sedirli

odaya girip pervaneyi açmıştı. Vitrinin içindeki kareli defterden bir sayfa koparıp bana çok uzun bir not yazmıştı.

Medet son günlerde, bana uzun notlar yazıyor, tek kelimesini bile anlamadığım şeyler anlatıyordu. Bazı notlarında o gün yaşadıklarını anlatırken, bazılarında ise onlarca yazardan, yüzlerce hikâyeden söz ediyordu. Yine o günlerde Marquez'in *Kırmızı Pazartesi* kitabını hediye etmiş, "Sakla, zamanı gelince okursun," demişti.

O vakitler Medet'in benimle vedalaştığını anlayamamıştım. Bunca şeyi bana hayatının bir kesitini miras bırakmak istediği için yazdığını da.

26.

Çöplükte Bulunan Erkek Cesedi

Saat gece yarısına yaklaşıyordu. Sinemanın kafeteryasına çıktı. Hava çok soğuktu, üşümüştü, elleri mantosunun cebinde yürümeye başladı. Ortalık ıssızdı, meyhaneden çıkmış birkaç sarhoş dışında kimse görünmüyordu. Normalde bu saate kadar dışarıda kalmazdı ama bugün canı eve gitmek istememişti. Şimdi, inşaattaki korku dolu buluşmadan sonra doğruca evine dönmediğine pişman olmuştu. Adımlarını hızlandırdı. Öğretmenevi ve benzin istasyonunu geçip sokağa girdi. Apartmanın girişindeki sandalyede, kapıcının her gün özenle sigaralarını paketten çıkarıp tek tek içine dizdiği, üzeri işlemeli damatlık tabakasını gördü, unutmuş olmalıydı. Zehra eşyalarını çalmaya başladığından beri hiçbir şeyini ortalıkta bırakmıyordu. Tabakayı cebine atıp merdivenlerden yukarı çıktı.

Tabakayı saklayıp kanepeye uzandı. Yerel kanalda gece bülteninin başlamasına beş dakika vardı. Apartmandaki sesler kapıcının

yine kapı kapı dolaşıp tabakasını sorduğunu gösteriyordu. Zil çaldı ama oralı olmadı Zehra, birkaç denemeden sonra çekip gitti kapıcı.

Haberler başlayınca televizyonun sesini biraz açtı. Batman'dan operasyon bölgesine yürüyen halkı askerler durdurmuştu. Halkın dağılmamakta direnmesi üzerine büyük çatışma çıkmıştı. Üzerlerine ateş açılmış, gaz ve sis bombaları atılmıştı. Yaralılar vardı. Olayları görüntülemek isteyen gazeteciler de tartaklanmış, çok sayıda insan gözaltına alınmıştı. Gece yarısına doğru askerler operasyonun sona erdiğini açıklayınca, çatışmalar da sonlanmıştı. Büyük olasılıkla yarın olaylar şehir merkezine sıçrayacaktı.

O sırada kapı yine çaldı, bu kez gelen Fesla'ydı ama kapıcı hemen arkasında dikiliyordu. Fesla içeri girince, "Sigara tabakam sandalyenin üzerindeydi, biri almış olmalı. Gördünüz mü?" diye sordu.

"Görmedim," dedi Zehra gözlerini kaçırarak. Kapıyı kapatıp Fesla'nın yanına döndü.

"Haberleri izledin mi?" dedi Fesla. "Gece bültenini izliyordum şimdi."

"Hayır, ulusal kanalların gece haberlerini izledin mi?" "İzleyemedim, ne olmuş ki?"

"Bugün akşam saatlerinde Diyarbakır'da, çöplükte bir erkek cesedi bulunmuş. Taha'ya ait olduğu tahmin ediliyormuş. Ceset adli tıbba gönderilmiş."

Zehra'nın rengi soldu. Hizbullah'ın notunu hatırladı. *"Allah her kulunu mükâfatlandırır. O gün çok yakındır!"*

"Ne zaman bulunmuş?" diye sordu.

"Bugün, saat sekiz sıralarında galiba. Öyle geçti haberlerde," dedi Fesla.

Zehra, Hizbullah'ın Taha'yı öldürdüğünü düşündü fakat bunu Fesla'ya belli etmedi.

"Paniğe kapılma hemen, o değildir. Adli tıptan kesin sonuç çıkana kadar bu tür haberlere itibar etmemek gerekir," dedi.

"Hizbullah Taha'yı öldürdü," dedi sakince Fesla. Ardından ayağa kalktı, kapıya doğru yürüdü.

"Nereye gidiyorsun? Bu gece burada kal. Haberleri birlikte takip ederiz."

"Yorgunum, eve gitmek istiyorum," dedi Fesla. Bitkin görünüyordu ama bu tepkisizliği Zehra'yı kaygılandırdı. Bir şey diyemedi, kapının önünde öylece kalakaldı. Bir an arkasından gitmeyi düşündü ama onu biraz yalnız bırakmanın daha doğru olacağına karar verdi. Eli ayağı kesilmişti. Ne yapacağını bilemedi, mutfağa geçip ikili koltuğa oturdu. Damarlarındaki bütün kan çekilmiş gibiydi. İnanmak istemiyordu Taha'nın öldürülmüş olabileceğine. Bir süre orada öylece oturdu. Ne düşünmesi, ne yapması gerektiğine bir türlü karar veremiyordu. Bir bardak su doldurdu, suyu içmeyi unutarak mutfak tezgâhının üzerinde bıraktı.

27.

Aralık/2006

Yatağımda oturup kaldım. Kaç saattir bu haldeyim bilmiyorum. Hava aydınlandı, sonra tekrar kararmaya başladı. Ölü, ıssız bir kente bakıyormuşum gibi hissediyorum. Neyi beklediğimi bilmeden, bekliyorum öylece. Tırnaklarım uzuyor. Yüzüm inceliyor. Mum gibi eriyorum. İçimdeki karanlık büyüyor. Geçmişin anıları yokluyor hafızamı, acı duyuyorum. Bir yalnızlık duvarıyla kuşatılmış olmam değil çektiğim acının tek sebebi. Yalnızlaştırılmanın ıstırabı bu.

Fesla'yı da yanıma alıp herkesten, her şeyden uzak bir yerlere gitmek istiyorum. Zamanı unutabileceğimiz yerlere! Bu huzursuzluğun bizi takip edemeyeceği yerlere! İnsanın karanlığının ve sıkıntılarının olmadığı yerlere! Dünyaya itiraz etmemizin gerekmediği, hayatla mücadele ederek değil onunla birlikte akacağımız bir yer olmalı burası. Böyle bir yer var mı?

Kapı çalındı. Gelen avukattı.

"Bu saat olmuş, hâlâ uyuyor musun?" dedi.

"Çıkmadım evden bugün, hasta gibiyim, boğazım ağrıyor biraz," diye yalan söyledim ama anladı, son günlerde ağır bir bunalım geçirdiğimin farkındaydı. Ben de onun anladığını anladım.

"Hadi giyin de çıkalım. Bir şeyler yer, Tahsin'e uğrarız," dedi aldırmayarak.

Hava iyice kararmıştı. Öğretmenevinin lokantasında yemek yedik. Her zaman uğradığım bir yerdi burası, oysa şimdi gözüme başka türlü görünüyordu. Daha küçük, daha izbe, daha kırgın ve hüzünlü. Fazladan anlamlar mı yüklemeye başlamıştım artık bir şeylere? Yoksa hakikat bu muydu, anlayamıyordum. Duvardaki elleriyle yüzünü kapamış küçük kız çocuğu tablosu bana hiçbir şeyin yeryüzünden silemeyeceği büyüklükte bir yalnızlık yaşadığımızı hissettiriyordu mesela. Böyle küçük ayrıntılar beni yaralıyor, beynimin içinde kara delikler açıyordu.

"Sakalların uzamış," dedi avukat.

Duymazdan geldim. Tahsin'i de alıp amaçsızca sokaklarda dolaşmaya başladık. Avukat her zaman duygularını belli etmekten kaçınır, vakarını korumaya çalışırdı. Ama onun da, bu yıkıcı aklın çerçevelediği hayata karşı, dağılmış bir ruhla yaşadığı apaçık ortadaydı. Buhranlarını genellikle içine kapanarak sessizce yaşardı. Keza Tahsin, dünyaya inanmaktan çoktan vazgeçmişti. Ara sıra görüştüğü birkaç kişi dışında, çevresiyle neredeyse bütün ilişkisini kesmişti. Üçümüz de benzer ruh halleri içinde gecekondu mahallelerinin daracık sokaklarında konuşmadan, sessizce yürüyorduk. Bunu neden yaptığımızı biz de bilmiyorduk. Yoksul damlardan zaman zaman yükselen bebek ağlamalarını ve sahipsiz köpeklerin havlamalarını dinliyorduk.

İki saate yakın dolaştıktan sonra, Tahsin'in yazıhanesine doğru yürüdük. Yolda Halis ve Cemal'le karşılaştık.

"Hayrola?" dedi Tahsin, munis, ürkek yapılarından dolayı bu saatte sokaklarda dolaşmayacaklarını bildiğinden.

"Başımıza bir iş geldi abi, sorma. Anlatacağım ama aramızda, kimseye söylemeyin. Bizim dükkâna hırsız girmiş bu akşam, tesadüfen bir arkadaş görmüş, arayıp haber verdi. Birkaç bilgisayar kasası, monitör ve yazıcı götürmüş," dedi Halis.

"Polise haber verdiniz mi?" diye sordu avukat. "Hayır, bu işe devleti karıştırmamak en iyisi."

"Şikâyette bulunursanız, tutanak tutar, parmak izi alırlar. Ben size yardımcı olurum, dosyayı takip ederim isterseniz," dedi.

"Ben polise haber verelim dedim, değil mi?" dedi küçük kardeşi Cemal.

"Yok, sağ ol abi, dosyayı falan takip etme; şikâyet de, polis de yok. 'Devlet kapısına düşenin başından musibet eksik olmaz,' derdi anneannem. Başımıza iş gelir sonra."

"Sen anneannemin öğütleriyle mi hareket ediyorsun? Onun ne zaman, ne dediği belli değildi, yarım akıllının tekiydi," dedi Cemal.

"Tövbe de, anneannemiz bir meczup değildi, aklı başında kadındı," dedi Halis, kardeşini ayıplayarak.

Tahsin ilgiyle izliyordu, tedirgin iki ruh gibi görünen kardeşleri.

"Abi biz gidelim artık, başımıza bir iş gelmeden," dedi Halis.

"O fotoğraf ne, neden yanında taşıyorsun?" diye sordu Tahsin.

Halis göğsüne yasladığı çerçeveli fotoğrafı az uzaklaştırıp baktı ve tekrar göğsüne bastırdı.

"Büyük büyük dedemin fotoğrafı. Olur da polis dükkâna hırsız girdiğini öğrenip gelirse, görmesin diye eve götürüyorum. Yoksa fotoğrafa el koyarlar, dedemiz eskiden eşkıya olduğu için bize de sıkıntı çıkarırlar belki," dedi.

"Ya polis eve gelirse?" dedi Cemal.

"Ağzını hayra aç," dedi Halis. Kaygıyla birbirlerine bakıp telaş içinde evlerine doğru yürümeye devam ettiler.

Arkalarından gülümsedik. Tahsin'le avukat yazıhaneye girdiler. Ben Fesla'nın evine gidecek, kapıdan mektubu verip dönecektim. Sokağa girince Nuri'yi gördüm. Kamburunun ağırlığını sağ tarafına vermişti. Sol omzunu eğmiş, topallayarak sokağın diğer ucuna doğru yürüyordu. Apartman kapısı açıktı, bodrum kata inip kapısının önünde durdum. Bir süre orada kararsızlıklar geçirerek bekledim. Elimi kaldırıp kapıya vurmaya kaç kez yeltenip vazgeçtim ve sonunda yine geri döndüm.

28.

Mehtap Sineması

O gün öğretmenimin sözlü yapacağını öğrenince okuldan kaçmıştım, yakında karne alacaktık, son sınavlarımızı oluyorduk. Mahalleye girdiğimde Medet'in kahveden çıktığını gördüm. Eve gitmekten vazgeçip peşine takıldım. Çarşıdaki kalabalığa karıştığında, ben de bir gölge gibi arkasından yürüyordum. Bir süre o önde ben arkada ilerledikten sonra sonunda Japon Pasajı'na girdi.

Pasajın girişinde durdum. Bir süre tereddüt ettikten sonra, ben de arkasından içeri girdim. Bütün kaçakçı dükkânları ışıl ışıldı. Şam'dan, Halep'ten, Tahran'dan, Bağdat'tan, Erbil'den, Süleymaniye'den getirilen eşyalarla dolu dükkânların albenili vitrinlerini seyrederken Medet'i kaybettim. İkinci kata çıkıp enişteşinin dükkânına baktım, orada da yoktu. Üçüncü ve dördüncü katları da gezdim, göremedim. Omuz silkip merdivenlerden inmeye başladım.

Mahalleye döndüm. Bahçe kapısında ablam beni yakaladı. "Okuldan mı kaçtın?" diye sordu.

Cevap vermedim. Gözlerimin içine baktı. Bakışlarımı suçlulukla kaçırdığımı görünce yumuşadı.

"Olsun, ben de seni sinemaya götürürüm," dedi. Çantamı eve attım. Üvey annem ortalıkta görünmüyordu. Kim bilir, yine Gurbet'le birlikte hangi muskacıya gitmişti? Önlüğümü çıkardım ve ablamın yanına döndüm. Elimi tuttu, Mehtap Mahallesi'ndeki sinemaya doğru yürümeye başladık.

İlk kez sinemaya gideceğim için heyecanlıydım. İki sinema vardı şehirde; biri Raman diğeri ise Mehtap Sineması. İkisi de 80 darbesinden sonra kapanmış, Mehtap Sineması 1991'de tekrar açılmıştı.

Babam, darbe öncesi şehrin ileri gelen zenginlerindenmiş. Batman'da çiğköfte yoğurup Diyarbakır'a kadar yol teper, oradan da uçakla İstanbul'a gidip çiğköfteleri artist ve şarkıcı sofralarına dizermiş. İstanbul'daki namlı bir pavyonunun, ünlü bir şarkıcısının kırığıymış o vakit. Son model arabasıyla havaalanına gitmek üzere Diyarbakır'a doğru her yola çıktığında annem ağlamaya başlarmış, yine o orospuya gidiyor diye. Bütün servetini, artist kapılarına, kumar masalarına döşeyince, sonunda böyle dibe vurmuş. Darbeden sonra gelen iflas da kalanı silip süpürmüş.

Mehtap Sineması'nın duvarına asılmış kocaman afişe bakıyordu ablam. "Türk filmiymiş, babam buralarda olmasın? Eğer filmde Emel Sayın varsa o da buradadır," dedi. Soracak birini aradı, sinemanın sahibi olduğu anlaşılan adama yanaştı. Adam beyaz takım elbise ve siyah parlak bir ayakkabı giymiş, boynuna puantiyeli bir fular takmış, Türk filmlerindeki jönler gibi saçlarını briyantinleyip geriye doğru taramıştı. "Bu filmde Emel Sayın var mı?" diye sordu ablam.

"Yok," dedi, jön kılıklı adam. "Yılmaz Güney'in filmi." "Hadi, girelim o zaman," dedim sabırsızlıkla.

"Paramız yok, adam bizi içeri almaz. Herkes oturduktan sonra kaçak gireceğiz," dedi sessizce.

Kapı açılınca sinemanın sahibi, el kol hareketleri yaparak, "Filme girene gazoz bedava!" diye avazı çıktığı kadar bağırmaya başladı. Az önce gözüme bir jön gibi görünen adam, şimdi filinta gibi giyinmiş bir işportacıyı andırıyordu.

Sinemanın önünde uzun bir kuyruk oluşmuştu. Sırası gelen parayı adamın eline sayıyor, o da karşılığında saman kâğıdına basılmış, sarı renkli küçük bir bilet veriyordu. Ablamla duvarın dibinde durmuş bekliyorduk. Az sonra, Medet'in de kuyrukta olduğunu gördüm. Sevinçten elim ayağım birbirine dolaştı. Gözlerimi kırpmadan ona bakıyordum ama o bizi görmedi, biletini alıp içeri girdi. Kuyruk bitmek bilmiyordu, sabırsızlıktan ölecektim. Film başladıktan sonra, ablam sinemaya kaçak girmemizin bir yolunu buldu, içeri sızdık.

Çıktığımızda hava çoktan kararmıştı. Koşarak eve gittik. Babam eve gelmişti. Kemeri elinde, sarı koltuğunda oturmuş bizi bekliyordu.

"Hah, kızların orospuluktan geldi işte," dedi üvey annem. "Neredesiniz lan siz? Bu saate kadar nerelerde sürtüyordunuz?" diye bağırdı babam.

Ablam korkudan titriyordu. "Sinemaya gitmiştik," dedi. "Ben şimdi size sinemayı göstereceğim. Başıma orospu mu olacaksınız? Beni orospuların babası diye cümle âleme rezil mi edeceksiniz?" dedi ve hırsla koltuğundan kalktı. Elindeki kemerle ablamı dövmeye başladı. Gözü dönmüştü. Ablam bayılınca bıraktı. Bir an ablamın öldüğünü sanan üvey annemin gözleri kaygıyla açıldı. Ancak babamın öfkesi dinmemişti. Bana yaklaştı, "Seni de keseceğim, az kaldı," dedi. Bir an et bıçağıyla beni doğradığını hayal ettim. Gözüme bir cani, bir canavar gibi göründü.

Ablam biraz kendine gelince sürünerek odamıza girdi, yatağına uzandı. Bir gözü şişmiş ve tamamen kanlanmıştı. Birkaç gün o gözü açılmadı.

Son günlerde epey zayıflamıştı. Artık eskisi gibi güzel, siyah saçlarını taramıyor, Medet'in pasajdaki dükkânından ona hediye ettiği kırmızı ruju dudaklarına sürmüyor, gözleri parlamıyordu. Betona serdiği süngerin üstünde, yorganı kafasına çekip yatıyordu. Son günlerde hiçbir şeyi algılayamıyormuş gibi görünüyordu. Minibüs şoförü sevgilisiyle görüşmeyi de tamamen kesmişti.

Birkaç gün geçmişti ki babam akşamüzeri eve geldi. Akşam yemeği için bir şey getirmemişti. Beş kuruşsuz kalmıştı yine.

Kahvaltılık yiyecektik. İki yüz gram zeytin almam için beni bakkala gönderdi. Dönüşte Medet'e rastladım. Sessizce arkasından yürümeye başladım. Sokağımızın başına vardığımızda, birinin koşarak Medet'e yaklaştığını gördüm. Arkasından bir el ateş etti. Medet yere yığıldı. Her şey bir anda olmuştu.

Bir süre yerimden kıpırdayamadım. Sonra Medet'i orada bırakıp hızla eve doğru yürümeye başladım. İnsanlar ona doğru koşuyordu, ağızlarını oynatıyorlardı ama ben hiçbir şey duymuyordum. Bahçe kapımızdan içeri girdim. Babam geç kaldığım için öfkeyle bahçede dolanıyordu. Beni görünce koşup omuzlarımdan yakaladı. "Zeytinler nerede?" diye bağırarak sarsıyordu. Dudaklarını okuyabiliyor ancak sesini işitemiyordum. Gözlerim karardı...

Kendime geldiğimde yumruklarım sıkılıydı, ağzımın kenarında köpükler vardı. Babamla üvey annem şaşkınlıkla bana bakıyorlardı. Ayağa kalktım, yürüyüp odamıza, kanepemin altına girdim. Ablam hâlâ yorganın altından çıkmamıştı. Akşam bir ara, ayaklarımdan tutup beni kanepenin altından çıkardı. "Medet'i öldürmüşler," dedi. Sonra tekrar yatağına girdi, yorganı kafasına çekti.

Medet'in öldürülmesi bile babamı durdurmamış, yine çekip kumarhaneye gitmişti. Aradan kaç saat geçmişti bilmiyorum. Gecenin geç vakitleriydi. Birinin bahçe kapımızı yumrukladığını ve ardından üvey annemin bağırışlarını duydum. Sürünerek kanepemin altından çıktım. Ablam yatağında yoktu. Bahçeye yürüdüm. Kapıyı yumruklayan, ablamın sevgilisiydi. Bir şeyler söylüyor, bağırarak ağlıyordu. Ne dediğini anlayamıyordum. Koşarak bahçedeki tahta merdivenden tek katlı gecekondumuzun damına çıktı. Ben de arkasından çıktım. Ablamı gördüm. Tam karşımda duruyordu. O an Nasib Abi'nin sesini duyabildim; "Hicran!" diye bağırıyordu.

Ablam, damdaki direğe kendini bayrak gibi asmıştı. Hava kararınca, herkes korkudan evine sığınıp kapısını penceresini kapattığından kimse görmemişti onu. Gece yarısı, yazdığı mektubu vermek için gelen Nasib Abi, sevgilisini elbisesinden tanımıştı.

Nasib Abi, ablamı kucağına aldı, merdivenlerden indirdi, bahçenin ortasına yatırdı. Çığlıkları duyup gelen mahalleli etrafımızı sarmıştı. Bir ara babamın sivri uçlu siyah ayakkabılarını gördüm. Ardından sesini duydum. Sonra bütün sesler kesildi.

29.

Mektubu Kim Yazıyor

Zehra, Nasib'in dükkânına gitti. Kevser de oradaydı. Zehra'yı görünce, göz göze gelmemeye çalışarak, işi olduğunu söyleyip çıktı. Nasib ise sattığı bir kitabı her zamanki gibi "Hicran" diye imzalıyordu. Zehra bu kez kederle baktı ona. Saçları kırlaşmış, göz kenarları tamamen kırışmıştı. Otuzlarının ortasında olmasına karşın, en az on yaş büyük gösteriyordu. Zamanında Nasib'in Hicran'ına dair ne hikâyeler anlatılmıştı. Ancak hiçbiri gerçeğin yanına bile yaklaşamamıştı. Demek ki kibrit kutularına aşk mektupları koyup Hicran'a gönderen minibüs şoförü Nasib'di. Onun bunca yıldır sakladığı hikâyesini, şimdi Zehra da öğrenmişti. Ama Nasib'e bunu söylemeyecekti.

Nasib işini bitirip başını kaldırdığında Zehra bir şey hissettirmemek için her gün aldığı gazeteden istedi. O gün yine sansürlenerek çıkan gazeteyi uzatırken ona bakmaktan kendini alamıyordu. Hicran'ın hikâyesiyle sarsılmıştı, daha fazla dikkat çekmemek için gazeteyi çantasına koyup çıktı.

Kevser'i sık sık dükkânda ya da sinemanın kafeteryasında Nasib'le otururken görüyordu. Aralarındaki bağ Hicran mıydı? Eğer bu mektubu Kevser yazıyorsa, Zehra mutlaka onunla konuşmalıydı, kafasında onlarca soru vardı. Nasib'e mi sormalıydı acaba? Hicran'ın kardeşi kimdi? Neden bu mektubu Zehra'ya yazıyordu?

Hikâyesinin bilinmesi Nasib'i incitebilir, başka sıkıntılara sebep olabilirdi. Kevser'i bulmalı, ilk önce onunla konuşmalıydı.

Birkaç yere baktı, bulamayınca eve dönmeye karar verdi. Hâlâ Hicran'ın hikâyesinin etkisinden kurtulamamıştı. Ama içeri girer girmez pişman oldu. Derin bir boşluk hissetti. Taha'yla ilgili hâlâ bir gelişme yoktu. İçi sızladı.

30.

Aralık/2006

Cam bir fanusa hapsedilmiş gibi hissediyorum. Oradan seyrediyorum dünyayı. Sıkıştırıldığım yerde hareket edemiyorum. Benim dışımda fakat beni de arkasında sürükleyerek devamlılığını sağlıyor hayat. Hiçbir şeye müdahale edemiyorum. Hayat diye algıladığımız şey, en çok insan ruhundaki boşluğa karşılık geliyor. Zamanla genişliyor bu boşluk. Dolduramıyoruz. Ömrümü, tanıklıklarımı kendime açıklamakla geçirdim. Fakat yoruldum artık, insan olmaktan gelen sınırlı gücümün tükendiğini hissediyorum. Sıyrılmalıyım bu fanusun içinden. Çatlatıp kurtulmalıyım.

Uyku tutmadı yine. Bütün gece yatağın içinde debelenip durdum. Nefes alamıyordum neredeyse. Hava aydınlanınca, yine Fesla'nın kapısına kadar gidip döndüm. Sinemanın önündeki banklardan birine oturdum. Sokakta belediyenin birkaç temizlik işçisi dışında kimsecikler yoktu. Atatürk Parkı da bomboştu.

Dükkâna doğru yürürken uzaktan Sait'in aktarı açtığını gördüm. Belli ki onu da uyku tutmamıştı.

"Bütün gece hiç uyumadım, Taha. Dün gece yerel bir gazetede okudum, haberi gündüz kaçırmışım, Batman'la Silvan arasında yeni bir toplu mezar bulunmuş, kazı bugün başlayacakmış. Sabaha kadar gözümü kırpmadım. Sabah erkenden avukatı aradım ama telefonu kapalıydı. Uyanınca buraya gelmesi için mesaj yazdım."

İçeri girip kahvaltı hazırladık. Hava çok soğuktu. Elektrikli sobanın fişini taktım. Televizyonu açıp Batman yerel kanalına ayarladım. Sabah haberleri başlamak üzereydi. Kahvaltı ederken haberleri izledik. Kahvaltıyı henüz bitirmiştik ki, avukat girdi içeri. Sait ayağa kalktı hemen. Kazı alanına gitmek için sabırsızlanıyordu. Avukat bunu fark edince oturmadı, çıktılar.

Ben de aktarı kapatıp istasyondaki gazete bayisine gittim. Çocukken dayımla birlikte sık sık uğrardık buraya. O zamanlar şehirde gazete, dergi ve kitap satan tek yerdi burası. El altından satılan yasaklı gazeteleri de buradan alırdı dayım. Onlar sohbet ederken, ben kapıda dururdum. Garı izler, gelip geçen trenlerin vagonlarını sayar, hüzünlü seslerini dinlerdim. Nedense tren sesi, bana hep matemi çağrıştırırdı. Garın duruşunun ve havasının bile iç burkan bir yanı vardı. Şehrin en eski yapılarındandı. Tarihi boyunca, neredeyse yüz yıldır şehirdeki bütün suçlara ve acılara tanıklık etmişti. O zamanlar da raylarında tıpkı şimdiki gibi çakılıp kalmış ölü trenler duruyordu.

Şimdi buraya on üç yıl önceki bir yerel gazeteyi almak için gelmiştim: Dayımın ölüm haberinin yayımlandığı gazeteyi. Birkaç gün önce sormuştum, benim için bulabileceklerini söylemişlerdi.

Vahit Abi'den, masanın altından çıkardığı gazeteyi alırken ellerim titriyordu. Haberi manşetten vermişlerdi: "Bir Faili Meçhul Cinayet Daha." Haberin altına, sokağımızın başında, üzerine gazete örtülmüş yerde yatan dayımın siyah beyaz bir fotoğrafı basılmıştı.

ÜÇ

31.

Kötü Niyet Vesikası

Üst üste birkaç tane sakinleştirici içtiği halde iyi uyuyamamıştı Zehra. Sabaha kadar kâbuslar görmüş, uykusu defalarca bölünmüştü. Sabah müdürü arayıp iyileşemediğini söylemiş, iki günlük idari izin istemişti. İzni alınca devrilip tekrar uykuya dalmıştı.

Uyandığında öğle olmuştu. Ayaküstü bir şeyler atıştırıp Fesla'ya indi ama evde bulamadı. Apartmandan çıkarken posta kutusundaki yeni zarfı gördü. Mektubun devamı olmalıydı, çantasına attı. Sokağın başında, sendika şubelerinin kümelendiği apartmanın önünde bir kalabalık vardı. O tarafa doğru yürüdü. Sendikalar ve sivil toplum örgütleri bir gün önce yürüyen halka uygulanan şiddeti protesto etmek için bir basın açıklaması yapacaklardı. Polis sendikacıların etrafını çevirmişti. Zehra, İstiklal Mahkemesi'nin de orada olduğunu gördü. Bir an göz göze geldiler. Bir kötü niyet vesikası gibi duruyordu karşısında. Davranışlarındaki samimiyetsizlik Zehra'yı yine tiksindirmişti. Selam vermeden kafasını çevirdi.

Her cemaate yakın sayısız dernek ve sendikayla doluydu şehir. Devrimcilere yakın duranların sayısı da oldukça fazlaydı. Bütün

gün çay ve sigara içilip dumandan göz gözü görmeyen basık odalarda bir iç çekişme ve iktidar mücadelesi yaşanıyordu.

Dışarıda hak arayan, adaletsizliklere karşı direnenler, içeride birbirlerinin haklarına saygı göstermiyordu. Neredeyse her toplantıda ağız dalaşı yaparak ve bir türlü ortak bir paydada buluşamayarak, iç çekişmelere giriyor, saatlerce alakasız konularda uzun uzadıya yorumlar, çözümlemeler ve kişilik analizleri yaparak birbirlerini suçluyor, sonunda da mutlaka birilerini dışlıyorlardı. Her cemaat mutlaka kendi ötekisini yaratıyor, bu kurumlarda da senaryo hiç değişmiyordu.

Polis, bittikten hemen sonra dağılmaları şartıyla açıklamaya izin vermişti. Sokağın başına doğru yürürken, okunan metnin bir kısmını duyabildi Zehra.

İlçe otogarından çıkan minibüsler her zamanki gibi sokağın başında, dörtyolda sıraya dizilmişti. Aralarından geçip Diyarbakır Caddesi'ne çıktı. Bir süre yol kenarında minibüs bekledi. Az sonra gelen minibüste muavin, Zehra'yı iterek neredeyse üst üste yığılmış olan insanların arasına sıkıştırdı. Kıpırdayamıyordu. Herkes birbirine yapışmıştı. Minibüsün içini ağır bir ter kokusu sarmıştı. Nefes almakta güçlük çekiyordu. Birkaç dakika daha kalırsa kusacağını anladı.

Devlet hastanesinin köşesinde indi. Fesla'ya uğrayacaktı. Onu dün de görmemişti. Önceki gece Taha'nın öldürülmüş olabileceğini söyleyip gitmişti. Yeni bir gelişme var mıydı, merak ediyordu.

Hastaneye girmesiyle çıkması bir oldu. Fesla'nın bugün işe gelmediğini söylemişlerdi. Apartmana dönüp bodrum kata indi. Kapısını çaldı, yine açan olmadı, telefonu da kapalıydı. Sakinleştiricinin miktarını artırmasından olsa gerek, kendisini güçsüz hissediyordu. Gitmiş olabileceği yerlere bakmak için enerjisi yoktu, eve çıktı. Yeni gelen mektubu merak ediyordu.

32.

Yas

Kendime geldiğimde bahçede, ablamın cesedinin yanında yatıyordum. Gözlerimi açtığımda babamı gördüm, şaşkınlıkla yüzüme bakıyordu. Belki benim de öldüğümü sanmıştı. Etrafımız kalabalıktı. Yavaşça ablamın cesedinin yanından kalktım. Salonda duvarın dibinde oturup dizlerimi karnıma çektim. Ne kadar vakit geçtiğinin farkında değildim. Zamanın dışına çıkmış gibiydim. Zihnime her şeyi bulanıklaştıran bir sis perdesi inmişti.

O gece ablamın cansız bedenini taşıyıp salonun ortasına koydu babam. Herkesi kovduktan sonra geçip sarı koltuğuna oturdu. Üçümüz sabaha kadar cesedin başında oturduk. Ne birbirimize ne de başka yere bakıyor, neredeyse hiç kıpırdamıyorduk. Yalnızca, ablamın kanı çekilmiş vücuduna, kireci andıran yüzüne baktık.

Medet'i aynı gün toprağa vermişlerdi. Ancak babam, o gece ablamın yıkanmasına ve gömülmesine izin vermedi. Nasib Abi sabaha kadar bahçemizin kapısında bekledi. Arada bir, "Kasım Abi, kapıyı aç! Kasım Abi, Hicran'ı bırak!" diye bağırıyordu.

Mahalleli, babamın ceset şişip kokuncaya ve hepimiz o odada zehirlenip ölünceye kadar ablamı bırakmayacağına inanıyordu. Sabah naaşını bahçedeki banyomuza taşıyıp kendisi yıkadı.

"Kasım Abi yapma, günah, Hicran azap çekiyor," diyen komşularımızı bahçeden dışarı attı. Bir tek Medet'in eniştesinin banyonun kapısında beklemesine, dualar etmesine sesini çıkarmadı. Yıkadıktan tekrar salona taşıdı, annemin eski beyaz çarşaflarından biriyle kefenledi. Sarı koltuğuna geçti, Medet'in eniştesine, başucunda Kuran okuması için izin verdi.

Tabuta konulmasına müsaade etmedi, kendisi sırtlayıp mezarlığa yürüdü. Medet'in eniştesiyle ben de arkasından yürüdük. Mezarı kendisi kazdı, ablamı içine yatırdı. Hiç kimsenin ona ait bir şeye dokunmasına izin vermedi. Ablam gömüldükten sonra, Medet'in eniştesi ellerini göğe açıp dua okudu. Mezarlıktan döndüğümüzde ev kalabalıktı. Babam taziye için gelen komşularımızın hepsini kovup bahçe kapımızı kilitledi. İlk defa babamın yaptığı şeyi onaylıyordum. Yalnızlığımı derinleştiren o kalabalığı ben de istemiyordum.

Medetler'in evinde de taziye vardı. Bahçe ağzına kadar doluydu. Medet'in boşalttığı yere, kusurlu saydığım o kalabalık doluşmuştu.

Duvardaki deliğe yürüdüm. Kalabalığın arasında gözlerimin Medet'i aradığını fark ettim. Arka sokağımızdaki caminin imamı Kuran okuyordu. Kapının eşiğine oturmuş boş gözlerle bakan Medet'in ablasına ise dünden beri sürekli sakinleştirici iğne yapılıyordu. Kalabalık sürekli konuşuyordu. Söyledikleri her şey kulağıma doluyordu. Bir ara ablasıyla göz göze geldik, "Hicran," dedi. Sesini duyamıyordum ama dudaklarını okuyabiliyordum. Yüzü çökmüş, gözleri küçülmüştü. O an birbirimize çok benziyorduk. Gözlerimin içine bakarak "Hicran, Hicran..." diye sayıklıyordu. Arkamı dönüp eve yürüdüm. Babam sarı koltukta oturmuş, elindeki şarap şişesini kafasına dikiyordu. Üvey annem

ise mutfağın eşiğine büzüşmüştü. Dudakları uçuklamış, yüzünün her tarafı kızamığa benzeyen küçük kırmızı yaralarla dolmuştu. Gece ablamın başında beklerken yüzü bu hale gelmişti. Ölümü iliklerine kadar hissetmiş ve çok korkmuştu belli ki.

Odamıza yürüdüm. Ablamın yatağı ve yorganı hâlâ yerdeydi. Boşalan yere acıyla baktım. Hatırlamamalıydım, hayatta kalabilmek için hiçbir şey hatırlamamalıydım. Ama hatırlıyordum işte. Üvey annem, ablamın yatağına baktığımı görmüş olmalı ki yavaşça gelip yatağı odadan çıkarmak istedi. Yatağın önünde durdum. Gözlerimi gözlerinin içine diktim. Almaya yeltenince hemen yere çömelip yatağa yapıştım. Vermeyeceğimi anlayınca vazgeçip odadan çıktı. Kapıyı kapattım. Kanepemin altına girdim. Dizlerimi karnıma çektim. Akşam Medet'in eniştesi, ayaklarımdan tutup çekerek beni kanepenin altından çıkardı. Yemek getirmişti. Çok bitkindim. Dudaklarım kuruyup çatlamıştı. Yemeği yedirdikten sonra, cebinden küçük bir krem çıkarıp dudaklarıma bir parça sürdü. O gidince ben de arkasından çıktım. Babamla üvey annem hâlâ yerlerinden kıpırdamamışlardı. Bahçeye yürüyüp kafamı duvardaki deliğe uzattım. Medetler'in bahçesi hâlâ kalabalıktı. Yine gözlerim kalabalığın içinde Medet'i aradı. Yoktu. Geri döndüm. Eve gireceğim sırada, Münire Teyze'nin küçük kızının duvardaki delikten bana baktığını fark ettim. Ablalarının intihar ettiği gece, ben de bahçe kapılarından kafamı uzatıp böyle tuhaf bir merak ve acıma duygusuyla ona bakmıştım.

Aradan iki hafta kadar geçti. Medet'in eniştesi beni yatılı okula kaydettirdi. Artık hafta içi okulda kalacak, eve hafta sonları gelecektim.

İçinde birkaç parça elbisemin olduğu çantamı sıkı sıkı tutarak ürkek adımlarla okulun kapısından içeri girdim. Diğer elimde ise bit şişelerimden birini çatlatırcasına sıkıyordum. Koyu gri duvar-

ları, parmaklıklı kapısı, mahzeni andıran basık havası, içimdeki boşluğu derinleştirmişti.

Okullar açılalı birkaç gün olmuş, sınıflar derse başlamıştı. Önce müdürün odasına, ardından da yatakhaneye götürüldüm. Demir ranzaların bir uçtan diğer uca uzandığı yatakhanede kimse yoktu. Ders saati olduğu için bütün çocuklar sınıflardaydı. Birinci kattaki ranzalardan birinin altına girip betona uzandım. Bit şişeme sıkı sıkı sarıldım. Uçsuz karanlığın içinde yuvarlanıyor gibiydim. Her yer boşluktu. Akşam yemeğine kadar oradan çıkmadım. Yemek saatinde bir görevli gelip beni zorla ranzanın altından çıkardı.

Yemekten sonra yine müdürün odasına götürüldüm. Siyah deri koltuklarla döşenmiş, geniş fakat basık bir odaydı. Gözlüklerinin üzerinden bana baktı. Bir süre konuşmadan bakıştık. Ardından yerinden kalkıp yanıma geldi, elindeki cetveli bacağına vurarak etrafımda dolaşıyordu. Karşıma geçip, "Parmaklarını bitiştir," dedi. Bitiştirdim. Parmak uçlarıma birkaç kez cetvelle vurdu. "Bir daha ranzanın altına girmeyeceksin, anladın mı?" dedi sert bir sesle. Hiç tepki vermedim. Görevliye işaret etti, tekrar yatakhaneye döndük.

Bana ranzanın üstündeki yatağı vermişlerdi, çıkmadım. Yine gidip altına girdim. Alt ranzayı verirlerse, altında rahatça yatabilirdim. Görevli bütün uğraşlarına rağmen beni oradan çıkaramadı. Müdür geldi. Eğilip ranzanın altına baktı. Çok öfkeliydi.

"Allah belanı versin senin, sürüngen! Fare misin sen, fareler deliklerde yaşar. Çabuk çık oradan!" diye bağırdı. Çocukların tamamı yatakhanedeydi, hepsi altına saklandığım ranzanın etrafına toplanmıştı. Yerimden kıpırdamadım.

Zorla, çekiştirerek çıkardılar. Tartaklayarak götürüp tuvalete kilitlediler. Çok küçük bir yerdi. Tuvalet taşının üzerine çömelip dışarıdaki seslere kulak kesildim. Işıkları da söndürmüşlerdi, bu yüzden içerisi çok karanlıktı. Gözlerim karanlığa alışana kadar neredeyse hiçbir şey göremedim. Yatakhaneden çocukların bağırışları,

gülüşleri geliyordu. Hepsi bir ağızdan konuştukları için, bir uğultu halinde çıkıyordu sesleri. Bir süre sonra ciyaklamaya benzer incecik sesler duymaya başladım. İnsan sesine benzemiyordu, kalbim çarpmaya başladı. Tedirginlikle etrafıma bakınıyordum. Tuvaletin deliğinden bir sıçanın kafasını çıkardığını gördüm. Çığlık attım.

Yatakhanedeki çocuklar sesimi duymuş olmalıydı, tuvaletin kapısına yığılıp kapıyı yumruklamaya başladılar. Görevli gelip kapıyı açtı. Hiçbir şey olmamış gibi gayet sakin ve rahat bir tavırla, "Çık," dedi.

Gece tekrar ranzanın altına girdim. Sabah yine saçlarımdan tutup sürükleyerek çıkardılar. Müdür hınçla suratıma bakıyordu. Öfkesinden yüzü pancar gibi kızarmıştı. Parmaklarımın uçları patlayıncaya kadar cetvelle vurduktan sonra tekrar tuvalete kilitlediler. Üç gün boyunca böyle devam etti. Her gün dayak yedim ve tuvalete kilitlendim. Müdür davranışıma anlam veremedi ancak üçüncü günün sonunda alt ranzayı istediğime hükmettiklerinde oraya yerleştim.

Bunun üzerine birkaç ay ortalık sakinleşti. Herkes uyuduktan sonra ranzanın altına girip yatıyor, sabah kimse uyanmadan tekrar çıkıyordum. Fakat yine de müdürün gözü üzerimdeydi.

Sükûnetimiz uzun sürmedi. Görevlilerden biri beni ranzanın altında yakaladı. Hemen müdüre haber verdi. O gün beni yine tuvalete kilitlettiren müdür, ranzanın altında yatmaktan vazgeçmeyeceğimi anladı. Fakat yine de bu, bir tür savaşa dönüştü. Artık alacağım cezaları, yiyeceğim dayakları, farelerle aynı tuvaleti paylaşmayı göze alarak ranzanın altında yatıyordum. Çarşafımı yatağın üzerine enlemesine sermiş, ranzayla beton zemin arasındaki boşluğu kapatmıştım. Böylece altına girdiğimde kimseyle göz göze gelmiyor, sığınağımda huzur içinde yaşıyordum.

Hâlâ konuşmuyor ve kimseyle ilişki kurmuyordum. Ders ve yemek saatlerinin dışındaki bütün zamanımı ranzamın altında bit

şişelerimle geçiriyordum. Böyle iki yıl geçirdim, artık orta üçteydim ama her şey hâlâ çok yorucu ve sıkıcıydı. Bu mahzene alışamamıştım. O gün akşama doğru, öğretmen beni okulun kütüphanesine götürdü. Buranın kapısı kilitli tutuluyordu. Öğrencilerin çoğu okuldaki kütüphanenin varlığından haberdar bile değildi.

Karanlık bir odaydı kütüphane denen yer, her yer toz içindeydi. Eskimiş ve çoğu yeri çizilmiş raflara kitaplar üst üste istiflenmişti. Her şey çok eski görünüyordu. Rafların arasında gezinmeye başladım. Kitaplara dokunuyor, alıp bakıyor, tekrar yerine koyuyordum. Medet'ten bir parça bulmuş gibi hissediyordum. Medet'in evinde de böyle tavana kadar kitapların dizili olduğu bir oda vardı. Bana yeni bir dünyanın kapısı aralanmıştı.

Medet'in notlarında söz ettiği kitapları arıyordu gözlerim. Ancak o kitapları göremiyordum. Sonunda bir tane buldum. Hemen uzanıp aldım. İnce bir kitaptı. Bir süre büyülenmiş gözlerle kitaba baktım. Tanrı bana bir mucize göndermişti. Senelerdir ilk kez sevince benzer bir şey duyumsuyordum. Yatılı okulun kütüphanesi, bir bağış kampanyasıyla oluşturulmuştu. Bu nedenle her çeşit kitap vardı. Fakat müdürün talimatı gereği kapısı kilitli tutuluyordu. Çocukların kütüphaneye gidip kitap alması hatta çöpte buldukları gazeteyi okumaları bile yasaktı. Ders kitapları dışında bir şey okumalarına izin verilmiyordu. Kitap okuyan çocukların büyüyünce komünist olacaklarına inanıyordu.

Rehber öğretmen, asosyal kişiliğimin ancak kitap okuyarak rehabilite olabileceğini, sosyalleşmem ve topluma karışmam için bunun gerekli olduğunu söyleyince, komünist olmam pahasına kütüphaneye girip çıkmama izin vermişti müdür. Medet'in notlarında söz ettiği kitaplardan ancak bir ikisini bulabilmiş, neredeyse hiçbir şey anlamamama rağmen bir solukta okumuştum hepsini. O kitapların hayatımda olmasından memnundum.

Müdürün uzun süre karşı çıkması ve en sonunda isteksizce kabul etmesiyle rehber öğretmen, bir görevli eşliğinde haftada bir gün şehir kütüphanesine gitmemi de sağlamıştı. Her salı öğleden sonra şehir kütüphanesine gidiyordum.

İçeri ilk girdiğimde hayretle baktım. Okuldaki kütüphaneden çok daha büyüktü. Raflara doğru koştum. Boyum yetişmediği için yukarıdaki rafları göremiyordum. Kütüphanenin yaşlı memuru dikkatle kitapları incelediğimi görmüş olmalı ki yanıma geldi.

"Çocuk kitapları karşı tarafta," dedi, aldırmadım. "İstediğin bir kitap varsa ismini söyle, çıkarayım," dedi ardından. Cevap vermeyince, tuhaf tuhaf yüzüme baktı. O sırada beni kütüphaneye götüren görevli, memura yaklaştı. "Konuşmuyor," dedi.

"Sağır, dilsiz mi?" diye sordu memur. "Hayır, konuşabiliyor ama konuşmuyor." "Neden?"

Görevli üşenmeden hikâyemi anlatmaya koyuldu. Benden tuhaf, yabani biri diye söz ediyordu. Annemin ölümünün ve ablamın intiharının üzerine yığınla kendi uydurduğu palavrayı anlatıyordu.

Görevlinin benimle ilgili uydurduğu şeyler de memurun yaptığı yorumlar da umurumda değildi. Dinlemiyordum onları. Gözlerim raflardaydı. Medet'in söz ettiği kitaplardan birini buldum, alıp memurun yanına gittim. Masanın üzerindeki kocaman kayıt defterine adını geçirirken, "Bu senin okuyabileceğin bir kitap değil, ağır gelir sana," dedi. Görevlininse hangi kitabı aldığım umurunda değildi. Onun için bütün kitaplar birdi.

Artık her hafta Medet'in bahsettiği kitapları tek tek bulup alıyordum. Başlangıçta neredeyse hiçbir şey anlamıyordum. Ancak saklanacak, sığınacak bir yere ihtiyacım vardı. Kitaplar beni içine alıp saklıyorlardı. Görünmez oluyordum başkalarının hikâyelerinde.

33.

Sonu Gelmiyor Beklemenin

Zehra'nın aklı Fesla'daydı. Mektubu bıraktı. Sinemanın kafeteryasına gidip yine bakınacaktı. Sokaktan anacaddeye çıktı. Yağmur ince ince çiseliyordu. Şehirde sessiz, tuhaf bir gerginlik hâkimdi.

Kafeteryaya yaklaştığında Nasib'in telaşla yukarı doğru yürüdüğünü gördü. Hızlanıp ona yetişti. "Hayırdır Nasib Abi, nereye böyle?" dedi.

"Sait, adliyenin kapısında kendisini yakmaya kalkışmış.

Oraya gidiyorum."

"Dur, ben de geleyim."

Hükümet Konağı'na yöneldiler. Yağmur şiddetlenmişti. Sokaktaki insanlar yağmurdan kaçıp yol üzerindeki kahvehaneye sığınmış, camın önüne sıralanmışlardı. Buğulanmış camlardan dışarıyı izleyenlerin birkaçıyla göz göze geldiler. Manzara tuhaftı. Zehra, Nasib'in gerisinde kaldığını fark edince hızlanarak ona yetişti. Nasib'in yüzü kaygıyla gerilmişti.

"Mesele nedir, haberin var mı?" diye sordu Zehra.

"Gercüş taraflarında bir toplu mezar olduğu söylentisi dolaşıyordu son zamanlarda. Sait'in isteği üzerine alanda kazı yapılması için savcılığa başvurmuştu avukat. 'Her söylentiye bakıp kazı yaparsak memlekette kazılmamış toprak kalmaz,' deyip, avukatın başvurusunu reddetmiş savcı. Sait, oğlunun kemiklerinin o toplu mezarda olabileceğini düşünüyor. Bu yüzden günlerdir yemeden içmeden kesilmişti, şimdi de kendisini yakmaya kalkışmış. Oğlu orada değilse bile bunu bilmek istiyor Sait. Onun durumu da zor, Allah kimsenin başına vermesin."

Zehra ne diyeceğini bilemedi. Az ileride Hükümet Konağı'nın kapısında hıncahınç bir kalabalık vardı. Adımlarını hızlandırıp kalabalığın içine daldılar.

Sait, yanına bir bidon benzin almış, caddenin ortasına oturmuştu. İnsanlar bağırıyor, onu vazgeçirmeye çalışıyorlardı. Üzerine ve oturduğu yerin etrafına bir daire çizecek şekilde benzin döktüğü için polisler de yaklaşamıyordu. O sırada karısı Nahide Hanım kalabalığın içine daldı. Sait'in yanına koştu. Fakat engel olmaya çalışmadı. Bidonda kalan benzini kendi üzerine döktü, "Beni de yak Sait, benim de takatim kalmadı!" dedi. Etraftakiler şaşkınlıkla izliyordu olan biteni.

"Abi, üst mahkemeye başvurduk, mutlaka bir sonuç çıkacaktır, sakin ol," dedi avukat.

"Sonu gelmiyor beklemenin," dedi Sait.

"Üst mahkeme, kazı emri çıkarabilir. Eğer oğlunun kemikleri oradan çıkarsa kim gömecek?" dedi Nasib.

Sait'in kafası göğsüne düştü. Yağmur sularına karışan gözyaşlarını silmeye çalışıyor fakat hıçkırıklarına mani olamıyordu. Özel harekât polislerinden biri, Sait'in bir anlık dalgınlığından faydalanıp üzerine atladı. Çakmağı elinden aldılar. Bir grup polis, Sait'le karısının etrafını çevirip ellerini arkadan kelepçelediler. Yüz metre ilerideki emniyete götürdüler.

Kalabalık dağıldı. "Hadi biz de gidelim yoksa zatürree olacağız," dedi Nasib, Zehra'ya. Biraz ileride ayrıldılar. Hava neredeyse tamamen kararmış, sokak lambaları yanmıştı.

Sırılsıklam eve girdi. Yiyecek bir şeyler hazırladı, yediği sırada telefonuna bir mesaj geldi, Reşad'dandı. Çok pişman olduğunu yazmıştı. Cevap vermedi Zehra. Ardından bir mesaj daha geldi, okumadan sildi. Ona karşı hiçbir şey hissetmiyordu artık; ne sevgi, ne nefret ne de başka bir şey. Numarasını engelledi.

Bir süre mutfak penceresinden yağmuru izledi. İçini yokladı ara ara, Reşad için hiçbir şey hissetmediğinden emindi, acı çekmiyordu. İçini sızlatan tek şey Taha'ydı artık. Günlüğü aradı gözleri.

34.

Aralık/2006

Sabahlara kadar Fesla'yı düşünüyorum. Evimde unuttuğu eşyalarına; eldivenlerine, şalına dokunuyor, bu eşyalar üzerinden onunla ilişki kurmaya çalışıyorum. Davranışlarındaki özensizliği hatırlıyorum sık sık, sadeliğini, dalgınlığını... Bazen nefessiz kalmış gibi kalın dudaklarını aralayarak uzun uzun soluması, göğüs kafesinin bir şarkının ritmini takip edercesine düzenli inip kalkması, uzun kirpiklerinin çerçevelediği siyah gözlerini bir noktaya sabitleyerek dakikalarca kıpırtısız kalması... Zihninden geçenleri görebilmeyi nasıl istiyorum. Seneler süren bu suskunluğunun ardında neler gizlediğini, neler düşündüğünü, neler hissettiğini...

Bunca sene, neden benimle geçmişe dair tek kelime konuşma ihtiyacı duymadığını merak ediyorum en çok. Ayrı kaldığımız zamanlarda yaşadıklarını, hissettiklerini bilmek istiyorum. Geçmişindeki her şey gibi bana da mı kırgın? Hayatındaki yerim ne? Ne hissediyor bana karşı? Çocukluğumuzdaki afyon kokusunun

sindiği sokaklarda kafamız bulanık, sessizce, yan yana, rüyadaymışçasına dolaştığımız günlerdeki gibi mi hissediyor hâlâ? Ne bekliyor, ne olsun istiyor? Sorular uzayıp gidiyor kafamda.

Ona hiçbir zaman geçmişe dair bir şey soramıyorum. Öyle bir sessizlik duvarıyla kapatmış ki kendini, aşmaya yeltenmedim bile. Oysa ben ayrı kaldığımız günleri tüm detaylarıyla anlatmak istiyorum. Bu ihtiyaç büyüyüp duruyor içimde. Nasıl kırgın ve yalnız olduğumu, yatılıda ve üniversite yıllarımda içine düştüğüm buhranları, çektiğim acıları bilsin istiyorum. Çünkü beni yalnızca o anlar ve bir nebze de olsa o iyileştirebilir.

Fakat buna da imkân yok. Ne zaman bir araya gelsek, aramızda tuhaf bir sessizlik oluşuyor. Her seferinde bu sessizliği dağıtmak için gündelik, anlamsız şeylerden söz etmek zorunda hissediyorum kendimi. Her gün görüşüyor, her gün konuşuyor ancak hiçbir şey söylemiyoruz aslında.

Bir gün mutlaka benimle konuşmaya başlayacağını biliyorum. O günün gelmesini sabırsızlıkla bekliyorum. Bu yüzden her gün gidip kapısında beklediğim halde, yazdığım mektubu bir türlü veremiyorum. Tamamen susmasından korkuyorum, bir daha hiç konuşmamasından. Fesla, âşık olduğum kadından çok daha fazlası. Herkes gitti, bütün ailem. Herkes terk etti beni, sadece o kaldı. Aşkıma karşılık vermese bile hayatımda olmalı mutlaka. O da giderse bir şey kalmayacak geride.

Yine de mani olamıyorum hislerime. Her gece yatağımda kıvranırken mektubu vermekten vazgeçiyor, sabahları kapısına koşmak için sonsuz bir istek duyuyorum.

Bu sabah da kapısına gidip bekledim, mektubu yine veremeden döndüm. Ardından da sokakların boşluğuna bıraktım kendimi. Saatler boyu şuursuzca dolaştım.

35.

Atatürk Parkı'ndaki Ağaçların Hışırtısı

Günlüğü bıraktı Zehra, bilgisayarı açtı. Bir süre gereksiz şeylerle oyalandı. Hizbullah'tan yeni bir mesaj gelip gelmediğini merak ediyordu ama e-postalarına bakmaya korkuyordu. Zaten hep kaçarak meselelerin üstesinden gelmeye çalışıyor, hep daha büyük açmazlara saplanıyordu, farkındaydı. Telefonuna uzanıp tekrar Fesla'yı aradı, hâlâ kapalıydı, evde de yoktu, yalnız kalmak istediğini ya da Taha'nın öğretmenevindeki odasına gitmiş olabileceğini düşündü.

Taha'yı düşünmemeye çalışarak baş edebiliyordu gerçeklikle. Dışarı çıkıp biraz yürümeye karar verdi. Bilgisayarı kapatmadan önce dayanamadı, e-postasına baktı. Hizbullah yeni bir mesaj göndermişti, öncekiler gibi kısa bir nottu.

"Bu gece saat sekizde aynı inşaata gel, bodrum kata in, bekle. Bana ait olan şey sende. Gelmezsen eğer, kaçırılacaksın!"

Hizbullah

Zehra'nın elleri titremeye başladı. Sinirleri bozulmuştu. Bir sigara yakıp kanepeye oturdu, ondan ne istediklerini bir türlü anlayamıyordu. Taha'yı öldürmüşlerdi işte, hâlâ ne istiyorlardı, neden mesajlar gelmeye devam ediyordu? Sağlıklı düşünemiyordu artık. Nasıl düşünmesi, nasıl davranması gerektiğine karar veremiyordu bir türlü. "Polise gitsem mi acaba?" diye aklından geçirdi. Muhtemelen araştıracağız deyip başlarından savacaklardı. Kime anlatsam diye düşündü, işin şakası yoktu. Henüz otopsi raporu açıklanmasa da bulunan cesedin Taha'ya ait olduğu tahmin ediliyordu. İşin sonu nereye varacaktı? Ne yapmalıydı? Yarın sabah erkenden İnsan Hakları Derneği'ne gidip durumu anlatmaya ve mesajları göstermeye karar verdi.

Buluşma saatine daha vardı, evden çıkıp sinemaya doğru yürüdü. Yol üzerindeki parkta ağaç dallarının hışırtısını duydu, Taha'yı hatırladı. Zaman zaman gecenin bir vakti tek başına Atatürk Parkı'na gidip banklardan birine oturduğunu, rüzgârın ve ağaçların sesini dinlediğini, bunun ona huzur verdiğini söylerdi.

Bir an duraksayıp, parkın kapısından içeri girdi. Genellikle geceleri burada torbacılar dışında kimse olmazdı. Tahta banklardan birine oturup sesleri dinledi bir süre. Gözlerini yumduğunda Taha'nın yüzü belirdi zihninde.

Oyalanacak bir şeylere ihtiyacı vardı. Hayatı, ona gönderilen esrarengiz bir mektupla Taha'nın günlüğü arasına sıkışmıştı. Kıpırdayamıyordu.

36.

Sen, Hicran Değilsin!

Ablamın intiharından sonra babam kendini tamamen alkole vermişti. Sabah şarapla güne başlıyor ve günü yine böyle tamamlıyordu. Her şeye karşı ilgisizdi. Bana da iyice yokmuşum gibi davranmaya başlamıştı. Hiç tanışmamış iki yabancı gibi evin içinde dolaşıyorduk. Bazen salonda yan yana gelirsek, ne yapacağımızı bilemiyor, ya ben ya da o birkaç adım uzaklaşarak, kendimizi birbirimizden korumaya çalışıyorduk. Bazen bahçe kapısından girip beni karşısında görünce şaşkınlıkla yüzüme bakıyor, sonra yürüyüp içeri giriyordu. Üvey annemle de hiçbir ilişkisi kalmamıştı, ne konuşuyor, ne sevişiyor ne de yüzüne bakıyordu. Bir bardak su bile istemiyor, her işini kendi yapıyordu.

Bu durum üvey annemin de umurunda değildi. Ablamın ölümüyle öyle bir korkuya kapılmıştı ki, dünyevi her şeyle ilişiğini kesmişti. Artık bütün gün namaz kılıp tespih çekmekten başka hiçbir şey yapmıyordu. Çocuğu olsun diye doktorları, hocaları, kocakarıları gezmiyor, Gurbet'le dedikodu yapmıyor, beddua

etmiyordu. Değişmeyen tek alışkanlığı kalmıştı; babam sarhoşken cebinden hâlâ para çalıyordu. Ertesi gün, eşarbını çenesinin altında bağlayıp çarşıya gidiyor, o paralarla evin her tarafını dinî kitaplar, namazlıklar, tespihler, Cevşen-i Kebir'ler ve Kuranı Kerim'lerle dolduruyordu.

Pazartesi günleri okulun devasa kapısından girerken, ruhumun sıkışmaya başladığını hissediyordum. Varlığıma saldırmak üzere kurulmuş bir gözetleme kulesi gibiydi burası, mahremiyetimi ihlal ediyordu. Hayatımın temelini gizlenme ihtiyacı üzerine kurmuştum. Bu benim için bir varoluş biçimiydi. Görme sınırının dışına kaçıyordum. Çocuklar bahçede oynarken, ben ranzamın altına saklanıyordum. Kitaplara sığınıyordum. Medet'in notlarında söz ettiği kitaplardan kendime bir hayat kurmuştum, onları okumak dışında bir amacım yoktu artık.

O günlerde, sık sık bu kitaplardan biriyle ranzanın altında yakalanıyor ve ceza alıyordum. Müdür bir gün, yine beni yakalayınca zıvanadan çıktı. Kolumdan tutup bahçeye sürükledi. Bütün çocukları etrafımıza topladı ve onların önünde dakikalarca tokatladı beni.

O gün "komünist zırvası" dediği bu kitapları okumam kesin bir dille yasaklandı. Hayatımın ortasına dikilen müdür; bundan sonra kütüphaneden yalnızca çocuk kitapları almam hususunda, beni şehir kütüphanesine götüren görevliyi ve kütüphane memurunu uyarmıştı.

O günden sonra kitapları çalmaya başladım. Çocuk kitaplarından birini alıp deftere kaydettiriyor, Medet'in kitaplarından birini de kazağımın içine saklıyordum. Fakat nerede ve nasıl okuyacağımı bilemiyordum. Geceleri herkes uyuduktan sonra tuvalette okumaya karar verdim. Lağım farelerinin varlığına alışmıştım artık. Beni ısırmadıkları sürece tuvaletin içinde gezinmelerinde bir sakınca yoktu. Çaldığım ilk kitap bitinceye kadar, girdiğim

tuvaletteki kedi büyüklüğünde fareye her gece ekmek götürdüm. Tuvalet taşının üzerine koyduğum ekmekleri, ben okurken çıkıp yiyor, biraz gezindikten sonra çekip gidiyordu.

Hayatımı onunla paylaşacaktım artık. Birbirimize bir zararımız yoktu. Kimse kimsenin hayatına karışmıyordu. O kadar da kötü sayılmazdı aslında. Tuvalet deliğinden çıktığında gözlerime bakıyordu. Konuşuyordum onunla. Uzun yıllardır ilk kez bir canlıyla iletişim kuruyordum.

Kitabım bittiğinde parmaklarımın ucuna basarak merdivenlerden indim. Binanın kapısından çıkmadan önce, kafamı uzatıp bahçeye, kulübedeki güvenlik görevlisine baktım. Kafasını masaya koymuş, uyuyordu. Sessizce arka bahçeye doğru yürüdüm. Okulun ön bahçesi büyük lambalarla aydınlatılmıştı. Ancak arka bahçede aydınlatma yoktu, her yer zifiri karanlıktı. Biraz yürüdükten sonra, bahçenin sonlarına doğru yere çömeldim. Mutfaktan çaldığım kaşıkla toprağı derince kazdım, kitabı oraya gömdüm. Tekrar aynı sessizlikle binaya girip yatakhaneye çıktım.

Artık her gece tuvaletteki farelere ekmek götürüyordum. Kütüphaneden çaldığım her kitabı okuduktan sonra arka bahçeye gömüyordum. Bir kitap mezarlığı yaratmıştım. O zamanlar az şey anladığım için, yalnızca karakterlerine ve onların davranışlarına dikkat kesildiğim kitapları gömerken, o kahramanları gömüyormuşum gibi hissediyordum. İnanılmaz huzur veriyordu bu bana. En azından onlar da görünmez oluyor, kimse toprağın altında olduklarını bilmiyor, onlara zarar veremiyordu.

Zaman böyle akıp gitti. Ortaokul bitmişti. Ancak ranzanın altında yatma kavgam hâlâ devam ediyordu. Aldığım cezalara ve gördüğüm şiddete aldırmıyordum. Kendi içimde hayatın devamlılığını sağlamıştım. Beslediğim fareler ve okuyup gömdüğüm kitaplar hayatımdan çıkmadığı sürece telaşlanacak bir şey yoktu.

Müdür, o gün yine beni ranzanın altında yakalamıştı. "Çık!" dedi sert bir sesle. Sürünerek çıktım. Birkaç dakika iğrenerek yüzüme baktı. "Devlet seni sokağa atmalıydı. Bir lağımda yaşamalıydın. Başkalarının sıçtıklarıyla, pislikleriyle beslenmeliydin. Sen buna layıksın. Aynada suratına baktın mı hiç? Bir fareye benziyorsun." Çocuklara döndü. "Fare diye bağırın!" dedi.

"Fareee!" diye bağırdılar.

Psikolojik linç sona erince, suratına hastalıklı bir ifade yerleşti. Dilini bıyıklarında gezdirdi. Ranzanın altında yatmamı iktidarına bir saldırı olarak algılıyordu. Kavgayı kaybetmiş, son sahnesi görkemli olsun istemişti. Harcadığı bunca zamana ve enerjiye rağmen beni ranzanın altından çıkarmayı başaramamıştı. Bana dair bütün umutları tükenmiş olmalıydı, pes ediyordu. Gözlerimin içine baktığı o anlarda, ikimiz de tuhaf bir sezgiyle anlamıştık bunu. Kavga bitmişti.

O günden sonra, ranzanın altına sıkıştırdığım dünyama ilişmedi. Ancak beni gözetlemeye devam etti. O sene liseye başladım. Okulum değişmemişti. Sağlık meslek lisesi... Yine yatılıydım. Müdür, öğrenciler ve görevliler aynıydı. Değişen tek şey sınıfımdı.

Pazartesi sabahı okula gitmek üzere evden çıkarken babamın banyoda çamaşırlarını yıkadığını gördüm. Sararmış beyaz bir atlet, gömlek ve pantolon. Çamaşırlarını getirip bahçedeki ipe astı. Öylece durup kayıtsız gözlerle babama baktım. Bir an, o da durup bana baktı ancak baktığı yerde hiçbir şey görmemiş gibi davrandı. Üvey annem bir süredir çamaşırı da, temizliği de, yemek yapmayı da bırakmıştı. Yalnızca namaz kılıp tespih çekiyordu. Evde herkes kendi başına karnını doyuruyor, ihtiyaçlarını kendi görüyor, kimse kimseye ilişmiyor, tek kelime konuşmuyor, hatta dönüp bakmıyordu bile. Birbirinin varlığına bile değmeyen üç yabancı gibiydik. Ablam öldükten bir süre sonra dul kadının tuvaletlerini ben yıkamaya başlamıştım. Hafta sonu okuldan gel-

diğimde, gidip kapısını çalıyordum. Konuşmadığımı bildiği için bir şey sormuyordu. Karşılığında, tıpkı ablama yaptığı gibi, ekmek, helva ve çeşitli yiyecekler veriyordu. Evin tamamını temizlediğim günlerdeyse elime birkaç kuruş para sıkıştırıyordu. Medet'ten sonra mahallemizde birkaç kişi daha siyasi cinayete kurban gitmiş, kadın intiharları artarak devam etmişti.

Her olayın ardından birileri eşyalarını toparlayıp mahalleyi terk etmişti. Sokağımızda yalnızca dul kadın, Gurbet ve biz kalmıştık.

O hafta sonu tuhaf bir şey oldu. Elbiselerimi yıkamış, giyecek başka bir şeyim olmadığı için kurumasını beklerken ablamın eteğiyle bluzunu giymiştim. Babam arkamdan, "Hicran," diye seslendi. Dönüp baktım. Yüzümü görünce afalladı. Şaşkınlıkla suratıma bir süre daha baktı. "Sen Hicran değilsin," dedi. Ardından benden korkmuş gibi, aceleyle evden kaçarak çıkıp gitti. Kapıdan çıkarken, bir kez daha aynı hayret yüklü bakışlarla dönüp yüzüme baktı. Beni tanıdığından, hatırladığından emin olamıyordum artık.

Lise ikiye geçmiştim. İkinci yarıyılın ilk günlerinde yine müdürün komünist zırvası dediği kitaplardan biriyle yakalanmış, altı hafta kütüphaneye gitmeme cezası almıştım. Cezam henüz bitmişti. Pazartesi ilk iş müdüre bir not yazdım, odasına girip notu uzattım: "Kütüphaneye gitmek istiyorum." Kapıyı gösterdi, "Yolu biliyorsun, git," dedi.

Kütüphaneye vardığımda ikinci kata çıktım, her zamanki gibi kütüphane memurunu uyuklarken buldum. Kafası sağa sola devriliyordu. Uyanması için ayaklarımı sertçe yere vurdum. Uyandı, gözlerini ovuşturarak, "Dalmışım, yaşlılık işte," dedi.

Raflara doğru yürüdüm. İçeride ikimizden başka kimse yoktu. Ayak seslerim kütüphanenin içinde yankılanıyordu. Bir süre raflardaki kitaplara göz gezdirdim. Yerinden kalkan memurun raftan bir kitap çekip görünür bir yere koyduğunu fark ettim. Benim

görmem için yapmıştı bunu, anladım. Zaten uzunca bir süredir çaldığım kitaplara göz yumduğunu biliyordum. Merakla o tarafa doğru yürüdüm. Kitabı alıp kazağımın içine sakladım ve kütüphaneden çıktım. Kapıdan çıkarken bir an göz göze geldik, ilk kez yasadışı iş yapmış biri gibi heyecan ve gizli bir memnuniyetle baktı bana.

37.

Her Şey Bitecek!

Saat sekize geliyordu. Hizbullah'ın verdiği adrese doğru yürüdü Zehra. İnşaatın kapısına vardığında duraksadı, içeri girmek istemiyordu.

Soluğunu tutarak girdi, merdivenlerin başına geldiğinde derin bir nefes alarak bodrum kata indi. Karanlığın içinde biri vardı, soluğunu duyuyordu. Yerinden kıpırdayamadı, kalbi göğüs kafesinden çıkacakmış gibi çarpıyordu.

Birkaç dakika sonra ayağının dibine bir şey fırlatıldı. Ancak ne olduğunu göremiyordu.

"Kibrit kutusunu al. On dakika burada bekledikten sonra git ve yeni mesajı bekle. Polisi veya herhangi birini haberdar edersen cezalandırılacaksın!" dedi ağzına bez parçası tıkılmış gibi boğuk bir ses.

"Benden ne istiyorsunuz?" diye seslendi Zehra. Cevap gelmedi. Ardından bir çift ayak sesi duydu. Biri merdivenlerden yukarı doğru çıkıyordu. On dakika kadar bekledi, telefonun ışığını açtı, ayağının dibindeki kibrit kutusunu alıp koşarak yukarı çıktı.

İnşaattan çıktığında sağa sola baktı, kimse yoktu. Hâlâ nefesini tutuyordu. Bunu fark ettiğinde durdu, gözlerini kapattı ve derin bir nefes aldı. Delirmiş gibi çarpan kalbinin sesini duyuyordu, sakinleşmeliydi. Üst üste birkaç kez derin derin soluklandı ve yürümeye devam etti. Öğretmenevinin kapısına geldiğinde durdu. Taha'nın odasına bakmaya karar verdi. Fesla orada olabilirdi; günlüğü, mektubu, mesajları, her şeyi anlatacaktı. İçeri girdi. Resepsiyonist, Zehra'yı tebessümle karşıladı. Zehra selam verip Taha'nın odasına çıkmak istediğini söyledi.

"Bir arkadaşım onun odasında sanırım. Onu görecektim." "Taha Bey'in odasında kimse yok," dedi resepsiyonist. "Kimse gelmedi mi?"

"Hayır, gelmedi." "Nasıl olur?"

"Anahtar bende, buyurun bakalım isterseniz," dedi.

Oda bomboştu. En son gelenin kendisi olduğunu anladı Zehra, hiçbir şeye dokunulmamıştı. Her şey olduğu gibi duruyordu. Sanki zaman geçmemiş, hiçbir şey değişmemişti. Merdivenlerden inerlerken resepsiyonist, Taha'nın on dört günlük oda ücreti olduğunu söyledi.

"Ben öderim," dedi Zehra. Birkaç günlük de fazladan verdi. "Odayı boşaltmayın, ücretini ben ödeyeceğim," dedi ve gelen olursa kendisine haber verilmesini söyleyerek telefonunu bir kâğıda yazdı.

Öğretmenevinden çıkınca tekrar Fesla'yı aradı, hâlâ telefonu kapalıydı, telaşlandı. Ne yapacağını bilemedi, Nasib'i aradı, sinemanın kafeteryasına, yanına gitti.

"Ne oldu?" dedi Nasib. "Fesla iki gündür kayıp." "Nasıl kayıp?"

"Bilmiyorum. İki gündür ortada yok. Telefonu kapalı, evde yok, işe de gitmemiş."

"Neden şimdiye kadar haber vermedin!"

"Taha'nın odasına gitmiş olabileceğini, yalnız kalmak istediğini düşünmüştüm ama oraya da hiç uğramamış. Gözaltına alınmış olmasın? Beşiri'deki olaydan dolayı herkesi topladılar." "Olabilir," dedi Nasib. "Önce gidelim, evine bakalım bir kez daha. Evde değilse emniyete gider sorarız."

Çıktılar. Telaşla apartmana doğru yürüdüler. Nasib hâlâ, "İki gündür kız kayıp, insan haber vermez mi?" diye söyleniyordu. Zehra ise şaşkındı. Yalnız kalmak istediğini düşünmüştü, başına bir iş gelmiş olabileceğini aklından geçirmemişti hiç.

Bodrum katın merdivenlerini paldır küldür indiler. Nasib, Fesla'nın kapısını uzun uzun çaldı. Açan olmadı. "Emniyete gidelim," dedi.

Emniyete giderken Nasib, avukatı aradı, durumu anlattı. "Kapıda beni bekleyin, hemen geliyorum," dedi Avukat.

Zehra'dan ayrıntıları dinleyerek içeri girdi, bir süre sonra "Bizde yok diyorlar," diyerek geri döndü.

"Fesla polisin elinde, başka nerede olabilir?" dedi Zehra. "Yarın cumartesi, hafta sonu girdi araya, yapılacak fazla bir şey yok şimdilik. Pazartesi savcılığa suç duyurusunda bulunuruz. Panik yapmayalım, bakalım pazartesiye kadar ne olacak, bekleyeceğiz," dedi avukat.

Durgun görünüyordu. Taha'nın durumu onu oldukça sarsılmıştı. Bir sigara yakıp derin derin birkaç nefes çekti. "Birazdan Sait'le karısını nöbetçi mahkemeye çıkaracaklar, siz gidin, ben buradayım daha," dedi.

Diğer ikisi ayrıldılar. Her şey çok hızlıydı, sakin bir zihinle düşünemiyordu Zehra. Başı da ağrımaya başlamıştı. Eve gitmek istemiyordu. Yalnız kalınca iç sesini çok dinliyordu. Sinemanın kafeteryasına doğru yürüdü, boş bulduğu masaya geçip oturdu. Fesla'nın telaşından mesajı okumayı unutmuştu.

"Yarın gece, saat on ikide aynı inşaata gel. Birinci kata çık. Bu son buluşmadır. Bütün gerçekleri öğreneceksin. Bana ait olanı senden alacağım. Her şey bitecek!"

Hizbullah

Donup kaldı Zehra. "*Her şey bitecek!*" Ne demekti bu? Fesla'yı da onlar mı kaçırmıştı? Onu da Taha gibi öldürecekler miydi? Sağlıklı düşünemiyordu artık. "*Bana ait olanı senden alacağım*," ne demekti?

"*Her şey bitecek!*"

"*Her şey bitecek!*"

"*Her şey bitecek!*"

"Rengin solmuş, iyi misin?" dedi Nasib.

Geldiğini fark etmemişti, notu aceleyle cebine koydu. "İyiyim, bir şeyim yok," dedi.

Nasib, sandalye çekip oturdu. "Ne yaptın?" dedi Zehra.

"Her yere baktım, Fesla hiçbir yerde yok." "Taha'dan da bir haber çıkmadı daha, değil mi?"

"Haberler dışında bir gelişme yok. Resmî açıklama gelmedi henüz ama başka haberler var, Beşiri'deki operasyonun sonucu bugün belli olmuş. Öldürülen yedi gerillanın cesedi akşamüstü hastaneye getirilmiş. Hepsi Batmanlıymış."

"Cenazeler yarın mı kaldırılacak?" "Evet," dedi Nasib.

Zehra kaygıyla baktı. "Ortalık yine karışacak."

Nasib umutsuzca kafasını salladı, aklı Fesla'daydı. Kevser'in evine bakacağını söyleyerek kalktı.

Zehra, masanın üzerinde duran sigara paketini çantasında aranırken Taha'nın günlüğünü gördü, artık düşünemiyordu, okumaktan başka yapacak bir şeyi kalmamıştı.

38.

Aralık/2006

Yine uyku tutmamıştı. Sabaha karşı evden çıktım. Sert bir ayaz vardı. Ayaklarımın beni nereye götürdüğünü biliyordum. Sokağa girdiğimde, Fesla apartmandan çıkıyordu. Şaşırmadım, nereye gittiğini de biliyordum.

Mezarlığa vardığımızda hava aydınlanmak üzereydi. Geride durup Fesla'nın içeri girmesini bekledim. Birkaç dakika sonra, mezarlığın duvarına yanaşıp içeri doğru baktım. Siyaha boyanmış mezar taşının ucunda oturuyordu Fesla. Saçları dağılıyordu ayazda. Mantosunun kollarını çekiştirip ellerini ısıtmaya çalışıyordu. Aralık kalmış bir kapıdan, geçmişi seyrediyormuş gibi hissediyordum. Onun bu bekleyişi acı veriyordu bana.

Mezarlıktan çıktığında, peşinden yürümeye devam ettim. Bir ara takip edildiğini hissetmiş olacak ki arkasına baktı. Beni görmüş olmalıydı, ancak hiç duraksamadan yoluna devam etti. Biraz sonra

şiddetli bir yağmur bastırdı, eve doğru gitti Fesla, apartmandan içeri girince ben de eve döndüm.

Giysilerimi değiştirip eşyalarımı toplamaya başladım. Ev sahibi oğlunun evlenip bu daireye taşınacağını söylemiş, çıkmamı istemişti. Diğer her şey gibi bunu da son güne bırakmıştım.

Avukatın gelmesini bekledim. Eşyalarımı avukatın evinin bir odasına yığıp, bir süre öğretmenevinde kalacağım.

Kafam çok dağınık, zamanın ne getireceğini bilmiyor, çok da düşünmek istemiyorum. Avukat gelince eşyaları taşıdık. Aktara kadar yürüdük. Tuhaf bir sessizlik vardı ortalıkta, esnaf kepenk indirmişti. Akşam meyhanede içmiş, erkenden evlere dağılıp uyumuştuk. Hiçbir şeyden haberimiz yoktu.

Sait dükkânın kapısındaydı.

"Abi esnaf kepenk indirmiş, hayırdır?" diye sordu avukat.

"Haberin yok mu?" dedi Sait.

"Yok. Dün akşam eve erken gittim. İçmiştik biraz, sızıp kalmışım," dedi.

"Sason'daki toplu mezardan çıkarılan kemiklerin DNA sonuçları açıklandı dün gece," dedi Sait. Üzgün görünüyordu. "Oğlumun kemikleri yoktu aralarında. Esnaf toplu mezarları protesto etmek için kepenk indirdi bugün."

39.

Berber Dükkânı

O cuma günü okuldan çıktığımda babamın dükkânına uğramaya karar verdim. Okul için para lazımdı. Dul kadın hacca gitmişti. Bu yüzden para alabileceğim kimse yoktu.

Berberin karşısındaki kaldırımda beklemeye başladım. Yıllardır dükkânının camında asılı duran Müslüm Gürses posteri sararıp yıpranmıştı. Demir kapısının boyaları atmış, paslanıp tuhaf bir renk almıştı. İçeride, yüzü çeşitli yerlerinden yırtılmış bir koltuk vardı. Eski Türk filmlerindeki sanatçıların kulislerindekine benzer abartılı oymaları olan ayna, birkaç yerinden çatlamıştı. Aynanın yanındaki kolonda, babamın ilk gençlik yıllarında İstanbul'daki bir gazinoda çekilmiş siyah beyaz bir fotoğrafı asılıydı. Müslüm Gürses'in eski bir kaseti çalıyordu teypte. Sesi sokağa kadar yayılıyordu. Senelerdir ayak basmamıştım buraya. Her şey bana çok eskimiş göründü.

Bu mahalledeki tek erkek berberi babamdı. Bitişiğinde Yakup Amca'nın dükkânı vardı. "Çukurova Oto Elektrik Atölyesi ve

Her Nevi Oto Elektrik Yedek Parçaları" yazıyordu tabelasında. Dükkânların durumu farksızdı, başka bir zamana ait gibiydi her ikisi de. Yakup Amca esmer, ufak tefek bir adamdı. Babamın kırk yıllık dostuydu. İçkiye, kumara, İstanbul'daki pavyonlara her zaman beraber gitmişlerdi. Sonunda da beraber iflas edip dibe vurmuşlardı. Yakup Amca öleli birkaç hafta olmuştu. Dükkânın kapısına kocaman bir kilit vurmuş ancak kepenkleri indirmemişlerdi.

Biraz sonra babam beni gördü fakat tepki vermeden işine devam etti. Ancak birkaç dakika sonra gördüğü şeyi yeni algılamış gibi, aniden kafasını çevirip tekrar baktı. Hızla yürüyüp ellerini cama yapıştırdı ve tekrar baktı. Gözleri hayretle büyümüştü. O camın arkasında, ben kaldırımda, bir süre birbirimize baktık. Daracık bir sokaktı, birbirimize çok yakındık ama ne yanına çağırıyor ne de geliyordu.

Ablamın intiharından sonra garip davranmaya başlamıştı. Alkolün etkisiyle uyuşan beyni fonksiyonlarını yitiriyor olmalıydı. Artık çoğu zaman gerçek dünyayı algılayamadığını düşünüyordum. Bugünkü halini de buna yormuştum.

Şaşkınlıkla bakmak dışında bir şey yapmayınca eve gittim. Üvey annem seccadenin üzerine oturmuş tespih çekiyor, Gurbet de yanında sessizce oturuyordu. Üvey annem kapı sesini duyunca kafasını kaldırıp baktı ve tekrar önüne dönüp tespihini çekmeye devam etti.

Gurbet kötü görünüyordu. Beş yıl olmuştu kocası onu ve çocuklarını terk edeli. Kocası kendisinden neredeyse yirmi yaş küçük sevgilisini kaçırmış, on beş yıllık karısı Gurbet'e kıymadığı resmî nikâhı, çocuğu yaştaki sevgilisine kıymıştı. Gurbet bir süredir geçinebilmek için hali vakti yerinde olan mahallelere temizliğe gidiyordu. Ancak şimdi temizliğe gittiği apartmanların birinde kapıcılık işi de bulmuştu. Kapıcı dairesine taşınacak, en azından

kira ödemeyecekti artık. Oğlanlar da büyümüştü. Kalorifer işlerine yardım ederlerdi. Üvey annemle vedalaşmaya gelmişti.

Gurbet'in anlattığı bunca şeye, bir cümleyle karşılık verdi üvey annem: "Uğurlar olsun." Gurbet çıkıp gitti. Birkaç yıldır sokağımızda kalan üç haneden biriydi Gurbet ve çocukları. Artık yaşlı ve hasta dul kadınla bizim dışımızda kimse kalmayacaktı.

Okulda ders dışındaki bütün zamanlarımı kütüphanede geçirir olmuştum. O gün eskimiş, yapraklarının uçları kıvrılıp çatlamış bir kitap buldum. Bu da diğerleri gibi kütüphaneye bağışlanmış olmalıydı. Ellerim titreyerek kitabı aldım. Medet öldürülmeden kısa bir süre önce, bu kitabı bana vermiş, "Sakla, zamanı geldiğinde okursun," demişti. Babam o gece kitabı bulmuş, ablamın sanmıştı. Ablamı mutfak kapısının arkasında beklettiği sopasıyla öldüresiye dövmüş, kitabı yırtıp atmıştı. Bir an ablamın beyaz yüzünü, siyah saçlarını, her zaman dalgın bakan gözlerini hatırladım.

Senelerdir şehir kütüphanesinde arayıp da bulamadığım kitabı, yatılı okulun kütüphanesinin raflarından birinde bulmuştum: *Kırmızı Pazartesi*. Herkesin önceden işleneceğini bildiği bir cinayetin hikâyesi! Medet bu hikâyeyi kendi hikâyesine benzetmiş olmalıydı.

Kitabı alıp yatakhaneye kapandım. O gün akşam yemeğine inmedim. Kitabı bitirdiğimde ilk sayfasını yırtıp yedim. Bir süredir dokunmadığım bit şişeme tekrar sarıldım. Şişenin içindeki çürümüş bitlere bakarak saatlerce sayıkladım. Gece geç bir saatte sürünerek ranzamın altından çıktım. Yalınayak, parmaklarımın ucuna basarak tuvalete yürüdüm. Gürültü yapmadan kapıyı kapatıp sürgüyü çektim. Ne kadar zaman geçmişti, ne kadar süredir yazıyordum farkında değildim. Çıktığımda, tuvaletin bir duvarının neredeyse tamamını doldurmuştum.

Yatakhaneye döndüm, ranzamın altına girdim. Gece bitmek bilmiyordu. Bit şişelerimi incelemeye başladım. Birer parça kanlı çamura dönüşmüşlerdi. Yeni bitler edinmeye karar verdim.

Sabah güneş doğar doğmaz ranzanın altından çıktım. Bir iki gün önce önümdeki sırada oturan kızın saçlarının arasında hareket eden siyah bitler görmüştüm. Ders boyunca o bitleri takip etmiştim. Muhtemelen herkesten saklıyordu ve bunu benden başka kimse bilmiyordu. Müdür öğrenirse saçını kökünden kazıtırdı.

Kızın ranzasına doğru yürüdüm. Saat henüz çok erken olduğu için yatakhanedeki herkes hâlâ uyuyordu. Yavaşça uyandırdım onu. Şaşkınlıkla yüzüme baktı. Bitlerini istediğimi yazdığım kâğıdı uzattım. İzin verdi. Saçlarındaki bitleri ayıklayıp şişelerime doldurdum, tekrar ranzamın altına girdim. Sabah okul idaresi ayaklandı. Müdür asabi davranışlar sergileyerek koridorlarda geziniyordu ama kimseyi sorgulamaya ihtiyaç duymamışlardı, müdür benim yaptığımı biliyordu. Disiplin kuruluna çağrıldım. İki öğretmen ve müdürden oluşan göstermelik kurulun karşısına geçtim. Müdür, kurulun tamamı adına konuşuyor, karar veriyor ve uyguluyordu. Bana bir şey sormadı. Yüzüme pis pis baktı. "Tuvaletin duvarına o yazıları kim yazmışsa bulup polise vereceğim," dedi. Odadan çıktım.

İkinci hafta yine yazdım. Üçüncü hafta tekrar, dördüncü hafta tekrar... Her seferinde üzerinden bir kat boyayla geçiyorlardı. Müdür ispatlayamadığı için bir şey yapamıyordu.

Lise son sınıftaydım. Zaman anlamsız bir hızla geçiyordu. Şeyler ve insanlar cansız bir nesne, birer ölü parçası gibi yerinde kalıyor, eskimek ve kokuşmak dışında bir değişime uğramıyor ama zaman bir an olsun durmuyordu. Var olan ve yaşayan tek şey oydu sanki. Benim hayatımda da her şey çakılı bir mezar taşı gibi yerindeydi. Hayatımda ve alışkanlıklarımda, duvarlara yazı yazmak dışında bir değişiklik yoktu. Cuma günü okul çıkışı yine babamın dükkânına gittim, kaldırımda durup beklemeye başladım. Birkaç

dakika sonra beni fark etti. O günkü gibi camın önünde durup bana baktı. Yine yanına çağırmayacağını anlayınca eve gittim.

Çocukluğumdan beri babamdan bir şey isteme yöntemim buydu. Her zaman gider dükkânın karşısında dururdum. Beni çağırdığında, içeri girer, yazdığım kâğıdı uzatırdım. Çoğu zaman üvey annem yemeklik malzeme için para istetirdi. Babam kâğıdı okuyunca cebinden para çıkarır, "Bir makarna, bir ekmek al," derdi ya da ne almam gerekiyorsa onu söylerdi.

Neredeyse haftalardır her cuma günü gidip aynı yerde beklediğim halde, yanına çağırıp ne istediğimi sormamasına bir türlü anlam veremiyordum.

O gün akşama doğru bahçede karşılaştığımızda, yine büyük bir şaşkınlıkla yüzüme baktı. Birkaç dakika sonra tedirginlikle yaklaştı. Ağır bir şarap kokusu sinmişti üzerine.

"Feride, neden durmadan gelip dükkânın önünde bekliyorsun? Neden haftada birkaç gün eve geliyorsun, canımı mı alacaksın?" dedi.

Hayretle baktım. Babam beni annem sanıyordu. "Hicran'ı ben öldürmedim Feride," dedi.

Büyüdükçe anneme daha çok benzemiştim. Onun gibi uzun boylu, açık tenli ve iri yapılıydım. Saçlarım, dudaklarım, gözlerim, duruşum, yürüyüşüm bile anneme benziyordu. Ancak babamın annemle beni ayırt etme yetisini yitirmiş olmasına inanamıyordum. Demek bu yüzden beni her gördüğünde şaşkınlıkla bakıyor ve bazen benden ürküyormuş gibi evden kaçıyordu. Yüzümdeki ifade değişmemişti.

"Bana öyle bakma!" diye bağırdı. "Hiçbir şey bilmiyorsun. Bana neler yaptılar bilmiyorsun. Darbe günlerinde kardeşini arıyorlardı. Medet yüzünden beni götürmüşlerdi, hatırlıyor musun? Diyarbakır Cezaevi'nde götümü siktiler. Beni saldıklarında günlerce kıçımın üstüne oturamamıştım, hatırlıyor musun? Hep kardeşin

yüzünden, Medet yüzünden geldi bunlar başıma. Yoksa ne işim vardı benim anarşiyle, devletle. Önüme fare zehri koymuşlardı, 'Ya bunu yersin ya da Medet'in yerini söylersin,' diyorlardı. 'Kardeşimi ihbar ettin' diye yıllarca yüzüme bakmadın, yatağıma girmedin. Hep tiksindin benden. Ablan ve kocası da burnumuzun dibinde bir selamı çok gördüler, kapımdan ayaklarını kestiler," dedi.

Küçüklüğümden beri dayıma ismiyle hitap etmiştim. O hapisteyken herkes ondan Medet diye söz ediyordu, ben de böyle öğrenmiştim. Ancak Medet'i babamın ele verdiğini bilmiyordum. Bu gerçeği yeni öğreniyordum. Boş gözlerle yüzüne baktım. Arkamı dönüp içeri girdim.

O hafta *Kırmızı Pazartesi*'nin bir sayfasını daha yırtıp yedim. Kütüphaneden kitap çaldım, okudum, gömdüm. Şişedeki bitlerimi saydım. Yine gidip duvarlara yazdım.

Son zamanlarda daha çok kitap okuyor, daha çok gömüyordum. Artık okuduklarımı daha çok anlıyordum. Senelerdir gizlemeyi başardığım sırrım bir gece ortaya çıktı. Herkes uyuduktan sonra, her zamanki gibi sessizce dışarı çıktım. Ön bahçedeki ışıklar arızalı olduğu için yanmıyordu. Uzaktan köpek sesleri geliyordu. Birbirlerini parçalıyorlarmış gibi korkunç sesler çıkarıyorlardı. Hava açıktı. Ay ışığı bahçeyi aydınlatıyordu. Ilık bir rüzgârın tenime dokunduğunu hissediyor, ürperiyordum. Arka bahçeye doğru yürüdüm. Kitap mezarlığıma vardığımda boş bir yeri kazdım. Kitabı çukura yerleştirdiğim sırada arkamda birinin soluğunu hissettim. Korkuyla döndüğümde müdürün cinnet geçiriyormuş gibi bakan yüzünü gördüm. Tek kelime etmeden kolumdan tutup beni içeri sürükledi, polise haber verdi.

Okulun bahçesindeki lojmanda oturan müdür, muhtemelen beni yazı yazarken suçüstü yakalamak için yurda gelmişti. Tuvalette yakalayamayınca ranzanın altına bakmış, orada da göremeyince okulda aramaya başlamıştı.

Yirmi dakika sonra bir polis ekibi geldi. Beni de yanlarına aldılar, arka bahçeye gittik. Gürültü yüzünden okuldaki bütün öğrenci ve görevliler uyanmış, pencerelere dizilmişlerdi. Polisler getirdikleri seyyar ışıklarla etrafı aydınlatıp, bahçeyi kazmaya başladılar. Her taraftan parçalanmış kitaplar çıkıyordu. Bir an müdürün bayılacağını sandım. Beni yakaladığında öfkeden kıpkırmızı kesilmiş suratı şimdi yaprak gibi sararmıştı.

Kazı bittikten sonra karakola gittik. Kütüphane memurunu da getirmişlerdi. Komiserin odasında işaret ettikleri sandalyeye oturdum. Her taraftan telsiz sesleri geliyordu. İfademizin alınmasını beklerken, kütüphane memuru kulağıma doğru eğildi, "Kitapları benim verdiğimi söyle," diye fısıldadı. Önce onun ifadesi alındı.

"Kitapları ben verdim. Okumaya meraklı olduğu için, kütüphaneye her gelişinde evdeki fazla kitaplarımdan verdim. Tamamı şahsıma aittir," dedi.

Polis bana döndü. "Doğru mu?" diye sordu. Kafamı salladım. Ortada suç teşkil edecek bir durum görünmüyordu. Polisler bir an ne yapacaklarını bilemediler. Kısa boylu ve şişman olanı, "Bir daha kitap gömersen seni içeri atarım," diye boş bir tehdit savurup bizi salıverdi.

Müdür buna itiraz etti, şikâyetçi olduğunu söyledi. "Neyinden şikâyetçi olacaksın? Yaşı tutmuyor, zaten ortada bir suç da yok. Adamın verdiği kitapları götürüp gömmüş. Gece vakti bizi bu boktan işle uğraştırma," diye terslendi polis.

Sabaha karşı okula döndüğümde, *Kırmızı Pazartesi*'den bir sayfa daha koparıp yedim. Sabaha kadar şişedeki bitlerimle konuştum.

Okulun bittiği gün müdür, "Üzerimden bir ceset kalktı," dedi. Bir cesede benzediğimi hiç düşünmemiştim. Ondan sonraki birkaç hafta ölü kokuyormuşum gibi hissettim. Durmadan ellerimi sabunluyor, her fırsatta banyoya giriyor, derimi yüzene kadar lifleniyordum.

Okul biteli birkaç ay olmuştu. Üvey annem, çeyizinden kalma yıpranmış valizini karyolanın dibine koydu. İçine seccadelerini ve birkaç parça elbisesini doldurdu. Babamla öylece durmuş bakıyorduk. Valizin ağzını kapatıp sessizce evden çıktı. İkimiz de yerimizden kıpırdamadık. Baba evine dönüyordu. O gün iyice yaşlanıp çöktüğünü fark ettim. Yedi yıldır ona hiç bakmamıştım ya da bakmışsam bile görmemiştim demek ki.

Kısa bir süre sonra, Batman Devlet Hastanesi'ne memur olarak atandım. Ben de mahalleyi terk edecektim. Annemin valizini, ablamla odamızın ortasına koydum. Babam toplandığımı gördü ama görmemiş gibi davrandı. Sarı koltuğuna oturup şarabını eline aldı. Ablam öldükten sonra bir gece okuldan kaçıp mezarlığa gitmiştim, babamı da orada görünce şaşırmıştım. Sarhoş ağzında bir şeyler geveliyor, ileri geri sallanarak mezarın başında oturuyordu. Öfkelendim. Bir gün huzur vermemişti ablama, hâlâ hangi yüzle karşısına çıkıyordu! Hicran'ı saklamalıydım, mezarına gidip rahatsız etmemeliydi onu. Başka bir gece mezar taşını yağlı boyayla siyaha boyadım. Babam mezarlığın uzak bir köşesinde durup bana bakmış ama tepki vermemişti, tıpkı şimdi yaptığı gibi. Ama o geceden sonra, ayağını mezarlıktan kesmişti.

Bu evden götüreceğim bir şey yoktu. Medet'in notlarını valize koyup ağzını kapattım.

Odadan çıkarken ablamın yatağına baktım acıyla. Boştu. Valizimi alıp yürüdüm. Babam, sarı koltuğunda oturmuş şarabını içiyordu. Bahçeye çıktım. Duvardaki deliğe gidip kafamı uzattım. Medetlerin evi bir harabeyi andırıyordu. O öldürüldükten sonra karısı, baba evine dönmüştü. Teyzem aklını kaybetmiş ve bir yıla varmadan ölmüştü. Teyzemin tek çocuğu olan Taha ise Mersin'de bir yatılı okul kazanıp gitmişti. Bunun üzerine Taha'nın babası da mahallenin camisinde yaşamaya başlamış, orada ölmüştü. Üç

kardeşten; annem, teyzem ve Medet Dayımdan geriye Taha ile ben kalmıştık. Şimdi bir harabeyi andıran bu evin ve iki bahçenin yıkıntıları arasında ikimizin çocukluğu saklıydı. Bir süre öylece durup hatıralarımıza baktım. Parmak uçlarımla duvardaki deliğe dokundum.

Medet'in bana yazdığı onca nota bir yanıt vermeliydim. Yazdığım tek cümlelik cevabı duvardaki deliğe koydum: "Uygarlığın gördüğü en büyük yalnızlığı yaşıyoruz!" Kahverengi deri valizimin kulbunu tutup bahçe kapısına yürüdüm. Çıkarken babamın evin kapısının kenarından kafasını uzatmış merakla baktığını gördüm. Beni annem sanıyordu. Bunca zaman bir ölüyle aynı evde yaşamıştı. Şimdi o ölü, valizini toplamış gidiyordu.

Ben de gözlerinin içine baktım. Saçları beyazlamıştı. Yaşlanmış, kurumuş, çökmüştü. Ona bakınca yalnızlıktan başka bir şey hissetmiyordum. Arkamı dönüp bahçe kapısından çıktım. Medetlerin kapısına geldiğimde durdum. Tahta kapıyı parmak uçlarımla ittim, sonuna kadar açıldı. Odunluğun içine baktım. Senelerdir bu bahçeye adımımı atmamıştım. İçeri girmedim, yürümeye devam ettim. Sokağımız bomboştu. Dul kadın da öldükten sonra, babamla ikimizden başka kimse kalmamıştı.

Birkaç adım attıktan sonra, Münire Teyze'nin en küçük kızı Kevser'i gördüm. Eski evlerinin bahçesinde geziniyordu. Kevser, Taha ile ikimizin çocukluk arkadaşıydı. Üçümüz de benzer şeyler yaşamış, bu sokağın kaderinden kurtulamamıştık. Bahçe kapılarında durdum. Bir an göz göze geldik Kevser'le. Hüzünle baktık birbirimize. Yoluma devam ettim. Sokağımızın çıkışındaki trafonun önüne geldiğimde bir an geri dönüp bakma isteği duydum. Arkamı döndüğümde, bir iki adım gerimdeki babamı gördüm. Korkuyla irkildim. O da irkilip bir adım geri attı. Tam Medet'in öldürüldüğü yerde duruyorduk.

"Fesla, gidiyor musun?" dedi.

Hayatımda ilk kez babamın adımı söylediğini duyuyordum. İlk kez beni var sayıyordu. Ve şu an bilinci açıktı, beni hatırlıyordu. Ben de uzun senelerin ardından ilk kez bir cümle kuracaktım.

"Gidiyorum," dedim.

Sokaktan çıktım!

Zehra, bu mektubu neden yazdığımı merak ediyorsundur.

Taha kaçırıldığında öldürüleceğini biliyordum. Bu mektubu yazmaya o zaman karar verdim. Bizden geriye bir şey kalsın istedim. Fakat yazdıklarım yaşadıklarımızı anlatmaya asla yetmez.

Taha kaçırılmadan önce kapıma bir mektup bırakmıştı. Mektubu bulduğumda ne hissettiğimi bilemezsin.

Taha'nın bana âşık olduğunu biliyordum. Benimki aşkın çok daha ötesinde bir duyguydu. Taha hayatımda Medet'in yerini almıştı. Ondan sonra hayata dair kuracak bir cümlem yok...

Fesla
Aralık 2006

40.

Yalınayak

Mektubu bitirdiğinde şaşkındı. Fesla'nın yazmış olabileceğini hiç düşünmemişti Zehra. Kafası karışmıştı. Neden, "Bizden geriye bir şey kalsın istedim," demişti? Kafasını toplayamıyordu bir türlü. Mektubu sehpanın üzerine bıraktı.

Hizbullah, bu gece saat on ikide yine aynı inşaata gelmesini istemişti. Mesajda bu gece her şeyin biteceğini yazmıştı. Durumu birilerine anlatmalıydı, fakat bunun daha kötü sonuçlara yol açmasından korkuyordu. Kaygılıydı. Ne yapacağını bilemiyordu.

Evden çıktı. Sokağın sağ tarafından yürüyüp yolun karşısına geçti. O sırada Sait'in oturduğu binanın kapısından hızla çıktığını gördü. Arkasından da Nahide yalınayak koşarak çıktı, neredeyse çarpışacaklardı.

"Zehra koş, Sait'e yetiş!" dedi. Zehra afalladı, neler olduğunu sordu. Nahide, bir posta geldiğini, içinden oğlunun sigara tabakası, yazdığı bir şiir, fotoğraf albümü ve babasının kendisine aldığı çak-

mak gibi eşyalarının çıktığını, Sait'in çılgına döndüğünü söyledi. "Sait'e yetiş, delice bir şey yapmasın!"

Zehra, Sait'in arkasından koşarak yetişti ama yanına gitmedi. Arada bir durup etrafa anlamsızca bakınıyor, sonra tekrar yürümeye devam ediyordu, kaybolmuş gibiydi. Yalnız kalacağı bir yer aradığını anladı, sessizce arkasından yürümeye devam etti. Biraz ileride, caminin kapısında durdu Sait. Bir an duraksadıktan sonra içeri girdi.

Avludaki sessizlik ürperticiydi. Zehra etrafına bakındı, tuvaletin kapısına doğru ilerledi, eliyle hafifçe iteledi. Aralıktan ıslak ve çamurlu betona oturmuş, sessizce ağlayan Sait'i gördü, sırtı Zehra'ya dönüktü. Az sonra hıçkırıklara boğuldu. Bağıra bağıra ağlamaya başlayınca Zehra kapıyı sessizce kapattı. Gidip caminin merdivenlerine oturdu. Yalınayak arkalarından koşan Nahide telaşla girdi bahçeye, suratı dağılmış, sapsarı yüzündeki bütün çizgiler silinmişti. "Sait nerede?" diye sordu kaygıyla.

Zehra tuvaleti işaret etti. "Gel otur Nahide Abla, bırak biraz yalnız kalsın," dedi. Nahide basamaklardan birine oturdu. Zehra çantasından sigara çıkarıp yaktı, bir tane de Nahide'ye uzattı. Sessizce sigaraları içtiler. Hâlâ Sait'in hıçkırıklarının sesi geliyordu. Zehra sigarasını söndürdü, Nahide'nin omzunu metin ol der gibi sıkıp caminin avlusundan çıktı.

Eve doğru yürürken Taha'nın öğretmenevindeki odasının karanlık pencerelerine baktı, koca bir boşluk hissetti.

Eve girer girmez uzandı, kendini iyi hissetmiyordu. Bir sigara yakıp mektubun son sayfalarını, sonundaki ismi tekrar okudu.

Birden yay gibi gerilerek doğruldu. Aklına gelen şeye inanmak istemedi. Mektubu fırlatıp yalınayak evden çıktı. Merdivenlerden koşarak kazan dairesine indi. Fesla'nın kapısını yumruklamaya başladı. Gürültüye bütün apartman sakinleri inmişti. 4 numaradaki

iriyarı adam kapıyı kırdı. Fesla'nın cansız bedeni tam karşılarındaydı. Cenaze devlet hastanesinin morguna kaldırıldı.

Aradan ne kadar zaman geçtiğini bilmiyordu, Fesla gömülürken kimseye görünmeden mezarlıktan çıktı Zehra. Sokaklarda hiçbir şey hissetmeden yürümeye başladı. Yağmur şiddetlenmişti, caddelerden sel gibi sular akıyordu. Uzun uzun yürüdü. Defalarca geçiyordu aynı sokaktan bazen. Yorgunluktan bitap düştü sonunda, eve yöneldi, içeri girecekken saati fark etti, buluşmaya on beş dakika vardı. Artık hiçbir şey düşünmüyor, hayatın akışıyla sürükleniyordu; Taha, Fesla, Sait, mektup, günlük... Üst üste gelen bunca şeyi düşünmeye başlarsa çıldıracağını biliyordu Zehra. O yüzden bütün duygularından arınmış bir halde inşaata gitti, kapısına vardığında duraksamadan içeri girip ikinci kata çıktı. Dışarıdan vuran ışığın aydınlattığı tarafta durdu. Az sonra karanlığın içinden yaklaşan ayak seslerini duydu, bakışlarını sabitleyip beklemeye başladı. Bir anlığına, derin bir nefes almak için kapattığı gözlerini açtığında karşısında Nuri duruyordu. Falçatayı bileğine dayamıştı. Yaralı bir hayvan gibi Zehra'nın gözlerine bakıyordu. Zehra afalladı. "Benimle evlenmezsen, kendimi öldürürüm," dedi Nuri. Zehra boş gözlerle bakıyordu. Hizbullah'la Nuri'nin ne alakası vardı? Nuri falçatayla bileğini biraz kesip kanattı. Kanı görünce kendine geldi Zehra. "Hizbullah"ın Nuri olabileceği aklının ucundan bile geçmemişti. Apartmanın karşısındaki duvara aşk sloganları yazan ve onu takip eden kişi de Nuri'ydi demek ki! Nuri'nin kederli yüzüne, çaresizlikle ona yönelttiği gözlerine baktı. Pamuk ipliğiyle bağlıydı hayata. Dediğini yapacağını, gözünü kırpmadan kendisini burada öldürebileceğini biliyordu Zehra.

Yalnızca, "Nuri, Fesla öldü," diyebildi.

Nuri olduğu yere çömelip ağlamaya başladı. Zehra'nın yüzünde o her şeyi tüketmişlik duygusunu görmüş olmalıydı. Zehra falça-

tayı elinden aldı, bir çocuk gibi kafasını okşadı. O sırada avukat girdi içeri. Garip davrandığını fark ettiği için mezarlıktan beri onu takip etmişti. Zehra falçatayı avukata verdi, inşaattan çıktı.

Tenini döven yağmuru hissetmiyordu. Rüzgârı, soğuğu, hiçbir şeyi... Kapıcı apartmanın kapısındaydı. Zehra'yı görünce, başını önüne eğip sessizce kenara çekildi.

Gövdesinin ağırlığını taşımakta güçlük çekerek, merdivenleri tırmandı Zehra. Evinin kapısı sonuna dek açıktı. İçeri girdi. Diğerleri mezarlıktan dönmüştü. Kevser boş gözlerle baktı bir an. Zehra duraksamadan terasa gitti, kapıcıdan çaldığı tüm eşyaları topladı. Aşağı inip hepsini posta kutularının yanında başını öne eğmiş duran kapıcının sandalyesinin üzerine bırakarak tekrar yukarı çıktı. Mektubu yazanın Fesla olabileceği neden hiç aklına gelmemişti. Nasıl olmuştu da bunca zaman Fesla'dan hiç şüphelenmemişti. Mektubun son sayfasını tekrar okudu. Fesla'nın son cümleleri içine işledi.

Kevser'e, "Günlerdir bu mektupları senin yazdığını düşünüyordum, sormak istedim ama sürekli kaçtın benden, neden?" dedi.

"Sadece senden değil, herkesten, her şeyden kaçıyorum. Hiç iyi değilim. Herhangi bir canlıyla iletişim kuracak takatim yok," dedi Kevser. Oturduğu kanepede ufalmış, gözleri çukura kaçmıştı. Zehra, Kevser'in dağılmış saçlarına, feri sönmüş gözlerine, sararmış yüzüne birkaç saniye baktı. Söyleyecek söz bulamıyordu.

Taha'nın günlüğünü aldı, yatak odasına gidip kapıyı kapattı.

41.

Aralık/2006

İki kirpiğimin arasında saklıyorum her şeyi. Nasıl incitiyor beni bu temsil. Hiçbir şeyde gerçeklik aramıyorum. O kocaman şey gelip gırtlağıma oturuyor, yutkunamıyorum. Bir tören alayı gibi geçiyor önümden cümle hayat.

Gideceğim buralardan, çok uzaklara gideceğim, gideceğim ya, uyuyamıyorum işte. Pencereden şehrin karanlığına bakıyorum. Kulağımda cızırdayan bir radyo. Göğsüme basılmiş gibi birazdan ağzımdan fırlayacak sanki ciğerim. Yalnızlık değil bu, hayır hiç değil. Her hissin başka bir adı olmalı. Dünyanın bu kadar kuvvetli ve vahşi, benimse bu kadar küçük ve savunmasız olmamın da bir adı olmalı. Bacaklarım bir karıncanınki gibi incecik. Bir sivrisinek vızıltısına benziyor belki de sesim. Küçük yeşil bir yaratık, çirkin, değersiz! Dünyadaki yerim bu.

Neyin devamlılığı, değişen hiçbir şey yok... Her gün aynı tarakla tarıyorum saçlarımı: Siyah bir tarak. Her gün aynı ayna-

ya bakıyorum: Gri bir ayna. Aynı çelenkleri taşıyorlar oradan oraya. Cenaze arabalarının bile rengi aynı mesela. Sesler, ifadeler, sokak adları, sokak lambalarının kırıkları. İki günde bir çantamı topluyorum, o da aynı. Birkaç güne, benim de üzerime bir gazete parçası örtecekler. Bu değişmezliğin de bir adı olmalı.

Uyumalıyım! Unutmak için uyumalıyım! Uzun uzun uyumalıyım!

Zaman yavaşladı. Saat sabahtan beri olduğu yerde duruyor. Bazen takılıp kalıyor insan bir vakitte. Öyle bir vakitteyim işte.

Elektriği kesmişler yine. Pencereden görebiliyorum, vitrinler karanlık. Sokak lambaları da yanmıyor. Tezgâhtarlar mağazaların kapılarına dizilmiş. Elektrik gelmese de kepenkleri indirip gitsek diyorlardır. İfadeleri cansız mankenlere benziyor. Ne bekliyorlar acaba hayattan? Yaşadıklarımız, hiçbir şeyi konuşmamıza vakit bırakmıyor.

Nicedir düş görmüyorum. Her şey gündeliğin soğuk, tekinsiz yüzüne çarpıp kırılıyor. Büyülü masallar yok. Sert bir hakikat duygusu yön veriyor hayata. Büyümek insana yapılmış bir haksızlık.

Oysa iyiliğe ve şeylerin büyüsüne inanmak istiyorum hâlâ. Masum bir öpücük bozabilsin yüzyıllık büyüyü. Fişi prize takınca lamba yansın yine ama bir matematik formülü olmasın bunun karşılığı, Tanrı'nın eli gibi düşünmek istiyorum. Bilgi ve gerçeklik duygusu var ettiği kadar yok da ediyor insanı.

Hâlâ bu pencerenin önünde neyi bekliyorum? Olmayacak olan neyi? Gelmeyecek olan kimi?

Sabaha kadar yine gözümü kırpmadan kendi kendime böyle konuşup durdum. Fesla da uğramamıştı bu sabah. Giyinip evden çıktım. Nasib'in yanına uğradım. Dükkâna girdiğimde Nasib, avukata Hicran'ı anlatıyordu. Küçük kürsülerden birini çekip oturdum.

"Hicran'ın intihar ettiği gece, babası herkesi kovduğu için sabaha kadar bahçe kapısında oturdum, bomboş bir ruh ve inanmak istemeyen bir kalple. Babası Hicran'ın cenazesine de kimsenin katılmasına izin vermedi. Mezarlıkta uzak bir köşede durup bekledim. Cenazede bir tek Hicran'ın babası, kardeşi Fesla ve Taha'nın babası Mizbah Abi vardı. Mezarlıktan çıktığımda dağılmıştım. Adım atmayı unutmuştum inanır mısın? Her tarafı çatlayıp kanamış dudaklarımı oynatamıyor, ağzımın içinde dilimi kıpırdatamıyor, hiçbir şey görmüyordum. Hayat anlamını yitirmişti benim için. Minibüs şoförlüğünü de bıraktım. Günlerce evde oturup boş gözlerle, boş bir duvara baktım. Nefes alamaz olmuştum, kaçtım buralardan, İstanbul'a gittim. Her şeyi geride bırakırım sanmıştım.

Eminönü'nde işportada kitap satmaya başladım. Sattığım her kitaba, korsan kitap satıcısı Nasib yazıp, Hicran imzasını atıyordum. Böylece hem Hicran'la bir arada oluyorduk hem de hikâyemiz başkalarının hayatlarına karışıyordu. Bir zaman sonra korsan kitap işini kendim yapmaya başladım. Sonra da Batman'a dönüp bu dükkânı açtım işte."

Nasib'in çayı soğumuştu, iki şeker atıp karıştırdı, bir yudum içti. Soğuk çay şerbet tadı vermiş olmalı ki yüzünü buruşturdu. Gözlerini avukatın yüzünde gezdirdi. "Neden korsan kitap? Bu da başkalarının emeklerini, hikâyelerini çalmak değil mi, diye soruyorsun içinden biliyorum. Haklısın, ne diyebilirim? Bana bu iş öğretildi, bu işi yaptım. Pazarcılık, işportacılık, pavyon kapılarında fedailik... Seçeneklerimiz hep bunlar değil mi? Ama haklısın, bu işi bırakmanın zamanı geldi artık."

O geceyi ben de hiç unutamamıştım. Dayımı gömmüştük. Mezarlıktan döndüğümüzde anneme sakinleştirici iğne yapılmıştı. Taziye için gelen komşular evlerine dağılmıştı. Ancak ben bir

türlü uyuyamıyordum. Tuhaf bir huzursuzluk duyuyor, korkuyordum. Geç bir saatti. Birinin rahmetli Feride Teyzemlerin kapısını yumrukladığını duydum. Bağırıyor, ağlıyor, bir şeyler söylüyordu. Ne dediğini tam anlayamıyor, "Hicran" dediğini duyabiliyordum sadece. Balkona çıktım. Babam da arkamdan gelmişti. Damdaki direkte Hicran'ı gördüm. Annem tam arkamda duruyordu. Geldiğini duymamıştım. Hicran'ı o halde görünce yüzü seğirmeye, gözleri kaymaya, garip garip solumaya başladı. Tuhaf el kol hareketleri yaptı ancak sesini kaybetmiş gibi konuşamıyordu. Babamla koştuk. Nasib Abi, Hicran'ın cesedini damdan indirmiş, bahçede yere uzatmıştı. Fesla yanımda duruyordu. Hiçbir tepki vermemişti. Öylece Hicran'ın kireç beyazına kesmiş yüzüne bakıyordu. Yavaşça Fesla'nın elini tuttum. Eli buz gibiydi. Elini tuttuğumu hissetmemişti bile. O sırada babası bağırarak bahçe kapısından içeri girdi. Fesla rüzgârda savrulmuş bir yaprak gibi Hicran'ın yanına düştü.

Sessizce oturduğum kürsüden kalkıp Nasib'in dükkânından çıktım, senelerdir ayak basmadığım eski mahallemize doğru yürüdüm. Bizimki de dahil bütün evler terk edilmiş, birçoğunun bahçe duvarları yıkılmıştı. Bahçemize girdim. Tahta kapının boyaları atmış, çürümeye başlamıştı. Annemin seccadeleri doldurup kilitlediği sandık hâlâ holde duruyordu. Küçük odada dayımın kitaplarının çoğu küflenerek yeşilimsi bir renk almıştı. Hatıralarımla yüzleşmekten korktuğum için bunca zaman ayak basmamıştım buraya. Oturma odasındaki yaylı sedir, kırık sehpa, her şey bıraktığım gibiydi. Eşyalar gibi hatıralar da olduğu yerde kalmıştı. İçeride daha fazla duramayacağımı anlayınca çıktım.

Bahçe duvarındaki delikten, Fesla'nın babasının beni gözetlediğini gördüm. Mahalledeki herkes evlerini boşaltmıştı. Bu yıkıntıların arasında bir tek o kalmıştı. İyice yaşlanmış, zayıflamıştı. Kolları ve bacakları incecik görünüyordu. Şaşırdım. Oysa onu hep teyzeme ve kızlarına yaptığı zorbalıklarla hatırlıyordum. O iktidardan, o güçten, o zorbalıktan geriye bu kalmıştı demek.

Bahçe kapısından çıktım. Fesla'nın babası arkamdan seslendi, dönüp bakmadım.

Hava kapalıydı yine. Soğuk, yüzümü ve ellerimi kesiyordu. İçine Fesla'ya yazdığım mektubu koyduğum kitabı koltukaltıma sıkıştırıp ellerimi ceplerime soktum. Tahsin'in yazıhanesine yaklaştığımda, Nizamettin'le karşılaştım.

"Seni gördüğüm iyi oldu Taha," dedi.

"Hayırdır?" dedim. Cebinden bir zarf çıkarıp uzattı. "Bugün biri bu zarfı getirip, bizim yeni garsona bırakmış. Sana vermesini söylemiş," dedi.

Zarfı alıp açtım. İçinde küçük bir not vardı. Hizbullahçılar göndermişti. Okudum. Yüzüm kasılmış olmalıydı.

"Ne oldu, kötü bir şey mi?" diye sordu Nizamettin.

"Yok bir şey," dedim, elimi omzuna dostça vurarak. Sokağa döndüm. Fesla'nın oturduğu apartmana giderek kitabı kapısına bıraktım. Zile basıp koşarak yukarı çıktım. Sesleri dinledim, Fesla'nın kapısını açtığını duydum. Kitabı aldığından, mektubu okuyacağından emin oldum. İçim rahattı artık. Sokak lambalarının yüzümü aydınlatan turuncumsu ışıklarının altında yürüyüp Tahsin'in yazıhanesine gittim. Birer sigara yaktık. Tahsin yüzümde dolaşan kederi fark etmişti.

Soran gözlerle baktı.

"Ölümü tarif edebilir misin Tahsin?" dedim.

"Kafana bir el ateş ederler ya da dibinde bir bomba patlar. Başka türlüsünü bilmiyorum. Gerisi ise boşluk. Ölümden sonra, başka bir hayat var mıdır bilmiyorum. Olmasa daha iyi! Huzura ihtiyacı var hepimizin. En azından ölümden sonra..." dedi, sustu. Cümlesini yarıda kesmiş, dalmıştı. Gözlerimi Tahsin'in kasılan yüzünde gezdirdim.

Dünyaya dair hüsran içindeyim!

42.

Hicran Kitabevi

Günlük burada bitiyordu. Ne bir iz ne bir umut vardı. Yazılamadan sararmış, kirlenmiş sayfalar gibiydi hayatlar. Bitmeyen bir döngü vardı. Nasıl başlarsa başlasın insanların sonları hep aynıydı. Ölüm kokuyordu her yer. Herkesin üzerine sinmişti bu koku. Giyinip çıktı Zehra. Kapıcı merdivenleri yıkıyordu. Elindeki hortumu bıraktı. Birkaç adım kenara çekildi. "Bir isteğin var mı?" diye sordu.

"Yok, sağ ol," dedi Zehra. Fesla'nın intiharı apartmandaki herkesi sarsmıştı.

Apartmandan çıkıp, Nasib'in dükkânına gitti. Nasib dükkândaki bütün kitapları toplayıp kolilere dolduruyordu. "Taşınıyor musun Nasib Abi?" diye sordu Zehra.

"Yok, bu işi bırakıyorum. Bir dağıtımcıyla anlaştım, orijinal kitaplar satacağım artık. Yeni tabelayı gördün mü?" dedi, ahşap kapının üzerindeki tabelayı işaret ederek. "İsmini de değiştirdim. 'Hicran Kitabevi' olacak artık dükkânın adı."

Zehra birkaç adım geri çekilerek tabelaya baktı. Hicran'la ilgili Fesla'nın mektuplarında yazdığı bütün ayrıntılar gözünde canlandı. İçi acıdı. Fesla'nın evini toplarken, Nasib'in Hicran'a yazdığı kibrit kutularındaki aşk mektuplarını bulmuştu. Hiçbir şey söylemeden masanın üzerine bıraktı. Eve döndü, bir sakinleştirici içip uyudu.

Birkaç saat sonra kapının sesine uyandı. Pencereden baktı, hava kararmıştı. Yataktan kalkmak istemiyordu, battaniyeyi kafasına çekti. Bu kez zile uzun uzun basıldı. Zehra battaniyeyi üzerinden atıp doğruldu. Ayaklarını sürüyerek gidip kapıyı açtı, nutku tutuldu: Taha karşısındaydı! Diyarbakır'da bulunan erkek cesedinin Taha'ya ait olabileceği haberleri üzerine, gözdağı vermek için kaçırdıkları Taha'yı serbest bırakmıştı Hizbullahçılar. Döner dönmez Fesla ve Zehra'yı aramış, ulaşamayınca Sait'in yanına gitmişti Taha. Sait her şeyi anlatmıştı.

İçeri girdi, mutfaktaki sandalyeye oturdu. Dudakları çatlamıştı. Sakalları iyice uzamış, gözlerinin feri kaçmıştı. Zehra'nın Taha'ya söyleyecek hiçbir şeyi yoktu. Yaşadığına sevinmek istiyordu ama bu sevinci gösterecek takati yoktu; Fesla'nın gölgesi kaplıyordu bütün sevinçleri. İçi kurumuştu. Onu karşısında görünce şaşkınlıktan başka hiçbir tepki verememişti. Fesla'nın yazdığı mektupları, günlüğünü ve Fesla'nın evinde bulduğu Medet'in notlarını getirip Taha'ya uzattı. Bir süre konuşmadan ve birbirlerine bakmadan oturdular. Sonra Taha hepsini alarak sessizce çıkıp gitti.

Zehra yerinden kıpırdayamadı. Mutfak penceresinden bakarken köksüz bir ruh gibi gecenin karanlığına savrulduğunu hissediyordu. Bir sigara yaktı. Bir süre sigaranın halkalar oluşturarak yükselen dumanını izledi, söndürüp ağır ağır kalktı. Mantosunu giyip dışarı çıktı.

Caddeler bomboştu. Beşiri'deki operasyondan gelen cenazeler toprağa verilirken olaylar çıkmıştı. Şehir birkaç saatte yerle bir

olmuştu adeta. Minibüs ve otobüs seferleri yine durdurulmuştu. Çarşıya doğru yürümeye devam etti. Yol boyunca ne bir insana, ne bir hayvana ne de bir araca rastladı. Hırsızından da katilinden de iz yoktu. Sanki bir sünger her şeyi çekip yutmuştu. Birinci Cadde'deki çıkmaz sokağın başına geldiğinde durdu.

Sokağın içine doğru baktı. Gözyaşları boşalmaya başlamıştı.

Şubat 2009-Ekim 2016/Batman

Mevsim Yas, yakın tarihin avurtlarına yapışmış bir lekeyi kazıtıyor. Işığın kırılmadığı, belleğin konuşmayı reddederek ama kaydetmeye devamla sağ çıkabilmeyi başardığı bir yere varıyor Mehtap Ceyran: Görünmez olabildiğin kabuktur ev.

"Hafızası karşısında neden aciz bir varlıktır ki insan?
Seninle böyle konuşuyor olabilmeme şaşırıyorum biliyor musun?
Bu yaşa geldim hiç kimseyle konuşmadım. Sadece kelimeler döküldü ağzımdan. Burada, olduğum yerde sıkıştım kaldım.
Geçenlerde neyi fark ettim biliyor musun; bugüne dek hiç bağırmadığımı... Kendi sesime yabancıyım. Belki de bu yüzden hayatla kötü, hastalıklı bir ilişkim oldu hep. Neye sığınacağımı bilemedim. Galiba hep hatırlamaktan ibarettim.
Hatıralarımı değil, hafızamı yazıyorum sana. Dışarıda korkunç bir yağmur yağıyor, duyuyor musun? O günlerde de hep yağmur yağardı. Bulutların karabasan gibi çöktüğü başka bir şehir daha var mıdır yeryüzünde, bilmiyorum. Gökten yağmur yerine çamur yağıyordu."

EVEREST
www.everestyayinlari.com
f/everestyayinlari
/everestkitap
/everestyayinlari

9 786051 854328